SACROSANCTUM
CONCILIUM
TRIDENTINUM

Cum Citationibus ex utroque Testamento, Juris Pontificii Constitutionibus, aliisque S. Rom. Eccl. Conciliis.

Ultima hac Editione quam absolutissimum.

Accessere ad calcem XXVI. Juris antiqui Constitutiones, quæ nominatim ab hoc Concilio innovantur.

PATAVII, MDCCLX.

Ex Typographia Seminarii.

Apud Joannem Manfrè.

Superiorum Permissu, & Privilegio.

DESCRIPTIO TRIDENTINÆ CIVITATIS.

TRidenti civitas in finibus Venetæ Provinciæ inter montes, in planicie posita est; muris vallata lapideis, quam ex Septentrione abluit Athesis fluvius, ambitus milliaris Itali. In ea vias latas, & lapidibus structas, domos vero ita honorificas cernes, ut novam, non veterem Civitatem præseferat; Templa satis pulchra conspicies, sed in omnibus iis parum structuræ. Arcem habet conspicuam, ut domum auream dicas potius, & quam possint & Imperatores, & Reges percommode inhabitare, a Bernardo Clesio Trid. Præside auctam, & illustratam non multos antehac annos. Influit placide in urbem per muros ab Oriente aqua rivus, super quo ædificia ferícea, & molæ frumentariæ multæ sunt, unde item plurimi rivuli deducuntur per medias vias in usum, & publicam commoditatem. Super Athesim, ad portam, quæ dicitur S. Laurentii, Pontem habet magnificum, sed ligneum, 140. passuum longitudinis. Montes circum se habet nivibus continue obsitos, scopulosos, inaccessos, præcipites, & ita prealtos, ut dicas cœlum montium cacumina contingere. Fauces habet duas, quarum altera vergit ad Septentrionem, altera vero ducit Veronam. Planiciem admodum parvam, sed ridentem, & arboribus, & vitibus mirum in modum consitam, quam Athesis circuit, & lambit undequaque. Promiscua habitantibus lingua, scilicet Teutonica, & Itala, sed Itali omnes etiam, cum placet, Teutonice loquuntur. Tridentum Germanorum sentina, Italorum vero refugium est, cum quid infortunii illis occurrit. Parum frumenti, sed plurimum vini, ac persuave habent album, & subrubeum. Per æstatem cœlum temperatum est: diebus autem canicularibus Sol apprime fervens. Hyberno vero

tempore propter nivium, & glacierum ingentes horrores vix hujusmodi regio habitari potest; neque satis sunt hominibus hypocausta ad depellanda frigora, quæ eo tempore tam magna sunt, ut non sinant aquas descendere in terram, sed statim venientes convertant in nives: & quod datur miraculo, ut putei ipsius Civitatis per tempus id aquis omnino careant. Boves, & vaccas pro mulis, asellis, & equis onerariis, habent, cum eorum plaustris tam ad res convehendas facilibus, ut ad montium cacumina sic properent, ac si essent in planicie, a viarumque publicarum curatoribus ita juga aptata sunt, ut usque ad culmen accessibile quorumcumque montium ab eisdem iri possit. Nunc demum Civitas ista & opulenta, & clara effecta est propter Concilium, quod in ea fuit per plurimos annos, & nunc viget maxime. Nam huc convenere quinque primum Card. Præsidentes, & Legati Concilii pro SS. D. N. D. Pio Quarto Pont. Optimo Maximo. Duo similiter Cardinales, Lotharingus, & Madrutius, Patriarchæ tres, Archiepiscopi 33. Episcopi 235. Abbates 7. Ordinum Generales 7. cum Theologis 146. & ultra, sæcularibus, & regularibus, Ferdinandique Cæsaris, Regis Galliæ, Hispaniarum, Portugalliæ, Hungariæ, Bohemiæ, Poloniæ, Venetiarum, Septem Cantonum Helvetiorum, Bavariæ, Sabaudiæ, Florentiæ, & aliorum Principum Ecclesiasticorum Oratores.

BUL-

B U L L A

Indictionis Sacri Œcumenici, & Generalis

CONCILII TRIDENTINI

Sub Paulo III. Pont. Max.

Paulus Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad futuram rei memoriam.

INitio noſtri hujus Pontificatus, quem non ob merita noſtra, ſed propter ſuam magnam bonitatem, Dei omnipotentis providentia nobis commiſit, cernentes jam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum fere omnium noſtra Paſtoralis ſolicitudo, & vigilantia eſſet vocata, cupiebamus quidem mederi Chriſtianę Reip. malis, quibus illa jamdudum vexata, & propemodum oppreſſa eſt, ſed ipſi etiam, ut homines circumdati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires noſtras eſſe ſentiebamus. Nam cum pace opus eſſe intelligeremus ad liberandam, & conſervandam a plurimis impendentibus periculis Remp., omnia invenimus odiis, & diſſenſionibus plena, diſſentientibus præſertim Principibus iis inter ſe, quibus ſumma rerum pene omnis a Deo permiſſa eſt. Cum unum Ovile, & unum Paſtorem Dominici eſſe gregis ad integritatem Chriſtianæ religionis, & ad cæleſtium bonorum ſpem in nobis confirmandam, neceſſarium duceremus; ſchiſmatis, diſſidiis, hæreſibus erat Chriſtiani nominis diviſa jam pene, & lacerata unitas: cum tutam, atque munitam ab infidelium armis, atque inſidiis Rempub. optaremus, noſtris erratis, noſtraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira peccatis noſtris imminente, Rhodus fuerat amiſſa, Hungaria vexata, conceptum, & meditatum contra Italiam, contraque Auſtriam, & Illyricum terra, marique bellum: cum impius, & immittis hoſtis noſter Turca nullo tempore requieſceret, noſtrorumque inter ſe odia, & diſſenſiones ſuam bene geren-

dæ rei occaſionem duceret. Igitur, ut dicebamus in tanta hæreſum, diſſenſionum, bellorumque tempeſtate, tantiſque excitatis fluctibus, cum eſſemus ad moderandam, & gubernandam Petri naviculam vocati, nec viribus ipſi noſtris ſatis fideremus: primum conjecimus in Domino cogitatus noſtros, ut ipſe nos nutriret, animumque noſtrum firmitate, & robore, mente, conſilio, ſapientiaque inſtrueret; deinde animo repetentes majores noſtros ſapientia admirabili, & ſanctitate præditos, ſępe in ſummis Chriſtianę Reip. periculis remedium optimum, atque opportuniſſimum œcumenica Concilia, & Epiſcoporum generales Conventus adhibuiſſe, ipſi quoque animum ad generale habendum Concilium adjecimus, exquiſitiſque Principum ſententiis, quorum nobis videbatur utilis in primis, & opportuna ad hanc rem eſſe conſenſio: tum eos tunc non alienos ab hoc tam ſancto opere inveniſſemus, œcumenicum Concilium, & generalem eorum Epiſcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, Conventum in civitate Mantuæ indiximus, anno Incarn. Domini (ſicut literis, & monumentis noſtris teſtatum eſt) 1537. Pont. noſtri III. ad X. Kal. Jun. inchoandum, ſpem prope certam habentes, fore, ut cum illic in nomine Domini eſſemus congregati, ipſe ſicuti promiſit Dominus, Matth. 18. in medio noſtrum affuturus, & bonitate, ac miſericordia ſua omnes temporum procellas, omniaque pericula Spiritu oris ſui facile depulſurus eſſet. Sed, ut ſemper inſidiatur piis actionibus humani generis hoſtis, primum contra omnem ſpem, & expectationem noſtram denegata fuit nobis Mantuana Civitas, niſi aliquas conditiones ſubiremus ab inſtitutis majorum noſtrorum, & conditione temporum, noſtraque, ac hujus S. Sedis, ac nominis Eccleſiaſtici dignitate, libertateque prorſus alienas, quas in aliis noſtris literis expreſſimus. Quapropter alium invenire locum, aliamque eligere Civitatem neceſſe habuimus, quæ cum non ſtatim nobis occurreret idonea, & apta, ad ſequentes Kal. Novembr. prorogare Concilii celebrationem fuimus coacti. Interim ſævus, & perpetuus hoſtis noſter Turca, ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot oppida in litoribus Apuliæ cepit, vaſtavit, diripuit, prædas hominum abegit. Nos in maximo timore, & periculo omnium muniendis litoribus no-

nostris, finitimisque auxilio juvandis fuimus occupati: nec tamen interea destitimus consulere, & hortari Christianos Principes, ut de idoneo ad habendum Concilium loco quid sentirent, nobis exponerent; quorum cum essent incertæ, variæque sententiæ, tempusque diutius, quam erat opus, videretur extrahi; nos optimo animo, atque ut arbitramur etiam consilio, Vincentiam elegimus, urbem copiosam, & Venetorum, qui eam nobis concedebant, virtute, authoritate, potentia, cum aditum patentem, tum stationem omnibus liberam, atque tutam in primis in se habentem. Sed cum jam tempus longius progressum esset, novæque urbis electionem omnibus significari convenerit, jamque Kal. Novem. appetentes facultatem hujus divulgationis excluderent, hyemsque esset propinqua; rursus altera prorogatione tempus Concilii differre in proximum sequens Ver, Majique futuras Kal. compulsi fuimus. Qua re firmiter constituta, atque decreta, cum & nos ipsos, & cætera omnia ad eum bene agendum, Deo juvante, celebrandumque conventum pararemus, plurimum reputantes interesse cum celebrationis Concilii, tum universæ Christianæ Reip. Christianos Principes pace inter se, & concordia consentire, charissimos in Christo filios nostros, Carolum Rom. Imper. semper August. & Christianissimum Regem Franciscum, duo præcipua Christiani nominis firmamenta, atque subsidia, orare, atque obsecrare institimus, ut ad colloquium inter se, & nobiscum una convenirent: quorum quidem apud utrumque literis, Nunciis, & a latere nostro missis ex venerabilibus Fratrum nostrorum numero Legatis, sæpissime egeramus, ut ex simultate, & dissidiis ambo in unum fœdus, & piam amicitiam vellent convenire, labentibusque succurrere Christianis rebus, quarum servandarum cum esset illis potestas a Deo præcipue tributa, si id non agerent, & ad commune Christianorum bonum sua consilia non dirigerent, acris, & severa ratio eidem Deo ab ipsis reddenda esset. Qui aliquando precibus nostris annuentes, Nicæam se contulere, quo nos quoque longum iter, & senili ætati nostræ vehementer contrarium, Dei, & pacis conciliandæ causa, suscepimus. Neque prætermisimus interea, cum tempus Concilii præstitutum, Kal. videlicet Majæ appropinquarent,

tres Legatos summæ virtutis, ac authoritatis a latere nostro de numero eorumdem fratrum nostrorum S. R. Eccles. Card. Vincentiam mittere, qui initium Concilii facerent, Prælatosque undique venientes exciperent, & ea, quæ judicarent esse opus, agerent, & tractarent, quoad nos ab itinere, & negotio pacis reversi, omnia accuratius dirigere possemus. Interim vero in illud sanctum opus, maximeque necessarium, tractationem videlicet pacis inter Principes incubuimus, & quidem omni animi studio, omni pietate, ac diligentia. Testis est nobis Deus, cujus freti clementia, nosmetipsos itineri, & vitæ periculo exposuimus. Nostra testis conscientia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat aut prætermissæ, aut non quæsitæ ad pacificandum occasionis. Principes ipsi testes, quos tam sæpe, tamque amanter Nunciis, literis, Legatis, monitis, hortatu, precibusque omnibus obsecraveramus, ut simultates deponerent, ut societatem coirent, ut Christianæ Reip. in maximum, & propinquum jam adductæ discrimen, communibus studiis, & subsidiis opitularentur. Jam vero testes illæ vigiliæ, atque curæ, illi diurni nocturnique animi nostri labores gravesque solicitudines, quas ob hanc rem, & causam, plurimas jam suscepimus, nec tamen ad optatum exitum nostra consilia, & acta adhuc perducta sunt. Ita enim visum Domino Deo est, quem tamen non desperamus aliquando optata nostra benignius respecturum; ipsi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod esset nostro Pastorali officio debitum, in hac re omisimus. Quod si qui sunt, qui actiones pacis nostras in aliam interpretentur partem, dolemus quidem, sed tamen in dolore nostro gratias Deo Omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiæ nostræ suos voluit Apostolos haberi dignos, qui pro nomine Jesu, qui pax nostra est, contumeliam paterentur. Verum in illo congressu colloquioque nostro, quod Nicææ habitum est, etsi peccatis nostris impedientibus inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ sunt, quarum opportunitate nos sperantes, & sacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilii authoritate perfici posse pacem, apud Principes institimus, ut & ipsi venirent ad Concilium,

& Prælatos suos præsentes ducerent, absentesque accerserent. Qui cum de utroque se excusassent, quod & ipsis redire in Regna sua tum necesse esset, & Prælatos, quos secum habuissent, itinere, atque impendiis fessos, atque exhaustos recreari, & refici oporteret; nos hortati sunt, ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilii decerneremus. Qua in re concedenda cum essemus aliquantum difficiles, literas interim a Legatis nostris, qui Vincentiæ erant, accepimus, transacto jam, & longius præterito Concilii ineundi die, unum vix, aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincentiam se contulisse. Quo nuncio accepto, cum videremus eo tempore nulla jam ratione haberi Concilium posse, ipsis Principibus concessimus, ut differretur tempus agendi Concilii usque ad sanctum Pascha, diemque festum futuræ Dominicæ Resurrectionis. Cujus nostri præcepti, expectationisque decretæ literæ Genuæ anno Incar. Dom. 1538. 4. Kal. Jul. factæ publicatæque sunt, atque hanc dilationem eo propensius fecimus, quod pollicitus est nobis uterque Princeps Legatos suos Romam ad nos se missurum ut ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua essent, neque Nicææ ob brevitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodius coram nobis agerentur, & tractarentur: & ob hanc rationem etiam a nobis ambo petierunt, ut hæc pacificationis procuratio Concilii celebrationi præponeretur, cum ipsum Concilium, pace facta, multo deinde utilius, & salutarius Christianæ Reip. futurum esset: semper enim hæc pacis spes nobis injecta, Principum nos voluntatibus assentiri hortata est, quam spem vehementer auxit post discessum a Nicæa nostrum ipsorum duorum Principum inter se benevola, amicaque congressio, quæ maxima nostra cum lætitia a nobis intellecta confirmavit nos in bona spe, ut tandem aliquando nostras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta esse crederemus. Hanc igitur pacis conclusionem cum & expeteremus, & urgeremus, nec solum duobus antedictis Principibus, verum etiam chariss. in Christo filio nostro Ferdinando Regi Rom. videretur, Actionem Concilii, nisi pace facta, suscipi non oportere, cunctique a nobis per literas, suosque Oratores contenderent, ut alias rursus temporis prorogationes faceremus,

pre-

præcipue autem instaret Sereniss. Cæsar, promisisse se demonstrans iis, qui a Catholica unitate dissentiunt, operam suam apud nos interpositurum, ut aliqua concordiæ ratio iniretur, quod ante suam in Germaniam profectionem apte non potest fieri: Nos eadem semper spe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cum præsertim cerneremus, ne ad dictum quidem Resurrectionis festum alios Prælatos Vincentiam convenisse, prorogationis nomen jam fugentes, quod tam sæpe frustra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilii ad nostrum, & Sedis Apostol. beneplacitum suspendere maluimus, itaque fecimus, & de suspensione hujusmodi literas ad singulos supradictorum Principum 10. die Jan. 1539. dedimus, sicut ex illis perspicue potest intelligi. Ea itaque suspensione necessario per nos facta dum tempus illud magis idoneum a nobis, pacisque aliqua conclusio expectaretur, quæ & dignitatem postea, frequentiamque Concilio, & Christianæ Reip. præsentiorem salutem erat allatura, Christianæ interea res in deterius quotidie prolapsæ sunt, Hungaris, Rege ipsorum mortuo, Turcam vocantibus, Ferdinando Rege bellum in eos movente: Belgis ad defectionem a Cæsare ex parte quadam incitatis, cujus defectionis comprimendæ causa per Galliam amicissime, & cum Rege Christianiss. concordissime, magno benevolæ inter eos voluntatis indicio, transiens in Belgas Sereniss. Cæsar, & illinc deinde in Germaniam profectus Conventus, Germaniæ Principum, & civitatum, tractandæ ejus, quam dixerat, concordiæ causa habere cœpit. Sed cum, spe pacis jam deficiente, ille quoque modus curandæ in Conventibus, tractandæque concordiæ ad majores potius discordias concitandas aptus esse videretur: inducti fuimus ad pristinum Concilii generalis remedium reverti, idque per Legatos nostros S. R. Eccl. Card. ipsi Cęsari obtulimus, quod etiam postremo, & pręcipue in Ratisponensi conventu egimus, cum illic dilectus fil. noster Gaspar, tit. S. Praxedis Card. Contarenus, summa doctrina, & integritate Legatum nostrum ageret. Nam cum id, quod ne accideret, antea veriti eramus, ex ejus conventus sententia peteretur a nobis, ut ab Ecclesia dissentientium quosdam articulos tolerandos declararemus, quoad per œcumenicum Concilium

cilium illi excuterentur, & deciderentur, idque nobis, ut concederemus, neque Christiana, & Catholica veritas, neque nostra, & Sedis Apost. dignitas permitteret, palam potius Concilium, ut quamprimum fieret, proponi mandavimus. Neque vero in alia unquam sententia, & voluntate fuimus, quam ut primo quoque tempore Concilium œcumenicum, & generale congregaretur; sperabamus enim ex eo & pacem populo Christiano, & Christianæ religionis integritatem posse recuperari: veruntamen id cum bona gratia, & voluntate Christianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus, dum observamus tempus absconditum, tempus beneplaciti tui, o Deus: aliquando tandem decernere compulsi sumus omne esse tempus beneplacitum Deo cum de rebus sanctis, & ad Christianam pietatem pertinentibus consilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi nostri cum dolore, rem Christianam quotidie in pejus ruere, Hungaria a Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, cæteris omnibus metu, mœroreque afflictis, nullius jam Principis consensum expectare, sed tantum Dei omnipotentis voluntatem, & Christianæ Reipublicæ utilitatem attendere constituimus. Itaque cum Vincentiam amplius non haberemus, cuperemusque cum universæ Christianorum saluti, tum Germanicæ nationis incommodis in eligendo per nos novi Concilii habendi loco consulere, aliquotque locis propositis ipsam Tridentinam Civitatem ab ipsis desiderari videremus, nos etsi in citeriore Italia commodius omnia tractari posse judicabamus, ad eorum tamen postulationes nostram voluntatem paterna charitate deflexímus. Itaque Tridentinam Civitatem elegimus, qua in Civitate œcumenicum Concilium ad proxime venturas Kal. Novemb. haberetur, idoneum locum illum statuentes, quo ex Germania quidem, aliisque Germaniæ finitimis nationibus facillime, ex Gallia, Hispania cæterisque Provinciis remotioribus non difficiliter Episcopi, & Prælati convenire possent. Dies autem Concilii ea a nobis spectata est, quæ spatium in se haberet & publicandi per Christianas nationes nostri hujus Decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annuum tempus præfiniremus mutando Concilii loco, sicut quibusdam

con-

constitutionibus alias præscriptum est, ea res fuit in causa quod longius extrahi spem sanandæ aliqua in parte Christianæ Reipublicæ, quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta est, noluimus, & tamen videmus tempora, agnoscimus difficultates, quid sperari possit ex consiliis nostris, incertum esse intelligimus. Sed quia scriptum est: Revela Domino viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet: magis Dei clementiæ, & misericordiæ confidere, quam nostræ imbecilltati diffidere, constituimus. Sæpe enim fit in bonis operibus incipiendis, ut quod humana consilia non valent, divina virtus efficiat. Hujus igitur ipsius Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus S., ac Beatorum ejus Apostolorum Petri, & Pauli authoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti atque subnixi, de venerabilium item fratrum nostrorum S. R. E. Cardin. consilio, & assensu, sublata, amotaque suspensione, de qua supra commemoratum est, quam per præsentes tollimus, & amovemus, sacrum œcumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina, loco commodo & libero, omnibusque nationibus opportuno ad Kalendas proximas Novembris anni præsentis ab Incarn. Dom. MDXLII. incipiendum, prosequendum, & eodem Domino adjuvante, ad ipsius gloriam, atque laudem, & Christiani totius populi salutem absolvendum perficiendumque indicimus, annunciamus, convocamus, statuimus, atque decernimus; omnes omnibus ex locis, tam venerabiles Fratres nostros Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, quam alios quoscumque, quibus jure, aut privilegio in Conciliis generalibus residendi, & sententias in eis dicendi permissa potestas est, requirentes, hortantes, admonentes ac nihilominus eis in vi jurisjurandi, quod nobis, & huic S. Sedi præstiterunt, ac sanctæ virtute obedientiæ, aliisque sub pœnis, jure, aut consuetudine in celebrationibus Conciliorum adversus non accedentes ferri, & proponi solitis, mandantes, arcteque præcipientes, ut ipsimet (nisi forte justo detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur) aut certe per suos legitimos Procuratores, & Nuncios sacro huic Concilio omnino adesse, & interesse debeant. Supra autem dictos, Imperatorem, Regemque Christianissimum, necnon cæteros Reges, Duces, Principes,

cipes, quorum præsentia, si aliis unquam, hoc quidem tempore maxime Sanctissimæ Christi fidei, & Christianorum omnium futura est salutaris, rogantes, atque obsecrantes per viscera misericordiæ Dei, & Domini nostri Jesu Christi, cujus fidei veritas, & religio & intus, & extra graviter jam oppugnatur, ut si salvam volunt Christianam esse Rempublicam, si se Domino obstrictos, & obligatos pro maximis illius erga se beneficiis intelligunt, ne deserant ipsius Dei causam, & negotium, ipsimet ad sacri Concilii celebrationem veniant, in quo ipsorum pietas, atque virtus communi utilitati, salutique suæ, ac cæterorum, & temporali, & æternæ plurimum est profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipsi non poterunt; graves saltem viros Legatos cum authoritate mittant, qui personam Principis sui quisque & cum prudentia, & cum dignitate possint in Concilio referre. In primis vero, ut id curent, quod ipsis facillimum est, ut ex suis cujusque Regnis, ac Provinciis Episcopi, & Prælati sine tergiversatione, & mora ad Concilium proficiscantur, quod maxime quidem a Prælatis, Principibusque Germaniæ Deum ipsum atque nos impetrare æquum est, & cum eorum præcipue causa, ipsisque cupientibus Concilium indictum sit, & in ea Civitate indictum, quæ ab eis desiderata, non graventur ipsi sua cunctorum præsentia id celebrare, & ornare, quo melius, atque commodius, quæ ad integritatem, & veritatem Christianæ religionis, quæ ad bonorum morum reductionem, emendationemque malorum, quæ ad Christianorum inter se tam Principum, quam populorum pacem, unitatem, concordiamque pertineant, & quæ ad repellendos impetus Barbarorum, & infidelium, quibus illi universam Christianitatem obruere moliuntur, sint necessaria, Deo nostris consultationibus præeunte, & lumen sapientiæ suæ, ac veritatis mentibus nostris præferente, agi in dicto sacro œcumenico Concilio, & conspirante omnium charitate, consuli, tractari, confici, ad optatosque exitus deduci quamprimum, & quam optime possint. Atque, ut nostræ hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perveniant, neve quis illorum ignorantiæ excusationem prætendat, cum præsertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim il-

læ

læ essent intimandæ, tutus forsitan pateat accessus, volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, cum ibi multitudo populi ad audiendam rem divinam congregari solita est, palam clara voce per Curiæ nostræ Cursores, aut Notarios aliquos publicos legantur, lectæque in valvis dictarum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ portis, & Campi Floræ solito loco affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquamdiu expositæ pendeant, cumque inde amovebuntur, earum nihilominus exempla in eisdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemqne hujusmodi, omnes, & quoscumque, quos antedictæ nostræ literæ comprehendunt, atque post spatium duorum mensium a die litterarum publicationis, & affixionis ita volumus obligatos esse, atque astrictos, ac si ipsismet illæ coram lectæ, & intimatæ essent: transumptis quidem earum, quæ manu publici Notarii scriptæ, aut subscriptæ, & sigillo personæ alicujus Ecclesiasticæ in dignitate constitutæ munitæ fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulll ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ indictionis, annunciationis, convocationis, statuti, decreti, mandati, præcepti, & obsecrationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1542. XI. Kalend. Jun. Pontificatus nostri anno 8.

Blosius,

Hier. Dand.

SES-

SESSIO PRIMA

Sacrosancti Œcumenici, & Generalis

CONCILII TRIDENTINI

SUB PAULO III. PONT. MAX.

Celebrata die 13. Menſ. Dec. Anno Dom. 1545.

Decretum de inchoando Concilio.

PLacetne vobis, ad laudem, & gloriam ſanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem Fidei, & Religionis Chriſtianæ, ad extirpationem hæreſum, ad pacem, & unionem Eccleſiæ, ad reformationem Cleri, & populi Chriſtiani, ad depreſſionem, & extinctionem hoſtium Chriſtiani nominis, decernere, & declarare, ſacrum Tridentinum, & generale Concilium incipere, & incœptum eſſe? *Reſponderunt*, Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

Et cum proxima ſit celebritas Nativitatis Domini noſtri Jeſu Chriſti, & ſubſequantur aliæ feſtivitates labentis, & incipientis anni; placetne vobis, primam futuram Seſſionem habendam eſſe die Jovis poſt Epiphaniam, quæ erit ſeptima menſis Januar. Anno Dom. 1546.? *Reſponderunt*, Placet.

SESSIO II.

Celebrata die 7. Mensis Januarii. 1546.

Decretum de modo vivendi, & aliis in Concilio servandis.

SAcrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, in ea Præsidentibus eisdem trib. Apostolicæ Sedis Legatis, agnoscens cum
Jacob. 1. c. quamdiu 1. q. 2. B. Jacobo Apostolo, quod omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens a Patre luminum, qui iis, qui postulant a se sapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat
Psa'. 110. eis; & simul sciens, quod initium sapientiæ est timor Domini; statuit, & decrevit, omnes, & singulos Christifideles, in civitate Tridentina congrega-
Eccl. 1. tos, exhortandos esse, prout exhortatur, ut se a malis, & peccatis hactenus commissis emendare, ac de cætero in timore Domini ambulare, & desideria car-
Prov. 1. nis non perficere, orationibus instare, sæpius confiteri, Eucharistiæ sacramentum sumere, Ecclesias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quisque poterit, adimplere, nec non quotidie pro pace Principum Christianorum, & unitate Ecclesiæ privatim orare velint: Episcopos vero, & quoscumque alios in Ordine sacerdotali constitutos, œcumenicum Concilium in ea civitate concelebrantes, ut assidue in Dei laudibus incumbere, hostias, laudes,
Act. 2. c. quo die dist. 75. & preces offerre, sacrificium Missæ quolibet saltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & a mortuis resurrexit, ac Spiritum sanctum in Discipulos infudit, peragere satagant, facientes, sicut idem
Tim. 2. Spiritus sanctus per Apostolum præcipit, obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro SS. D. N. Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & cæteris, qui in sublimitate constituti sunt, & pro omnibus hominibus, ut quietam, & tranquillam vitam

tam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur, ut jejunent saltem singulis sextis feriis in memoriam Passionis Domini, & eleemosynas pauperibus erogent; in Ecclesia autem cathedrali singulis quintis feriis celebretur Missa de Spiritu Sancto cum Litaniis, & aliis orationibus ad hoc institutis; in aliis vero Ecclesiis eadem die dicantur ad minus Litaniæ, & orationes; tempore autem, quo sacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant; sed ore, & animo celebranti assistatur. Et quoniam oportet, Episcopos esse irreprehensibiles, sobrios, castos, domui suæ bene præpositos, hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in mensa servet sobrietatem, moderationemque ciborum: deinde, cum in eo loco sæpe otiosi sermones oriri soleant, ut in ipsorum Episcoporum mensis divinarum Scripturarum lectio admisceatur; familiares vero suos unusquisque instruat, & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, elati, blasphemi, & voluptatum amatores: vitia demum fugiant, & virtutes amplectantur, & in vestitu, & cultu, & omnibus actionibus honestatem præseferant, sicut decet ministros ministeriorum Dei. Ad hæc, cum hujus sacrosancti Concilii præcipua cura, solicitudo, & intentio sit, ut, propulsatis hæresum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Jesu Christo, qui vera lux est, annuente, candor, puritasque refulgeat: & ea, quæ reformatione egent, reformentur: ipsa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atque eos præsertim, qui sacrarum litterarum peritiam habent, ut sedula meditatione diligenter secum ipsi cogitent, quibus potissimum viis, & modis ipsius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum sortiri possit, quo maturius, & consultius damnari damnanda, & probanda probari queant: ut per totum orbem omnes uno ore, & eadem fidei confessione glorificent Deum, & Patrem Domini Nostri Jesu Christi.

Concil. Tol. 3. c. 1. ca. jejunium de consec. d. 3. c. de illis, 11. q. 1. Inf. sess. 22. in decr. de observandis in celebr. Miss. Tit. 1.

1. Ti. 3. c. fin. 8. q. 7. cum sim.

Conc. Tol. 3. ca. 7.

Conc. Rhemens. c. 17. Euseb. in 4. decr. & inf. sess. 23. c. 1. de ref. c. in omnibus de cons. d. 5. c. pro rev. 45. d.

1. Tim. 3.

1. cum ex in. extr. de her.

Concil. Tolet. 11. ca. 1. Concil. Const. sess. 1. in prin. ca. in loc. 5. q. 4.

In sententiis vero dicendis, juxta Toletani Concilii statutum, in loco benedictionis considentibus Domini sacerdotibus, nullus debeat aut immodestis vocibus perstrepere, aut tumultibus perturbare, nullis etiam falsis, vanisve, aut obstinatis disceptationibus contendere: sed, quidquid dicatur, sic mitissima verborum prolatione temperetur, ut nec audientes offendantur, nec recti judicii acies perturbato animo inflectatur.

Insuper ipsa S. Synodus statuit, ac decrevit, quod, si forte contigerit, aliquos debito in loco non sedere, & sententiam, etiam sub verbo, Placet, proferre, congregationibus interesse, & alios quoscunque actus facere, Concilio durante, nulli propterea praejudicium generetur, nullique novum jus acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Jovis quartam mensis Febr. proxime venturi.

SESSIO III.

Celebrata die 4. mensis Februarii 1546.

Decretum de Symbolo Fidei.

IN nomine sanctae, & individuae Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

Haec sacrosancta oecumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitime congregata, in ea praesidentibus eisdem tribus Apostolicae Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum considerans, praesertim earum, quae duobus illis capitibus de extirpandis haeresibus, & moribus reformandis, continentur; quorum causa praecipue est congregata; agnoscens autem cum Apostolo, non esse sibi colluctationem adversus carnem, & sanguinem, sed adversus spirituales nequitias in coelestibus, cum eodem omnes, & singulos in primis hortatur, ut confortentur in Domino, & in potentia virtutis ejus, in omnibus sumentes scutum fidei, in quo

Ephes. 5.

ca. qui resistit. 11. q. 3.

quo possint omnia tela nequissimi ignea extinguere, atque galeam spei salutis accipiant, cum gladio spiritus, quod est verbum Dei. Itaque ut hæc pia ejus solicitudo principium, & progressum suum per Dei gratiam habeat: ante omnia statuit, & decrevit, præmittendam esse Confessionem fidei, Patrum exempla in hoc secuta, qui sacratioribus Conciliis hoc scutum contra omnes hæreses in principio suarum actionum apponere consuevere: quo solo aliquando & infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare Symbolum fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, tanquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Christi profitentur, necessario conveniunt; ac fundamentum firmum, & unicum, contra quod portæ inferi nunquam prævalebunt, totidem verbis, quibus in omnibus Ecclesiis legitur, exprimendum esse censuit; quod quidem ejusmodi est.

Aug. serm. de verb. Dom. Conc. Nicen. Conc. Roman. sub Innoc. 1. Concil. Hip. in princ. Conc. Const. 6. act. 7. cum sim Conc. Maguntr. c. 1. Clem. c. pist. 1. vers. ergo cunctis, c. 1. d. 1. ca. baptizandos, cum seq. de consecr. d. 4. ca. 1. de sum. Trin. & Conc. Const. 6. Action. 17.

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, visibilium omnium, & invisibilium; & in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris: & iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit: qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas: & unam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam: Con-

Matth. 16. in novo 31. Conc. Nic. in fin. & Conc. Carth. 6. c. 20. Conc. Brach. 1. cap. 6. in princ. Conc Constant. cap. 7. Ep. in princ. Concil. Chal. in med. Synod. Rom. sub Jul. 1. in princ.

fiteor unum Baptiſma in remiſſionem peccatorum, & expecto reſurrectionem mortuorum, & vitam venturi ſæculi. Amen.

Indictio futuræ ſeſſionis.

EAdem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea præſidentibus eiſdem tribus Apoſt. Sedis Legatis, intelligens, multos Prælatos ex diverſis partibus accinctos eſſe itineri, nonnullos etiam in via eſſe, quo huc veniant, cogitanſque, omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda eo majoris apud omnes exiſtimationis, & honoris videri poſſe, quo majori fuerint, & pleniori Patrum conſilio, & præſentia ſancita, & corroborata, ſtatuit, & decrevit, futuram Seſſionem poſt præſentem celebrandam eſſe die Jovis, quæ ſubſequetur Dominicam, Lætare, proxime futuram: Interim tamen non differri diſcuſſionem, & examinationem eorum, quæ ipſi Synodo diſcutienda, & examinanda videbuntur.

SESSIO IV.

Celebrata die 8. menſis Aprilis. 1546.

Decretum de Canonicis Scripturis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, hoc ſibi perpetuo ante oculos proponens, ut ſublatis erroribus puritas ipſa Euangeliii in Eccleſia conſervetur: quod promiſſum ante per Prophetas in Scripturis ſanctis, Dominus noſter Jeſus Chriſtus, Dei Filius, proprio ore primum promulgavit, deinde per ſuos Apoſtolos, tanquam fontem omnis & ſalutaris veritatis, & morum diſciplinæ, omni creaturæ prædicari juſſit, perſpicienſque hanc veri-

Hier. 31. Pſ. 102. ut intelligit Aug. l. 16. de Civ. Dei, c. 17. to. 5. Marc. ult. Matth. 21. ca. In novo. d:ſt. 1.

veritatem, & disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto traditionibus; quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu sancto dictante, quasi per manus traditæ ad nos usque pervenerunt, orthodoxorum Patrum exempla secuta, omnes libros tam veteris, quam novi Testamenti, cum utriusque unus Deus sit auctor, necnon traditiones ipsas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tanquam vel ore tenus a Christo, vel a Spiritu sancto dictatas, & continua successione in Ecclesia Catholica conservatas, pari pietatis affectu, ac reverentia suscipit, & veneratur. Sacrorum vero librorum Indicem huic decreto adscribendum censuit, ne cui dubitatio suboriri possit, quinam sint, qui ab ipsa Synodo suscipiuntur: Sunt vero infrascripti: Testamenti veteris, quinque Moysi, id est Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium; Josue, Judicum, Rhuth; quatuor Regum; duo Paralipomenon; Esdræ primus, & secundus, qui dicitur Nehemias; Tobias, Judith, Hester, Job, Psalterium Davidicum centum quinquaginta Psalmorum, Parabolæ, Ecclesiastes, Canticum Canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Jeremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel; duodecim Prophetę minores, idest Osea, Joel, Amos, Abdias, Jonas, Michęas, Nahum, Habacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias; duo Machabęorum, primus, & secundus. Testamenti novi, quatuor Euangelia, secundum Matthęum, Marcum, Lucam, & Joannem: Actus Apostolorum a Luca Euangelista conscripti: quatuordecim Epistolæ Pauli Apostoli, scilicet ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippenses, ad Colossenses, duæ ad Thessalonicenses, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos: Petri Apostoli duæ; Joannis Apostoli tres: Jacobi Apostoli una; Judæ Apostoli una; & Apocalypsis Joannis Apostoli. Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in

2. Thess. 2. 1. Cor. 11. 2. Timot. 1. c. 1. ecclesiasticar. 12. dist. cum Ma. de celeb. Miss.

In can. Apost. c. 84. Innoc. 1. ep. 3. c. 7. Gel. 1. in Conc. Rom. 1.

Conc. Laod. 1. c. 60. Conc. Cart. 3. c. 47. &c. Sancta Romana, d. 33. Conc. Flor. ad fin.

Ecclesia Cath. legi consueverunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro Sacris, & Canonicis non susceperit., & traditiones prædictas sciens, & prudens contempserit; anathema sit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & via, ipsa Synodus, post jactum fidei confessionis fundamentum, sit progressura, & quibus potissimum testimoniis, ac præsidiis in confirmandis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus, sit usura.

Decretum de editione, & usu sacrorum Librorum.

INsuper eadem sacrosancta Synodus considerans, non parum utilitatis accedere posse Ecclesię Dei, si ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur, sacrorum librorum, quænam pro authentica habenda sit, innotescat; statuit, & declarat, ut hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot sæculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur: & ut nemo illam rejicere quovis prætextu audeat, vel præsumat.

Ca. hæresis, 24. q. 3. & inf. sess. 13. cap. 1. de Euch. Sacram. Leo Papa, epist. ad Episc. Brit. cap. 6. c. exiit, circa fin. de verb. sign. in 6. c. palam, 11. d. c. de libellis. 20. d. c. omnes, 24. d. c. relatum, 37. d. c. hæresis, & tot. tit. de hær.

Præterea, ad coercenda petulantia ingenia, decernit, ut nemo suæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ Christianæ pertinentium, sacram Scripturam ad suos sensus contorquens contra eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione Scripturarum sanctarum, aut etiam contra unanimem consensum Patrum, ipsam Scripturam sacram interpretari audeat, etiamsi hujusmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contravenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis a jure statutis puniantur.

Sed & impressoribus modum in hac parte, ut par est, imponere volens, qui jam sine modo, hoc est, putantes sibi licere, quidquid libet, sine licentia Superiorum Ecclesiasticorum ipsos sacræ scripturæ libros, & super illis annotationes, & expositiones quo-

quorumlibet indifferenter sæpe tacito, sæpe etiam ementito prælo, &, quod gravius est, sine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impressos libros hujusmodi temere venales habent: decernit, & statuit, ut posthac sacra Scriptura, potissimum vero hæc ipsa vetus, & vulgata editio quam emendatissime imprimatur, nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quosvis libros de rebus sacris sine nomine auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud se retinere, nisi primum examinati, probatique fuerint ab Ordinario, sub pœna anathematis, & pecuniæ in Canone Concilii novissimi Lateranensis apposita: & si regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem hujusmodi, licentiam quoque a suis superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, juxta formam suarum ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, vel evulgant, nisi antea examinati, probatique fuerint, eisdem pœnis subjaceant, quibus impressores. Et qui eos habuerint, vel legerint, nisi prodiderint auctores, pro auctoribus habeantur. Ipsa vero hujusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque ideo in fronte libri vel scripti, vel impressi authentice appareat; idque totum; hoc est, & probatio, & examen gratis fiat, ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Post hæc, temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque convertuntur, & torquentur verba, & sententiæ Sacræ Scripturæ, ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones impias, & diabolicas incantationes, divinationes, sortes, libellos etiam famosos, mandat, & præcipit, ad tollendam hujusmodi irreverentiam, & contemptum, ne de cætero quisquam quomodolibet verba Scripturę sacræ ad hæc, & similia audeat usurpare, ut omnes hujus generis homines, temeratores, & violatores verbi Dei, juris, & arbitrii pœnis per Episcopos coerceantur.

Conc. Lat. Sess. 10. de impressione lib.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit; proximam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse feria quinta post sacratissimum festum proximum Pentecostes.

SESSIO V.

Celebrata die 17. Mensis Junii. M. D. XLVI.

Decretum de peccato originali.

UT fides nostra Catholica, sine qua impossibile est placere Deo, purgatis erroribus in sua sinceritate integra, & illibata permaneat; & ne populus Christianus omni vento doctrinæ circum-
Hebr. 11. Conc. Magu. can. 1. feratur: cum Serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hostis, inter plurima mala, quibus
Gen. 3. c. visis 16. q. 2. Ecclesia Dei his nostris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, ejusque remedio non solum nova, sed vetera etiam dissidia excitaverit: sacrosancta, œcumenica, & generalis Trid. Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, jam ad revocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, Sacrarum Scripturarum, & Sanctorum Patrum, ac probatissimorum Conci-
Cœlestinus II. ep. 1. c. 4. liorum testimonia, & ipsius Ecclesiæ judicium, & consensum secuta, hæc de ipso peccato originali statuit, fatetur, ac declarat.

Si quis non confitetur, primum hominem A-
Gen. 2. dam, cum mandatum Dei in Paradiso fuisset transgressus, statim sanctitatem, & justitiam, in qua constitutus fuerat, amisisse, incurrisseque per offensam prævaricationis hujusmodi iram, & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam antea illi com-
Conc. Arausic. c. 2. minatus fuerat Deus, & cum morte captivitatem sub

ejus

ejus potestate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc est Diaboli, totumque Adam per illam prævaricationis offensam, secundum corpus, & animam in deterius commutatum fuisse; anathema sit.

Si quis Adæ prævaricationem sibi soli, & non ejus propagini asserit nocuisse, & acceptam a Deo sanctitatem, & justitiam, quam perdidit, sibi soli, & non nobis etiam perdidisse, aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanum transfudisse, non autem & peccatum, quod mors est animæ, anathema sit: cum contradicat Apostolo dicenti: Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.

Rom. 5. 1. Cor. 15. & Conc. Arausic. c. 2. c. quomodo, de pœn. dis. 2. c. placuit, l. 1. de consec. d. 4. inf. Sess. 6. c. 2. & 7. de just. Rom. 5. d. c. placuit, c. regenerante, & c. quæris in fine de consec. di. 4. Conc. Milevit. c. 2.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine unum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus, idest unicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium asserit tolli, quam per meritum unius mediatoris Domini nostri Jesu Christi, qui nos Deo reconciliavit in sanguine suo, factus nobis justitia, sanctificatio, & redemptio: aut negat ipsum Christi Jesu meritum per Baptismi sacramentum in forma Ecclesiæ rite collatum, tam adultis, quam parvulis applicari, anathema sit: quia non est aliud nomen sub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri. Unde illa vox: Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicumque baptizati estis, Christum induistis.

1. Tim. 2. c. multiplex de pœn. d. 1. & inf. Sess. 25. de invoc. Sanctor. Apost.

Act. 4. Jo. 1. c. nemo de consecr. dist. 4. Gal.

Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam si fuerint a baptizatis parentibus orti; aut dicit in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lavacro necesse sit expiari ad vitam æternam consequendam: unde fit consequens, ut in eis forma Baptismatis in remissionem peccatorum non vera, sed falsa intel-

Conc. Eph. c. 77. & d. c. placuit, de consecr. dist. 4. Cle. unic. de sum. Trin. c. 2. in fin. eo tit. extr. c. 3. vers. cum ergo de bapt. inf. Sess. 7. c. 13. de bapt. Rom. 5. c. placuit, c. quæris, in fi. & c. regenerante, de consecr. d. 4.

telligatur; anathema sit: quoniam non aliter intelligendum est id, quod dixit Apostolus: Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt: nisi quemadmodum Ecclesia Catholica ubique diffusa semper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei, ex traditione Apostolorum, etiam parvuli qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere potuerunt, ideo in remissionem peccatorum veraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Nisi enim qui renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

Io. 3. c. filius, & c. non dubito, de confecr. d. 4. c. debitum cum seq. de bapt.

Inf. Sess. 7. c. 6. cum seq. de Sacram.

Rom. 6. & ca. proprie, de confecr. d. 4. & c. regenerante.

Rom. 8.

Si quis per Jesu Christi Domini nostri gratiam, quæ in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam asserit non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet; sed illud dicit tantum radi, aut non imputari, anathema sit. In renatis enim nihil odit Deus; quia nihil est damnationis iis, qui vere consepulti sunt cum Christo per Baptisma in mortem; qui non secundum carnem ambulant, sed veterem hominem exuentes, & novum, qui secundum Deum creatus est, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti sunt, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi; ita ut nihil prorsus eos ab ingressu cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiscentiam, vel fomitem, hæc sancta Synodus fatetur, & sentit, quæ cum ad agonem relicta sit, nocere non consentientibus, sed viriliter per Christi Jesu gratiam repugnantibus non valet: quinimo qui legitime certaverit, coronabitur. Hanc concupiscentiam, quam aliquando Apostolus peccatum appellat, S. Synodus declarat, Ecclesiam catholicam nunquam intellexisse peccatum appellari, quod vere, & proprie in renatis peccatum sit, sed quia ex peccato est, & ad pec-

Coloss. 3. Ephes. 4. c. quomodo renovari, de pæn. dist. 2. Rom. 8. Galat. 3. c. non omnis, 22. q. 2.

Aug. l. 6. contra Jul. Pelag. c. 6. 10. 7. & c. 2. de confecr. d. 4.

2. Tim. 2. Coloss. 3. Rom. 7. c. nam concupiscent. ext. de con.

ca-

catum inclinat. Si quis autem contrarium senserit, anathema sit.

Declarat tamen hæc ipsa S. Synodus, non esse suæ intentionis comprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, beatam, & immaculatam Virg. Mariam, Dei genitricem, sed observandas esse constitut. fel. rec. Xysti Papæ IV. sub pœnis in eis Constitut. contentis, quas innovat.

In extrav. com. l. 3. de reliq. & vener. Sanct. c. 2.

Eam habes ad calcem.

Decretum de reformatione. De instituenda lectione Sacræ Scripturæ. Cap. I.

EAdem sacrosancta Synodus, piis summorum Pontificum, & probatorum Conciliorum constitutionibus inhærens, easque amplectens, & illis adjiciens, ne cœlestis ille sacrorum librorum thesaurus, quem Spiritus sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus jaceat; statuit, & decrevit, quod in illis Ecclesiis, in quibus præbenda, aut præstimonium, seu aliud quovis nomine nuncupatum stipendium pro lectoribus sacræ Theologiæ deputatum reperitur, Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alii locorum Ordinarii, eos, qui præbendam, aut præstimonium, seu stipendium hujusmodi obtinent, ad ipsius sacræ Scripturæ expositionem, & interpretationem per seipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneum substitutum ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & aliis locorum Ordinariis eligendum, etiam per subtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cætero vero præbenda, præstimonium, aut stipendium hujusmodi non nisi personis idoneis, & quæ per seipsas id munus explere possint, conferantur, & aliter facta provisio nulla sit, & invalida. In Ecclesiis autem Metropolitanis, vel cathedralibus, si civitas insignis, vel populosa fuerit, ac etiam in collegiatis, existentibus in aliquo insigni oppido, etiam nullius diœcesis, si ibi clerus numerosus fuerit, ubi nulla præbenda, aut præstimonium, seu sti-

c. quia, & ca. fin. de mag. & inf. sess. 23. de ref. c. 18.

ſtipendium hujuſmodi deputatum reperitur, præ-

In ſeſſ. 24. ca. 15. de ref.

benda quomodocumque, præterquam ex cauſa reſignationis, primo vacatura, cui aliud onus incompatibile injunctum non ſit, ad eum uſum ipſo facto perpetuo conſtituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipſis Eccleſiis nulla, vel non ſufficiens præbenda foret, Metropolitanus, vel Epiſcopus ipſe per aſſignationem fructuum alicujus ſimplicis beneficii, ejuſdem tamen debitis ſupportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum ſuæ civitatis, & diœceſis, vel alias, prout commodius fieri poterit, de Capituli conſilio ita provideat, ut ipſa ſacræ Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, ut quæcumque aliæ lectiones, vel conſuetudine, vel quavis alia ratione inſtitutæ, propter id minime prætermittantur. Eccleſiæ vero, quarum annui proventus tenues fuerint, & ubi tam exigua

Conc. Conſ. 1. c. 15. cum al. leg. a me intra. de priv. ſch. priv. 95. c. 1. & c. quia de Mag. Conc. Later. ſub Alex. 3. c. 18. & ſub Innoc. 3. c. 11. & inf. ſeſſ. 23. ca. 18. de ref. Clene in agro de ſtat. Monach.

eſt cleri, & populi multitudo, ut Theologiæ lectio in eis commode haberi non poſſit, ſaltem magiſtrum habeant, ab Epiſcopo cum conſilio Capituli eligendum, qui clericos, alioſque ſcholares pauperes Grammaticam gratis doceat; ut deinceps ad ipſa ſacræ Scripturæ ſtudia, annuente Deo, tranſire poſſint: ideoque illi magiſtro Grammatices, vel alicujus ſimplicis beneficii fructus, quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo perſtiterit, aſſignentur, dum tamen beneficium ipſum ſuo debito non fraudetur obſequio; vel ex Capitulari, vel Epiſcopali menſa condigna aliqua merces perſolvatur; vel alias Epiſcopus ipſe aliquam rationem ineat ſuæ Eccle-

Abbatis officium in lectore eligendo.

ſiæ, & diœceſi accommodam; ne pia hæc, utilis, atque fructuoſa proviſio quovis quæſito colore negligatur. In Monaſteriis quoque Monachorum, ubi

ca. 2. de Mag.

commode fieri queat, etiam lectio ſacræ Scripturæ habeatur; qua in re ſi Abbates negligentes fuerint, Epiſcopi locorum in hoc, ut Sedis Apoſtolicæ delegati, eos ad id opportunis remediis compellant. In conventibus vero aliorum Regularium, in qui-

bus

bus ſtudia commode vigere poſſunt, ſacræ Scripturæ lectio ſimiliter habeatur; quæ lectio a Capitulis generalibus, vel provincialibus aſſignetur dignioribus magiſtris. in Gymnaſiis etiam publicis, ubi tam honorifica, & cæterarum omnium maxime neceſſaria lectio hactenus inſtituta non fuerit, religioſiſſimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate, & charitate ad catholicæ fidei defenſionem, & incrementum, ſanæque doctrinæ conſervationem, & propagationem inſtituatur: & ubi inſtituta foret, & negligeretur, reſtituatur. Et, ne ſub ſpecie pietatis impietas diſſeminetur, ſtatuit eadem S. Synodus, neminem ad hujuſmodi lectionis officium tam publice, quam privatim admittendum eſſe, qui prius ab Epiſcopo loci de vita, moribus, & ſcientia examinatus, & approbatus non fuerit; quod tamen de Lectoribus in clauſtris Monachorum non intelligatur. Docentes vero ipſam ſacram Scripturam, dum publice in ſcholis docuerint, & ſcholares, qui in ipſis ſcholis ſtudent, privilegiis omnibus de perceptione fructuum præbendarum, & beneficiorum ſuorum in abſentia a jure communi conceſſis plene gaudeant, & fruantur.

ca. fin. de ma. com. alleg. in meo tract. de priv. ſch. priv. 93.

Caput II. De verbi Dei Concionatoribus, & quæſtoribus eleemoſynariis.

QUia vero Chriſtianæ Reipublicæ non minus neceſſaria eſt prædicatio Evangelii, quam lectio, & hoc eſt præcipuum Epiſcoporum munus; ſtatuit, & decrevit eadem ſancta Synodus, omnes Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & omnes alios Eccleſiarum Prælatos teneri per ſeipſos, ſi legitime impediti non fuerint, ad prædicandum ſanctum Jeſu Chriſti Evangelium. Si vero contigerit, Epiſcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimento, juxta formam generalis Concilii, viros idoneos aſſumere teneantur ad hujuſmodi prædicationis officium ſalubriter exequendum. Si quis autem

Conc. Mag. cap. 25. Conc. Rhemen. c. 14. & 15. c. Epiſcopus l. 3. 88. diſt. inf. ſeſſ. 24. c. 4. de ref. Conc. Lat. ſub Innoc. 3. c. 10. c. inter cætera, de offi. ord.

tem hoc adimplere contempſerit, diſtrictæ ſubjaceat ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicunque Parochiales, vel alias curam animarum habentes Eccleſias quocunque modo obtinent, per ſe, vel alios idoneos, ſi legitime impediti fuerint, diebus ſaltem Dominicis, & feſtis ſolemnibus, plebes ſibi commiſſas pro ſua, & earum capacitate paſcant ſalutaribus verbis, docendo ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, annunciandoque eis cum brevitate, & facilitate ſermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas ſectari oporteat; ut pœnam æternam evadere, & cœleſtem gloriam conſequi valeant. Id vero ſi quis eorum præſtare negligat, etiam ſi ab Epiſcopi juriſdictione quavis ratione exemptum ſe eſſe prætenderet, etiam ſi Eccleſiæ quovis modo exemptæ dicerentur, aut alicui monaſterio, etiam extra diœceſim exiſtenti, forſan annexæ, vel unitæ, modo re ipſa in diœceſi ſint, provida paſtoralis Epiſcoporum ſollicitudo non deſit, ne illud impleatur: Parvuli petierunt panem, & non erat, qui frangeret eis. Itaque ubi ab Epiſcopo moniti trium menſium ſpatio muneri ſuo defuerint, per cenſuras Eccleſiaſticas, ſeu alias ad ipſius Epiſcopi arbitrium cogantur; ita ut etiam, ſi ei ſic expedire viſum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præſtet, honeſta aliqua merces perſolvatur, donec principalis ipſe reſipiſcens officium ſuum impleat.

Conc. Conſta. 6. cap. 8. Conc. Later. ult. ſeſſ. 11.

Jer. Thren. 4.

Si quæ vero Parochiales Eccleſiæ reperiantur ſubjectæ monaſteriis in nulla diœceſi exiſtentibus, ſi Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, a Metropolitanis, in quorum provinciis diœceſes ipſæ ſitæ ſunt, tanquam quoad hoc Sedis Apoſtolicæ delegatis, compellantur. Neque hujus decreti executionem conſuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, ſive recurſus impedire valeat, quouſque deſuper a competenti judice, qui ſummarie, & ſola facti veritate inſpecta,

Conc. Later. ult. ſeſſ. 11. de modo prædic.

pro-

procedat, cognitum, & decisum fuerit. Regulares vero cujuscunque Ordinis, nisi a suis Superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum, prædicare non possint, cum qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Ecclesiis vero, quæ suorum Ordinum non sunt, ultra licentiam suorum Superiorum etiam Episcopi licentiam habere teneantur, sine qua in ipsis Ecclesiis non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint; ipsam autem licentiam gratis Episcopi concedant.

Si vero (quod absit) Prædicator errores, aut scandala disseminaverit in populum, etiam si in monasterio sui, vel alterius Ordinis prædicet, Episcopus ei prædicationem interdicat. Quod si hæreses prædicaverit, contra eum secundum juris dispositionem, aut loci consuetudinem procedat, etiam si prædicator ipse generali, vel speciali privilegio exemptum se esse prætenderet; quo casu Episcopus authoritate Apostolica, & tamquam Sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curent autem Episcopi, ne quis prædicator, vel ex falsis informationibus, vel alias calumniose vexetur, justamve de eis conquerendi occasionem habeat.

Ca. excommunicamus. §. quia vero, de hær. inf. sess. 24. c. 4. de ref. & ca. non liceat dist. 92.

Ad Rom. 10.

Caveant præterea Episcopi, ne aliquem vel eorum, qui cum sint nomine Regulares, extra claustra tamen, & obedientiam religionum suarum vivunt, vel Presbyterorum sæcularium, nisi ipsi noti sint, & moribus, atque doctrina probati, etiam quorumlibet privilegiorum prætextu, in sua civitate, vel diœcesi prædicare permittant, donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta Sedes Apostolica consulatur: a qua privilegia hujusmodi nisi tacita veritate, & expresso mendacio ab indignis extorqueri verisimile non est.

Quæstores vero eleemosynarii, qui etiam quæstu-

Conc. Lat. sub Innoc. 3. c. 62. c. cum ex eo,

de pœnit. & remiss. Clem. abusionibus, eod. tit. infr. sess. 21. de refor. c. 9. cap. ut officium. §. compesce. di de hær. in 6.

stuarii vulgo dicuntur, cujuscumque conditionis existant, nullo modo nec per se, nec per alium prædicare præsumant; & contra facientes ab Episcopis, & Ordinariis locorum, privilegiis quibuscumque non obstantibus, opportunis remediis omnino arceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

ITem hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, primam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse die Jovis, feria quinta post festum beati Jacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem 13. *mensis Jan.* 1547.

SESSIO VI.

Celebrata die 13. Mensis Januar. 1547.

Decretum de justificatione.

Proœmium.

CUm hoc tempore non sine multarum animarum jactura, & gravi Ecclesiasticæ unitatis detrimento, erronea quædam disseminata sit de justificatione doctrina: ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquillitatem, & animarum salutem, sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pauli divina providentia Papæ III. Reverendissimis Dominis, Dominis Jo. Maria de Monte Episcopo Prænestino; & Marcello titul. S. Crucis in Hierusalem Presbytero, sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis, exponere intendit omnibus Christifidelibus veram, sanamque do-

doctrinam ipsius justificationis, quam Sol justitiæ Christus Jesus, fidei nostræ Auctor, & consummator docuit, Apostoli tradiderunt, & Catholica Ecclesia, Spiritu sancto suggerente, perpetuo retinuit: districtius inhibendo, ne deinceps audeat quisquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præsenti decreto statuitur, ac declaratur.

De naturæ, & legis ad justificandos homines imbecillitate. Cap. I.

PRimum declarat S. Synodus, ad justificationis doctrinam probe, & sincere intelligendam, oportere, ut unusquisque agnoscat, & fateatur, quod, cum omnes homines in prævaricatione Adæ innocentiam perdidissent, facti immundi, &, ut Apostolus inquit, natura filii iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali exposuit, usque adeo servi erant peccati, & sub potestate Diaboli, ac mortis, ut non modo Gentes per vim naturæ, sed ne Judæi quidem per ipsam etiam litteram legis Moysis inde liberari, aut surgere possent, tametsi in eis liberum arbitrium minime extinctum esset, viribus licet attenuatum, & inclinatum.

Aug. to. 1. l. 5. confess. c. 9.
1. Cor. 15.
Rom. 5.
Eph. 2.
Sup. sess. 5. in prin.
Rom. 8. & 9.

De dispensatione, & mysterio adventus Christi. Cap. II.

QUo factum est, ut cœlestis Pater, Patèr misericordiarum, & Deus totius consolationis, Christum Jesum filium suum, & ante legem, & legis tempore multis Sanctis Patribus declaratum, ac promissum, cum venit beata illa plenitudo temporis, ad homines miserit; ut & Judæos, qui sub lege erant, redimeret, & Gentes, quæ non sectabantur justitiam, justitiam apprehenderent; atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris, non solum autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.

2. Cor. 1.
Gen. 49.
Gal. 4.
Psal. 2. 88. & 109.
Isa. 7. 11. & 45.
Jer. 23.
Habacuc 3.
Oseæ 6.
Baruch 2.
1. Reg. 2.
Dan. 9.
Aug. li. 7. de Civit. Dei ca. 32.
Ephes. 1.
Rom. 3.

Qui per Christum justificantur. Cap. III.

Coloss. 1. 1. Tim. 12. & 2. Tim. 1. c. multiplex, de Pœn. dist. 1. 1. Joan. 2. Eccl. 17. & c. si enim, de pœn. dist. 1. Psal. 102. & 119. 2. Cor. 5. & inf. can. 1.

VErum etsi ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt, sed ii dumtaxat, quibus meritum passionis ejus communicatur. Nam sicut revera homines, nisi ex semine Adæ propagati nascerentur, non nascerentur injusti, cum ea propagatione, per ipsum dum concipiuntur, propriam injustitiam contrahant: ita, nisi in Christo renascerentur, numquam justificarentur, cum ea renascentia per meritum passionis ejus, gratia, qua justi fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apostolus gratias nos semper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partes sortis Sanctorum in lumine, & eripuit de potestate tenebrarum, transtulitque in regnum filii dilectionis suæ, in quo habemus redemptionem, & remissionem peccatorum.

Coloss. 1.

Insinuatur descriptio justificationis impii, & modus ejus in statu gratiæ. Cap. IV.

Gal. 3. Tit. 3. Clc. de sum. Trin. 1. Cor. 15. Joan. 3. Ca. filius, & c. non dubito, de consecr. dist. 4. c. debitum, cum seq. extra de Bapt.

QUibus verbis justificationis impii descriptio insinuatur, ut sit translatio ab eo statu, in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Jesum Christum Salvatorem nostrum; quæ quidem translatio post Euang. promulgatum sine lavacro regenerationis, aut ejus voto fieri non potest, sicut scriptum est: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

De necessitate præparationis ad justificationem in adultis, & unde sit. Cap. V.

DEclarat præterea, ipsius justificationis exordium in adultis a Deo per Christum Jesum, præveniente gratia, sumendum esse, hoc est, ab ejus vocatione, qua, nullis eorum existentibus meritis, vocantur; ut qui per peccata a Deo aversi erant,

tant, per ejus excitantem, atque adjuvantem gratiam ad convertendum se ad suam ipsorum justificationem, eidem gratiæ libere assentiendo, & cooperando, disponantur; ita ut, tangente Deo cor hominis per Spiritus sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omnino agat, inspirationem illam recipiens, quippe qui illam abjicere potest: neque tamen sine gratia Dei movere se ad justitiam coram illo libera sua voluntate possit. Unde in sacris litteris cum dicitur: Convertimini ad me, & ego convertar ad vos, libertatis nostræ admonemur; Cum respondemus: Converte nos Domine, ad te, & convertemur, Dei nos gratia præveniri confitemur.

Infr. can. 3. Zach. 1. Joel. 2. c. convertimini, de pœn. dist. 1. Jer. in fin. orationis.

Modus præparationis. Cap. VI.

DIsponuntur autem ad ipsam justitiam, dum excitati divina gratia, & adjuti, fidem ex auditu concipientes, libere moventur in Deum, credentes vera esse, quæ divinitus revelata, & promissa sunt, atque illud inprimis, a Deo justificari impium per gratiam ejus, per redemptionem, quæ est in Christo Jesu; & dum peccatores se esse intelligentes, a divinæ justitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se convertendo, in spem eriguntur, fidentes, Deum sibi propter Christum propitium fore, illumque tanquam omnis justitiæ fontem diligere incipiunt: ac propterea moventur adversus peccata per odium aliquod, & detestationem, hoc est, per eam pœnitentiam, quam ante Baptismum agi oportet: denique dum proponunt suscipere Baptismum, inchoare novam vitam, & servare divina mandata. De hac dispositione scriptum est: Accedentem ad Deum oportet credere, quia est, & quod inquirentibus se remunerator sit: Et, Confide, fili, remittuntur tibi peccata tua: Et, Timor Domini expellit peccatum: Et, Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomi-

Inf. c. 14. & Seff. 14. c. 4. de contritione.

Hebr.

Mar. 2. Matth. 9. Eccl. 2.

ne Jesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spiritus sancti: Et, Euntes ergo docete omnes Gentes, baptizantes eos, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, docentes eos servare, quæcumque mandavi vobis. Denique, Præparate corda vestra Domino.

Act. 2. c. agent, & c. propria, de conf. dist. 14. Matth. ult. Luc. 24. ca. prim. c. si qua, & c. proprie, de conf. dist. 4. 1. Reg. 7.

Quid sit justificatio impii, & quæ sint ejus causæ. Cap. VII.

HAnc dispositionem, seu præparationem justificatio ipsa consequitur, quæ non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ, & donorum. Unde homo ex injusto fit justus, & ex inimico amicus, ut sit hæres secundum spem vitæ æternæ. Hujus justificationis causæ sunt, finalis quidem, gloria Dei, & Christi, ac vita æterna: efficiens vero, misericors Deus, qui gratuito abluit, & sanctificat, signans, & ungens Spiritu promissionis sancto, qui est pignus hæreditatis nostræ: meritoria autem, dilectissimus unigenitus suus, Dominus noster Jesus Christus, qui, cum essemus inimici, propter nimiam charitatem, qua dilexit nos, sua sanctissima passione in ligno crucis nobis justificationem meruit, & pro nobis Deo Patri satisfecit: instrumentalis item, Sacramentum Baptismi, quod est Sacramentum fidei, sine qua nulli unquam contigit justificatio: demum unica formalis causa est justitia Dei; non qua ipse justus est, sed qua nos justos facit; qua videlicet ab eo donati renovamur spiritu mentis nostræ, & non modo reputamur, sed vere justi nominamur, & sumus, justitiam in nobis recipientes, unusquisque suam secundum mensuram, quam Spiritus sanctus partitur singulis prout vult, & secundum propriam cujusque dispositionem, & cooperationem. Quanquam enim nemo possit esse justus, nisi cui merita passionis D. N. Jesu Christi com-

Tit. 3.

Eph. 2.

c. nihil est, de consecr. d. 4. c. hoc est, de consec. dist. 2.

c. multiplex de pœn. dist. 1. c. nec quemquam, post princ. de con. 1. c. d. 14.

Phil. 3.

communicantur: id tamen in hac impii justificatione fit, dum ejusdem sanctissimæ passionis merito per Spiritum sanctum charitas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui justificantur, atque ipsis inhæret. Unde in ipsa justificatione cum remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipit homo per Jesum Christum, cui inseritur, fidem, spem, & charitatem; nam fides, nisi ad eam spes accedat, & charitas, neque unit perfecte cum Christo, neque corporis ejus vivum membrum efficit; qua ratione verissime dicitur: Fidem sine operibus mortuam, & otiosam esse: Et in Christo Jesu neque circumcisionem aliquid valere, neque præputium, sed fidem, quæ per charitatem operatur. Hanc fidem ante Baptismi Sacramentum ex Apostolorum traditione Catechumeni ab Ecclesia petunt, cum petunt fidem, vitam æternam præstantem, quam sine spe, & charitate fides præstare non potest. Unde & statim verbum Christi audiunt: Si vis ad vitam ingredi, serva mandata. Itaque veram, & Christianam justitiam accipientes, eam ceu primam stolam pro illa, quam Adam sua inobedientia sibi, & nobis perdidit, per Christum Jesum illis donatam, candidam, & immaculatam jubentur statim renati conservare, ut eam perferant ante tribunal Domini nostri Jesu Christi, & habeant vitam æternam.

Rom. 5. Inf. can. 10. Concil. Mogun. c. 1. c. sicut 1. q. 1. & Jac. 2. in fin. Gal. 5. c. circumcisio, & can. firmum, de pœnit. d. 2. c. 1. §. quia vero de sacr. unct.

Matth. 19. Luc. 15. c. quomodo 1. renovari, de. pœnit. dist. Cic. l. ep. 3. c 4. Rom. 5. sup. sess. 5. de pec. origin. post princ.

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis justificari. Cap. VIII.

CUm vero Apostolus dicit, justificari hominem per fidem, & gratis, ea verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesiæ Cath. consensus tenuit, & expressit, ut scilicet per fidem ideo justificari dicamur, quia fides est humanæ salutis initium, fundamentum, & radix omnis justificationis; sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum ejus consortium pervenire. Gratis autem

Rom. 5. Hebr. 11. Infr. can. 9. Rom. 10. Eph. 2. Tit. 3.

justificari ideo dicimur, quia nihil eorum, quæ justificationem præcedunt, sive fides, sive opera, ipsam justificationis gratiam promeretur; si enim gratia est, jam non ex operibus: alioquin, ut idem Apostolus inquit, gratia jam non est gratia.

Contra inanem hæreticorum fiduciam.
Caput IX.

Inf. cap. 12. & 13.

Infr. can. 12. 13. 14. 15.

QUamvis autem necessarium sit credere, neque remitti, neque remissa unquam fuisse peccata, nisi gratis divina misericordia propter Christum: nemini tamen fiduciam, & certitudinem remissionis peccatorum suorum jactanti, & in ea sola quiescenti, peccata dimitti, vel dimissa esse, dicendum est, cum apud hæreticos, & schismaticos possit esse, imo nostra tempestate sit, & magna contra Ecclesiam catholicam contentione prædicetur vana hæc, & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud asserendum est, oportere eos, qui vere justificati sunt, absque ulla omnino dubitatione apud semetipsos statuere se esse justificatos, neminemque a peccatis absolvi, ac justificari, nisi eum, qui certo credat, se absolutum, & justificatum esse; atque hac sola fide absolutionem, & justificationem perfici, quasi qui hoc non credit, de Dei promissis, deque mortis, & resurrectionis Christi efficacia dubitet. Nam sicut nemo pius de Dei misericordia, de Christi merito, deque Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet: sic quilibet, dum seipsum, suamque propriam infirmitatem, & indispositionem respicit, de sua gratia formidare, & timere potest, cum nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum.

De acceptæ justificationis incremento. Caput X.

Psalm. 86.
Psalm. 88.
Inf. c. 24.

SIc ergo justificati, & amici Dei, ac domestici facti, euntes de virtute in virtutem renovantur, ut

ut Apostolus inquit, de die in diem, hoc est, mortificando membra carnis suæ, & exhibendo ea arma justitiæ in sanctificationem per observationem mandatorum Dei, & Ecclesiæ in ipsa justitia per Christi gratiam accepta, cooperante fide, bonis operibus crescunt, atque magis justificantur, sicut scriptum est: Qui justus est, justificetur adhuc; Et iterum: Ne verearis usque ad mortem justificari; Et rursus: Videtis, quoniam ex operibus justificatur homo, & non ex fide tantum; Hoc vero justitiæ incrementum petit sancta Ecclesia, cum orat: Da nobis, Domine, fidei, spei, & charitatis augmentum.

2. Cor. 4. in fi. Colos. 1. cap. cum sanct. de pœn. dist. 2.

Apoc. ult. Eccl. 18.

Jacob. 2.

De observatione mandatorum, deque illius necessitate, & possibilitate. Cap. XI.

NEmo autem, quantumvis justificatus, liberum se esse ab observatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & a Patribus sub anathemate prohibita voce uti, Dei præcepta homini justificato ad observandum esse impossibilia. Nam Deus impossibilia non jubet, sed jubendo monet & facere, quod possis, & petere, quod non possis, & adjuvat, ut possis. Cujus mandata gravia non sunt, cujus jugum suave est, & onus leve. Qui enim sunt filii Dei, Christum diligunt; qui autem diligunt eum, ut ipsemet testatur, servant sermones ejus; quod utique cum divino auxilio præstare possunt. Licet enim in hac mortali vita, quantumvis sancti, & justi in levia saltem, & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant, non propterea desinunt esse justi. Nam justorum illa vox est & humilis, & verax: Dimitte nobis debita nostra. Quo fit, ut justi ipsi eo magis se obligatos ad ambulandum in via justitiæ sentire debeant, quo liberati jam a peccato, servi autem facti Deo, sobrie, juste, & pie viventes proficere possunt per Christum Jesum,

Infr. c. 18. 1. Jo. 5. Matth. 11. in fin. Jo. 14.

Conc: Afr. ca. 81. 82. 88. Conc. Milev. c. 7. 8. & 9.

Matth. 6. Luc. 11. ca. unum. 15. d. ca. adhuc, & c. de quotidianis de pœnit. d. 3. Tit. 2. Inf. c. 20.

per quem accessum habuerunt in gratiam istam. Deus namque sua gratia semel justificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. Itaque nemo sibi in sola fide blandiri debet, putans fide sola se hæredem esse constitutum, hæreditatemque consecuturum, etiam si Christo non compatiatur, ut & conglorificetur. nam & Christus ipse, ut inquit Apostolus, cum esset filius Dei, didicit ex iis, quæ passus est, obedientiam; & consummatus factus est omnibus obtemperantibus sibi, causa salutis æternæ. Propterea Apost. ipse monet justificatos, dicens: Nescitis, quod ii, qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit bravium? sic currite, ut comprehendatis. Ego igitur sic curro, non quasi in incertum: sic pugno, non quasi aerem verberans: sed castigo corpus meum, & in servitutem redigo, ne forte, cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar. Item princeps Apostolorum Petrus: Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis: hæc enim facientes non peccabitis aliquando. Unde constat, eos orthodoxæ religionis doctrinæ adversari, qui dicunt, justum in omni bono opere saltem venialiter peccare, aut (quod intolerabilius est) pœnas æternas mereri: atque etiam eos, qui statuunt, in omnibus operibus justos peccare, si in illis suam ipsorum socordiam excitando, & sese ad currendum in stadio cohortando, cum hoc, ut in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam, cum scriptum sit: Inclinavi cor meum ad faciendas justificationes tuas propter retributionem: & de Mose dicat Apostolus, quod respiciebat in remunerationem.

Phil. 2. Hebr. 5. 1. Cor. 9. 2. Pet. 1. Inf. ca. 25. Inf. c. 31. Psal. 118. Heb. 11.

Prædestinationis temerariam præsumptionem cavendam esse. Cap. XII.

Nemo quoque, quamdiu in hac mortalitate vivitur, de arcano divinæ prædestinationis myste-

Inf. c. 15. & 16.

ſterio uſque adeo præſumere debet, ut certo ſtatuat, ſe omnino eſſe in numero prædeſtinatorum: quaſi verum eſſet, quod juſtificatus aut amplius peccare non poſſit, aut, ſi peccaverit, certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat. nam niſi ex ſpeciali revelatione ſciri non poteſt, quos Deus ſibi elegerit.

ca. corripiantur, in fi. 24. q. 3. Prov. 29. Ezech. 18. Gal. 3.

De perſeverantiæ munere. Cap. XIII.

SImiliter de perſeverantiæ munere, de quo ſcriptum eſt: Qui perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit: quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo, qui potens eſt eum, qui ſtat, ſtatuere, ut perſeveranter ſtet, & eum, qui cadit, reſtituere, nemo ſibi certi aliquid abſoluta certitudine polliceatur: tametſi in Dei auxilio firmiſſimam ſpem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, niſi ipſi illius gratiæ defuerint ſicut cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Veruntamen qui ſe exiſtimant ſtare, videant, ne cadant; & cum timore, ac tremore ſalutem ſuam operentur in laboribus, in vigiliis, in eleemoſynis, in orationibus, & oblationibus, in jejuniis, & caſtitate. formidare enim debent, ſcientes, quod in ſpem gloriæ, & nondum in gloriam renati ſunt, de pugna, quæ ſupereſt, cum carne, cum mundo, cum diabolo; in qua victores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent dicenti: Debitores ſumus non carni, ut ſecundum carnem vivamus; ſi enim ſecundum carnem vixeritis, moriemini; ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.

Matth. 24. ca. ſuggeſtum 7. q. 1. & c. 8. non revertebantur, de pœn. d. 1. inf. ca. 16. & 22. Ezech. 33. Philip. 2. 1. Cor. 10. Roman. 8.

De lapſis, & eorum reparatione. Cap. XIV.

QUi vero ab accepta juſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus juſtificari poterunt, cum, excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Chiſti amiſſam gratiam recuperare procuraverint. Hic enim juſtificationis modus eſt lapſis reparatio, quam ſecundam poſt naufragium deperditæ gra-

Inf. c. 23. & 29. ca. firmiter in fin. extr. de ſumm. Trinit. ca. ſecund. poſt naufrag. de pœn. d. 1.

gratiæ tabulam Sanĉti Patres apte nuncuparunt. Etenim pro iis, qui post Baptismum in peccata labuntur, Christus Jesus Sacramentum instituit Pœnitentiæ, cum dixit: Accipite Spiritum sanĉtum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Unde docendum est, Christiani hominis pœnitentiam post lapsum multo aliam esse a baptismali; eaque contineri non modo cessationem a peccatis, & eorum detestationem, aut cor contritum, & humiliatum, verum etiam eorumdem sacramentalem Confessionem, saltem in voto, & suo tempore faciendam, & sacerdotalem absolutionem, itemque satisfaĉtionem per jejunia, eleemosynas, orationes, & alia pia spiritualis vitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto una cum culpa remittitur, sed pro pœna temporali, quæ, ut sacræ litteræ docent, non tota semper, ut in Baptismo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum sanĉtum contristaverunt, & templum Dei violare non sunt veriti. De qua Pœnitentia scriptum est: Memor esto, unde excideris; age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: Quæ secundum Deum tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur. Et rursus: Pœnitentiam agite, & facite fruĉtus dignos pœnitentiæ.

Joan. 20. ca. ut constitueretur, d. 50. c. ut evidenter 1. q. 1. cum simil. infr. sess. 14. de pœnit. c. 2. 3. & 4. Psal. 50. c. sacrificium, de Pœn. d. 1.

Eph. 4. 1. Cor. 3. Apo. 2. c. quia sanĉtitas, 50. dist. & c. miror, de pœnit. dist. 1. 2. Cor. 7. Matth. 3. & 4. Luc. 3.

Quolibet peccato mortali amitti gratiam, sed non fidem. Cap. XV.

Infr. cap. 27. Rom. 16.

ADversus etiam hominum quorumdam callida ingenia, qui per dulces sermones, & benediĉtiones seducunt corda innocentium, asserendum est, non modo infidelitate, per quam & ipsa fides amittitur, sed etiam quocumque alio mortali peccato, quamvis non amittatur fides, acceptam justificationis gratiam amitti, divinæ legis doĉtrinam defendendo, quæ a regno Dei non solum infideles excludit, sed & fideles quoque, fornicarios, adulteros,

1. Tim. 1.

ros, molles, masculorum concubitores, fures, avaros, ebriosos, maledicos, rapaces, cæterosque omnes, qui lethalia committunt peccata, a quibus cum divinæ gratiæ adjumento abstinere possunt, & pro quibus a Christi gratia separantur.

De fructu justificationis, hoc est, de merito bonorum operum, deque ipsius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione justificatis hominibus, sive acceptam gratiam perpetuo conservaverint, sive amissam recuperaverint, proponenda sunt Apostoli verba: Abundate in omni opere bono, scientes, quod labor vester non est inanis in Domino. non enim injustus est Deus, ut obliviscatur operis vestri, & dilectionis, quam ostendistis in nomine ipsius. Et, Nolite amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operantibus usque in finem, & in Deo sperantibus proponenda est vita æterna, & tanquam gratia filiis Dei per Christum Jesum misericorditer promissa, & tanquam merces, ex ipsius Dei promissione, bonis ipsorum operibus, & meritis fideliter reddenda. Hæc est enim illa corona justitiæ, quam post suum certamen, & cursum, repositam sibi esse, ajebat Apostolus, a justo judice sibi reddendam: non solum autem sibi, sed & omnibus, qui diligunt adventum ejus. Cum enim ille ipse Christus Jesus, tanquam caput in membra, & tanquam vitis in palmites, in ipsos justificatos jugiter virtutem influat; quæ virtus bona eorum opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur, & sine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria esse possent; nihil ipsis justificatis amplius deesse credendum est, quominus plene illis quidem operibus, quę in Deo sunt facta, & divinę legi pro hujus statu satisfecisse, & vitam ęternam suo etiam tempore (si tamen in gratia decesserint) consequen-

Heb. 6. ca. non est tam injustus, de pœn. dist. 2.

Hebr. 10. in fi. infr. c. 26.

2. Tim. 4.

Joan. 15. 1. Corin. 12. & Aug. sup. Ho. Jo. 15.

quendam, vere promeruisse censeantur: cùm Christus Salvator noster dicat: Si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in ęternum; sed fiet in eo fons aquę salientis in vitam ęternam. Ita neque propria nostra justitia tanquam ex nobis propria statuitur: neque ignoratur, aut repudiatur justitia Dei. quę enim justitia nostra dicitur, quia per eam nobis inhęrentem justificamur, illa eadem Dei est, quia a Deo nobis infunditur per Christi meritum. Neque vero illud omittendum est, quod licet bonis operibus in sacris litteris usque adeo tribuatur, ut etiam qui uni ex minimis suis potum aquę frigidę dederit, promittat Christus, eum non esse sua mercede cariturum: & Apostolus testetur, id, quod in pręsenti est momentaneum, & leve tribulationis nostrę, supra modum in sublimitate ęternum glorię pondus operari in nobis; absit tamen, ut Christianus homo in se ipso vel confidat, vel glorietur, & non in Domino, cujus tanta est erga omnes homines bonitas, ut eorum velit esse merita, quę sunt ipsius dona. Et quia in multis offendimus omnes, unusquisque sicut misericordiam, & bonitatem, ita severitatem, & judicium ante oculos habere debet, neque seipsum aliquis, etiamsi nihil sibi conscius fuerit, judicare; quoniam omnis hominum vita non humano judicio examinanda, & judicanda est, sed Dei; qui illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium, & tunc laus erit unicuique a Deo, qui, ut scriptum est, reddet unicuique secundum opera sua. Post hanc catholicam de justificatione doctrinam, quam nisi quisque fideliter, firmiterque receperit, justificari non poterit; placuit sanctę Synodo hos Canones subjungere, ut omnes sciant, non solum quid tenere, & sequi, sed etiam quid vitare, & fugere debeant.

Jo. 4.

Matth. 10. in fin. & Marc. 9. circa fin.

2. Cor. 4. in fi. Gal. 6. Jer. 9.

Jac. 3.

1. Cor. 4.

Matth. 16.

DE

DE JUSTIFICATIONE.

CANON I.

SI quis dixerit, hominem suis operibus, quæ vel per humanæ naturæ vires, vel per legis doctrinam fiant, absque divina per Jesum Christum gratia posse justificari coram Deo; anathema sit.

Sup. c. 1. & 3. Rom. 3. 1. Cor. 15.

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc solum divinam gratiam per Christum Jesum dari, ut facilius homo juste vivere, ac vitam æternam promereri possit; quasi per liberum arbitrium sine gratia utrumque, sed ægre tamen, & difficulter possit; anathema sit.

Conc. Milev. 5. ca 5. Conc. Africa. c. 80. & ca. ult. de consec. d. 4. inf. c. 4.

CANON III.

Si quis dixerit, sine præveniente Spiritus sancti inspiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse, sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur; anathema sit.

Sup. c. 5. Rom. 5.

CANON IV.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium a Deo motum, & excitatum nihil cooperari, assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam justificationis gratiam se disponat, ac præparet, neque posse dissentire, si velit, sed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereque passive se habere; anathema sit.

Sup. c. 2. & c. 5.

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum, & extinctum esse dixerit, aut rem esse de solo titulo, imo titulum sine re, figmentum denique a Satana invectum in Ecclesiam, anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, non esse in potestate hominis vias suas malas facere, sed mala opera, ita ut, bona,

Joan. 1. Conc. Africa. 2. c. 25.

Deum

Deum operari, non permissive solum, sed etiam proprie, & per se, adeo ut sit proprium ejus opus non minus proditio Judæ, quam vocatio Pauli; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante justificationem fiunt, quacumque ratione facta sint, vere esse peccata, vel odium Dei mereri, aut quanto vehementius quis nititur se disponere ad gratiam, tanto eum gravius peccare; anathema sit.

CANON VIII.

Psal. 57. Luc. 12. & Mar. 9. in fin.

Si quis dixerit, gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel a peccando abstinemus, peccatum esse, aut peccatores pejores facere; anathema sit.

CANON IX.

Sup. c. 7. & 8.

Si quis dixerit, sola fide impium justificari, ita ut intelligat, nihil aliud requiri, quod ad justificationis gratiam consequendam cooperetur, & nulla ex parte necesse esse, eum suæ voluntatis motu præparari, atque disponi; anathema sit.

CANON X.

Gal. 2. & 5. Eph. 1. & 4.

Si quis dixerit, homines sine Christi justitia, per quam nobis meruit, justificari, aut per eam ipsam formaliter justos esse; anathema sit.

CANON XI.

Sup. c. 8.

Rom. 5.

Si quis dixerit, homines justificari, vel sola imputatione justitiæ Christi, vel sola peccatorum remissione, exclusa gratia, & charitate, quæ in cordibus eorum per Spiritum sanctum diffundatur, atque illis inhæreat: aut etiam gratiam, qua justificamur, esse tantum favorem Dei; anathema sit.

CANON XII.

Sup. c. 9.

Si quis dixerit, fidem justificantem nihil aliud esse, quam fiduciam divinæ misericordiæ peccata remittentis propter Christum, vel eam fiduciam solam esse, qua justificamur; anathema sit.

CA-

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remiſſionem peccatorum aſſequendam neceſſarium eſſe, ut credat certo, & abſque ulla hæſitatione propriæ infirmitatis, & indiſpoſitionis, peccata ſibi eſſe remiſſa; anathema ſit. Sup. c. 9.

CANON XIV.

Si quis dixerit, hominem a peccatis abſolvi, ac juſtificari ex eo, quod ſe abſolvi, ac juſtificari certo credat, aut neminem vere eſſe juſtificatum, niſi qui credat, ſe eſſe juſtificatum, & hac ſola fide abſolutionem, & juſtificationem perfici; anathema ſit. Sup. c. 9.

CANON XV.

Si quis dixerit, hominem renatum, & juſtificatum teneri ex fide ad credendum, ſe certo eſſe in numero prædeſtinatorum; anathema ſit. Sup. c. 12.

CANON XVI.

Si quis magnum illud uſque in finem perſeverantiæ donum ſe certo habiturum abſoluta, & infallibili certitudine dixerit, niſi hoc ex ſpeciali revelatione didicerit; anathema ſit. Sup. c. 13. Gal. 5. Ezech. 18. Prov. 24.

CANON XVII.

Si quis juſtificationis gratiam non niſi prædeſtinatis ad vitam contingere dixerit, reliquos vero omnes, qui vocantur, vocari quidem, ſed gratiam non accipere, utpote divina poteſtate prædeſtinatos ad malum; anathema ſit. Sup. c. 11. Rom. 11.

CANON XVIII.

Si quis dixerit, Dei præcepta homini etiam juſtificato, & ſub gratia conſtituto eſſe ad obſervandum impoſſibilia; anathema ſit. Sup. c. 11. 1. Joan. 5. Rom. 15.

CANON XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum eſſe in Euangelio præter fidem, cætera eſſe indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, ſed libera; aut decem præcepta nihil pertinere ad Chriſtianos; anathema ſit.

CANON XX.

Si quis hominem juſtificatum, & quantumlibet perfectum dixerit non teneri ad obſervantiam manda- Sup. ca. 11.

dato-

datorum Dei, & Ecclesiæ, sed tantum ad credendum, quasi vero Euangelium sit nuda, & absoluta promissio vitæ æternæ sine conditione observationis mandatorum; anathema sit.

CANON XXI.

Phil. 4. Joan. 15. Si quis dixerit, Christum Jesum a Deo hominibus datum fuisse ut redemptorem, cui fidant, non etiam ut Legislatorem, cui obediant; anathema sit.

CANON XXII.

Sup. c. 13. Si quis dixerit, justificatum vel sine speciali auxilio Dei in accepta justitia perseverare posse, vel cum eo non posse; anathema sit.

CANON XXIII.

Sup. c. 14. Si quis hominem semel justificatum dixerit amplius peccare non posse, neque gratiam amittere; atque ideo eum, qui labitur, & peccat, nunquam vere fuisse justificatum; aut contra, posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia vitare, nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Ecclesia; anathema sit.

CANON XXIV.

Sup. c. 10. Si quis dixerit, justitiam acceptam non conservari, atque etiam non augeri coram Deo per bona opera, sed opera ipsa fructus solummodo, & signa esse justificationis adeptæ, non autem ipsius augendæ causam; anathema sit.

CANON XXV.

Sup. c. ii. in fin. Si quis in quolibet bono opere justum saltem venialiter peccare dixerit, aut (quod intolerabilius est) mortaliter, atque ideo pœnas æternas mereri; tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem; anathem sit.

CANON XXVI.

Sup. c. 16. Psal. 118. Si quis dixerit, justos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & sperare æternam retributionem a Deo per ejus misericordiam, & Jesu Christi meritum, si bene agendo, & divina mandata custodiendo usque in finem

Matth. 24. perseveraverint; anathema sit. CA-

CANON XXVII.

Si quis dixerit, nullum esse mortale peccatum, nisi infidelitatis: aut nullo alio, quantumvis gravi, & enormi, præterquam infidelitatis peccato, semel acceptam gratiam amitti; anathema sit. Sup. c. 15.

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amissa per peccatum gratia, simul & fidem semper amitti, aut fidem, quæ remanet, non esse veram fidem, licet non sit viva; aut eum, qui fidem sine charitate habet, non esse Christianum; anathema sit. Sup. c. 11.

CANON XXIX.

Si quis dixerit, eum, qui post Baptismum lapsus est, non posse per Dei gratiam resurgere; aut posse quidem, sed sola fide amissam justitiam recuperare sine Sacramento Pœnitentiæ, prout sancta Romana, & universalis Ecclesia a Christo Domino, & ejus Apostolis edocta, hucusque professa est, servavit, & docuit; anathema sit. Sup. c. 14.

CANON XXX.

Si quis post acceptam justificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exolvendę vel in hoc sæculo, vel in futuro in Purgatorio, antequam ad regna cœlorum aditus patere possit; anathema sit. Infra sess. 14. c. 8. Inf. sess. 25. in princ.

CANON XXXI.

Si quis dixerit, justificatum peccare, dum intuitu æternæ mercedis bene operatur; anathema sit. Sup. c. 11. in fin.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis justificati bona opera ita esse dona Dei, ut non sint etiam bona ipsius justificati merita, aut ipsum justificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Jesu Christi meritum, cujus vivum membrum est, fiunt, non vere mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipsius vitę æternæ (si tamen in gratia

decesserit) consecutionem, atque etiam gloriæ augmentum; anathema sit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam catholicam de justificatione a S. Synodo hoc præsenti decreto expressam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Jesu Christi D. N. derogari, & non potius veritatem fidei nostræ, Dei denique, ac Christi Jesu gloriam illustrari; anathema sit.

Cap. I.

Decretum de Reformatione. Residentia Prælatorum præcipitur. In non residentes juris antiqui pœnæ innovantur, & novæ decernuntur.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdem præsidentibus Apostolicæ Sedis Legatis, ad restituendam collapsam admodum Ecclesiasticam disciplinam, depravatosque in Clero, & populo Christiano mores emendandos se accingere volens, ab iis, qui majoribus Ecclesiis præsunt, initium censuit esse sumendum. integritas enim præsidentium salus est subditorum. Confidens itaque per Domini, ac Dei nostri misericordiam, providamque ipsius Dei in terris Vicarii solertiam omnino futurum, ut ad Ecclesiarum regimen (onus quippe Angelicis humeris formidandum) qui maxime digni fuerint, quorumque prior vita, ac omnis ætas a puerilibus exordiis usque ad perfectiores annos per disciplinæ stipendia ecclesiasticæ laudabiliter acta testimonium præbeat, secundum venerabiles beatorum Patrum sanctiones assumantur: omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus ecclesiis quibuscunque quovis nomine, ac titulo præfectos monet, ac monitos esse vult, ut attendentes sibi, & universo gregi, in quo Spiritus sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo, vigilent, sicut Apo-

c. inter corporalia, extr. de transl. Episc.

c. in sacerdot. & c. Episcoporum 61. d. c. si. 59. d. & inf. sess. 24. de ref. c. 1.

Act. 20.

sto-

ftolus præcipit, in omnibus laborent, & ministerium suum impleant. implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant; atque ovium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus a supremo Judice requirendus, custodiæ minime incumbant; cum certissimum sit, non admitti pastoris excusationem, si lupus oves comedit, & pastor nescit. Ac nihilominus, quia nonnulli (quod vehementer dolendum est) hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaque cœlestibus, ac divinis humana præferentes, in diversis curiis vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ovili derelicto, atque ovium sibi commissarum cura neglecta, se retinent occupatos: placuit sacrosanctæ Synodo, antiquos Canones, qui temporum, atque hominum injuria pene in desuetudinem abierunt, adversus non residentes promulgatos innovare; quemadmodum virtute præsentis decreti innovat; ac ulterius pro firmiori eorumdem residentia, & formandis in Ecclesia moribus iu hunc, qui sequitur, modum statuere, atque sancire. Si quis a Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia, sibi quocunque titulo, causa, nomine, seu jure commissa, quacumque ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, seu justis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam diœcesim morando abfuerit, quartæ partis fructuum unius anni, fabricæ Ecclesiæ, & pauperibus loci per Superiorem Ecclesiasticum applicandorum, pœnam ipso jure incurrat. Quod si per alios sex menses in hujusmodi absentia perseveraverit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente vero contumacia, ut severiori sacrorum Canonum censuræ subjiciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum vero absentem suffraganeus

2. Tim. 4. Joan. 10. c. sit rector. 43. d. c. adversitas. 7. q. 1. c. nisi de renunc.

Ezech. 33. Act. 20. c. Ephes. 43. di. c. 1. 13. q. 1. & inf. sess. 24. c. 1. in fin. de ref.

c pervenit cum multis seq. 7. q. 1. de cler. non resid. per totum c. cum ex eo, de elect. in 6.

ca ex tuæ, de cler. non resid. c. quoniam, §. porro. Inf. sess 23. de ref. c. 1. & 2. sess. 24 c. 12. de ret. & sess. 22. c. 3. de ref. c. ex parte, de cler. non resid.

Episcopus antiquior residens, sub pœna interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda, infra tres menses per litteras, seu nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur, qui in ipsos absentes, prout cujusque major, aut minor contumacia exegerit, suæ supremæ Sedis auctoritate animadvertere, & Ecclesiis ipsis de Pastoribus utilioribus providere poterit, sicut in Domino noverit salubriter expedire.

Cap. II.

Nemini habenti beneficium exigens personalem residentiam abesse licet, nisi justa de causa ab Episcopo approbanda.

c. fin. de rescr. in 6.

EPiscopis inferiores quævis beneficia Ecclesiastica, personalem residentiam de jure, sive consuetudine exigentia, in titulum, sive commendam obtinentes, ab eorum Ordinariis, quemadmodum eis pro bono Ecclesiarum regimine, & divini cultus augmento, locorum, & personarum qualitate pensata, expediens videbitur, opportunis juris remediis residere cogantur; nullique privilegia, seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in absentia percipiendis suffragentur. Indulgentiis vero, & dispensationibus temporalibus ex veris, & rationabilibus causis tantum concessis, & coram Ordinario legitime probandis, in suo robore permansuris. quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum, tanquam in hac parte a Sede Apostolica delegatorum, providere, ut per deputationem idoneorum Vicariorum, & congruæ portionis fructuum assignationem cura animarum nullatenus negligatur; nemini, quoad hoc, privilegio, seu exemptione quacumque suffragante.

ca. cum ex eo de elect. in 6. c. beneficium, de regul. eod. lib. & inf. sess. 7. c. 5. & 7. de ref.

Cap.

Cap. III.

Excessus Sæcularium Clericorum, & Regularium degentium extra Monasteria, ab Ordinario loci corrigantur.

ECclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter, ac diligenter intendant, & nemo sæcularis Clericus, cujusvis personalis, vel regularis extra monasterium degens, etiam sui ordinis privilegii prætextu tutus censeatur, quominus, si deliquerit, ab Ordinario loci, tanquam super hoc a Sede Apostolica delegato, secundum canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

c. qualiter, & quando l. 2. de acc.

Inf. sess. 14. de ref. c. 4. & 5. & sess. 25. cap. 14. de regul.

Cap. IV.

Episcopi, & alii majores Prælati Ecclesias quascumque visitent toties, quoties opus fuerit.

CApitula cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum, illorumque personæ, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quominus a suis Episcopis, & aliis majoribus Prælatis per seipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adjunctis, juxta canonicas sanctiones, toties, quoties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari etiam auctoritate Apostolica possint, & valeant.

Inf. sess. ult. de ref. c. 6.

Caput V.

Episcopi in aliena Diœcesi nec Pontificalia exerceant, nec Ordines conferant.

NUlli Episcopo liceat, cujusvis privilegii prætextu, Pontificalia in alterius diœcesi exercere, nisi de Ordinarii loci expressa licentia, & in personas eidem ordinario subjectas tantum. si

Inf. sess. 14. c. 2. de refor. ca. omnes utriusque, de pœnit. & remiss. cap. sacerdos, de

pœn. diſt. 6. cap. placuit, cum ſeq. 7. q. 1.

ſecus factum fuerit, Epiſcopus ab exercitio Pontificalium, & ſic ordinati ab executione Ordinum ſint ipſo jure ſuſpenſi.

Indictio futuræ Seſſionis.

PLacet ne vobis, proximam futuram Seſſionem celebrari die Jovis, feria quinta poſt primam Dominicam ſubſequentis Quadrageſimæ, quæ erit die tertia menſis Martii? *Reſponderunt*, Placet.

SESSIO VII.

Celebrata die 3. menſis Martii. 1547.

Decretum de Sacramentis. Proœmium.

AD conſummationem ſalutaris de juſtificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Seſſione uno omnium Patrum conſenſu promulgata fuit, conſentaneum viſum eſt de ſanctiſſimis Eccleſiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera juſtitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amiſſa reparatur. Propterea ſacroſancta œcumenica, & generalis Trid. Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſt. Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreſes, quæ circa ſanctiſſima ipſa Sacramenta hac noſtra tempeſtate, tum de damnatis olim a Patribus noſtris hæreſibus ſuſcitatæ, tum etiam de novo adinventæ ſunt, quæ Catholicæ Eccleſiæ puritati, & animarum ſaluti magnopere officiunt, ſanctarum ſcripturarum doctrinæ, Apoſtolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum conſenſui inhærendo, hos præſentes canones ſtatuendos, & decernendos cenſuit; reliquos, qui ſuperſunt, ad cœpti operis perfectionem, deinceps, divino ſpiritu adjuvante, editura.

DE

DE SACRAMENTIS.

CANON I.

SI quis dixerit, Sacramenta novæ legis non fuisſe omnia a Jeſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, aut eſſe plura, vel pauciora, quam ſeptem, videlicet: Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium, aut etiam aliquod horum ſeptem non eſſe vere, & proprie Sacramentum; anathema ſit. c. ad abolendum, de hær.

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipſa novæ legis Sacramenta a Sacramentis antiquæ legis non differre, niſi quia cœremoniæ ſunt aliæ, & alii ritus externi, anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, hæc ſeptem Sacramenta ita eſſe inter ſe paria, ut nulla ratione aliud ſit alio dignius; anathema ſit. cap. nihil, de conſ. diſt. 2. c. ſimil.

CANON IV.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non eſſe ad ſalutem neceſſaria, ſed ſuperflua, & ſine eis, aut eorum voto, per ſolam fidem homines a Deo gratiam juſtificationis adipiſci, licet omnia ſingulis neceſſaria non ſint; anathema ſit. Sup. ſeſſ. 5. de juſt. ca. 7. & can. 17.

CANON V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter ſolam fidem nutriendam inſtituta fuiſſe; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non continere gratiam, quam ſignificant; aut gratiam ipſam non ponentibus obicem non conferre, quaſi ſigna tantum externa ſint acceptæ per fidem gratiæ, vel juſtitiæ, & notæ quædam Chriſtianæ profeſſionis, quibus apud homines diſcernuntur fideles ab infidelibus; anathema ſit. Conc. Florent. ſub Eugen. 4. in decr. de Sac.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per hujuſmodi Sacramenta ſemper, & omnibus: quantum eſt ex parte Dei, etiamſi rite ea ſuſcipiant, ſed aliquando, & aliquibus; anathema ſit.

CANON VIII.

Sup. ſeſſ. 5. de pecc. orig.

Si quis dixerit, per ipſa novæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, ſed ſolam fidem divinæ promiſſionis ad gratiam conſequendam ſufficere; anathema ſit.

CANON IX.

ca. conſultationi, de temp. ord. & ca. diſplicet 23. q. 4. & c. licite, 32. q. 7. quomodo, ante med. de conſ. d. 4.

Si quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptiſmo ſcilicet Confirmatione, & Ordine, non imprimi Characterem in anima, hoc eſt, ſignum quoddam ſpirituale, & indelebile, unde ea iterari non poſſunt; anathema ſit.

CANON X.

infra ſeſſ. 14. de Pœn. c. 6.

Si quis dixerit, Chriſtianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis adminiſtrandis habere poteſtatem; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, in miniſtris, dum Sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem ſaltem faciendi, quod facit Eccleſia; anathema ſit.

CANON XII.

cap. multæ, ca. remiſſion. cap. Chriſtus cum plur. ſeq. 1. q. 1. ult. c. ad abolendum, de hær. inf. ſeſſ. 22. de obſ. in celeb. miſſ. ca. omnes, d. 22. c. quis neſciat, 11. d. cum præced. & c. non decet cum mul. ſeq. d. 12. c. alienus, & ca. quia, 14. q. 1.

Si quis dixerit, miniſtrum in peccato mortali exiſtentem, modo omnia eſſentialia, quæ ad Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, ſervaverit, non conficere, aut conferre Sacramentum; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſolemni Sacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato a miniſtris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Eccleſiarum Paſtorem mutari poſſe; anathema ſit.

DE

DE BAPTISMO.

CANON I.

SI quis dixerit, Baptiſmum Joannis habuiſſe eamdem vim cum Baptiſmo Chriſti; anathema ſit.

C. aliud & c. non regenerabantur, de con. d. 4.

CANON II.

Si quis dixerit, aquam veram, & naturalem non eſſe de neceſſitate Baptiſmi: atque ideo verba illa Domini noſtri Jeſu Chriſti: Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, ad metaphoram aliquam detorſerit; anathema ſit.

c. pen. de bapt. c. filius, & c. non dubito, de conſ. diſt. 4.

CANON III.

Si quis dixerit, in Eccleſia Romana, quæ omnium Eccleſiarum mater eſt, & magiſtra, non eſſe veram de Baptiſmi Sacramento doctrinam; anathema ſit.

c. non decet. 12. d. c. ad abolendam, de hær. ca. 2. de ſum. Trin. c. 1. eod. tit. in 6.

CANON IV.

Si quis dixerit, Baptiſmum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, cum intentione faciendi, quod facit Eccleſia, non eſſe verum Baptiſmum; anathema ſit.

Conc. Floren. de un. Arme. c. 5. c. dictum. §. quod vero cum 2. c. ſeq. 1. q. 1. c. Rom. n. cum ſeq. & c. ſive hæret. de conſ. d. 4. cap. nulla præter, de con. diſt. 4.

CANON V.

Si quis dixerit, Baptiſmum liberum eſſe, hoc eſt non neceſſarium ad ſalutem; anathema ſit.

Jo. 3. c. majores de bapt.

CANON VI.

Si quis dixerit, baptizatum non poſſe, etiam ſi velit, gratiam amittere, quantumcumque peccet, niſi nolit credere; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, baptizatos per Baptiſmum ipſum ſolius tantum fidei debitores fieri, non autem univerſæ legis Chriſti ſervandæ; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos eſſe ab omnibus ſanctæ Eccleſiæ præceptis, quæ vel ſcripta, vel tradita ſunt, ita ut ea obſervare non teneantur,

tur, nisi se sua sponte illis submittere voluerint anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita revocandos esse homines ad Baptismi suscepti memoriam, ut vota omnia, quæ post Baptismum fiunt, vi promissionis in Baptismo ipso jam factæ irrita esse intelligant, quasi per ea & fidei, quam professi sunt, detrahatur, & ipsi Baptismo; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ post Baptismum fiunt, sola recordatione, & fide suscepti Baptismi vel dimitti, vel venialia fieri; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, verum, & rite collatum Baptismum iterandum esse illi, qui apud infideles fidem Christi negaverit, cum ad pœnitentiam convertitur; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem esse baptizandum, nisi ea ætate, qua Christus baptizatus est; vel in ipso mortis articulo; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, parvulos, eo quod actum credendi non habent, suscepto Baptismo inter fideles computandos non esse, ac propterea, cum ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos, aut præstare omitti eorum Baptisma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesiæ; anathema sit.

c. quod quidam, 1. q. 1. & c. fin. ext. de Sacr. non iteran. c. his de quib. c. rebaptizat, & c. enim itaque, de conf. d. 4. & c. dictum est de conf. d. 3. c. fin. de bapt. & toto, tit. de Sac. non iteran. c. 2. ad fin. de sum. Trin. & Cl. uni. §. fi. eo tit. c. majores, de Bapt. §. ult. Sess. 5. de pec. orig. in me.

CANON XIV.

Si quis dixerit, hujusmodi parvulos baptizatos, cum adoleverint, interrogandos esse, an ratum habere velint, quod Patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt, & ubi se nolle responderint, suo esse arbitrio relinquendos; nec alia interim pœna ad Christianam vitam cogendos, nisi ut ab Eucharistiæ, aliorumque Sacramentorum perceptio-

ceptione arceantur, donec resipiscant; anathema sit.

DE CONFIRMATIONE.

CANON I.

SI quis dixerit, Confirmationem baptizatorum otiosam cœremoniam esse, & non potius verum, & proprium Sacramentum, aut olim nihil aliud fuisse, quam Catechesim quandam, qua adolescentiæ proximi fidei suæ rationem coram Ecclesia exponebant; anathema sit. c. nullus ministrorum, de consec. d. 4.

CANON II.

Si quis dixerit, injurios esse Spiritui sancto eos, qui sacro Confirmationis chrismati virtutem aliquam tribuunt; anathema sit. c. 1. cum seq. de conf. dist. 5.

CANON III.

Si quis dixerit, sanctæ Confirmationis Ordinarium ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem sacerdotem; anathema sit. c. manus, de con. dis. 5. Conc. Flor. in decr. inf. sess. 23.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdem præsidentibus, & legatis, incœptum residentiæ, & reformationis negotium ad Dei laudem, & Christianæ religionis incrementum prosequi intendens, ut sequitur, statuendum censuit, salva semper in omnibus Sedis Apostolicæ auctoritate. Inf. Sess. 23. de ref. c. 1.

Caput I.

Quis Capax regiminis Ecclesiarum Cathedralium.

AD Cathedralium Ecclesiarum regimen nullus, nisi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura, gravitate morum, litterarumque scientia, juxta constitutionem Alexandri III. quæ incipit: Cum in cunctis, in Concilio Lateranensi promulgatam, præditus assumatur. Inf. sess. 22. c. 2. & ses. 24. c. 1. de ref. Vide infra.

Ca-

Caput II.

Habentes plures Cathedrales Ecclesias jubentur omnes, una excepta, dimittere.

c. cum in cunctis, de elect. §. cum vero, c. sicut de excess. prælat. c. 1. & 2. & 21. q. 1. c. Sanctorum, 70. di. c. unio §. seq. 10. q. 3. c. quia in tantum, c. ad hæc, & c. de multa, ad præbend. c. quia nonnulli, de mag. c. cum singul. de præben. in 6.

NEmo, quacunque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures Metropolitanas, seu cathedrales Ecclesias, in titulum, sive commendam, aut alio quovis nomine, contra sacrorum Canonum instituta recipere, & simul retinere præsumat: cum valde felix sit ille censendus, cui unam Ecclesiam bene, ac fructuose, & cum animarnm sibi commissarum salute, regere contigerit. Qui autem plures ecclesias contra præsentis decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas infra sex menses, si ad liberam Sedis Apostolicæ dispositionem pertineant; alias infra annum dimittere teneantur: alioquin ecclesię ipsę, ultimo obtenta dumtaxat excepta, eo ipso vacare censeantur.

Caput III.

Dignis dumtaxat personis beneficia conferantur.

INferiora beneficia ecclesiastica, pręsertim curam animarum habentia, personis dignis, & habilibus, & quę in loco residere, ac per seipsas curam ipsam exercere valeant, juxta constitutionem Alęxandri III. in Lateranensi, quę incip. Quia nonnulli, & aliam Greg. X. in generali Lugdunensi Concilio, quę incip. Licet canon, editam, conferantur: aliter autem facta collatio, sive provisio omnino irritetur; & Ordinarius collator pœnas constitutionis Concilii generalis, quę incipit, Grave nimis, se noverit incursurum.

extant infra ad calcem.

Ca-

Caput IV.
Recipientes plura beneficia contra canones, iis ſpoliantur.

QUicumque de cætero plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica, ſive per viam unionis ad vitam, ſeu commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine, & titulo, contra formam ſacrorum canonum, & præſertim conſtitutionis Innocentii III. quæ incipit, De multa, recipere, ac ſimul retinere præſumpſerit; beneficiis ipſis, juxta ipſius conſtitutionis diſpoſitionem, ipſo jure, etiam præſentis canonis vigore, privatus exiſtat.

Infra ſeſſ. 24. de ref. cap. 17.

Vide ifra.

Caput V.
Obtinentes plura beneficia Curata diſpenſationes ſuas exhibeant Ordinario.

ORdinarii locorum quoſcumque plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica obtinentes, diſpenſationes ſuas exhibere diſtricte compellant, & alias procedant juxta conſtitutionem Greg. X. in generali Lugdunenſi Concilio editam, quæ incipit, Ordinarii, quam eadem S. Synodus innovandam cenſet, & innovat: addens inſuper, quod ipſi Ordinarii, etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congruæ portionis fructuum aſſignationem omnino provideant, ut animarum cura nullatenus negligatur, & beneficia ipſa debitis obſequiis minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus quibuſcumque, etiam cum judicum ſpecialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmiſſis nemini ſuffragantibus.

Vide infra.

Inf. cap. 7. & ſup. Seſſ. 6. de ref. c. 1. in fin.

Caput VI.
Quænam uniones beneficiorum perpetuæ valeant, quænam irritæ ſint.

UNiones perpetuæ, a xl. annis citra factæ, examinari ab Ordinariis, tanquam a Sede Apoſtolica

Inf. Seſſ. 24. de ref. c. 13. & Seſſ. 25. de ref. c. 9. & inf. Seſſ. 24. c. 9.

stolica delegatis, possint: & quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ vero, quæ a dicto tempore citra concessę nondum in toto, vel in parte sortitę sunt effectum, & quę deinceps ad cujusvis instantiam fient, nisi eas ex legitimis, aut alias rationabilibus causis coram loci Ordinario, vocatis, quorum interest, verificandis, factas fuisse constiterit, per subreptionem obtentæ præsumantur: ac propterea, nisi aliter a Sede Apostolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

Caput VII.

Beneficia ecclesiastica unita visitentur. Per Vicarios etiam perpetuos animarum cura exerceatur, assignata iis parte fructuum, etiam super re certa.

Inf. Sess. 14. de ref. c. 9.

Beneficia Ecclesiastica curata, quæ Cathedralibus, Collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel monasteriis, beneficiis, seu collegiis, aut piis locis quibuscumque perpetuo unita, & annexa reperiuntur, ab Ordinariis locorum annis singulis visitentur: qui solicite providere procurent, ut per idoneos Vicarios etiam perpetuos, nisi ipsis Ordinariis, pro bono Ecclesiarum regimine, aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis fructuum, aut majori, vel minori, arbitrio ipsorum Ordinariorum, portione, etiam super certa re assignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus, etiam cum judicum deputatione, & illorum inhibitionibus quibuscumque in præmissis minime suffragantibus.

Sup. cap. 5. Infr. Sess. ult. de ref. c. 16.

Pius V. in Bulla, quæ incipit: Ad exequendum.

Caput VIII.

Ecclesiæ reparentur. Cura animarum habeatur.

Infr. Sess. 24. de ref. c. 9. & Sess. 21. c. 8. Conc. Tol. 4. c. 31.

Locorum Ordinarii ecclesias quascumque quomodolibet exemptas authoritate Apostolica singu-

singulis annis visitare teneantur, & opportunis juris remediis providere, ut, quæ reparatione indigent, reparentur: & cura animarum, si qua illis immineat, aliisque debitis obsequiis minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, consuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præscriptis, judicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis.

Conc. Brac. 3. c. 1. Conc. Arel. c. 17. c. decernimus. c. Episcopum & placuit. 10. q. 1.

Caput IX.

Electi Consecratio non differenda.

AD majores Ecclesias promoti munus consecrationis infra tempus a jure statutum suscipiant, & prorogationes ultra sex menses concessæ nulli suffragentur.

cap. quoniam quidam, dist. 100.

Caput X.

Sede vacante Capitula nemini dent litteras dimissorias, nisi arctato occasione recipiendi, vel recepti beneficii.

NOn liceat Capitulis Ecclesiarum, Sede vacante, infra annum a die vacationis, ordinandi licentiam, aut litteras dimissorias, seu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex juris communis dispositione, quam etiam cujusvis privilegii, aut consuetudinis vigore, alicui, qui beneficii Ecclesiastici recepti, sive recipiendi occasione arctatus non fuerit, concedere. si secus fiat, Capitulum contraveniens Ecclesiastico subjaceat interdicto; & sic Ordinati, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant: in majoribus vero, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, sint ipso jure suspensi.

c. Cum nullus de temp. ordin. in 6.

Inf. 23. Sess. de ref. c. 10.

Caput XI.

Facultates de promovendo a quocumque nemini suffragentur, nisi habenti justam causam.

FAcultates de promovendo a quocumque non suffragentur, nisi habentibus legitimam causam,

ſam, ob quam a propriis Epiſcopis ordinari non poſſint, in litteris exprimendam; & tunc non ordinentur, niſi ab Epiſcopo in ſua diœceſi reſidente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti prævio examine.

Caput XII.

Facultas de non promovendo ad annum ſuffragetur.

cap. licet. can. & ca. cum ex eo, de elect. in 6.

FAcultates de non promovendo, præterquam in caſibus a jure expreſſis, conceſſæ, ad annum tantum ſuffragentur.

Caput XIII.

Præſentati a quocunque non inſtituantur, niſi prævio examine, & approbatione ordinarii.

Inf. Seſ. 14. ca. 13. de ref.

PRæſentati, ſeu electi, vel nominati a quibuſvis Eccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicę Nunciis, ad quævis Eccleſiaſtica beneficia, non inſtituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cujuſvis privilegii, ſeu conſuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præſcriptæ, niſi fuerint prius a locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quominus examen ſubire teneatur: pręſentatis tamen electis, ſeu nominatis ab univerſitatibus, ſeu collegiis generalium Studiorum exceptis.

Caput XIV.

Cauſæ Civiles exemptorum, Clericorum ſæcularium, & Regularium degentium extra monaſterium ab Epiſcopis cognoſcantur.

cap. 1. de priv. in 6.

vide infra.

IN exemptorum cauſis Conſtitutio Innocent. III. quę incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſervetur, quam eadem ſacroſancta Synodus innovandam cenſuit, & innovat; addendo inſu-

insuper, quod in civilibus causis mercedum, & miserabilium personarum Clerici sæculares, aut regulares extra Monasterium degentes, quomodolibet exempti, etiam si certum Judicem a Sede Apostolica deputatum in partibus habeant; in aliis vero, si ipsum Judicem non habuerint, coram locorum Ordinariis, tanquam in hoc ab ipsa Sede delegatis, conveniri, & jure medio ad solvendum debitum cogi, & compelli possint: privilegiis, exemptionibus, Conservatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus adversus præmissa nequaquam valituris. Inf. sess. 14. de refor. cap. 4. in fin.

Caput XV.

Ordinarii curent, ut hospitalia quæcunque, etiam exempta fideliter gubernentur.

CUrent Ordinarii, ut hospitalia quæcumque a suis administratoribus, quocumque illi nomine censeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur, forma servata Constitutionis Concil. Viennen. quę incipit: Quia contingit; quam quidem Constitutionem eadem S. Synodus innovandam duxit, & innovat, cum derogationibus in ea contentis. Vide infra.

Indictio futuræ Sessionis.

ITem hæc sacrosancta Synodus statuit, & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse die Jovis, fer. v. post sequentem Dominicam in Albis, quæ erit XXI. mensis Aprilis præsentis anni 1547.

Bulla facultatis transferendi Concilii.

PAulus Episcopus, servus servorum Dei, venerabili F. Jo. Mariæ Episcop. Prænestino, & dilectis filiis Marcello tit. Sanctæ Crucis in Hierusalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Cosmedin Diacono, Cardin. nostris, & Apost. Sedis

Legat. de Latere, salutem, & Apost. benedict. Regimini universalis Ecclesię, meritis licet imparibus, disponente Domino, pręsidentes, nostri officii partes esse putamus, ut, si quid gravius causa Reip. Christianæ constituendum sit, id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, postquam suspensionem celebrationis sacri œcumenici, & universalis Concilii, alias per nos in civitate Trident. ex causis tunc expressis, de venerabilium Fr. nostrorum S. R. E. Card. consilio, & assensu indicti, ex certis aliis etiam tunc expressis causis, usque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de simili consilio, & assensu factam, audita pace inter charissimos in Christo filios nostros, Carolum Rom. Imp. semper August. & Francisc. Francorum Regem Christianiss. conciliata, pari consilio, & assensu sustuleramus, & amoveramus, nequeuntes ipsi, tunc legitime impediti, ad dictam civitatem personaliter accedere, & eidem Concilio interesse, vos nostros, & Apost. Sedis Legatos de Latere, in eodem Concilio de simili consilio constituerimus, & deputaverimus, vosque ad eandem civitatem tanquam pacis Angelos destinaverimus, prout in diversis nostris desuper confectis literis plenius continetur: Nos ne tam sanctum celebrationis Concilii hujusmodi opus ex incommoditate loci, aut alias quovis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportune providere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, parique consilio, & assensu, vobis insimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, seu inde forte absente, quandocumque vobis videbitur, Concil. prædictum de eadem civit. Trid. ad quamcumque aliam commodiorem, & opportuniorem, seu tutiorem civitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi, ac illud in ipsa civitate Triden-

dentina ſupprimendi, & diſſolvendi, nec non Prę-latis, & aliis perſonis Concilii hujuſmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta civitate Tridentina procedant, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis inhibendi, ac idem Concilium in alia civitate hujuſmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias perſonas Conc. Trid. hujuſmodi etiam ſub perjurii, & aliis in litteris indictionis Concilii hujuſmodi expreſſis pœnis evocandi, eidemque ſic translato & mutato Concilio, nomine, & auctoritate prædictis præſidendi, ac in eo procedendi, cæteraque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, alias juxta priorum vobis directarum literarum continentiam, & tenorem faciendi, ſtatuendi, ordinandi, & exequendi plenam, & liberam Apoſtolica auctoritate tenore pręſentium concedimus poteſtatem, & facultatem; ratum, & gratum habituri, quidquid per vos in pręmiſſis factum, ſtatutum, ordinatum, executumve fuerit, idque facturi, auctore Domino, inviolabiliter obſervari: Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1547. 8. Kalend. Mart. Pontificatus noſtri anno undecimo.

Fab. Epiſ. Spol.

B. Motta.

SESSIO VIII.

Celebrata die 11. Menſis Martii 1547.

Decretum de Translatione Concilii.

PLacetne vobis decernere, & declarare de hujuſmodi morbo ex præmiſſis, & aliis allegatis ita manifeſte, & notorie conſtare, ut Prælati in hac civitate ſine vitæ diſcrimine commorari, & in ea idcirco inviti minime retineri poſſint, & debeant? itemque attento receſſu multorum Prælatorum poſt proxime præteritam Seſſionem, & attentis proteſtationibus aliorum complurium Prælatorum in Congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipſius morbi abire volentium, qui juſte detineri non poſſunt, & ex quorum diſceſſu Concilium vel diſſolveretur, vel ex paucitate Prælatorum bonus ejus progreſſus impediretur; & attento etiam imminenti periculo vitæ, & aliis cauſis per aliquos ex Patribus in ipſis Congregationibus allegatis, utpote notorie veris, & legitimis; placetne vobis ſimiliter decernere, & declarare, pro conſervatione, & proſecutione ipſius Concilii, & ſecuritate vitæ ipſorum Prælatorum, Concilium ipſum ad civitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, ſalubrem, & idoneum, pro tempore transferendum eſſe, & ex nunc transferri, & ibidem Seſſionem jam indictam ſtatuta die 21. Aprilis celebrandam eſſe, & celebrari, & ſucceſſive ad ulteriora procedendum, donec Sanctiſſimo Domino noſtro, & Sacro Concilio expedire videbitur, ut ad hunc, ſeu alium locum, communicato etiam conſilio cum Invictiſſimo Cæſare, Chriſtianiſſimo Rege, & aliis Regibus, ac Principibus Chriſtianis, ipſum Concilium reduci poſſit, & debeat? *Reſponderunt:* Placet.

SES-

SESSIO IX.

Bononiæ celebrata die 21. mensis Aprilis 1547.

Decretum de prorogatione Sessionis.

HÆc sacrosancta œcumenica, & generalis Synodus, quæ dudum in civitate Tridentina congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea nomine sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pauli divina Providentia Papæ III. eisdem Reverendiss. Dominis, D. Jo. Maria de Monte Episcopo Prænestino, & Marcello tit. Sanctæ Crucis in Hierusalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis, considerans; quod die 11. mensis Martii, præsentis anni, in generali publica Sessione, in eadem civitate Tridenti, & in loco consueto celebrata, omnibusque agendis de more peractis, ex causis tunc instantibus, urgentibus, & legitimis, interveniente etiam auctoritate sanctæ Sedis Apostolicæ, eisdem Reverendissimis Præsidentibus etiam specialiter concessa, decrevit, & ordinavit, Concilium ex eo loco in hanc civitatem transferendum esse, sicuti transtulit; itemque Sessionem pro præsenti die 21. Aprilis illic indictam, ut de Sacramentorum, & reformationis materiis, de quibus tractandum proposuerat, canones sancirentur, & promulgarentur, in hac ipsa civitate Bononiæ celebrari debere; consideransque, nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio interesse consueverunt, his superioribus majoris hebdomadæ, & solemnitatis Paschalis diebus, in propriis Ecclesiis occupatos, aliquos etiam aliis impedimentis detentos, huc nondum accessisse, quos tamen brevi affuturos sperandum est; ac propterea factum esse, ut non ea, quam sancta Synodus desiderabat, Prælatorum frequentia

potuerint materiæ ipsæ Sacramentorum, & reformationis examinari, & discuti; ut omnia maturo consilio cum dignitate, & gravitate debita fiant, bonum, opportunum, & expediens censuit, censetque, Sessionem prædictam, quæ hoc ipso die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Jovis infra Octavam Pentecostes proxime futuram, quoad ipsas materias expediendas, differendam, & prorogandam esse, quemadmodum differt, ac prorogat; quam diem & rei gerendæ maxime opportunam, & Patribus, præsertim absentibus, percommodam judicavit, & judicat; hoc tamen adjecto, quod terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro ejus arbitrio, & voluntate, sicut rebus Concilii putaverit expedire, etiam in privata Congregatione restringere, & imminuere possit, & valeat.

SESSIO X.

Bononiæ celebrata die 2. Mensis Junii 1547.

Decretum prorogationis Sessionis.

QUamvis hæc sacrosancta œcumenica, & generalis Synodus Sessionem, quæ die 21. mensis Aprilis proxime præteriti, super Sacramentorum, & reformationis materiis in hac inclyta civitate Bononiæ, ex decreto in urbe Tridentina, in publica Sessione, die undecima mensis Martii promulgato, celebranda erat, propter aliquas causas, ac præsertim propter absentiam nonnullorum Patrum, quos brevi affuturos sperabat, ad hunc præsentem diem differendam, & prorogandam esse decreverit; volens tamen cum iis, qui non venerunt, etiam adhuc benigne agere, eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem S. R. E. Cardinalibus & Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, Sessionem ipsam, quam hac die secunda

men-

mensis Junii præsentis anni millesimi quingentesimi quadragesimi septimi celebràre decreverat, ad diem Jovis post festum Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis, quę erit decima quinta mensis Septembris proxime futuri, quoad prædictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam esse, quemadmodum differt, & prorogat: ita tamen, quod prosecutio discussionis, & examinationis tam eorum, quæ ad dogmata, quam quæ ad reformationem pertinent, interim non omittatur, & terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro ejus libito, & voluntate, etiam in privata Congregatione abbreviare, & prorogare libere possit, & valeat.

Die xiv. Septembris MDXLVII. in Congregatione generali Bononiæ prorogata fuit Sessio, quæ futura erat die sequenti, ad beneplacitum sacri Concilii.

BULLA RESUMPTIONIS Concilii Tridentini

Sub Julio Tertio Pont. Max.

JUlius Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam. Cum ad tollenda Religionis nostræ dissidia, quę in Germania longo tempore non sine totius Christiani Orbis perturbatione, & scandalo viguerunt, bonum, opportunum, & expediens esse videatur; sicuti etiam charissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Imperator semper Augustus nobis per suas litteras, & Nuncios significari fecit, ut sacrum, œcumenicum, generale Concilium, per fel. recor. Paulum III. prædecessorem nostrum indictum, & per nos tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipsius prædecessoris nomine, una cum duobus aliis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus ipsi Concilio præsidentes, incœptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures, publicæ, & solemnes habitæ fuerunt

Sessiones, pluraque tam in causa fidei, quam reformationis promulgata decreta; multaque etiam in utramque causam pertinentia examinata, & discussa, ad civitatem Tridentinam reducatur: Nos, ad quos, & summos pro tempore Pontifices spectat generalia Concilia indicere, & dirigere, ut Ecclesiæ pacem, & Christianæ fidei, atque orthodoxæ religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, & quantum in nobis est, tranquillitati ipsius Germaniæ, quę sane provincia retroactis temporibus in vera religione, ac sacrorum Conciliorum, & Sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Christi Redemptoris nostri in terra Vicariis, debita obedientia, & reverentia, nulli Christianorum provinciæ fuit unquam secunda, paterne consulamus, sperantes per ipsius Dei gratiam, & benignitatem futurum, ut Reges omnes, ac Principes Christiani justis, piisque nostris in hac re votis annuant, faveant, atque assistant; venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, omnesque alios, & singulos, qui de jure, vel consuetudine, vel privilegio Conciliis generalibus interesse debent, quosque idem prædecessor noster in suis indictionibus, & aliis quibuscumque desuper confectis, & publicatis litteris, Concilio interesse voluit, per viscera misericordiæ Domini nostri Jesu Christi hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Kalend. Maji, quem diem ad ipsum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, statu resumendum, & prosequendum, prævia matura deliberatione, & ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium Fratrum nostrorum, ejusdem sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu, statuimus, decernimus, & declaramus, in ipsa Civitate Tridenti, legitimo cessante impedimento, convenire, & se congregare, ac

ipsius

ipsius Concilii continuationi, & prosecutioni, omni mora postposita, incumbere velint. Nos enim operam sedulo daturi sumus, ut eodem tempore in eadem Civitate nostri omnino adsint Legati, per quos, si per ætatem nostram, valetudinemque, & Sedis Apostolicæ necessitates personaliter adesse nequiverimus, Spiritu sancto duce, ipsi Concilio præsidebimus, quacunque ipsius Concilii translatione, & suspensione, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque, ac præsertim illis, quæ idem prædecessor noster in suis litteris prędictis, quas cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & Decretis in suo robore permanere volumus, atque decernimus, &, quatenus opus sit, innovamus, voluit non obstare: irritum nihilominus decernentes, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum hortationis, requisitionis, monitionis, statuti, declarationis, innovationis, voluntatis, & Decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romę, apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicę M. D. L. Kal. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

M. Cardinalis Crescen.

Rom. Amasęus.

SES-

SESSIO XI.

Quæ est prima sub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata Kalend. Maji 1551.

Decretum de resumendo Concilio.

PLacetne vobis ad laudem, & gloriam Sanctę, & individuę Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem Fidei, & religionis Christianæ, sacrum œcumenicum, & generale Concil. Tridentinum, juxta formam, & tenorem litterarum Sanctissimi Domini nostri, resumi debere, & procedendum esse ad ulteriora? *Responderunt*: Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

PLacetne vobis, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse in futuris Kal. Septembris? *Responderunt*: Placet.

SESSIO XII.

Quæ est secunda sub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata die prima Septemb. 1551.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Trid. Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, Præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostol. Legato, & Nuntiis, quæ in proxime præterita Sessione sequentem hanc hodie habendam, & ad ulteriora procedendum esse decreverat, cum ob inclytæ Germanicæ nationis, cujus præcipue causa agitur, absentiam, ac non magnam cæterorum Patrum frequentiam procedere hactenus distulerit; de ve-

venerabilium in Christo fratrum, & filiorum suorum Moguntini, & Trevirensis Archiepiscoporum, ac sacri Romani Imperii Principum Electorum, & complurium ipsius, aliarumque provinciarum Episcoporum sub hanc ipsam diem adventu in Domino exultans, & dignas ipsi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque spem concipiens, quamplurimos alios tam ipsius Germanicæ, quam aliarum nationum Prælatos, & sui officii debito, & hoc exemplo commotos, propediem esse venturos, futuram Sessionem ad quadragesimam diem, quæ erit undecima mensis Octobris proxime sequentis, indicit; & Concilium ipsum in statu, in quo reperitur, prosequendo, cum in præteritis Sessionibus de septem Sacramentis novæ legis in genere, & in specie de Baptismate, & Confirmatione definitum fuerit; statuit, & decernit, de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, necnon, quod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad faciliorem, & commodiorem Prælatorum residentiam pertinent, agi, & tractari debere: ac monet, & hortatur omnes Patres, ut interim, Domini nostri Jesu Christi exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, jejuniis, & orationibus vacent, ut tandem placatus, qui in sæcula sit benedictus Deus, corda hominum ad veræ suæ fidei agnitionem, & sanctæ Matris Ecclesiæ unitatem, ac recte vivendi normam reducere dignetur.

SESSIO XIII.

Quæ est tertia sub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata die 11. mensis Octobr. 1551.

Decretum de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

SAcrosancta œcumenica, & Generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congre-

gregata, præsidentibus in ea eisdem Sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuntiis, etsi in eum finem, non absque peculiari Spiritus sancti ductu, & gubernatione convenerit, ut veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret; & ut hæresibus omnibus, & aliis gravissimis incommodis, quibus Dei Ecclesia misere nunc exagitatur, & in multas, ac varias partes scinditur, remedium afferret, hoc præsertim jam inde a principio in votis habuit, ut stirpitus convelleret zizania execrabilium errorum, & schismatum, quæ inimicus homo his nostris calamitosis temporibus in doctrina fidei, usu, & cultu sacrosanctæ Eucharistiæ superseminavit, quam alioqui Salvator noster in Ecclesia sua tanquam Symbolum reliquit ejus unitatis, & charitatis, qua Christianos omnes inter se conjunctos, & copulatos esse voluit. Itaque eadem sacrosancta Synodus sanam, & sinceram illam de venerabili hoc, & divino Eucharistiæ sacramento doctrinam tradens, quam semper Catholica Ecclesia ab ipso Jesu Christo Domino nostro, & ejus Apostolis erudita, atque a Spiritu sancto, illi omnem veritatem in dies suggerente, edocta, retinuit, & ad finem usque sæculi conservabit; omnibus Christifidelibus interdicit, ne posthac de SS. Eucharistia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam ut est hoc præsenti decreto explicatum, atque definitum.

Matth. 13. ca. 1. de sum. Trin. Ephes. 4.

Luc. 12. infr. sess. 22. c. 1. & sup. sess. 5. c. 1.

Caput I.

De reali præsentia Domini nostri Jesu Christi in SS. Eucharistiæ Sacramento.

Joan. 1. ca. 1. de sum. Trin. sup. sess. 3. in Symb. Ephes. 1. Ps. 5. & 109. Marc. 12. & 16. in fin. Hebr. 10. Actor. 7. Coloss. 3.

PRincipio docet Sancta Synodus, & aperte, ac simpliciter profitetur, in almo Sanctę Eucharistię Sacramento, post panis, & vini consecrationem, Dominum nostrum Jesum Christum, verum Deum, atque hominem vere, realiter, ac substantialiter sub specie illarum rerum sensibilium contineri.

neri. Nec enim hęc inter se pugnant, ut ipse Salvator noster semper ad dexteram Patris in cęlis assideat juxta modum existendi naturalem, & ut multis nihilominus aliis in locis sacramentaliter pręsens sua substantia nobis adsit, ea existendi ratione, quam, etsi verbis exprimere vix possumus, possibilem tamen esse Deo, cogitatione per fidem illustrata, assequi possumus, & constantissime credere debemus. Ita enim majores nostri omnes, quotquot in vera Christi Ecclesia fuerunt, qui de SS. hoc Sacramento disseruerunt, apertissime professi sunt, hoc tam admirabile Sacramentum in ultima cœna Redemptorem nostrum instituisse; cum post panis, vinique benedictionem, se suum ipsius corpus illis prębere, ac suum sanguinem, disertis ac perspicuis verbis testatus est: quę verba a sanctis Euangelistis commemorata, & a D. Paulo postea repetita, cum propriam illam, & apertissimam significationem pręseferant, secundum quam a Patribus intellecta sunt, indignissimum sane flagitium est, ea a quibusdam contentiosis, & pravis hominibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus veritas carnis, & sanguinis Christi negatur, contra universum Ecclesię sensum detorqueri; quę tanquam columna, & firmamentum veritatis, hęc ab impiis hominibus excogitata commenta, velut Satanica detestata est, grato semper, & memori animo pręstantissimum hoc Christi beneficium agnoscens.

Matth. 19. Luc. 18.

Clem. uni. de rel. & vener. Sanct. c. cum Marthę. de celeb. Miss.

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22. 1. Cor. 11.

1. Tim. 3.

Caput II.
De ratione institutionis Sanctissimi hujus Sacramenti.

ERgo Salvator noster, discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo divitias divini sui erga homines amoris velut effudit, memoriam faciens mirabilium suorum: & in illius sumptione colere nos sui memoriam pręcepit, suamque annuntiare mortem, donec ipse ad ju-

Psal. 110. Luc. 22. c. Iteratur, de Conf. dist. 2. 1. Cor. 11.

judicandum mundum veniat. Sumi autem voluit
Matth. 26 Sacramentum hoc tanquam spiritualem animarum
cibum, quo alantur, & confortentur viventes vi-
ta illius, qui dixit: Qui manducat me, & ipse
vivet propter me: & tanquam antidotum, quo li-
Joan. 6. beremur a culpis quotidianis, & a peccatis mor-
talibus prĕservemur. Pignus prĕterea id esse voluit
futurĕ nostrĕ gloriĕ, & perpetuĕ felicitatis: adeo-
1. Cor. 11. que Symbolum unius illius corporis, cujus ipse ca-
Ephes. 5. put existit, cuique nos tanquam membra arctis-
Rom. 12. sima fidei, spei, & charitatis connexione adstri-
ctos esse voluit, ut ad ipsum omnes diceremus,
1. Cor. 1. nec essent in nobis schismata.

Caput III.
De excellentia SS. Eucharistiæ super reliqua Sacramenta.

c. Sacrificium, de Cons. d. 2. Commune hoc quidem est SS. Eucharistiĕ cum
cĕteris Sacramentis, Symbolum esse rei sa-
crĕ, & invisibilis gratiĕ formam visibilem: verum
c. Multi 1. q. 1. illud in ea excellens, & singulare reperitur, quod
reliqua Sacramenta tunc primum sanctificandi vim
habent, cum quis illis utitur; at in Eucharistia
ipse sanctitatis author ante usum est. nondum e-
nim Eucharistiam de manu Domini Apostoli su-
Matth. 26. Marc. 14. sceperant, cum vere tamen ipse affirmaret; corpus
suum esse, quod prĕbebat; & semper hĕc fides in
Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem ve-
Inf. can. 1. rum Domini nostri corpus, verumque ejus sangui-
nem sub panis, & vini specie una cum ipsius a-
nima, & divinitate existere; sed corpus quidem
sub specie panis, & sanguinem sub vini specie ex
Rom. 6. vi verborum: ipsum autem corpus sub specie vi-
c. Semel Christus. ca. iteratur. c. Singuli, & c. Qui manducat, de Consec. dist. 2. inf. can. 3. sess. 22. can. 3. vide hom. 5. de Pas- ni, & sanguinem sub specie panis, animamque sub
utraque, vi naturalis illius connexionis, & con-
comitantiæ, qua partes Christi Domini, qui jam
ex mortuis resurrexit non amplius moriturus, in-
ter se copulantur; divinitatem porro propter ad-
mi-

mirabilem illam ejus cum corpore, & anima hypostaticam unionem. Quapropter verissimum est, tantumdem sub alterutra specie, atque sub utraque contineri. totus enim, & integer Christus sub panis specie, & sub quavis ipsius speciei parte; totus item sub vini specie, & sub ejus partibus existit.

cha, inter eas, quæ Euseb. Emiss. adscribuntur, & de Conf. d. c. 2. c. 72. ubi pars est.

Caput IV.
De Transubstantiatione.

QUoniam autem Christus redemptor noster corpus suum id, quod sub specie panis offerebat, vere esse dixit, ideo persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idque nunc denuo sancta hæc Synodus declarat, per consecrationem panis, & vini, conversionem fieri totius substantiæ panis in substantiam corporis Christi Domini nostri, & totius substantiæ vini in substantiam sanguinis ejus: quæ conversio convenienter, & proprie a Sancta Catholica Ecclesia Transubstantiatio est appellata.

Lucæ 22. Joan. 6. 1. ad Cor. 11.

ca. Panis de Conf. d. 2. ca. cum Marthæ. de celeb. Miss. inf. ca. 2.

Caput V.
De cultu, & veneratione huic Sanctissimo Sacramento exhibenda.

NUllus itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes Christi fideles, pro more in catholica Ecclesia semper recepto, latriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic Sanctissimo Sacramento in veneratione exhibeant. Neque enim ideo minus est adorandum, quod fuerit a Christo Domino, ut sumatur, institutum. nam illum eumdem Deum præsentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei; quem Magi procidentes adoraverunt; quem denique in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse, Scriptura testatur. Declarat præterea sancta Synodus, pie, & religiose admodum in Dei Ecclesiam inductum fuisse hunc morem, ut singu-

Inf. can. 6.

Matth. 26.

Psal. 96. Hebr. 1. Matth. 2. Matth. 28. Luc. 24.

Urban. Papa, citat. in Clementina un. de

Reliq. & ven. Sanct. inf. can. 6.

singulis annis peculiari quodam, & festo die præcelsum hoc, & venerabile Sacramentum singulari veneratione, ac solemnitate celebraretur, utque in processionibus reverenter, & honorifice illud per vias, & loca publica circumferretur. Æquissimum est enim, sacros aliquos statutos esse dies, cum Christiani omnes singulari, ac rara quadam significatione gratos, & memores testentur animos erga communem Dominum, & Redemptorem pro tam ineffabili, & plane divino beneficio, quo mortis ejus victoria, & triumphus repræsentatur. atque sic quidem oportuit victricem veritatem de mendacio, & hæresi triumphum agere, ut ejus adversarii in conspectu tanti splendoris, & in tanta universę Ecclesiæ lætitia positi, vel debilitati, & fracti tabescant, vel pudore affecti, & confusi aliquando resipiscant.

1. Corin. 15. Hebr. 2.

Caput VI.

De asservando sacræ Eucharistiæ Sacramento, & ad infirmos deferendo.

Inf. can. 7. c. Sane, de celebr. Miss. c. Presbyter de Cons. dist. 2. Nicæni 1. cap. 13.

CONsuetudo asservandi in sacrario sanctam Eucharistiam adeo antiqua est, ut eam sæculum etiam Nicæni Concilii agnoverit. Porro deferri ipsam sacram Eucharistiam ad infirmos, & hunc usum diligenter in Ecclesiis conservari, pręterquam quod cum summa æquitate, & ratione conjunctum est, tum multis in Conciliis præceptum invenitur, & vetustissimo catholicæ Ecclesiæ more est observatum. Quare sancta hæc Synodus retinendum omnino salutarem hunc, & necessarium morem statuit.

Conc. Rhemens. ca. 2. Con. Later. sub Innoc. 3. c. 26. c. Præsente. 93. d. Ancyran. c. 6. Carthag. 4. ca. 77. & 78. Agath. ca. 15.

Caput VII.

De præparatione, quæ adhibenda est, ut digne quis sacram Eucharistiam percipiat.

SI non decet ad sacras ullas functiones quempiam accedere, nisi sancte, certe quo magis sanctitas, & divinitas cœlestis hujus Sacramenti viro Christiano comperta est, eo diligentius cavere ille debet,

bet, ne absque magna reverentia, & sanctitate ad id percipiendum accedat, presertim cum illa plena formidinis verba apud Apostolum legamus: Qui manducat, & bibit indigne, judicium si manducat, & bibit, non dijudicans corpus Domini. Quare communicare volenti revocandum est in memoriam ejus præceptum: Probet se ipsum homo. Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius mortalis peccati, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat; quod a Christianis omnibus, etiam ab iis sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hęc sancta Synodus perpetuo servandum esse decrevit, modo non desit illis copia Confessoris. quod si, necessitate urgente, sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quam primum confiteatur.

1. Cor. 11. c. Quid est, ca. Sicut Judas, & c. Timorem. de Conf. d. 2.

1. Cor. 11. c. Qui scelerate, c. Quotidie, & c. Panem, de Conf. d. 2. c. Omnis qui cum sequ. de pœnit. dist. 1. infr. can. 11.

Caput VIII.

De usu admirabili hujus Sacramenti.

Quoad usum autem, recte, & sapienter Patres nostri tres rationes hoc sanctum Sacramentum accipiendi distinxerunt. quosdam enim docuerunt sacramentaliter dumtaxat id sumere, ut peccatores: alios tantum spiritualiter, illos nimirum, qui voto propositum illum cœlestem panem edentes, fide viva, quæ per dilectionem operatur, fructum ejus, & utilitatem sentiunt: tertios porro sacramentaliter simul, & spiritualiter; hi autem sunt, qui ita se prius probant, & instruunt, ut vestem nuptialem induti ad divinam hanc mensam accedant. In Sacramentali autem sumptione semper in Ecclesia Dei mos fuit, ut laici a Sacerdotibus communionem acciperent; Sacerdotes autem celebrantes seipsos communicarent; qui mos, tanquam ex traditione Apostolica descendens, jure, ac merito retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet

c. Quid est, cum seq. c. Dupliciter, & c. In illo. de Conf. dist. 2. August contr. Donat. sæpe. Prosper in lib. sentent.

Gal. 5. Inf. can. 8.

Matth. 22.

c. Relatum, de Conf. d. 2. infr. ca. 10.

Hebr. 5. & 7.

monet S. Synodus, hortatur, rogat, & obsecrat per viscera misericordiæ Dei nostri, ut omnes, & singuli, qui Christiano nomine censentur, in hoc unitatis signo, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordiæ Symbolo jam tandem aliquando conveniant, & concordent; memoresque tantę majestatis, & tam eximii amoris Jesu Christi Domini nostri, qui dilectam animam suam in nostrę salutis pretium, & carnem suam nobis dedit ad manducandum, hæc sacra Mysteria corporis, & sanguinis ejus ea fidei constantia, & firmitate, ea animi devotione, ea pietate, & cultu credant, & venerentur, ut panem illum supersubstantialem frequenter suscipere possint, & is vere eis sit animæ vita, & perpetua sanitas mentis: cujus vigore confortati, ex hujus miseræ peregrinationis itinere ad cœlestem patriam pervenire valeant, eundem panem Angelorum, quem modo sub sacris velaminibus edunt, absque ullo velamine manducaturi.

Joan. 6. c. Prima. de Conf. dist. 2.

Psalm. 77. c. Revera. de Conf. dist. 2.

Quoniam autem non est satis veritatem dicere, nisi detegantur, & refellantur errores, placuit sanctę Synodo hos Canones subjungere, ut omnes, jam agnita catholica doctrina, intelligant quoque, quę ab illis hæreses caveri, vitarique debeant.

De sacrosancto Eucharistiæ Sacramento.

CANON I.

Sup. c. 3. Conc. Constantiens.

Si quis negaverit, in sanctissimę Eucharistię Sacramento contineri vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem una cum anima, & divinitate Domini nostri Jesu Christi, ac proinde totum Christum; sed dixerit tantummodo esse in eo, ut in signo, vel figura, aut virtute; anathema sit.

CANON II.

Idem Concil. damnans articulos Joan. Vvicleffi.

Si quis dixerit, in sacrosancto Eucharistię sacramento remanere substantiam panis, & vini, una cum corpore, & sanguine Domini nostri Jesu Christi;

sti; negaveritque mirabilem illam, & singularem conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, manentibus dumtaxat speciebus panis, & vini, quam quidem conversionem Catholica Ecclesia aptissime Transubstantiationem appellat; anathema sit. Sup. ca. 4.

CANON III.

Si quis negaverit, in venerabili Sacramento Eucharistiæ sub unaquaque specie, & sub singulis cujusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri; anathema sit. Conc. Floren. in Decr. Euge. nii ad Armenos. supr. c. 3. & infra sess. 21. c. 1. de Commun.

CANON IV.

Si quis dixerit, peracta consecratione, in admirabili Eucharistiæ Sacramento non esse corpus, & sanguinem Domini nostri Jesu Christi, sed tantum in usu, dum sumitur, non autem ante, vel post; & in hostiis, seu particulis consecratis, quæ post communionem reservantur, vel supersunt, non remanere verum corpus Domini; anathema sit. Sup. cap. 3.

CANON V.

Si quis dixerit, vel præcipuum fructum sanctissimæ Eucharistię esse remissionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus provenire; anathema sit. Con. Floren. ibid. sup. c. 2.

CANON VI.

Si quis dixerit, in sancto Eucharistię Sacramento Christum unigenitum Dei filium non esse cultu latriæ, etiam externo, adorandum; atque ideo nec festiva peculiari celebritate venerandum, neque in processionibus, secundum laudabilem, & universalem Ecclesiæ sanctæ ritum, & consuetudinem, solemniter circumgestandum, vel non publice, ut adoretur, populo proponendum, & ejus adoratores esse idololatras; anathema sit. Sup. c. 5.

CANON VII.

Si quis dixerit, non licere sacram Eucharistiam in sacrario reservari, sed statim post consecrationem adstantibus necessario distribuendam; aut non licere, ut illa ad infirmos honorifice deferatur; anathema sit. Supra c. 6.

CANON VIII.

Supra c. 8. Si quis dixerit, Christum in Eucharistia exhibitum spiritualiter tantum manducari, & non etiam sacramentaliter, ac realiter; anathema sit.

CANON IX.

Inf. sess. 14. c. 8. de poenit. Si quis negaverit, omnes, & singulos Christi fideles utriusque sexus, cum ad annos discretionis pervenerint, teneri singulis annis saltem in Paschate
Vide infra. ad communicandum, juxta præceptum sanctę Matris Ecclesiæ; anathema sit.

CANON X.

Sup. c. 8. Si quis dixerit, non licere Sacerdoti celebranti seipsum communicare; anathema sit.

CANON XI.

Supra c. 7. Si quis dixerit, solam fidem esse sufficientem præparationem ad sumendum sanctissimę Eucharistiæ Sacramentum; anathema sit. Et, ne tantum Sacramentum indigne, atque ideo in mortem, & condemnationem sumatur; statuit, atque declarat ipsa sancta Synodus, illis, quos scientia peccati mortalis gravat, quantumcumque etiam se contritos existiment, habita copia Confessoris, necessario præmittendam esse Confessionem sacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter asserere, seu etiam publice disputando defendere præsumpserit, eo ipso excommunicatus existat.

Caput I.
Decretum de reformatione.

Episcopi prudenter moribus caste informandis invigilent. ab eorum correctione non appelletur.

EAdem Sacrosancta Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem Sanctę Sedis Apostolicæ Legato, & Nuntiis, intendens nonnulla statuere, quæ ad jurisdictionem pertinent Episcoporum, ut, juxta proximæ Sessionis decretum, illi in commissis sibi Ecclesiis eo libentius residant, quo facilius,

lius, & commodius sibi subjectos regere, & in vitæ, ac morum honestate continere potuerint; illud primum eos admonendos censet, ut se pastores, non percussores esse meminerint, atque ita præesse sibi subditis oportere, ut non in eis dominentur, sed illos tanquam filios, & fratres diligant, elaborentque, ut hortando, & monendo ab illicitis deterreant, ne, ubi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur. quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa Apostoli est ab eis servanda præceptio, ut illos arguant, obsecrent, increpent in omni bonitate, & patientia; cum sæpe plus erga corrigendos agat benevolentia, quam austeritas, plus exhortatio, quam comminatio, plus charitas, quam potestas. Sin autem ob delicti gravitatem virga opus fuerit, tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia judicium, cum lenitate severitas adhibenda est: ut sine asperitate disciplina populis salutaris, ac necessaria conservetur, & qui correcti fuerint, emendentur, aut si resipiscere noluerint, cæteri, salutari in eos animadversionis exemplo, a vitiis deterreantur: cum sit diligentis, & pii simul pastoris officium, morbis ovium levia primum adhibere fomenta; post, ubi morbi gravitas ita postulet, ad acriora, & graviora remedia descendere: sin autem ne ea quidem proficiant, illis submovendis, cæteras saltem oves a contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerumque ad evitandas pœnas, & Episcoporum subterfugienda judicia, querelas, & gravamina simulent, & appellationis diffugio judicis processum impediant; ne remedio ad innocentiæ præsidium instituto ad iniquitatis defensionem abutantur, atque ut hujusmodi eorum calliditati, & tergiversationi occurratur, ita statuit, & decrevit: in causis visitationis, & correctionis, sive habilitatis, & inhabilitatis, nec non in criminalibus, ab Episcopo, seu illius in spiritualibus Vicario generali, ante definitivam

Tit. 1. 1. Timot. 3. 1. Per. 5. Dist. 45. in princ. dist. 94. ca. ult. dist. 95. ca. Esto subjectus.

2. Tim. 4.

23. quæ. 4. cap. Quod Christus. dist. 45. c. Licet nonnunquam.

c. Resecandæ, & c. Corripiantur 24. q. 3.

c. Cum speciali. §. Porro. c. Ad nostram, c. Suggestum, de appell.

inf. sess. 22. ca. 1. de refor. & sess. 24. ca. 20. de refor.

tivam sententiam, ab interlocutoria, vel alio quocumque gravamine non appelletur: nec Episcopus, seu Vicarius appellationi hujusmodi, tanquam frivolæ, deferre teneatur: sed ea, ac quacumque inhibitione ab appellationis Judice emanata, nec non omni stylo, & consuetudine, etiam immemorabili contraria non obstante, ad ulteriora valeat procedere; nisi gravamen hujusmodi per definitivam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiva appellari non possit; quibus casibus sacrorum, & antiquorum Canonum statuta illibata persistant.

c. Ut debitus de appell. cum simil.

Caput II.

In Criminalibus appellatio ab Episcopo, quando Metropolitano, aut uni ex vicinioribus Episcopis committenda.

cap. 2, de consuet.

A Sententia Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarii generalis, in criminalibus appellationis causa, ubi appellationi locus fuerit, si Apostolica auctoritate in partibus eam committi contigerit, Metropolitano, seu illius etiam Vicario in spiritualibus generali, aut, si ille aliqua de causa suspectus foret, vel ultra duas legales dietas distet, seu ab ipso appellatum fuerit, uni ex vicinioribus Episcopis, seu illorum Vicariis, non autem inferioribus judicibus, committatur.

c. statutum de rescrip. in 6.

Caput III.

Acta primæ instantiæ intra triginta dies dentur gratis reo appellanti.

REus ab Episcopo, aut ejus Vicario in spiritualibus generali in criminali causa appellans, coram judice, ad quem appellavit, acta primę instantiæ omnino producat: & judex, nisi illis visis, ad ejus absolutionem minime procedat. Is autem, a quo appellatum fuerit, intra xxx. dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat: alioquin absque illis causa appellationis hujusmodi, prout justitia suaserit, terminetur.

Ca-

Caput IV.
Qua ratione Clerici ob gravia delicta sacris exauctorandi.

CUm vero tam gravia nonnumquam sint delicta ab Ecclesiasticis commissa personis, ut ob eorum atrocitatem a sacris ordinibus deponendę, & Curiæ sint tradendæ sæculari, in quo secundum Sacros Canones certus Episcoporum numerus requiritur: quos si omnes adhibere difficile esset, debita juris executio differretur; si quando autem intervenire possent, eorum residentia intermitteretur; propterea statuit, & decrevit, Episcopo per se, seu illius Vicarium in spiritualibus generalem, contra Clericum, in sacris etiam Presbyteratus ordinibus constitutum, etiam ad illius condemnationem, nec non verbalem depositionem; & per se ipsum etiam ad actualem, atque solemnem degradationem ab ipsis ordinibus, & gradibus Ecclesiasticis in casibus, in quibus aliorum Episcoporum præsentia in numero a Canonibus definito, requiritur, etiam absque illis procedere liceat: adhibitis tamen, & in hoc assistentibus totidem Abbatibus, usum mitræ, & baculi ex privilegio Apostolico habentibus, si in civitate, aut Diœcesi reperiri, & commode interesse possint: alioquin aliis personis in Ecclesiastica dignitate constitutis, quæ ætate graves, ac juris scientia commendabiles existant.

c. Si quis, cum seq. 15. q. 7. ca. Degradatio, de pœnit. in 6.

Caput V.
Summarie cognoscat Episcopus de gratiis, quibus peccatum remittitur, aut pœna.

ET quoniam per fictas causas, quæ tamen satis probabiles videntur, interdum accidit, ut nonnullis ejusmodi gratias extorqueant, per quas pœnę illis Episcoporum justa severitate inflictę aut remittuntur omnino, aut minuuntur; cum non ferendum sit, ut mendacium, quod tantopere Deo

displicet, non modo ipsum impunitum sit, verum etiam alterius delicti veniam impetret mentienti: idcirco, ut sequitur, statuit, & decrevit: Episcopus apud Ecclesiam suam residens, de surreptione, & obreptione gratiæ, quæ super absolutione alicujus publici criminis, vel delicti, de quo ipse inquirere cœperat, aut remissione pœnæ, ad quam criminosus per eum condemnatus fuerit, falsis precibus impetratur per seipsum, tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus, etiam summarie cognoscat: ipsamque gratiam, postquam per falsi narrationem, aut veri taciturnitatem obtentam esse legitime constiterit, non admittat.

Exod. 23. Levit. 19. Proverb. 6. 10. 12. & 19. c. Si quis dixerit, cum seq. & c. Nemo peritorum 12. q. 3.

c. Super litteris, & c. Cum dilecta, de ire-ter.

Caput VI.

Non citetur personaliter Episcopus, nisi depositionis, aut privationis causa.

QUoniam vero subditi Episcopo, tametsi jure correpti fuerint, magnopere tamen eum odisse, & tanquam injuria affecti sint, falsa illi crimina objicere solent; ut quoquo pacto possint, ei molestiam exhibeant; cujus vexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta segniorem reddit: idcirco, ne is magno suo, & Ecclesiæ incommodo gregem sibi creditum relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita statuit, & decrevit: Episcopus, nisi ob causam, ex qua deponendus, sive privandus veniret, etiam si ex officio, aut per inquisitionem, seu denunciationem, vel accusationem, sive alio quovis modo procedatur, ut personaliter compareat; nequaquam citetur, vel moneatur.

c. Sunt nonnulli, 2. q. 7.

Inf. sess. 24. c. 5. de ref.

Caput VII.

Qualitates testium contra Episcopum describuntur.

TEstes in causa criminali ad informationem, vel indicia, seu alias in causa principali contra Episcopum, nisi contestes, & bonæ conversationis,

cap. Accusatio quoque. c. Accusatio Episcoporum. ca. Testes 2. qu. 7. & c. ult. 2. q. 5.

tionis, existimationis, & famæ fuerint, non recipiantur; & si odio, temeritate, aut cupiditate aliquid deposuerint, gravibus pœnis mulctentur.

Conc. Rom. sub Silv. I. juxta Anacl. Papæ ep. 2. & Carthag. 2. c. 6. & Carthag. 4. c. 96. & Sixt. I. epist. 3. c. 2.

Caput VIII.

Graves Episcoporum causæ a Pont. Max. cognoscantur.

CAusæ Episcoporum, cum pro criminis objecti qualitate comparere debeant, coram Pont. Max. referantur, ac per ipsum terminentur.

Concil. Sard. c. 1. Ad abolendam, de hæret. & inf. sess. 24. cap. 5. de retor.

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & Salviconductus Protestantibus dandi.

EAdem sancta Synodus errores omnes, qui super hoc Sanctissimo Sacramento repullularunt, tanquam vepres ex agro Domini evellere, ac omnium fidelium saluti prospicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti pie oblatis, inter alios ad hoc Sacramentum pertinentes articulos, diligentissima veritatis Catholicæ inquisitione tractatos, plurimis, accuratissimisque pro rerum gravitate disputationibus habitis, cognitis quoque præstantissimorum Theologorum sententiis, hos etiam tractabat: An necessarium sit ad salutem, & divino jure præceptum, ut singuli Christifideles sub utraque specie ipsum venerabile Sacramentum accipiant? Et: Num minus sumat, qui sub altera, quam qui sub utraque communicat? Et: An erraverit Sancta Mater Ecclesia, laicos, & non celebrantes Sacerdotes sub panis specie dumtaxat communicando? Et: An parvuli etiam communicandi sint? Sed quoniam ex nobilissima Germaniæ provincia ii, qui se Protestantes nominant, super his ipsis articulis, antequam definiantur, audiri a sancta Synodo cupiunt, & eam ob causam fidem publicam ab illa postularunt, ut ipsis tuto huc venire, & in hac urbe commorari, ac libere coram

Inf. sess. 21. c. 1. cum seq.
Inf. sess. 22. in decret.
Inf. sess. 21. c. 4. & can. ult.

Syn-

Synodo dicere, atque proponere, quæ senserint, & postea, cum libuerit, recedere liceat; sancta ipsa Synodus, licet magno desiderio eorum adventum multos antea menses exspectarit: tamen, ut pia mater, quæ ingemiscit, & parturit, summopere id desiderans, ac laborans, ut in iis, qui Christiano nomine censentur, nulla sint schismata, sed quemadmodum eundem omnes Deum, & redemptorem agnoscunt, ita idem dicant, idem credant, idem sapiant; confidens Dei misericordiæ, & sperans fore, ut illi in sanctissimam, & salutarem unius fidei, spei, charitatisque concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, securitatem, & fidem, ut petierant, publicam, quam salvumconductum vocant, quod ad se pertinet, ejus, qui infrascriptus erit, tenoris, dedit, atque concessit: & eorum causa definitionem illorum articulorum ad secundam Sessionem distulit; quam, ut illi commode ei interesse possint, in diem festum Conversionis D. Pauli, quæ erit vigesimaquinta die mensis Januarii anni sequentis, indixit: illudque præterea statuit, ut in eadem Sessione de Sacrificio Missæ agatur, propter magnam utriusque rei connexionem: interea Sessione proxima de Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis Sacramentis tractandum; illam autem die festo D. Catharinæ Virginis, & Martyris, qui erit vigesima quinta Novembris, habendam esse decrevit, simulque, ut in utraque materiam reformationis prosequatur.

SALVUS CONDUCTUS datus Protestantibus.

SAcrosancta, & Generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem S. Sedis Apostolicæ Legato, & Nuntiis, omnibus, & singulis, sive Ecclesiasticis, sive sæcularibus personis universæ Germaniæ, cujus-

jufcumque gradus, ftatus, conditionis, & qualitatis fint, quæ ad œcumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint, ut de iis rebus, quæ in ipfa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipfum œcumenicum Concilium libere, & tuto venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam fcripto, quam verbo offerre, & proponere, & cum Patribus, five iis, qui ab ipfa S. Synodo delecti fuerint, conferre, & abfque ullis conviciis, & contumeliis difputare, necnon quando illis placuerit, recedere poffint, & valeant, publicam fidem, & plenam fecuritatem, quam Salvumconductum appellant, cum omnibus, & fingulis claufulis, & decretis neceffariis, & opportunis, etiam fi fpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expreffis haberi voluit, quantum ad ipfam S. Synodum fpectat, concedit. Placuit præterea S. Synodo, ut fi pro majori libertate, ac fecuritate eorum, certos tam pro commiffis, quam pro committendis per eos delictis, Judices eis deputari cupiant, illos fibi benevolos nominent, etiam fi delicta ipfa quantumcumque enormia, ac hærefim fapientia fuerint.

SESSIO XIV.

Quæ eft quarta fub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata die 25. Novemb. 1551.

Doctrina de fanctiffimis Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis. Sacramentis.

SAcrofancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu fancto legitime congregata, præfidentibus in ea eifdem fanctæ Sedis Apoftolicæ Legato, & Nuntiis, quamvis in decreto de Juftificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem, ne- Sup. feff. 6. ca. 14. de juftific.

necessaria quadam ratione sermo interpositus; tanta nihilominus circa illud nostra hac ætate diversorum errorum est multitudo, ut non parum publicæ utilitatis retulerit, de eo exactiorem, & pleniorem definitionem tradidisse; in qua demonstratis, & convulsis Spiritus sancti præsidio universis erroribus, catholica veritas perspicua, & illustris fieret, quam nunc sancta hæc Synodus Christianis omnibus perpetuo servandam proponit.

Caput I.

De necessitate, & institutione Sacramenti Pœnitentiæ.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, ut justitiam in Baptismo, ipsius beneficio, & gratia susceptam, constanter tuerentur, non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem esse institutum. Quoniam autem Deus, dives in misericordia, cognovit figmentum nostrum, illis etiam vitæ remedium contulit, qui sese postea in peccati servitutem, & dæmonis potestatem tradidissent; Sacramentum videlicet Pœnitentiæ, quo lapsis post Baptismum beneficium mortis Christi applicatur. Fuit quidem Pœnitentia universis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quovis tempore ad gratiam, & justitiam assequendam necessaria, illis etiam, qui Baptismi Sacramento ablui petivissent, ut, perversitate abjecta, & emendata, tantam Dei offensionem cum peccati odio, & pio animi dolore detestarentur. unde Propheta ait: Convertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit: Nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. Et princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiandis pœnitentiam commendans, dicebat: Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum. Porro

Infra ca. 1. de Pœn.
Psal. 102.
Ephes. 2.
Sup. sess. 6. ca. 14. de justif. Conc. Cabilon. sub Vitaliano 2. ca. 8.
Ezech. 18.
Luc. 13.
Act. 2.
ca. Agunt, & c. proprie, de Conf. d. 4.

ro nec ante adventum Christi Pœnitentia erat Sacramentum, nec est post adventum illius cuiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipue instituit, cum a mortuis excitatus, insufflavit in discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto, & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi, & retinendi peccata ad reconciliandos fideles post Baptismum lapsos, Apostolis, & eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, universorum Patrum consensus semper intellexit. Et Novatianos, remittendi potestatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Ecclesia Catholica tanquam hæreticos explosit, atque condemnavit. Quare verissimum hunc illorum verborum Domini sensum sancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad potestatem prædicandi verbum Dei, & Christi Euangelium annunciandi, contra hujusmodi Sacramenti institutionem, falso detorquent.

Joan. 20. Matth. 16. c. Ut constitueretur, 50. dist. & infra c. 8. in fin. & can. 3.

Euseb. Cæsar. hist. Eccles. l. 6. c. 38. Cypr. cont. Novat.

Caput II.
De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi.

CÆterum hoc Sacramentum multis rationibus a Baptismo differre dignoscitur. nam præterquam quod materia, & forma, quibus Sacramenti essentia perficitur, longissime dissidet: constat certe, Baptismi ministrum judicem esse non oportere, cum Ecclesia in neminem judicium exerceat, qui non prius in ipsam per Baptismi januam fuerit ingressus. quid enim mihi (inquit Apostolus) de iis, qui foris sunt, judicare? Secus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus lavacro Baptismi sui corporis membra semel effecit. nam hos, si se postea crimine aliquo contamina-

Sup. sess. 6. de justif. c. 14. & infr. can. 2.

1. Cor. 5. ca. multi 2. q. 1. ca. Gaudemus, de divor.

1. Cor. 12.

ve-

verint, non jam repetito Baptiſmo ablui, cum id
ca. verbum, de pœnit. diſt. 1. in Eccleſia Catholica nulla ratione liceat, ſed ante hoc tribunal, tanquam reos ſiſti voluit: ut per ſacerdotum ſententiam, non ſemel, ſed quoties ab admiſſis peccatis ad ipſum pœnitentes confugerint, poſſent liberari. Alius eſt præterea Baptiſmi, alius Pœnitentiæ fructus. per Baptiſmum enim Chri-
Galat. 3. ſtum induentes, nova prorſus in illo efficimur creatura, plenam, & integram peccatorum omnium remiſſionem conſequentes: ad quam tamen novitatem, & integritatem per Sacramentum Pœnitentiæ ſine magnis noſtris fletibus, & laboribus, divina id exigente juſtitia, pervenire nequaquam poſſumus: ut merito Pœnitentia laborioſus quidam Baptiſmus a Sanctis Patribus dictus fuerit. Eſt autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium; ut nondum regeneratis ipſe Baptiſmus.

Caput III.

De partibus, & fructu hujus Sacramenti.

Docet præterea ſancta Synodus, Sacramenti Pęnitentiæ formam, in qua præcipue ipſius vis ſita eſt, in illis miniſtri verbis poſitam eſſe: Ego te abſolvo, &c. quibus quidem de Eccleſiæ ſanctæ more preces quædam laudabiliter adjunguntur; ad ipſius tamen formæ eſſentiam nequaquam ſpectant, neque ad ipſius Sacramenti adminiſtrationem ſunt neceſſariæ. Sunt autem quaſi materia
Supra ſeſſ. 6. de juſtif. ca. 14. & infra can. 4. hujus Sacramenti ipſius pœnitentis actus, nempe, Contritio, Confeſſio, & Satisfactio; qui, quatenus in pęnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque, & perfectam peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur, hac ratione Pęnitentiæ partes dicuntur. Sane vero res, & effectus hujus Sacramenti, quantum ad ejus vim, & efficaciam pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdum in viris piis, & cum devotione
hoc

hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax, ac ſerenitas cum vehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet. Hæc de partibus, & effectu hujus Sacramenti ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſententias damnat, qui pœnitentiæ partes incuſſos conſcientiæ terrores, & fidem eſſe contendunt.

Caput IV.
De Contritione.

CONtritio, quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cætero. Fuit autem quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic contritionis motus neceſſarius, & in homine poſt Baptiſmum lapſo ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum, ſi cum fiducia divinæ miſericordiæ, & voto præſtandi reliqua, conjunctus ſit, quæ ad rite ſuſcipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur ſancta Synodus, hanc contritionem non ſolum ceſſationem a peccato, & vitæ novæ propoſitum, & inchoationem, ſed veteris etiam odium continere, juxta illud: Projicite a vobis omnes iniquitates veſtras, in quibus prævaricati eſtis, & facite vobis cor novum & ſpiritum novum. Et certe qui illos ſanctorum clamores conſiderarit: Tibi ſoli peccavi, & malum coram te feci: Laboravi in gemitu meo, lavabo per ſingulas noctes lectum meum: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ, & alios hujuſmodi generis, facile intelliget, eos ex vehementi quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum deteſtatione manaſſe. Docet præterea, etſi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam eſſe contingat, hominemque Deo reconciliare, prius quam hoc Sacramentum actu ſuſcipiatur, ipſam nihilominus reconciliationem ipſi Contritioni ſine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non eſſe adſcri-

Supr. ſeſſ. 6. de juſtif. c. 6. & 14.

Infra can. 5.

Ezech. 18.

Pſal. 50. c. Et venit, de poenit. d. 1.

Pſal. 6.

Iſaiæ 38.

ſcribendam. Illam vero Contritionem imperfectam, quę Attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati conſideratione, vel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipitur, ſi voluntatem peccandi excludat, cum ſpe veniæ, declarat, non ſolum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei eſſe, & Spiritus ſancti impulſum, non adhuc quidem inhabitantis, ſed tantum moventis, quo pœnitens adjutus viam ſibi ad juſtitiam parat. Et quamvis ſine Sacramento Pœnitentiæ per ſe ad juſtificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pęnitentiæ impetrandam diſponit. Hoc enim timore utiliter concuſſi Ninivitæ ad Jonæ prædicationem plenam terroribus pęnitentiam egerunt, & miſericordiam a Domino impetrarunt. Quamobrem falſo quidam calumniantur Catholicos ſcriptores, quaſi tradiderint, Sacramentum Pęnitentiæ, abſque bono motu ſuſcipientium, gratiam conferre; quod nunquam Eccleſia Dei docuit, neque ſenſit: ſed & falſo docent, Contritionem eſſe extortam, & coactam, non liberam, & voluntariam.

Jonæ 3. Matth. 12. Luc. 11. c. Quamobrem de pœn. d. 1.

Caput V.

De Confeſſione.

Luc. 5. & 17. Jacob. 5. 1. Joan. 1. infra can. 6.

EX inſtitutione Sacramenti Pęnitentiæ jam explicata, univerſa Eccleſia ſemper intellexit, inſtitutam etiam eſſe a Domino integram peccatorum Confeſſionem, & omnibus poſt Baptiſmum lapſis jure divino neceſſariam exiſtere: quia Dominus noſter Jeſus Chriſtus e terris aſcenſurus ad cęlos, ſacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tanquam præſides, & judices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Chriſtifideles ceciderint: qui, pro poteſtate clavium, remiſſionis, aut retentionis peccatorum ſententiam pronuntient. Conſtat enim, ſacerdotes judicium hoc, incognita cauſa,

Joan. 20. Matth 16. ca. verbum, de pœn. diſt. 1. & ca. Adhuc, de pœn. diſt. 3.

Hier. exponens illud Eccl. 10. Si mor-

ſa, exercere non potuiſſe, neque æquitatem quidem illos in pęnis injungendis ſervare potuiſſe, ſi in genere dumtaxat, & non potius in ſpecie, ac ſigillatim ſua ipſi peccata declaraſſent. Ex his colligitur, oportere a pęnitentibus omnia peccata mortalia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſſionem conſcientiam habent, in confeſſione recenſeri, etiam ſi occultiſſima illa ſint, & tantum adverſus duo ultima Decalogi præcepta commiſſa, quæ nonnunquam animum gravius ſauciant, & perículoſiora ſunt iis, quæ in manifeſto admittuntur. nam venialia, quibus gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quamquam recte, & utiliter, citraque omnem præſumptionem in Confeſſione dicantur, quod piorum hominum uſus demonſtrat, taceri tamen citra culpam, multiſque aliis remediis expiari poſſunt. Verum, cum univerſa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant; neceſſum eſt omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda Confeſſione, a Deo quærere. Itaque dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Chriſtifideles confiteri ſtudent, proculdubio omnia divinæ miſericordiæ agnoſcenda exponunt; qui vero ſecus faciunt, & ſcienter aliqua retinent, nihil divinæ bonitati per ſacerdotem remittendum proponunt. Si enim erubeſcat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam eas circumſtantias in confeſſione explicandas eſſe, quæ ſpeciem peccati mutant; quod ſine illis peccata ipſa nec a pęnitentibus integre exponantur, nec judicibus innoteſcant, & fieri nequeat, ut de gravitate criminum recte cenſere poſſint, & pęnam, quam oportet, pro illis pęnitentibus imponere. Unde alienum a ratione eſt, docere, circumſtantias has ab hominibus otioſis excogitatas fuiſſe; aut unam tantum circumſtantiam confitendam eſſe, nempe peccaſſe in fratrem. Sed

deat ſerpens in ſilentio. An tamen per literas, ſeu internuntium, conſule Bullam Clementis 8. Sanctiſſimus. 1602.

Infra can. 6. Deut. 5.

ſup. ſeſſ. 6. ca. 23. ca. Adhuc. & c. de quot. de pœn. diſt. 3.

Epheſ. 2.

Hieron. dicto loco.

& impium est, Confessionem, quæ hac ratione fieri pręcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare. Constat enim, nihil aliud in Ecclesia a Pęnitentibus exigi, quam ut, postquam quisque diligentius se excusserit, & conscientiæ suæ sinus omnes, & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum, & Deum suum mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in universum eadem confessione inclusa esse intelliguntur, pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: Ab occultis meis munda me, Domine. Ipsa vero hujusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia gravis quidem videri posset, nisi tot, tantisque commodis, & consolationibus levaretur, quæ omnibus digne ad hoc Sacramentum accedentibus, per Absolutionem certissime conferuntur. Cæterum, quoad modum confitendi secreto apud solum Sacerdotem, etsi Christus non vetuerit, quin aliquis in vindictam suorum scelerum, & sui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Ecclesiæ offensę ędificationem, delicta sua publice confiteri possit: non est tamen hoc divino pręcepto mandatum, nec satis consulte humana aliqua lege pręciperetur, ut delicta, pręsertim secreta, publica essent confessione aperienda. Unde cum a sanctissimis, & antiquissimis Patribus magno, unanimique consensu secreta Confessio sacramentalis, qua ab initio Ecclesia sancta usa est, & modo etiam utitur, fuerit semper commendata; manifeste refellitur inanis eorum calumnia, qui eam a divino mandato alienam, & inventum humanum esse, atque a Patribus in Concilio Lateranensi congregatis initium habuisse docere non verentur. Neque enim per Lateranense Concilium Ecclesia statuit, ut Christifideles confiterentur, quod jure divino necessarium, & institutum esse intellexerat; sed

Psal. 18.

Conc. Cabilon. ca. 33.

Infra can. 8. & 14. Conc. Later. sub Innocen. 3. c. 21. Ca. Omnis utriusque sexus, de pœn. & remis.

sed ut preceptum Confessionis saltem semel in anno, ab omnibus, & singulis, cum ad annos discretionis pervenissent, impleretur. Unde jam in universa Ecclesia cum ingenti animarum fidelium fructu observatur mos ille salutaris confitendi sacro illo, & maxime acceptabili tempore Quadragesimę: quem morem hęc S. Synodus maxime probat, & amplectitur, tanquam pium, & merito retinendum.

Caput VI.

De ministro hujus Sacramenti, & Absolutione.

Circa ministrum autem hujus Sacramenti, declarat S. Synodus, falsas esse, & a veritate Euangelii penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quosvis homines, præter Episcopos, & sacerdotes, clavium ministerium perniciose extendunt: putantes verba illa Domini: Quæcumque alligaveritis super terram, erunt alligata & in cęlo: & quæcunque solveritis super terram, erunt soluta & in cęlo: & : Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt, ad omnes Christifideles indifferenter, & promiscue, contra institutionem hujus Sacramenti, ita fuisse dicta, ut quivis potestatem habeat remittendi peccata, publica quidem per correptionem, si correptus acquieverit, secreta vero per spontaneam Confessionem, cuicumque factam. Docet quoque, etiam sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus sancti in ordinatione collatam, tanquam Christi ministros, functionem remittendi peccata exercere; eosque prave sentire, qui in malis sacerdotibus hanc potestatem non esse contendunt. Quamvis autem Absolutio sacerdotis alieni beneficii sit dispensatio, tamen non est solum nudum ministerium vel annunciandi Euangelium, vel declarandi remissa esse peccata: sed ad instar actus judicialis, quo ab ipso, velut a judice sententia pronunciatur: at-

Inf. can. 10.

Matt. 16. & 18

Joan. 20.

Sup. sess. 7. de Sacr. can. 10.

c. Secundum Ecclesiæ. 19. dist. & c. Non nocet. 1. qu. 1.

Infra can. 9.

que ideo non debet pęnitens adeo sibi de sua ipsius fide blandiri, ut etiamsi nulla illi adsit contritio, aut Sacerdoti animus serio agendi, & vere absolvendi desit, putet tamen se propter suam solam fidem, vere, & coram Deo esse absolutum. nec enim fides sine Pęnitentia remissionem ullam peccatorum præstaret; nec is esset, nisi salutis suæ negligentissimus, qui sacerdotem joco se absolventem cognosceret, & non alium serio agentem sedulo requireret.

Caput VII.
De casuum reservatione.

ca. Si Episcop. de pœn. in 6.

QUoniam igitur natura, & ratio judicii illud exposcit, ut sententia in subditos dumtaxat feratur; persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hęc confirmat, nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem. Magnopere vero ad Christiani populi disciplinam pertinere, sanctissimis Patribus nostris visum est, ut atrociora quædam, & graviora crimina non a quibusvis, sed a summis dumtaxat sacerdotibus absolverentur: unde merito Pontifices Maximi pro suprema potestate sibi in Ecclesia universa tradita, causas aliquas criminum graviores suo potuerunt peculiari judicio reservare. Neque dubitandum est, quando omnia, quę a Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem Episcopis omnibus in sua cuique Diœcesi, in ædificationem tamen, non in destructionem, liceat pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores Sacerdotes auctoritate, præsertim quoad illa, quibus excommunicationis censura annexa est. Hanc autem delictorum reservationem, consonum est divinę auctoritati, non tantum in externa politia, sed etiam coram Deo vim habere. Verumtamen pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem

Cypr. in epist. quæ incipit. Ingemiscere, & in ep. cujus initium, Miror. Orig. hom. 10. in Gen. cap. si quis suadente. 17. q. 4. cap. ita quorumdam de Judæis. cap. consuesti, de sent. excom. c. quicumque. eo tit. in 6. c. 2. eod tit. in Clement. & cap. etsi Dominici, de pœnit. in Extrav. com. cum sim. Roman. 13. inf. sess. 24. ca. 6. de reform.

c. Felicis de pęnis. in 6. c. Pastoralis de off. ord. cap. Cupientes de pœnis: in Cle. c. inter cunctas, §. duos de

dem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis: atque ideo omnes sacerdotes quoslibet pœnitentes a quibusvis peccatis, & censuris absolvere possunt, extra quem articulum sacerdotes, cum nihil possint in casibus reservatis, id unum pœnitentibus persuadere nitantur, ut ad Superiores, & legitimos judices pro beneficio absolutionis accedant.

priv. in Extrav. com. Cœlest. ep. 2. c. 2. & 4. Carthag. c. 76. & 11. Tol. ca. 12. Quos casus superiores regularium reservare possint, v. in Decret. Clem. 8. quod incip. Sanctissimus, 26. Maji 1593.

Caput VIII.

De Satisfactionis necessitate, & fructu.

Demum quoad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum a Patribus nostris Christiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita una maxime nostra ætate, summo pietatis prætextu, impugnatur ab iis, qui speciem pietatis habent, virtutem autem ejus abnegarunt: sancta Synodus declarat, falsum omnino esse, & a verbo Dei alienum, culpam a Domino nunquam remitti, quin universa etiam pœna condonetur. perspicua enim, & illustria in sacris litteris exempla reperiuntur, quibus præter divinam traditionem hic error quam manifestissime revincitur. Sane & divinæ justitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptismum per ignorantiam deliquerint: aliter vero, qui semel a peccati, & Dæmonis servitute liberati, & accepto Spiritu sancti dono, scienter templum Dei violare, & Spiritum Sanctum contristare non formidaverint. Et divinam clementiam decet, ne ita nobis absque ulla satisfactione peccata dimittantur, ut, occasione accepta, peccata leviora putantes, velut injurii, & contumeliosi Spiritui sancto, in graviora labamur, thesaurizantes nobis iram in die iræ. Proculdubio enim magnopere a peccato revocant, & quasi freno quodam coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresque, & vigilantiores in futurum pœnitentes effi-

Supra sess. 6. c. 14. & c. 30. de Justific. infra can. 12.

Genes. 3.

2. Reg. 12.

Num. 12. & 20.

1. Cor. 3. Ephes. 4.

Hebr. 10.

Rom. 2.

ciunt. medentur quoque peccatorum reliquiis, & vitiosos habitus male vivendo comparatos contrariis virtutum actionibus tollunt. Neque vero securior ulla via in Ecclesia Dei unquam existimata fuit ad amovendam imminentem a Domino pœnam, quam ut hæc pœnitentiæ opera homines cum vero animi dolore frequentent. Accedit ad hęc, quod, dum satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Jesu, qui pro peccatis nostris satisfecit, ex quo omnis nostra sufficientia est, conformes efficimur, certissimam quoque inde arrham habentes, quod si compatimur, & conglorificabimur. Neque vero ita nostra est satisfactio hæc, quam pro peccatis nostris exsolvimus, ut non sit per Christum Jesum. nam qui ex nobis, tanquam ex nobis, nihil possumus, eo cooperante, qui nos confortat, omnia possumus. ita non habet homo, unde glorietur, sed omnis gloriatio nostra in Christo est, in quo vivimus, in quo meremur, in quo satisfacimus, facientes fructus dignos pœnitentiæ, qui ex illo vim habent, ab illo offeruntur Patri, & per illum acceptantur a Patre. Debent ergo sacerdotes Domini, quantum spiritus, & prudentia suggesserit, pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate salutares, & convenientes satisfactiones injungere; ne, si forte peccatis conniveant, & indulgentius cum pœnitentibus agant, levissima quædam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem prę oculis, ut satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad novę vitę custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & castigationem. nam claves sacerdotibus non ad solvendum dumtaxat, sed & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres & credunt, & docent; nec propterea existimarunt, Sacramentum Pœnitentię esse forum irę, vel pœnarum; &, sicut nemo unquam Catholicus sensit, ex hujusmodi nostris satisfactionibus vim meri-

Ezech. 33. Jonæ 3. Jer. 3. 18. 25. Isai. 30. Eccl. 17. Matt. 3. 4. 11. & 18. cum sim.

Rom. 5. 1. Joan. 2. in princ. 2. Cor. 3. Rom. 8.

Philip. 4. 2. Cor. 1. 2. Cor. 10. in fi. Galat. 6. Act. 17. Matt. 3. & 4. Luc. 3. 10. 17. c. tempora, cum multis seq. 26. q. 7. c. de pœnitentib. de conf. dist. 1 Conc. Carthag. 3. c. 31. & Conc. Carthag. 4. c. 74. Conc. Cabilon. c. 34. & 38. Conc. Afr. c. 9.

Matth. 16. & Joan. 20. supra cap. 1. in fin. & infra can. 3. & ult. de pœn.

meriti, & satisfactionis Domini Nostri Jesu Christi vel obscurari, vel aliqua ex parte imminui; quod dum Novatores intelligere nolunt, ita optimam Pœnitentiam novam vitam esse docent, ut omnem satisfactionis vim, & usum tollant. Infra can. 13.

Caput IX.
De operibus Satisfactionis.

DOcet præterea, tantam esse divinæ munificentiæ largitatem, ut non solum pœnis sponte a nobis pro vindicando peccato susceptis, aut sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis, sed etiam (quod maximum amoris argumentum est) temporalibus flagellis a Deo inflictis, & a nobis patienter toleratis, apud Deum Patrem per Christum Jesum satisfacere valeamus. cap. Sunt plures, in fin. de pœn. dist. 3.

Doctrina de Sacramento extremæ Unctionis.

VIsum est autem sanctę Synodo, pręcedenti doctrinæ de Pœnitentia adjungere ea, quæ sequuntur de Sacramento extremæ Unctionis; quod non modo Pœnitentię, sed & totius Christianę vitæ, quæ perpetua Pœnitentia esse debet, consummativum existimatum est a Patribus. Primum itaque circa illius institutionem declarat, & docet, quod Clementissimus Redemptor noster, qui servis suis quovis tempore voluit de salutaribus remediis adversus omnia omnium hostium tela esse prospectum, quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis aliis præparavit, quibus Christiani conservare se integros, dum viverent, ab omni graviore spiritus incommodo possiut; ita extremæ Unctionis Sacramento finem vitæ, tanquam firmissimo quodam præsidio munivit. Nam etsi adversarius noster occasiones per omnem vitam quærat, & captet, ut devorare animas nostras quoquo modo possit: nullum tamen tempus est, quo vehementius ille omnes suæ versutiæ nervos intendat ad per- Infra can. 1. de Sacr. Extrem. Unctionis. Ephes. 6. 1. Petr. 5. c. Nulli dubium, 3. q. 1.

dendos nos penitus, & a fiducia etiam, si possit, divinæ misericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ perspicit.

Gen. 3. & infra ca. 2. in fi.

Caput I.

De institutione Sacramenti extremæ Unctionis.

INstituta est autem sacra hæc Unctio infirmorum, tanquam vere, & proprie Sacramentum novi Testamenti, a Christo Domino nostro, apud Marcum quidem insinuatum, per Jacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum: Infirmatur, inquit, quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini; & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus; &, si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus verbis, ut ex Apostolica traditione per manus accepta Ecclesia didicit, docet materiam, formam, proprium ministrum, & effectum hujus salutaris Sacramenti. intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo benedictum (nam Unctio aptissime Spiritus sancti gratiam, qua invisibiliter anima ægrotantis inungitur, repræsentat) formam deinde esse illa verba, Per istam unctionem, &c.

Marc. 6.

Jacob. 5. cap. Presbyteros pal. 95. dist. c. 1. §. 1. de sacra Unct. Conc. Cabil. c. 48. Innoc. 1. epist. 1. c. 8.

Caput II.

De effectu hujus Sacramenti.

RES porro, & effectus hujus Sacramenti illis verbis explicatur: Et oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus; &, si in peccatis sit, dimittentur ei. res etenim hęc gratia est Spiritus Sancti, cujus Unctio delicta, si quæ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit, & ægroti animam alleviat, & confirmat, magnam in eo divinę misericordię fiduciam excitando, qua infirmus sublevatus & morbi incommoda, ac labores levius fert, & tentationibus dæmonis calcaneo insidian-

Jacob. 5.

Infra Can. 2. de Sacr. extr. Unct.

sidiantis, facilius resistit, & sanitatem corporis interdum, ubi saluti animæ expedierit, consequitur. Gen. 1.

Caput III.

De ministro hujus Sacramenti, & tempore, quo dari debeat.

JAm vero, quod attinet ad præscriptionem eorum, qui & suscipere, & ministrare hoc Sacramentum debent, haud obscure fuit illud etiam in verbis prædictis traditum. nam & ostenditur illic, proprios hujus Sacramenti ministros esse Ecclesiæ Presbyteros; quo nomine eo loco, non ætate seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, sed aut Episcopi, aut Sacerdotes ab ipsis rite ordinati, per impositionem manuum Presbyterii. Declaratur etiam, esse hanc Unctionem infirmis adhibendam, illis vero præsertim, qui tam periculose decumbunt, ut in exitu vitæ constituti videantur; unde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod si infirmi post susceptam hanc Unctionem convaluerint, iterum hujus Sacramenti subsidio juvari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apostoli Jacobi sententiam docent, hanc Unctionem vel figmentum esse humanum, vel ritum a Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promissionem gratię habentem; & qui illam jam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiva Ecclesia referenda esset; & qui dicunt, ritum, & usum, quem S. R. E. in hujus Sacramenti administratione observat, Jacobi Apostoli sententiæ repugnare, atque ideo in alium commutandum esse; & denique qui hanc extremam Unctionem a fidelibus sine peccato contemni posse affirmant. hæc enim omnia manifestissime pugnant cum perspicuis tanti Apostoli verbis. Nec profecto Ecclesia Romana, aliarum omnium mater, & magistra, aliud in hac administran-

c. illud superfluum 95. Dist. & inf. can. ult.
1. Tim. 4. cap. Ecce ego §. Presbyteri. Dist. 95.
Jac. 5.
Inf. Can. 3. de sacram. extr. Unctionis.
ca. non decet 12. Dist. c. 2. in

fin. de summa Tri. & ca. fin. de for. compet. stranda Unctione, quantum ad ea, quæ hujus Sacramenti substantiam perficiunt, observat, quam quod Beatus Jacobus præscripsit. Nec vero tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere, & ipsius Spiritus sancti injuria esse posset.

Hæc sunt, quę de Pœnitentiæ, & extremę Unctionis Sacramentis hęc sancta œcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Christifidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inviolabiliter servandos esse tradit, & asserentes contrarium perpetuo damnat, & anathematizat.

De Sanctissimo Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

Supra cap. 1. de Pœn.

SI quis dixerit, in Catholica Ecclesia Pœnitentiam non esse vere, & proprie Sacramentum pro fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliandis, a Christo Domino nostro institutum; anathema sit.

CANON II.

Sup. cap. 1.

Si quis sacramenta confundens, ipsum Baptismum pœnitentiæ Sacramentum esse dixerit, quasi hæc duo Sacramenta distincta non sint, atque ideo Pœnitentiam non recte secundam post naufragium tabulam appellari; anathema sit.

c. secunda post naufragium, de pœn. dist. 1.

CANON III.

Joan. 20. Matth. 16. sup. c. 1. & sess. 6. de Justificat. cap. 14.

Si quis dixerit, verba illa Domini Salvatoris: Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt, non esse intelligenda de potestate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ, sicut Ecclesia Catholica ab initio semper intellexit; detorserit autem contra institutionem hujus Sacramenti ad auctoritatem prędicandi Euangelium; anathema sit.

CANON IV.

Supra c. 3. de Pœn.

Si quis negaverit ad integram, & perfectam peccatorum

catorum remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi materiam Sacramenti Pœnitentiæ, videlicet Contritionem, Confessionem, & Satisfactionem, quę tres Pœnitentię partes dicuntur: aut dixerit, duas tantum esse Pœnitentiæ partes, terrores scilicet incussos conscientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, vel absolutione, qua credit quis sibi per Christum remissa peccata; anathema sit.

CANON V.

Supra c. 4. de Pœn.

Si quis dixerit, eam Contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem, & detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ, ponderando peccatorum suorum gravitatem, multitudinem, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, non esse verum, & utilem dolorem, nec præparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum, illam esse dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium; anathema sit. Isa. 38.

CANNN VI.

Supra c. 5. de Pœn. Clemens I. in epist. 1. ad Jacob. Conc. Cab. c. 8.

Si quis negaverit, Confessionem sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse jure divino; aut dixerit, modum secrete confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observavit, & observat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & inventum esse humanum; anathema sit.

CANON VII.

Supra c. 5.

Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure divino confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti pręmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra duo ultima Decalogi præcepta, & circumstantias, quæ peccati speciem mutant; sed eam confessionem tantum esse utilem ad erudiendum, Deut. 5.

&

& consolandum pœnitentem, & olim observatam fuisse tantum ad satisfactionem canonicam imponendam; aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri student, nihil relinquere velle divinæ misericordiæ ignoscendum; aut demum non licere confiteri peccata venialia; anathema sit.

CANON VIII.

Supra c. 5. Si quis dixerit, Confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia servat, esse impossibilem, & traditionem humanam a piis abolendam; aut ad eam non teneri omnes, & singulos utriusque sexus Christifideles, juxta magni Concilii Lateranensis constitutionem, semel in anno, & ob id suadendum esse Christifidelibus, ut non confiteantur tempore Quadragesimæ; anathema sit. Vide infra.

CANON IX.

Sup. c. 6. in fin. Si quis dixerit, Absolutionem sacramentalem Sacerdotis non esse actum judicialem, sed nudum ministerium pronunciandi, & declarandi remissa esse peccata confitenti, modo tantum credat se esse absolutum, aut Sacerdos non serio, sed joco absolvat; aut dixerit non requiri confessionem pęnitentis, ut sacerdos eum absolvere possit; anathema sit.

CANON X.

Supra cap. 1. & c. 6. de Pœn. Si quis dixerit, sacerdotes, qui in peccato mortali sunt, potestatem ligandi, & solvendi non habere, aut non solos sacerdotes esse ministros absolutionis, sed omnibus, & singulis Christifidelibus esse dictum: Quæcumque ligaveritis super terram, erunt ligata et in cęlo, et quæcumque solveritis super terram, erunt soluta et in cęlo; et quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; et quorum retinueritis, retenta sunt: quorum verborum virtute quilibet absolvere possit peccata, publica quidem per correptionem dumtaxat, si correptus acquieverit, secreta vero per spontaneam confessionem; anathema sit. Matt. 16. & 18. Joan. 20.

CA-

CANON XI.

Si quis dixerit, Episcopos non habere jus reservandi sibi casus, nisi quoad externam politiam; atque ideo casuum reservationem non prohibere, quominus sacerdos a reservatis vere absolvat; anathema sit.

Supra c. 7. c. ff. Episcopi de Pœn. in 6. c. de cætero, & c. de Monialibus de Sent. excom. cum sim.

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pęnam simul cum culpa remitti semper a Deo, satisfactionemque pęnitentium non esse aliam, quam fidem, qua apprehendunt, Christum pro eis satisfecisse; anathema sit.

Supra c. 8. de Pœn.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro peccatis, quoad pęnam temporalem, minime Deo per Christi merita satisfieri pęnis ab eo inflictis, et patienter toleratis, vel a sacerdote injunctis, sed neque sponte susceptis, ut jejuniis, orationibus, eleemosynis, vel aliis etiam pietatis operibus, atque ideo optimam pęnitentiam esse tantum novam vitam; anathema sit.

Supra c. 8. & 9.

CANON XIV.

Si quis dixerit, satisfactiones, quibus pęnitentes per Christum Jesum peccata redimunt, non esse cultus Dei, sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, et verum Dei cultum, atque ipsum beneficium mortis Christi obscurantes; anathema sit.

Supra c. 8.

CANON XV.

Si quis dixerit, Claves Ecclesiæ esse datas tantum ad solvendum, non etiam ad ligandum; et propterea Sacerdotes, dum imponunt pęnas confitentibus, agere contra finem Clavium, et contra institutionem Christi; et fictionem esse, quod, virtute Clavium sublata pęna æterna, pęna temporalis plerumque exsolvenda remaneat; anathema sit.

Supra c. 1. & c. 8. in fin. de Pœn.

De

De Sacramento extremæ Unctionis.

CANON I.

Supra de hoc Sacr. in princ. cap. 1. Marc. 6. Jac. 5.

Si quis dixerit, extremam Unctionem non esse vere, et proprie Sacramentum a Christo Domino nostro institutum, et a Beato Jacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantum acceptum a Patribus, aut figmentum humanum; anathema sit.

CANON II.

Supra c. 2. de hoc Sacr.

Si quis dixerit, sacram infirmorum Unctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleviare infirmos; sed jam cessasse, quasi olim tantum fuerit gratia curationum; anathema sit.

CANON III.

Supra cap. ult. Conc. Cabil. cap. 48. Jacob. 5.

Si quis dixerit, extremæ Unctionis ritum, et usum, quem observat S. Romana Ecclesia, repugnare sententiæ Beati Jacobi Apostoli, ideoque eum mutandum, posseque a Christianis absque peccato contemni; anathema sit.

CANON IV.

c. ult. & Jacob. 5.

Si quis dixerit, Presbyteros Ecclesiæ, quos Beatus Jacobus adducendos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse Sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed ætate seniores in quavis communitate, ob idque proprium extremæ Unctionis ministrum non esse solum sacerdotem; anathema sit.

Decretum de Reformatione.

Proœmium.

Episcoporum munus esse, subditos, præsertim ad animarum curam constitutos, admonere officii sui.

Sic præfatur fere Conc. 9. Tolet. supra sess. 6. de Refor. c. 1.

CUm proprie Episcoporum munus sit, subditorum omnium vitia redarguere, hoc illis præcipue cavendum erit, ne Clerici, præsertim ad ani-

animarum curam conſtituti, criminoſi ſint, neve inhoneſtam vitam, ipſis conniventibus, ducant. nam ſi eos pravis, & corruptis moribus eſſe permittant, quo pacto laicos de ipſorum vitiis redarguent, qui uno ab eis ſermone convinci poſſent, quod Clericos ipſis patiantur eſſe deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt ſacerdotes, cum tacite ſibi ipſi reſpondeant, eadem ſe admiſiſſe, quæ corripiunt? Monebunt propterea Epiſcopi ſuos Clericos, in quocumque ordine fuerint, ut converſatione, ſermone, & ſcientia commiſſo ſibi Dei populo præeant; memores ejus, quod ſcriptum eſt: Sancti eſtote, quia & ego ſanctus ſum; Et juxta Apoſtoli vocem, nemini dent ullam offenſionem, ut non vituperetur miniſterium eorum: ſed in omnibus exhibeant ſe, ſicut miniſtros Dei, ne illud Prophetæ dictum impleatur in eis: Sacerdotes Dei contaminant ſancta, & reprobant legem. Ut autem ipſi Epiſcopi id liberius exequi, ac quoquam prætextu deſuper impediri nequeant; eadem ſacroſancta, ęcumenica, & generalis Tridentina Synodus, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legato, & Nuntiis, hos, qui ſequuntur, Canones ſtatuendos, & decernendos duxit.

1. Cor. 9. c. quid autem 8. q. 1.

c. ult. 25. diſt. c. una tantum 26. diſt. c. ſicut 11. §. Neceſſe pal. 45. diſt. c. in Sacerdotib. 61. diſt. & c. Propoſuiſti, 82. diſt. Levit. 11. 1. Pet. 1. ſeſſ. 22. c. 1. de refor. Levit. 19. 2. Cor. 6. in pr. Ezech. 22. Sophon. 3.

Caput I.

Si prohibiti aſcendere ad ordines, aſcendant; ſi interdicti, ſi ſuſpenſi, puniantur.

CUm honeſtius, ac tutius ſit ſubjecto debitam Præpoſitis obedientiam impendendo, in inferiori miniſterio deſervire, quam cum Præpoſitorum ſcandalo graduum altiorum appetere dignitatem; ei, cui aſcenſus ad ſacros ordines a ſuo Prælato, ex quacumque cauſa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus: aut qui a ſuis ordinibus, ſeu gradibus, vel dignitatibus Eccleſiaſticis fuerit ſuſpenſus,

ſus, nulla contra ipſius Prælati voluntatem conceſſa licentia de ſe promoveri faciendo, aut ad priores ordines, gradus, et dignitates, ſive honores reſtitutio ſuffragetur.

Caput II.

Si Epiſcopus quoſcumque ordines contulerit ſibi non ſubdito, etiam familiari, ſine expreſſa proprii Prælati conſenſus uterque decreta pœnæ ſubjaceat.

Infra cap. 8 ſupr. ſeſſ. 6. c. 5. de ref.

ET quoniam nonnulli Epiſcopi Eccleſiarum, quæ in partibus infidelium conſiſtunt, clero carentes, et populo Chriſtiano, cum fere vagabundi ſint, et permanentem ſedem non habeant, non quæ Jeſu Chriſti, ſed alienas oves inſcio proprio Paſtore quærentes, dum per hanc S. Synodum ſe Pontificalia officia in alterius diœceſi, niſi de loci Ordinarii expreſſa licentia, et in perſonas eidem Ordinario ſubjectas tantum exercere prohibitos vident, in legis fraudem, et contemptum, quaſi Epiſcopalem cathedram in loco nullius Diœceſis ſua temeritate eligunt, et quoſcumque ad ſe venientes, etiam ſi ſuorum Epiſcoporum, ſeu Prælatorum litteras commendatitias non habeant, clericali charactere inſignire, et ad ſacros etiam Presbyteratus ordines promovere præſumunt, quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, et qui a ſuo Epiſcopo tanquam inhabiles, et indigni rejecti fuerunt, ordinati nec divina officia peragere, nec Eccleſiaſtica Sacramenta recte valeant miniſtrare; Nemo Epiſcoporum, qui titulares vocantur, etiam ſi in loco nullius diœceſis, etiam exempto, aut aliquo monaſterio cujuſvis ordinis reſederint, aut moram traxerint, vigore cujuſvis privilegii ſibi de promovendo quoſcumque ad ſe venientes pro tempore conceſſi, alterius ſubditum, etiam prætextu familiaritatis continuæ, commenſalitatis ſuæ, abſque ſui proprii Prælati ex-

expreſſo conſenſu, aut litteris dimiſſoriis, ad aliquos ſacros, aut minores ordines, vel primam Tonſuram promovere, ſeu ordinare valeat. Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum: taliter vero promoti ab executione ordinum ſic ſuſceptorum, donec ſuo Prælato viſum fuerit, ipſo jure ſint ſuſpenſi.

Supra ſeſſ. 6. c. 5. de refor. & inf. ſeſſ. 23. c. 3. 8. & 10. de refor. Conc. Nicæn. 1. c. 15. Conc. Aurelian. 3. c. 13. Concil. 6. Mogunt. c. 14. c. 1. 21. q. 2. c. 1. cum ſeqq. de temp. Ord. in 6.

Caput III.

Epiſcopus Clericos ſuos ab alio male promotos non admittat ad officia celebranda, niſi prævio examine.

EPiſcopus quoſcumque ſuos Clericos, præſertim in ſacris conſtitutos, abſque ſuo præcedenti examine, & commendatitiis litteris, quacumque auctoritate promotos, licet tanquam habiles ab eo, a quo ordinati ſunt, probatos, quos tamen ad divina officia celebranda, ſeu eccleſiaſtica Sacramenta miniſtranda minus idoneos, & capaces repererit, ſuſceptorum ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, ſuſpendere, & illis, ne in altari, aut aliquo ordine miniſtrent, interdicere poſſit.

Supra c. proxi. & infr. Seſſ. 23. de refor. c. 8.

Caput IV.

Nullus Clericus eximatur a correctione Epiſcopi, etiam extra viſitationem.

OMnes Eccleſiarum Prælati, qui ad corrigendos ſubditorum exceſſus diligenter intendere debent, & a quibus nullus Clericus per hujus S. Synodi ſtatuta cujuſvis privilegii prætextu tutus cenſetur, quo minus juxta Canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi poſſit; ſi in Eccleſiis ſuis reſederint, quoſcumque ſæculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui alias ſuæ juriſdictioni ſubeſſent, de eorum exceſſibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra viſitationem, tanquam ad hoc Apoſtolicæ Sedis delegati, corrigendi, & caſtigandi faculta-

Supra c. 1. & Seſſ. 6. de refor. c. 3. c. irrefragabili in princ. de off. Ord.

Supra Seſſ. 6. c. 4. de refor. & infr. ſeſſ. 24. de refor. c. 5.

tem habeant: quibuscumque exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum suos obligent auctores, ipsis Clericis, ac eorum consanguineis, Capellanis, familiaribus, procuratoribus, & aliis quibuslibet ipsorum exemptorum contemplatione, & intuitu minime suffragantibus.

Caput V.

Conservatorum jurisdictio certis finibus concluditur.

INsuper cum nonnulli, qui sub prætextu, quod super bonis, & rebus, ac juribus suis diversæ eis injuriæ ac molestiæ inferantur, certos judices per litteras conservatorias deputari obtinent, qui illos a molestiis, & injuriis hujusmodi tueantur, ac defendant, & in possessione, seu quasi bonorum, rerum, ac jurium suorum manuteneant, & conservent, neque super illis eos molestari permittant, ejusmodi litteras in plerisque contra concedentis mentem in reprobum sensum detorqueant; idcirco nemini omnino, cujuscumque dignitatis, ac conditionis sit, etiam si Capitulum fuerit, conservatoriæ litteræ cum quibuscumque clausulis, aut decretis, quorumcumque judicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu, aut colore concessæ, suffragentur ad hoc, ut coram suo Episcopo, sive alio superiore Ordinario in criminalibus, & mixtis causis accusari, & conveniri, ac contra eum inquiri, & procedi non possit; aut quominus, si qua jura ei ex cessione competierint, super illis libere valeat apud judicem Ordinarium conveniri. in civilibus etiam causis, si ipse actor extiterit, ei apud suos Conservatores judices in judicium trahere minime liceat. Quod si in iis causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conservator ab actore suspectus esse dicatur; aut si qua inter ipsos Judices Conservatorem, & Or-

c. 1. & c. ult. de off. deleg.

Paulus V. Const. Religiosorum 1607. Religiosos coram Superioribus, vel conservatoribus conveniendos esse declarat.

Ordinarium controversia super competentia jurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros, in forma juris electos, super suspicione, aut jurisdictionis competentia fuerit judicatum. Familiaribus vero ejus, qui hujusmodi litteris conservatoriis tueri se solent, nihil illæ prosint, præterquam duobus dumtaxat: si tamen illi propriis ejus sumptibus vixerint. Nemo etiam similium litterarum beneficio ultra quinquennium gaudere possit. Non liceat quoque Conservatoribus judicibus ullum habere tribunal erectum. In causis vero mercedum, aut miserabilium personarum, hujus S. Synodi super hoc decretum in suo robore permaneat. Universitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu Scholarium, & Regularia loca, nec non Hospitalia, actu hospitalitatem servantia, ac Universitatum, Collegiorum, locorum, & hospitalium hujusmodi personæ in præsenti Canone minime comprehensæ, sed exemptæ omnino sint, & esse intelligantur.

Supra Sess. 7. c. 14. de refor.

Caput VI.

Pœna decernitur in Clericos, qui in sacris constituti, aut beneficia possidentes, decenti sui ordinis veste non utuntur.

QUia vero, etsi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, ut per decentiam habitus extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendant; tanta autem hodie aliquorum inolevit temeritas, religionisque contemptus, ut propriam dignitatem, & honorem clericalem parvi pendentes, vestes etiam deferant publice laicales, pedes in diversis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus: propterea omnes Ecclesiasticæ personæ, quantumcumque exemptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualiacumque ecclesiastica ob-

c. Porrectum. & c. ex parte de regularibus Conc. 1. Matisc. c. 5. c. ult. 41. dist.
Vide const. Sixti V. Cum sacrosanctam, & Pastoralis. 1589.
c. 21. q. 4. per totam.
Conc. Const. Sess. 43. de vit. & hon. Cler.

tinuerint, si postquam ab Episcopo suo etiam per edictum publicum moniti fuerint, honestum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & juxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per suspensionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, reditibus, & proventibus ipsorum beneficiorum, necnon si semel correpti denuo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum, & beneficiorum hujusmodi coerceri possint, & debeant, secundum Constitutionem Clementis V. in Concilio Viennensi editam; quæ incipit: Quoniam innovando, & ampliando.

Vide infra.

Caput VII.

Voluntarii homicidæ nunquam, Casuales quomodo ordinandi.

Ex. 21. c. 1. de homic.

CUm etiam qui per industriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab altari avelli debeat; qui sua voluntate homicidium perpetraverit, etiam si crimen id nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros ordines promoveri possit, nec illi aliqua ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferri liceat, sed omni ordine, ac beneficio, & officio ecclesiastico perpetuo careat. si vero homicidium non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo, ut quis se a morte defenderet, fuisse commissum narretur; quam ob causam etiam ad sacrorum ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quæcumque, ac dignitates jure quodammodo dispensatio debeatur; committatur loci Ordinario, aut ex causa Metropolitano, seu viciniori Episcopo, qui non nisi causa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, dispensare possit.

Extendit illud ad abortum procurantes Bulla Sixti V. Effrænatam, 1588. quam ad fœtum animatum restrinxit Gregor. XIV. per Bullam, sedes Apostolica 1591. c. inquisitionis de Accus. & c. cum non ab homine, de jud. c. Studeat 50. dist. & c. Significasti de homic.

Ca-

Caput VIII.

Nulli alienos Clericos punire liceat.

PRæterea, quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri ſunt Paſtores, ac proprias oves habent, alienis etiam ovibus præeſſe quærunt, & ita alienis ſubditis quandoque intendunt, ut ſuorum curam negligant: quicumque etiam Epiſcopali præditus dignitate, qui alienos ſubditos puniendi privilegium habuerit, contra Clericos ſibi non ſubditos, præſertim in ſacris conſtitutos, quorumcumque etiam atrocium criminum reos, niſi cum proprii ipſorum Clericorum Epiſcopi, ſi apud Eccleſiam reſederit, aut perſonæ ab ipſo Epiſcopo deputandæ interventu, nequaquam procedere debeat: alias proceſſus, & inde ſecuta quæcumque viribus omnino careant.

Sup. c. 2 & ſeſſ. 6. c. ult. de ref.

Conc. Mog. ſub Athulpho Imp. c. 14. & 15.

Caput IX.

Beneficia unius Diœceſis nullo prætextu uniantur beneficiis alterius.

ET, quia jure optimo diſtinctæ fuerunt Diœceſes, & Parochiæ, ac unicuique gregi proprii attributi Paſtores, & inferiorum Eccleſiarum Rectores, qui ſuarum quiſque ovium curam habeant, ut ordo eccleſiaſticus non confundatur, aut una, & eadem Eccleſia duarum quodammodo dieceſum fiat, non ſine gravi eorum incommodo, qui illi ſubditi fuerint, beneficia unius Diœceſis, etiamſi parochiales Eccleſiæ, Vicariæ perpetuæ, aut ſimplicia beneficia, ſeu præſtimonia, aut præſtimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum divinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de cauſa, alterius Diœceſis beneficio, aut Monaſterio, ſeu Collegio, vel loco etiam pio perpetuo non uniantur, decretum hujus S. Synodi ſuper hujuſmodi unionibus in hoc declarando.

A Dionyſio Papa in Can. Eccleſias 13. q. 1. c. Paſtoralis de his, quæ fiunt a Præl. Conc. 1. Conſtantinopol. c. 2. & inf. Seſſ. 24. de ref. c. 13. in fin. & c. 17.

Supra Seſſ. 7. c. 6. et 7. et inf. Seſſ. 24. de ref. c. 13. et 15.

Caput X.

Regularia Beneficia Regularibus conferantur.

c. Cum de beneficio, de præb. in 6. et infra Seff. ult. cap. 21. circa med. de regul. et mon. Deut. 21. cap. Cum causam, de elect. et c. Quidam, de apost. ca. in nova, 16. q. 7.

REgularia beneficia in titulum Regularibus professis provideri consueta, cum per obitum, aut resignationem, vel alias illa in titulum obtinentis vacare contigerit, religiosis tantum illius ordinis, vel iis, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non aliis, ne vestem lino, lanaque contextam induant, conferantur.

Caput XI.

Translati ad alium Ordinem in Claustro sub obedientia maneant, & beneficiorum sæcularium incapaces existant.

Additio ad c. 27 Conc. Agathensis.

QUia vero Regulares, de uno ad alium Ordinem translati, facile a suo Superiore licentiam standi extra monasterium obtinere solent, ex quo vagandi, et apostatandi occasio tribuitur; nemo cujuscumque Ordinis Prælatus, vel Superior vigore cujusvis facultatis aliquem ad habitum, et professionem admittere possit, nisi ut in Ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia, in claustro perpetuo maneat; ac taliter translatus, etiamsi Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia sæcularia, etiam curata, omnino incapax existat.

Indulta, & Privilegia huic capiti adversantia antiquat. Pius V. Const. Quæcumque 1569.

Caput XII.

Jus patronatus nemo nisi ex fundatione, vel dotatione obtineat.

NEmo etiam cujusvis dignitatis ecclesiasticę, vel sęcularis, quacumque ratione, nisi Ecclesiam, beneficium, aut capellam de novo fundaverit, et construxerit, seu jam erectam, quę tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis propriis, et patrimonialibus bonis competenter dotaverit, jus patronatus impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In

Seff. 25. c. 9. de refor.

c. Piæ mentis. cum seq. 16. q.

casu autem fundationis, aut dotationis, hujusmodi institutio Episcopo, et non alteri inferiori reservetur.

7. & c. Nobis, de jur. Patron. & inf Seſſ. ult. c. 9. de ref. in princ.

Caput XIII.

Præsentatio fiat Ordinario; alias institutio sit nulla.

NOn liceat preterea patrono cujusvis privilegii prætextu aliquem ad beneficia sui juris patronatus, nisi Episcopo loci Ordinario, ad quem provisio, seu institutio ipsius beneficii, cessante privilegio, jure pertineret, quoquo modo præsentare; alias præsentatio, ac institutio, forsan secutę, nullæ sint, et esse intelligantur.

Infr. Seſſ. 25. de ref. c. 9. c. Illud, & c. Relatum de jur. patr. Concil. Mogunt. temp. Arnulphi. c. 4. Concil. Salegunstadiense, c. 13.

Caput XIV.

Tractandum deinceps de Missa, Ordine, & Reformatione.

DEclarat prȩterea sancta Synodus, in futura Sessione, quam ad 25. diem Jan. subsequentis anni 1552. habendam esse jam decrevit, una cum sacrificio Missȩ agendum, et tractandum etiam esse de Sacramento Ordinis, et prosequendam esse materiam reformationis.

SESSIO XV.

Quæ est v. sub Julio III. Pont. Max.

Celebrata die 25. Januari 1552.

Decretum prorogationis Sessionis.

CUm ex eo, quod proximis Sessionibus decretum fuit, sancta hæc, et universalis Synodus per hos dies accuratissime diligentissimeque tractaverit ea, quæ ad sanctissimum Missæ sacrificium, et ad sacramentum Ordinis spectant, ut hodierna Sessione, quemadmodum Spiritus sanctus suggessisset, decreta de his rebus, et quatuor præterea articulos ad sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum pertinentes,

in hanc tandem Sessionem dilatos publicaret: atque interim affuturos esse putaverit ad hoc sacrosanctum Concilium eos, qui se Protestantes vocant, quorum causa eorum publicationem articulorum distulerat, et, ut libere, ac sine cunctatione ulla huc venirent, fidem eis publicam, sive Salvumconductum concesserat: tamen, cum illi nondum venerint, et eorum nomine supplicatum huic sanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in sequentem Sessionem differatur, certa spe allata, affuturos eos esse omnino multo ante illam Sessionem, Salvoconductu amplioris formę interim accepto, eadem S. Synodus in Spiritu sancto legitime congregata, iisdem Legato, et Nuntiis præsidentibus, nihil magis optans, quam ex præstantissima natione Germanica omnes de religione dissensiones, et schismata tollere, ac ejus quieti, paci, otioque consulere, parata ipsos, si venerint, et humaniter excipere, et benigne audire; confidensque, eos non fidei Catholicę pertinaciter oppugnandę, sed veritatis cognoscendæ studio esse venturos; et, ut Euangelicę veritatis studiosos decet, Sanctę Matris Ecclesię decretis, ac disciplinæ ad extremum esse acquieturos: sequentem Sessionem ad edenda, et publicanda ea, quæ supra commemorata sunt, in diem festum S. Joseph, qui erit die 19. Mensis Martii, distulit, ut illi satis temporis, et spatii habeant, non solum ad veniendum, verum etiam ad ea, quæ voluerint, antequam is dies veniat, proponenda. quibus ut omnem diutius cunctandi causam adimat, fidem publicam, sive Salvumconductum ejus, qui recitabitur, tenoris, et sententiæ libenter dat, et concedit. Interea vero de Matrimonii Sacramento agendum, et de eo prȩter superiorum decretorum publicationem definiendum esse, eadem Sessione statuit, et decernit, et prosequendam esse materiam reformationis.

Supra sess. 13.

SAL-

SALVUS CONDUCTUS
datus Protestantibus.

SAcrosancta oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Sanctę Sedis Apostolicæ Legato & Nuntiis, inhærendo Salvoconductui in penultima Sessione dato, & illum juxta tenorem infrascriptum ampliando, Universis fidem facit, quod omnibus, & singulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuscumque viris, cujuscumque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicæ Provinciæ, & nationis, civitatibus, & aliis locis ejusdem, & omnibus aliis Ecclesiasticis, & sæcularibus, præsertim Augustanæ confessionis personis, qui, aut quæ una cum ipsis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusque venerunt, quocumque nomine censeantur, aut valeant nuncupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimam, verissimamque securitatem, quam Salvumconductum appellant, libere ad hanc Civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, standi, morandi, proponendi, loquendi, una cum ipsa Synodo de quibuscumque negotiis tractandi, examinandi, discutiendi, & omnia, quæcumque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet tam scripto, quam verbo libere offerendi, propalandi, eosque Scripturis sacris, & BB. Patrum verbis, sententiis, & rationibus declarandi, astruendi, & persuadendi, & si opus fuerit, etiam ad objecta Concilii generalis respondendi, & cum iis, qui a Concilio delecti fuerint, disputandi christiane, aut charitative, absque omni impedimento conferendi, opprobriis, convitiis, ac contumeliis penitus semotis; & signanter, quod causæ controversę secundum Sacram Scripturam,

Sup. sess. 5. in princ. ram, & Apost. traditiones, probata Concilia, & Cath. Eccl. consensum, & SS. Patrum auctoritates in præd. Conc. Trid. tractentur; illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit. sic etiam, ut propter illorum præsentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa civitate Trid. a divinis officiis quovis modo cessetur: Et ut his peractis, vel non peractis, quandocumque ipsis libuerit, aut majorum suorum mandato, & assensu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox absque ulla renitentia, & occasione, aut mora, salvis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis, vice versa possint juxta beneplacitum libere, & secure redire; de scientia tamen ab eadem Synod. deputandorum, ut tunc opportune eorum securitati absque dolo, & fraude provideatur. Vult etiam S. Synodus in hac publica fide, salvoque conductu omnes quascumque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eundo, stando, & redeundo necessariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad majorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bonum exprimens, quod si quispiam, aut illorum aliqui, sive in itinere, Tridentum veniendo, sive ibidem morando, aut redeundo, aliquod, enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset hujus fidei publicę, & assecurationis beneficium eis concessum annullari, aut cassari, vult, & concedit, ut in hujusmodi facinore deprehensi ab ipsis dumtaxat, & non ab aliis condigna animadversione, cum emenda sufficienti, per partem ipsius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, si quisquam, vel aliqui

ex

ex ipsa Synodo, sive in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset hujus fidei publicæ, & assecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in hujusmodi facinore deprehensi ab ipsa Synodo dumtaxat; & non ab aliis condigna animadversione, & emenda sufficienti, per partem DD. Germanorum Augustanę Confessionis tunc hic prę-sentium merito laudanda, & approbanda, mox puniantur, præsenti assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quod liceat ipsis Ambasciatoribus omnibus, & singulis, toties, quotiescumque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam exire de Civitate Tridentina, & reverti ad eandem, nec non nuntium, vel nuntios suos ad quæcumque loca pro suis necessariis negotiis ordinandis libere mittere, seu destinare, ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis videbitur expedire: ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilii socientur, qui eorum securitati provideant, vel provideat. qui quidem Salvusconductus, & securitas stare, ac durare debeat a tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum post sufficientem audientiam habitam, spatio viginti dierum pręmisso, cum ipsi petierint, aut Concilium, habita hujusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, a Tridentino usque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo favente, restituet, dolo, & fraude prorsus exclusis.

Quæ quidem omnia pro universis, & singulis Christifidelibus, pro omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis, quam sęcularibus quibuscumque, atque omnibus aliis Ecclesiasticis, & sęcularibus personis, cujuscumque status, & conditionis existant, aut quo-

quocumque nomine censeantur, inviolabiliter observanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper omni fraude, & dolo exclusis, vera, & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam vel manifeste, vel occulte occasionem quæsituram, aut aliqua auctoritate, potentia, jure, vel statuto, privilegio Legum, vel Canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præsertim Constantien. & Senen. quacumque forma verborum expressa, in aliquod hujus fidei publicæ, & plenissimæ assecurationis, ac publicę, & liberæ audientiæ ipsis per ipsam Synodum concessæ, præjudicium quovis modo usuram, aut quemquam uti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cujuscumque conditionis, vel status, aut pręeminentiæ existens, pręscriptæ assecurationis, & Salviconductus formam, & modum in quocumque puncto, vel clausula violaverit (quod tamen avertere dignetur Omnipotens) & sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda, habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas jure divino, & humano, aut consuetudine, hujusmodi Salvorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Concil. Constantien. sess. 19. in cap. Quod non obstantibus salvis conductibus.

SESSIO XVI.

Quæ est sexta, & ultima
Sub Julio III. Pont. Max. Celebrata die 28. Aprilis. MDLII.

Decretum suspensionis Concilii.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea Reverendiss. DD. Sebastiano Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio Episco-

piſcopo Veronenſi, Apoſtolicis Nuntiis, tam eorum proprio, quam Reverendiſſimi, & Illuſtriſſimi D. Marcelli, tit. S. Marcelli S. R. E. Cardinalis Creſcentii Legati, ob adverſam ejus graviſſimam valetudinem abſentis nomine, non dubitat Chriſtianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentinum primo a Paulo fel. record. convocatum, & collectum fuiſſe, deinde a Sanctiſſimo Domino noſtro Julio III. efflagitante Carolo Quinto Auguſtiſſimo Imperatore, ea præcipue de cauſa fuiſſe reſtitutum, ut religionem in multis Orbis partibus, & præſertim in Germania, in diverſas opiniones miſerabiliter diſtractam, in ſtatum priſtinum revocaret; abuſus, & mores Chriſtianorum corruptiſſimos emendaret; cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum ſuorum, periculorumque habita ratione, e diverſis regionibus alacriter confluxiſſent, reſque ſtrenue, magno fidelium concurſu, feliciterque procederet, ac ſpes eſſet non levis, illos Germanos, qui eas novitates excitarant, in Concilium venturos, ſic animatos, ut veris Eccleſiæ rationibus unanimiter acquieſcerent; lux denique quædam rebus affulſiſſe videretur, caputque attollere inciperet profligata antea, & afflicta Reſpubl. Chriſtiana; ii repente tumultus, ea bella hoſtis generis humani verſutia exarſerunt, ut Concilium velut hærere, ac ſuum curſum interrumpere ſatis incommode cogeretur, ſpeſque omnis ulterioris progreſſus hoc in tempore tolleretur: tantumque aberat, ut ſancta Synodus Chriſtianorum malis, & incommodis mederetur, ut multorum mentes, præter ſui animi ſententiam, irritaret potius, quam placaret. Cum igitur ipſa ſancta Synodus omnia, & præcipue Germaniam armis ardere, & diſcordiis videret, omnes fere Epiſcopos Germanos, præſertim Principes Electores, ſuis conſultum Eccleſiis a Concilio abiiſſe; decrevit tantæ neceſſitati non reluctari, & ad me-

meliora tempora rejicere, ut Patres, quod eis nunc agere non licet, suis ovibus prospectum ad suas Ecclesias regredi valerent, ne diutius utrobique inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam sic temporum conditio tulit, hujus œcumenici Concilii Trident. progressum per biennium suspendendum fore decernit, prout præsenti decreto suspendit; ea tamen lege, ut, si citius pacata res sit, ac tranquillitas pristina revertatur, quod sperat Dei Opt. Max. beneficio non longo forsan spatio futurum, ipsius Concilii progressus eodemmet tempore suam vim, firmitatem, vigoremque habere censeatur. Sin autem (quod Deus avertat) peracto biennio, prædicta legitima impedimenta non fuerint submota, cum primum cessaverint, talis suspensio eo ipso sublata esse intelligatur, ac suus vigor, & robur Concilio sit restitutum, & esse intelligatur sine alia nova Concilii convocatione, accedente ad hoc decretum consensu, & auctoritate Sanctitatis suæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ.

Interea tamen eadem sancta Synodus exhortatur omnes Principes Christianos, & omnes Prælatos, ut observent, & respective, quatenus ad eos spectat, observare faciant in suis Regnis, Dominiis, & Ecclesiis omnia, & singula, quæ per hoc sacrum œcumenicum Concilium fuerunt hactenus statuta, & decreta.

BULLA CELEBRATIONIS
Conc. Trid. sub Pio IV. Pont. Max.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

AD Ecclesiæ regimen, licet tanto oneri impares, sola Dei dignatione vocati, statim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Christianæ partes, cernentesque non sine magno horrore, quam longe, lateque pestis hære-

sum,

ſum, & ſchiſmatis pervaſiſſet, & quanta Chriſtiani populi mores correctione indigerent, in eam curam, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodum ipſas hæreſes extirpare, tantumque, & tam perniciosum ſchiſma tollere, moreſque adeo corruptos, & depravatos emendare poſſemus. Cum autem intelligeremus, ad hæc ſananda mala aptiſſimum eſſe remedium, quod ſancta hæc Sedes adhibere conſueviſſet, œcumenici, generaliſque Concilii, ejus congregandi, &, Deo juvante, celebrandi conſilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit a fel. rec. Paulo Tertio, & ejus ſucceſſore Julio, prædeceſſoribus noſtris; ſed variis de cauſis ſæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. Siquidem Paulus, cum id primo in urbem Mantuam, deinde Vincentiam indixiſſet; quaſdam ob cauſas in litteris ejus expreſſas id primo ſuſpendit, poſtea Tridentum tranſtulit: deinde cum quibuſdam de cauſis ibi quoque ejus celebrandi tempus dilatum fuiſſet, tandem ſuſpenſione ſublata, in eadem civitate Trident. inchoatum fuit: verum ſeſſionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis, ipſum ſe poſtea Concil. aliquibus de cauſis, accedente etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate, Bononiam tranſtulit. Julius autem, qui ei ſucceſſit, in eamdem civitatem Tridentinam id revocavit: quo quidem tempore facta alia quædam decreta ſunt. Sed cum novi in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuiſſent, & bellum in Italia, & Gallia graviſſimum exarſiſſet: rurſus Concilium ſuſpenſum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoſte, aliaſque ex aliis difficultates, & impedimenta objiciente, ut tantum Eccleſiæ commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltem quam diutiſſime retardaret. Quantopere vero interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreſes; quantopere ſchiſma cre-

Supra in prima Bulla.

Supra ſeſſ. 2.

Seſſ. 11. cum ſeq.

verit, ſine maximo animi dolore nec meminiſſe poſſumus, nec referre. Sed tandem pius, & miſericors Dominus, qui nunquam ita iraſcitur, ut miſericordiæ obliviſcatur, Regibus, & Principibus Chriſtianis pacem, & unanimitatem donare dignatus eſt. Qua nos occaſione oblata, maximam in ſpem venimus, ipſius miſericordia freti, fore, ut his tantis quoque Eccleſiæ malis eadem Concilii via finis imponatur. Nos itaque ad ſchiſma, hæreſeſque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſervandam, celebrationem ejus non eſſe duximus diutius differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Card. deliberatione matura, factis etiam conſilii noſtri certioribus chariſſimis in Chriſto Filiis noſtris, Ferdinando Rom. Imp. electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietate, & ſapientia nobis pollicebamur, paratiſſimos ad ipſius Concilii celebrationem adjuvandam invenimus, ad Dei omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque univerſalis Eccleſiæ utilitatem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, ſacrum œcumenicum, & generale Concilium, ex authoritate ejuſdem Dei, & Beatorum Petri, et Pauli Apoſtolorum, qua nos quoque in terris fungimur, & freti, et ſubnixi, in civitate Trident. ad Sacratiſſimum diem Reſurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, et ibi celebrandum, ſublata ſuſpenſione quacumque, ſtatuimus, atque decernimus. Quocirca venerabiles frates noſtros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, et dilectos filios, Abbates, cæteroſque, quibus in Conc. generali ſedere, et ſententiam dicere, jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua conſuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, et monemus, atque etiam diſtricte præcipiendo mandamus, in virtute Sanctæ obedientiæ, in vi quo-

que

Habac. 3.

Matth. 16. c. quanto de transl. ep. c. un. ut eccl. benef. c. ad Apoſtolicæ §. Pœn. de re. Jud. in 6. c. 1. de hom. eod. Pelag. 2. in 1. Ep. circa prin.

que juramenti, quod præstiterunt, et sub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia convenire neglexerint, sacris sciunt esse Canonibus constitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra eam diem, nisi forte impedimento fuerint legitimo præpediti; quod tamen impedimentum per legitimos Procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes, et singulos, quorum interest, interesseve poterit, ut in Concilio adesse non negligant. Charissimos vero in Christo filios nostros Rom. Imp. electum; cæterosque Reges, et Principes, quos optandum sane esset Conc. interesse posse, hortamur, et rogamus, ut si ipsi interesse Conc. non potuerint, at Oratores suos prudentes, graves, et pios viros utique mittant, qui ipsorum nomine intersint, curentque diligenter pro sua pietate, ut ex eorum regnis, atque dominiis Prælati sine recusatione, ac mora tam necessario tempore, Deo, et Ecclesiæ officium suum præstent, eosdem etiam curaturos esse minime dubitantes, ut per ipsorum regna, et dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, et aliis omnibus ad Concil. euntibus, et ab illo redeuntibus pateat, benigneque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; sicut, quod ad nos attinet, ipsi quoque curabimus; qui nihil omnino prætermittere decrevimus, quod ad tam pium, et salutare opus perficiendum a nobis in hoc loco constitutis præstari possit; nihil, ut Deus scit, quærentes aliud, nihil propositum habentes in hoc Concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum ovium reductionem, ac salutem, & perpetuam Christianæ Reipublicæ tranquillitatem, ac quietem. Ut vero hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perveniant, nec quisquam ea excusatione uti possit, quod illa ignoraverit, præsertim cum non ad omnes, quos

Conc. Carthag. 3. c. 41. infra Sess. 24. c. 2. in fin. de ref.

de his litteris certiores fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus, volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Eccl. Later. tunc, cum in eis populus, ut Missarum solemnibus intersit, congregari solet, palam clara voce a Curiæ nostræ cursoribus, seu notariis aliquibus publicis recitentur; &, postquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccles. itemque Cancel. Apost. & in loco solito Campi Floræ affigantur, ibique, quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquantur: cum autem inde amovebuntur, earum exempla in eisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes, & singulos, qui his litteris comprehenduntur, post duos menses a die publicationis, & affixionis earum, volumus perinde adstrictos, et obligatos esse, ac si ipsismet illæ coram editæ, et lectæ fuissent, transumptis quoque earum, quæ manu publici alicujus notarii scripta, subscriptave, et sigillo, ac subscriptione alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munita fuerint, ut sine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ indictionis, statuti, decreti, præcepti, admonitionis, et adhortationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1560. 3. Kal. Decemb. Pont. nostri anno primo.

Antonius Florebellus.

Barengus.

SES-

SESSIO XVII.

Quæ est prima sub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 18. Mensis Januar. MDLXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLacet ne vobis ad laudem, et gloriam Sanctæ, et individuæ Trinitatis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti, ad incrementum, et exaltationem fidei, et religionis Christianæ, sacrum œcumenicum, et generale Concil. Trid. in spiritu sancto legitime congregatum, ab hodierno die, qui est 18. Mensis Jan. anni a Nativ. Dom. 1562. Cathedræ Rom. B. Petri Apostolorum Principis confecrato, sublata quacumque suspensione, juxta formam, et tenorem litterarum SS. D. N. Pii IV. Pont. Max. celebrari, et in eo ea, debito servato ordine, tractari, quæ proponentibus Legatis, ac Præsidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram, atque Christianam pacem conciliandam apta, et idonea ipsi S. Synodo videbuntur? *Responderunt*, Placet.

Infra sess. 24. & 21. & c. 21. de refor.

Indictio futuræ Sessionis.

PLacet ne vobis, proximam futuram Sessionem habendam, et celebrandam esse feria quinta post Secundam Dominicam Quadragesimæ, quæ erit die XXVI. Mensis Februarii? *Responderunt*, Placet.

SESSIO XVIII.

Quæ est II. sub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 26. Februarii 1562.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica invitandis.

SAcrosancta œcumenica, et generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem viribus confisa, sed Domini nostri Jesu Christi, qui os, et sapien-
Lucæ 21. tiam Ecclesiæ suæ daturum se promisit, ope, et auxilio freta, illud præcipue cogitat, ut Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter se dissidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam, et
Lucæ 1. obscuratam, in suam puritatem, et splendorem aliquando restituat, et mores, qui a veteri instituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem revocet, corque patrum ad filios, & cor filiorum ad
Infra sess. ult. circa fin. patres convertat. Cum itaque omnium primum animadverterit, hoc tempore suspectorum, ac perniciosorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longe, lateque diffunditur, numerum nimis excrevisse; quod quidem in causa fuit, ut multæ censuræ in variis provinciis, & præsertim in alma Urbe Roma, pio quodam zelo editæ fuerint; neque tamen huic tam magno, ac pernicioso morbo salutarem ullam profuisse medicinam: censuit, ut delecti ad hanc disquisitionem Patres,
infra sess. 25. in fin. de censuris librisque quid facto opus esset, diligenter considerarent, atque etiam ad eandem S. Synodum suo tempore referrent, quo facilius ipsa possit varias, & peregrinas doctrinas, tanquam zi-
Matth. 13. c. ita nos in fin. 25. q. 2. zania, a Christianæ veritatis tritico separare, deque his commodius deliberare, & statuere, quæ ad

ad scrupulum ex complurium animis eximendum; & tollendas multarum querelarum causas, magis opportuna videbuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta esse vult, prout etiam præsenti decreto deducit; ut, si quis ad se pertinere aliquo modo putaverit, quæ vel de hoc librorum, & censurarum negotio, vel de aliis, quæ in hoc generali Concil. tractanda prædixit, non dubitet a S. Synodo se benigne auditum iri. Psal. 121.

Quoniam vero eadem S. Synodus ex corde optat, Deumque enixe rogat, quæ ad pacem sunt Ecclesiæ, ut universi communem matrem in terris agnoscentes, quæ, quos peperit, oblivisci non potest, unanimes, uno ore, glorificemus Deum, & Patrem D. N. Jesu Christi; per viscera misericordiæ ejusdem Dei, & Domini nostri, omnes, qui nobiscum communionem non habent, ad concordiam, & reconciliationem, & ut ad hanc S. Synodum veniant, invitat, atque hortatur, utque charitatem, quod est vinculum perfectionis, amplectantur, pacemque Christi exultantem in cordibus suis præseferant, in quam vocati sunt, in uno corpore. Hanc ergo non humanam, sed Spiritus sancti vocem audientes, non obdurent corda sua, sed in suo sensu non ambulantes, neque sibi placentes, ad tam piam, & salutarem matris suæ admonitionem excitentur, & convertantur. Omnibus enim charitatis officiis S. Synodus eos ut invitat, ita complectetur.

Isa. 49. Rom. 15. Colos. 3. Psal. 94. & Heb. 3. Eph. 4. Rom. 15.

Insuper eadem S. Synodus decrevit, fidem publicam in Congregatione generali concedi posse, & eamdem vim habituram, ejusdemque roboris, & momenti futuram, ac si in publica Sessione data, & decreta fuisset.

Indictio futuræ Sessionis.

EAdem sacrosancta Synodus Tridentina, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus

in ea eiſdem Apoſt. Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt ſacratiſſimum feſtum Aſcenſionis Domini, quæ erit die 14. Menſis Maji.

SALVUSCONDUCTUS

Conceſſus Germanicæ Nationi in Cong. generali Die 14. Martii 1562.

Hic Salvus Conductus, excepta extenſione ad alias nationes, habetur ſupra ſeſſ. 15.

SAcroſancta œcumenica, et generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem S. Sedis Apoſtolicæ Legatis, univerſis fidem facit, quod omnibus, et ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, et aliis quibuſcumque viris, cujuſcumque ſtatus, et conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ Provinciæ, et nationis, civitatibus, ac aliis locis ejuſdem, et omnibus aliis Eccleſiaſticis, et ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ Confeſſionis, perſonis, qui, aut quæ una cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, et pleniſſimam, veriſſimamque ſecuritatem, quam Salvumconductum appellant, libere ad hanc Tridentinam Civitatem veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, una cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotiis tractandi, examinandi, diſcutiendi, et omnia, quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam verbo libere offerendi, propalandi, eoſque Scripturis ſacris, et Beatorum Patrum verbis, ſententiis, et rationibus de-

declarandi, astruendi, et persuadendi, et, si opus fuerit, etiam ad objecta Concilii generalis respondendi, et cum iis, qui a Concilio delecti fuerint, disputandi Christiane, aut charitative, absque omni impedimento conferendi, opprobriis, convitiis, ac contumeliis penitus semotis, et signanter, quod causæ controversæ secundum Sacram Scripturam, et Apost. traditiones, probata Concilia, et Cath. Eccl. consensum, et SS. Patrum auctoritates in præd. Conc. Trid. tractentur; illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit: sic etiam, ut propter illorum præsentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa civitate Trid. a divinis officiis quovis modo cessetur. Et ut his peractis, vel non peractis, quandocumque ipsis libuerit, aut majorum suorum mandato, & assensu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit; mox absque ulla renitentia, & occasione, aut mora, salvis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis, vice versa, possint juxta beneplacitum libere, & secure redire; de scientia tamen ab eadem Synod. deputandorum, ut tunc opportune eorum securitati, absque dolo, & fraude provideatur. Vult etiam S. Synodus in hac publica fide, salvoque conductu omnes quascumque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eundo, stando, & redeundo necessariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad majorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bonum exprimens, quod si quispiam, aut illorum aliqui, sive in itinere, Tridentum veniendo, sive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset hujus fidei publicæ, & assecurationis beneficium eis concessum annul-

Supra sess. 5. in princ.

lari, aut caſſari, vult, & concedit, ut in hujuſmodi facinore deprehenſi ab ipſis dumtaxat, & non ab aliis condigna animadverſione, cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, ſi quiſpiam, vel aliqui ex ipſa Synodo, ſive in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in hujuſmodi facinore deprehenſi ab ipſa Synodo dumtaxat, & non ab aliis condigna animadverſione, et emenda ſufficienti, per partem DD. Germanorum Auguſtanæ Confeſſionis tunc hic præſentium merito laudanda, et approbanda, mox puniantur, præſenti aſſecurationis forma, conditionibus, et modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipſa Synodus, quod liceat ipſis Ambaſciatoribus omnibus, et ſingulis, toties, quotieſcumque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam exire de Civitate Tridentina, et reverti ad eandem, nec non nuntium, vel nuntios ſuos ad quæcumque loca pro ſuis neceſſariis negotiis ordinandis libere mittere, ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, et deſtinatum ſuſcipere, toties, quoties eis videbitur expedire: ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilii ſocientur, qui eorum ſecuritati provideant, vel provideat. Qui quidem Salvuſconductus, et ſecuritas ſtare, ac durare debeat a tempore, et per tempus, quo in ipſius Synodi, et ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, et uſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, et rurſum poſt ſufficientem audientiam habitam, ſpatio viginti dierum præmiſſo, cum ipſi petierint, aut Concilium, habita hujuſmodi audientia, ipſis re-

recessum indixerit, a Tridento usque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo favente, restituet, dolo, et fraude prorsus exclusis.

Quæ quidem omnia pro universis, et singulis Christifidelibus, pro omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus quibuscumque, atque omnibus aliis Ecclesiasticis, et sæcularibus personis, cujuscumque status, et conditionis existant, aut quocumque nomine censeantur, inviolabiliter observanda esse promittit, et bona fide spondet.

Insuper omni fraude, & dolo exclusis, vera, & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam vel manifeste, vel occulte occasionem quæsituram, aut aliqua auctoritate, potentia, jure, vel statuto, privilegio Legum, vel Canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præsertim Constantien. & Senen. quacumque forma verborum expressa, in aliquod hujus fidei publicæ, & plenissimæ assecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum concessæ, præjudicium quovis modo usuram, aut quemquam uti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cujuscumque conditionis, vel status, aut præeminentiæ existens, præscriptæ assecurationis, & Salviconductus formam, & modum in quocumque puncto, vel clausula violaverit (quod tamen avertere dignetur Omnipotens) & sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda; habeant, ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas jure divino, & humano, aut consuetudine, hujusmodi Salvorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Conc. Constan. sess. 19. c. Quod non obstantibus salvis conductibus.

Extensio ad alias Nationes.

EAdem Sacrosancta Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem

dem Apoſtolicę Sedis de latere Legatis, omnibus, & ſingulis aliis, qui nobiſcum in iis, quæ ſunt fidei, communionem non habent, ex quibuſcumque Regnis, Nationibus, Provinciis, Civitatibus, ac locis, in quibus publice, & impune prædicatur, vel docetur, ſive creditur contrarium ejus, quod S. Romana ſentit Eccleſia, dat fidem publicam, ſive Salvumconductum, ſub eadem forma, & eiſdem verbis, quibus datur Germanis.

SESSIO XIX.

Quæ eſt III. ſub Pio IV. Pont. Max.
Celebrata die 14. Maji 1562.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, prȩſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, Decreta ea, quæ hodie in præſenti Seſſione ſtatuenda, ac ſancienda erant, juſtis nonnullis, ac honeſtis cauſis in feriam quintam, poſt proximam ſolemnitatem Corporis Chriſti, quȩ erit pridie Nonas Junii, proroganda cenſuit, ac prorogat, dictaque die Seſſionem habendam eſſe, ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus eſt Deus, & Pater Domini noſtri Jeſu Chriſti, auctor pacis, ut ſanctificet corda omnium, quo adjuvante, ſancta Synodus & nunc, & ſemper meditari, atque peragere valeat, quæ ad ejus laudem, & gloriam pertineant.

SESSIO XX.

Quæ eſt IV. ſub Pio IV. Pont. Max.
Celebrata die 4. Junii 1562.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata,

gata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, propter varias difficultates ex diverſis cauſis exortas, atque etiam, ut congruentius, majorique cum deliberatione omnia procedant, nempe ut dogmata cum iis, quę ad reformationem ſpectant, ſimul tractentur, & ſanciantur ea, quæ ſtatuenda videbuntur, tam de reformatione, quam de Dogmatibus, in proxima Seſſione, quam omnibus indicit, in diem ſextam decimam ſubſequentis menſis Julii definienda eſſe decrevit: Hoc tamen adjecto, quod dictum terminum ipſa S. Synodus pro ejus arbitrio, & voluntate, ſicut rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione reſtringere, & prorogare libere poſſit, & valeat. Idem ſupra ſeſſ. 9.

S E S S I O XXI.

Quæ eſt V. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 16. Julii 1562.

Doctrina de Communione ſub utraque ſpecie, & parvulorum.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, pręſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicę Sedis Legatis, cum de tremendo, & Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento varia diverſis in locis errorum monſtra nequiſſimi Dęmonis artibus circumferantur, ob quę in nonnullis Provinciis multi a Catholicę Eccleſiæ fide, atque obedientia videantur diſceſſiſſe; cenſuit ea, quę ad Communionem ſub utraque ſpecie, & parvulorum pertinent, hoc loco exponenda eſſe. Quapropter cunctis Chriſtifidelibus interdicit, ne poſthac de iis aliter vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quam eſt his decretis explicatum, atque definitum.

Ca-

Caput I.

Laicos, & Clericos non conficientes non adstringi jure divino ad communionem sub utraque specie.

Isa. 11. ITaque sancta ipsa Synodus, a Spiritu sancto, qui Spiritus est sapientiæ, & intellectus, spiritus consilii, & pietatis, edocta, atque ipsius Ecclesiæ judicium, & consuetudinem secuta, declarat, ac docet, nullo divino præcepto Laicos, & Clericos non conficientes obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub utraque specie sumendum; neque ullo pacto, salva fide, dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat. nam, etsi Christus Dominus in ultima cœna venerabile hoc Sacramentum in panis, & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit; non tamen illa institutio, & traditio eo tendunt, ut omnes Christifideles statuto Domini ad utramque speciem accipiendam adstrigantur. Sed neque ex sermone illo apud Joannem sexto recte colligitur, utriusque speciei communionem a Domino præceptam esse, utcumque juxta varias sanctorum Patrum, & Doctorum interpretationes intelligatur. Namque qui dixit: Nisi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis; dixit quoque: Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Et qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam; dixit etiam: Panis, quem ego dabo caro mea est pro mundi vita. Is denique, qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo; dixit nihilo minus: Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.

Marginal notes: Conc. Constant. sess. 13. inf. Can. 2. — Matth. 26. Marci 14. Luc. 22. 1. Cor. 11. — Joan. 6. — Ibid. — Ibid. — Ibid. — Ibid. — Ibid.

Caput II.

Ecclesiæ potestas circa dispensationem Sacramenti Eucharistiæ.

PRæterea declarat, hanc potestatem perpetuo in Ecclesia fuisse, ut in Sacramentorum dispensatione, salva illorum substantia, ea statueret, vel mutaret, quæ suscipientium utilitati, seu ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expedire judicaret. id autem Apostolus non obscure visus est innuisse, cum ait: Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. atque ipsum quidem hac potestate usum esse satis constat, cum in multis aliis, tum in hoc ipso sacramento, cum, ordinatis nonnullis circa ejus usum, Cætera, inquit, cum venero, disponam. Quare agnoscens Sancta Mater Ecclesia hanc suam in administratione Sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Christianę religionis non infrequens utriusque speciei usus fuisset, tamen progressu temporis, latissime jam mutata illa consuetudine, gravibus, & justis caussis adducta, hanc consuetudinem sub altera specie communicandi approbavit, & pro lege habendam decrevit, quam reprobare, aut sine ipsius Ecclesię auctoritate pro libito mutare non licet.

1. Cor. 4. 2. Cor. 6.

1. Cor. 11.

In Conc. Constant. sess. 13.

Caput III.

Totum, & integrum Christum, ac verum Sacramentum sub qualibet specie sumi.

INsuper declarat, quamvis Redemptor noster, ut antea dictum est, in suprema illa cœna hoc Sacramentum in duabus speciebus instituerit, & Apostolis tradiderit, tamen fatendum esse, etiam sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia necessaria ad salutem eos defraudari, qui unam speciem solam accipiunt.

Matth. 26. Marci 14. 1. Cor. 11. supra, c. 1. c. Qui manducant, c. Invitat, c. Singuli de cons. Dist. 2. sup. sess. 13. c. 3. & can. 3. de Sacr. Eucharist.

Caput IV.

Parvulos non obligari ad communionem Sacramentalem.

Infra Can. 4.

Tit. 3.

DEnique eadem S. Synodus docet, parvulos usu rationis carentes nulla obligari necessitate ad Sacramentalem Eucharistiæ communionem. siquidem per Baptismi lavacrum regenerati, & Christo incorporati, adeptam jam filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non possunt. Neque ideo tamen damnanda est antiquitas, si eum morem in quibusdam locis aliquando servavit. ut enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuerunt, ita certe eos nulla salutis necessitate id fecisse, sine controversia credendum est.

De Communione sub utraque specie, & parvulorum.

CANON I.

Supra c. 1. Conc. Const. Sess. 13.

SI quis dixerit, ex Dei præcepto, vel necessitate salutis, omnes, & singulos Christifideles utramque speciem sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti sumere debere; anathema sit.

CANON II.

Supra c. 1. & Conc. Const. ibid.

Si quis dixerit, sanctam Ecclesiam Catholicam non justis causis, & rationibus adductam fuisse, ut laicos, atque etiam Clericos non conficientes, sub panis tantummodo specie communicaret, aut in eo errasse; anathema sit.

CANON III.

Supra c. 3. & sess. 13. c. 3 & can. 3. Conc. Constai. ibid.

Si quis negaverit, totum, & integrum Christum omnium gratiarum fontem, & auctorem, sub una panis specie sumi, quia, ut quidam falso asserunt, non secundum ipsius Christi institutionem sub utraque specie sumatur; anathema sit.

CANON IV.

Supra in princ. & c. 4.

Si quis dixerit, parvulis, antequam ad annos discre-

discretionis pervenerint, necessariam esse Eucharistiæ communionem; anathema sit.

Duos vero articulos, alias propositos, nondum tamen excussos, videlicet: An rationes, quibus S. Catholica Ecclesia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes sacerdotes sub una tantum panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione calicis usus cuiquam sit permittendus: &, An, si honestis, & christianæ charitati consentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis usus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam sint illæ; eadem S. Synodus in aliud tempus, oblata sibi quam primum occasione, examinandos, atque definiendos reservat.

Supra sess. 13. in fin. Vide etiam infr. sess. 22. in Decreto finali.

Infra sess. 22. ibid.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & sanctæ Ecclesiæ ornamentum, ea, quæ sequuntur, de reformationis negotio in præsenti statuenda esse censuit.

Caput I.

Episcopi gratis cum ordines conferant, tum dimissorias, & testimoniales dent: pro quibus eorum ministri nihil prorsus: notarii, quod in Decreto præfinitum est, accipiant.

QUoniam ab Ecclesiastico ordine omnis avaritiæ suspicio abesse debet; nihil pro collatione quorumcumque ordinum, etiam clericalis tonsuræ, nec pro litteris dimissoriis, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacumque de causa, etiam sponte oblatum, Episcopi, & alii ordinum collatores, aut eorum ministri quovis prætextu accipiant. Notarii vero in iis tantum locis, in

Vide, quæ circa Simoniacos statuit Pius V. in Constitut. Cum primum 1566. Conc. 2. Lateran. c. 1. & Later. 4. c. 63. Chalcedon. c. 2. Brac. 2. c. 5. Aurelian. 2. c. 3. & Tolet. 2. can. 3. cap.

quibus

Sicut Episcop. 1. q. 2. et cap. 1. de simon. de litteris dimissoriis, vide Conc. Milevit. cap. 14.

quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, pro singulis litteris dimissoriis, aut testimonialibus, decimam tantum unius aurei partem accipere possint, dummodo eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo; nec Episcopo ex Notarii commodis aliquod emolumentum ex eisdem ordinum collationibus directe, vel indirecte provenire possit. tunc enim gratis operam suam eos præstare omnino teneri decernit: contrarias taxas, ac statuta, & consuetudines etiam immemorabiles quorumcumque locorum, quę potius abusus, & corruptelæ simoniacę pravitati faventes nuncupari possunt, penitus cassando, & interdicendo; & qui secus fecerint, tam dantes, quam accipientes, ultra divinam ultionem, pœnas a jure inflictas ipso facto incurrant.

Locis supra citatis.

Caput II.

Arceantur a Sacris Ordinibus, qui non habent, unde vivere possint.

c. Diaconi sunt §. Nunc autem, 93. Dist.

Cum non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere; compertumque sit, complures plerisque locis ad sacros ordines nullo fere delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se beneficium ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere; statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus sæcularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficiat, pacifice possidere. Id vero beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum sit promotus; neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quod aliunde vivere commode possit, & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium vero, vel pensionem obtinentes ordinari

Bulla Pii V. 1568. quæ incipit; Romanus, extendit ad Cleric. Regulares non professos, quæ tamen non ligat Religiosos Societatis JESU, licet vota tantum simplicia emiserint, quia vere nihilominus sunt Religiosi professi, ut declararunt Gregor. XIII. Bulla, Ascendente 1584. et Gregor. XIV. Bulla Ecclesia 1591.

posthac

posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum; eo quoque prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionem vere ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint, atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, aut remitti nullatenus possint, donec beneficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere possint, antiquorum Canonum pœnas super his innovando.

c. Non liceat, c. Episcopus, cap. Cum secundum & c. Tuis. de præb. c. Si Episc. eod. in 6. Conc. Later. sub Alex. III. par. 1. c. 9.

Caput III.

Ratio augendi distributiones quotidianas præscribitur. Consuetudo, qua non residentes nihil, vel minus tertia parte fructuum percipiunt, laudatur. Absentium contumacia punitur.

CUm beneficia ad divinum cultum, atque Ecclesiastica munia obeunda sint constituta, ne qua in parte minuatur divinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur, statuit S. Synodus in Ecclesiis tam Cathedralibus, quam Collegiatis, in quibus nullę sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque proventuum, & obventionum tam dignitatum, quam Canonicatuum, personatuum, portionum, & officiorum separari debere, & in distributiones quotidianas converti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros divinis interessentes proportionabiliter; juxta divisionem ab Episcopo, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendam dividantur: salvis tamen consuetudinibus earum Ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non servientes, nihil, vel minus ter-

cap. fin. de rescr. in 6.

Infra sess. 22. de refor. c. 3.

tia parte percipiunt; non obstantibus exemptionibus, ac aliis consuetudinibus etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuscumque; crescenteque non servientium contumacia, liceat contra eos procedere juxta juris, ac sacrorum Canonum dispositionem.

Infra sess. 23. de res cap. 1. c. Cum ad hoc, & seq. de cler. non resid.

Caput IV.

Sacramenta per convenientem Sacerdotum numerum exhibeantur. Ratio novas Parochias erigendi traditur.

EPiscopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, in omnibus Ecclesiis Parochialibus, vel baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut unus rector non possit sufficere Ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui divino peragendo, cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adjungere, quot sufficiant ad sacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandum. In iis vero, in quibus ob locorum distantiam, sive difficultatem, Parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda accedere non possunt, novas Parochias, etiam invitis Rectoribus, juxta formam Constit. Alexand. III. quæ incipit: Ad audientiam, constituere possint. Illis autem sacerdotibus, qui de novo erunt Ecclesiis noviter erectis præficiendi, competens assignetur portio, arbitrio Episcopi, ex fructibus ad Ecclesiam matricem quomodocumque pertinentibus, &, si necesse fuerit, compellere possit populum ea subministrare, quæ sufficiant ad vitam dictorum sacerdotum sustentandam, quacumque reservatione generali, vel speciali, vel affectione super dictis Ecclesiis non obstantibus. Neque hujusmodi ordinationes, & erectiones possint tolli, nec impediri ex quibuscumque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus, vel suspensionibus.

c. fin. de Eccl. ædif.

Vide infra.

Ca-

Caput V.
Possint Episcopi facere uniones perpetuas in casibus a jure permissis.

UT etiam Ecclesiarum status, ubi sacra Deo officia ministrantur, ex dignitate conserventur, possint Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis Delegati, juxta formam juris, sine tamen præjudicio obtinentium, facere uniones perpetuas quarumcumque Ecclesiarum Parochialium, & Baptismalium, & aliorum beneficiorum curatorum, vel non curatorum, cum curatis, propter earum paupertatem, & in cęteris casibus a jure permissis, etiamsi dictę Ecclesię, vel beneficia essent generaliter, vel specialiter reservata, aut qualitercumque affecta. Quę uniones etiam non possint revocari, nec quoquo modo infringi vigore cujuscumque provisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

c. sicut unire, de excess. Præl. Conc. Lat. sub Leone X. Sess. 9. de ref. Curiæ & intra Sess. 24. de ref. c. 13. sup. sess. 14. c. 9. de refor.

c. unic. in fi. 10. q. 3. c. & temporis, cum seq. 16. q. 1.

Caput VI.
Imperitis Rectoribus vicarii cum parte fructuum pro tempore deputentur. in scandalo perseverantes privari beneficiis possint.

QUia illiterati, & imperiti Parochialium Ecclesiarum rectores sacris minus apti sunt officiis, & alii propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt, quam ędificant; Episcopi etiam tanquam Apostolicę Sedis delegati, eisdem illiteratis, & imperitis, si alias honestæ vitæ sint, Coadjutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter providere possint, quacumque appellatione, & exemptione remota; Eos vero, qui turpiter, & scandalose vivunt, postquam pręmoniti fuerint, coerceant, ac castigent; &, si adhuc in-

c. illiteratos 36. d. ca. nisi cum pridem. de renunc. c. 1. 38. dist. c. cum ex eo de elect. in 6. Conc. Tol. 8. can. 8.

c. quia frater, 7. q. 1. c. Ut clericorum, & seqq. de vit. & honest. Cler.

corrigibiles in sua nequitia perseverent, eos beneficiis, juxta Sacrorum Canonum Constitutiones, exemptione, & appellatione quacumque remota, privandi facultatem habeant.

c. Felicis de pœnis, in 6. & Clem. Multorum. de pœn.

Caput VII.

Episcopi transferant una cum oneribus Ecclesias, quæ nequeunt instaurari; Alias vero reparari procurent.

CUm illud quoque valde curandum sit, ne ea, quæ sacris ministeriis dicata sunt, temporum injuria obsolescant, & ex hominum memoria excidant; Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, transferre possint beneficia simplicia, etiam juris patronatus ex Ecclesiis, quæ vetustate, vel alias collapsæ sint, & ob earum inopiam nequeant instaurari, vocatis iis, quorum interest, in matrices, aut alias Ecclesias locorum eorundem, seu viciniorum arbitrio suo; atque in eisdem Ecclesiis erigant altaria, vel capellas sub eisdem invocationibus, vel in jam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus prioribus Ecclesiis impositis. Parochiales vero Ecclesias, etiamsi jurispatronatus sint, ita collapsas refici, & instaurari procurent ex fructibus, & proventibus quibuscumque, ad easdem Ecclesias quomodocumque pertinentibus, qui si non fuerint sufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Ecclesiis provenientes percipiunt, aut in illorum defectum, parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant, quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod si nimia egestate omnes laborent, ad matrices, seu viciniores Ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas Parochiales, quam alias Ecclesias dirutas in profanos usus, non sordidos, erecta tamen ibi Cruce, convertendi.

c. 1. & c. pœn. de eccl. ædif. vel repar. infra c. 8. & supra Sess. 7. cap. 8. de refor.

Ca-

Caput VIII.

Monasteria Commendata, in quibus non viget Regularis observantia, & beneficia quæcumque quotannis ab Ordinario visitentur.

QUæcumque in Diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atque iis, ubi oportet, provideri æquum est. propterea commendata Monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præposituræ nuncupatæ, in quibus non viget regularis observantia, nec non beneficia tam curata, quam non curata, sæcularia, & regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Episcopis, etiam tanquam Apost. Sedis delegatis, annis singulis visitentur: curentque iidem Episcopi congruentibus remediis, etiam per sequestrationem fructuum, ut quę renovatione indigent, aut restauratione, reficiantur: & cura animarum, si qua illis, vel eorum annexis immineat, aliaque debita obsequia recte exerceantur, appellationibus quibuscumque, privilegiis, consuetudinibus, etiam immemorabili tempore præscriptis, conservatoriis judicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus. &, si in eis vigeret observantia regularis, provideant Episcopi paternis admonitionibus, ut eorum regularium superiores, juxta eorum regularia instituta, debitam vivendi rationem observent, & observari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. quod si admoniti intra sex menses eos non visitaverint, vel correxerint, tunc iidem Episcopi, etiam ut Delegati Sedis Apostolicę, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi superiores possent, juxta eorum instituta, quibuscumque appellationibus, privilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

Sup. sess. 7. de refor. c. 8. & infra Sess. 24. c. 9. & sess. ult. de reg. ca 20. Conc. Tarracon. 1. ca. 7. & Conc. Brac. 2. c. 1.

Caput IX.

Quæſtorum eleemoſynarum nomen, & uſus tollitur. Indulgentias, & ſpirituales gratias Ordinarii publicent. duo de Capitulo eleemoſynas gratis accipiant.

Conc. Later. c. 62. ſub Innoc. 3. c. cum ex eo, de pœnit. & rem. Clem. abuſionibus, eodem tit. & inf. Seſſ. ult. in decreto de Indulg. & ſupra Seſſ. 5. c. 2. de ref.

CUm multa a diverſis antea Conciliis, tam Lateranenſi, ac Lugdunenſi, quam Viennenſi, adverſus pravos eleemoſynarum Quæſtorum abuſus remedia tunc adhibita, poſterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiuſque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium ſcandalo, & querela excreſcere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla ſpes amplius relicta videatur, ſtatuit, ut poſthac in quibuſcumque Chriſtianę religionis locis eorum nomen, atque uſus penitus aboleatur, nec ad officium hujuſmodi exercendum ullatenus admittantur, non obſtantibus privilegiis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, piis locis, & quibuſvis cujuſcumque gradus, ſtatus, & dignitatis perſonis conceſſis, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias vero, aut alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Chriſtifideles decet privari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas eſſe decernit, quibus etiam eleemoſynas, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur, ut tandem cœleſtes hos Eccleſiæ theſauros non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant.

Vide conſt. Pii 5. Et ſi Dominici. 1567.

Indictio futuræ Seſſionis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicę Sedis Legatis, ſtatuit, & decrevit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta

poſt

post octavam festi Nativitatis B. M. Virginis, quę erit 17. Mensis Septembris proxime futuri: hoc tamen adjecto, quod dictum terminum, ac unicuique Sessioni in posterum præfigendum, ipsa S. Synodus pro ejus arbitrio, & voluntate, sicut rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione restringere, & prorogare libere possit, & valeat. Idem supra Sess. 9.

SESSIO XXII.

Quæ est VI. sub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 17. Mensis Septemb. 1562.

Doctrina de Sacrificio Missæ.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostol. Sedis Legatis, ut vetus, absoluta, atque omni ex parte perfecta de magno Eucharistię mysterio in Sancta Catholica Ecclesia fides, atque doctrina retineatur, & in sua puritate, propulsatis erroribus, atque hæresibus, conservetur, de ea, quatenus verum, & singulare sacrificium est, Spiritus sancti illustratione edocta, hæc, quę sequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit. Supra sess. 13. in princ.

Caput. I.

De institutione Sacrosancti Missæ Sacrificii.

QUoniam sub priori testamento, teste Apost. Paulo, propter Levitici sacerdotii imbecillitatem, consummatio non erat; oportuit, Deo Patre misericordiarum ita ordinante, sacerdotem alium secundum Ordinem Melchisedech surgere, D. N. Jesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consumare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noster, etsi semel seipsum in ara Crucis, morte intercedente, Hebr. 7. Hebr. 7. 9. & 10. cap. Semel immolatus,

cum seq. de Conf. Dist. 2. Deo Patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur; quia tamen per mortem sacerdotium ejus extinguendum non erat, in cœna novissima, qua nocte tradebatur, ut dilectę sponsę suę Ecclesię visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, quo cruentum illud Conc. Tol. 12. c. 5. semel in Cruce peragendum repręsentaretur, ejusque 1. Cor. 11. memoria in finem usque sæculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quę a nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur, Psal. 109. ca. In calicem. & c. Accipite. de Conf. Dist. 2. sacerdotem secundum ordinem Melchisedech se in æternum constitutum declarans, corpus, & sanguinem suum sub speciebus panis, & vini Deo Patri obtulit, ac sub earumdem rerum symbolis Apostolis, quos tunc novi Testamenti sacerdotes constituebat, ut sumerent, tradidit; & eisdem, eorumque in sacerdotio successoribus, ut offerrent, Matth. 26. Luc. 22. pręcepit, per hęc verba: Hoc facite in meam commemorationem, ut semper Catholica Ecclesia in- Exodi 13. tellexit, & docuit. Nam celebrato veteri Pascha, quod in memoriam exitus de Ægipto multitudo filiorum Israel immolabat, novum instituit Pascha, se ipsum ab Ecclesia per sacerdotes sub signis visibilibus immolandum in memoriam transitus sui ex hoc mundo ad Patrem, quando per sui sanguinis effusionem nos redemit, eripuitque de potestate te- Col. 1. nebrarum, & in regnum suum transtulit. Et hęc quidem illa munda oblatio est, quę nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari potest; quam Malach. 1. Dominus per Malachiam nomini suo, quod magnum futurum esset in Gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit, & quam non obscure innuit Apostolus Paulus, Corinthiis scribens, 1. Cor. 10. cum dixit, Non posse eos, qui participatione mensæ Dæmoniorum polluti sunt, mensæ Domini participes fieri, per mensam Altare utrobique intelli- Gen. 4. & 22. Levit. 1. 2. & 3. & alibi. gens. Hæc denique illa est, quæ per varias sacrificiorum, naturæ, & legis tempore, similitudines

figu-

figurabatur; utpote quę bona omnia per illa significata, velut illorum omnium consummatio, & perfectio, complectitur.

Caput II.

Sacrificium Missæ est propitiatorium pro vivis, & defunctis.

ET quoniam in divino hoc Sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & incruente immolatur, qui in ara Crucis semel seipsum cruente obtulit, docet S. Synodus Sacrificium istud vere propitiatorium esse, per ipsumque fieri, ut, si cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reverentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno. Hujus quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentiæ concedens, crimina, & peccata etiam ingentia dimittit. una enim, eademque est hostia, idem nunc offerens sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerendi ratione diversa. Cujus quidem oblationis, cruentę, inquam, fructus per hanc incruentam uberrime percipiuntur: tantum abest, ut illi per hanc quovis modo derogetur. Quare non solum pro fidelium vivorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus, sed pro defunctis in Christo nondum ad plenum purgatis, rite, juxta Apostolorum traditionem, offertur.

Ad Tit. 1.

Heb. 9.

August. 10. de Civ. Dei, c. 20.

Infr. can. 3. & sess. 25. in prin.

Caput III.

De Missis in honorem Sanctorum.

ET quamvis in honorem, & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia celebrare consueverit, non tamen illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui illos coronavit; unde nec sacerdos dicere solet: Offero tibi sacrificium, Petre, vel Paule, sed Deo de illorum victoriis

August. de Civ. Dei l. 8. c. 27. Infr. Can. 5. & Sess. 25. de invoc. Sanctor.

ctoris gratias agens, eorum patrocinia implorat; ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam facimus in terris.

Caput IV.
De Canone Missæ.

c. Nihil de Conf. Dist. 2. Ambrof. de Sacram. l. 4. c. 6. August. ad Januar. super illis verbis Pauli: Cetera, cum venero, disponam. & ferm. de Corp. Christi, & ep. ad Paulin. ex Apostolica vero tradit. emanasse testantur. cap. Jacobus, cum glos. de Conf. Dist. 1. Vigilius P. epi. ad Euther. & Innocent. 1. in c. Cum Marthæ de celeb. Miss.

ET cum Sancta sancte administrari conveniat, sitque hoc omnium sanctissimum sacrificium, Ecclesia Catholica, ut digne, reverenterque offerretur, ac perciperetur, sacrum Canonem multis ante sæculis instituit, ita ab omni errore purum, ut nihil in eo contineatur, quod non maxime sanctitatem, ac pietatem quandam redoleat, mentesque offerentium in Deum erigat. is enim constat cum ex ipsis Domini verbis, tum ex Apostolorum traditionibus, ac sanctorum quoque Pontificum piis institutionibus.

Caput V.
De solemnibus Missæ Sacrificii Cæremoniis.

Aug. l. 3. de Lib. arb. c. 10. Humana autem anima.

Infra Can. 7.

CUmque natura hominum ea sit, ut non facile queat sine adminiculis exterioribus ad rerum divinarum meditationem sustolli; propterea pia Mater Ecclesia ritus quosdam, ut scilicet quædam submissa voce, alia vero elatiore in Missa pronuntiarentur, instituit. Cæremonias item adhibuit, ut mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaque id genus multa, ex Apostolica disciplina, & traditione; quo & majestas tanti sacrificii commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis, & pietatis signa, ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Caput VI.
De Missa, in qua solus Sacerdos communicat.

Sicut in primitiva Ecclesia factum testatur. c. omnes fideles, de Conf.

OPtaret quidem Sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis fideles adstantes non solum spi-

ſpirituali affectu, ſed ſacramentali etiam Euchariſtiæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſimi hujus ſacrificii fructus uberior proveniret. nec tamen, ſi id non ſemper fiat, propterea Miſſas illas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, ut privatas, & illicitas damnat, ſed probat, atque adeo commendat. ſiquidem illæ quoque Miſſæ vere communes cenſeri debent; partim, quod in eis populus ſpiritualiter communicet; partim vero, quod a publico Eccleſiæ miniſtro non pro ſe tantum, ſed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Chriſti pertinent, celebrentur.

Diſt. 1. & c. Peracta, eod. Diſt. 2. Alioqui nec Fabianus, de Conſec. Diſt. 2. c. Et ſi non. nec Conc. Eliber. de Conſ. Diſt. 2. c. Omnis homo. nec 1. Toletan. c. 13. probaſſet certis tantum temporibus communicautes.

Caput VII.

De aqua vino miſcenda in Calice offerendo.

MOnet deinde S. Synodus, præceptum eſſe ab Eccleſia ſacerdotibus, ut aquam vino in calice offerendo miſcerent, tum quod Chriſtum Dominum ita feciſſe credatur, tum etiam, quia e latere ejus aqua ſimul cum ſanguine exierit, quod Sacramentum hac mixtione recolitur; &, cum aquæ in Apocalypſi B. Joan. populi dicantur, ipſius populi fidelis cum capite Chriſto unio repræſentatur.

Synodus 6. c. 32 Conc. Carthagin. 3. c. 24 Brac. 3. c. 1. ex Cypr. l. 2. epiſt. 3. & Florent. de Sacr. Euch. c. in Sacramentorum, c. Non oportet, c. Cum omne, & ca. in Calicem de Conſ. Diſt. 2. c. Cum Marthæ, §. Quæſiviſti de celeb. Miſſ. Joan. 19. Apoc. 17.

Caput VIII.

De Miſſa vulgari lingua paſſim non celebranda; & myſteriis ejus populo explicandis.

ETſi Miſſa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire viſum eſt Patribus, ut vulgari paſſim lingua celebraretur. Quamobrem, retento ubique cujuſque Eccleſiæ antiquo, & a S. Rom. Eccleſia omnium Eccleſiarum matre, & magiſtra probato ritu, ne oves Chriſti eſuriant, neve parvuli panem petant, & non ſit, qui frangat eis, mandat S. Synodus Paſtoribus, & ſingulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Miſſarum celebrationem, vel per ſe, vel per alios, ex iis, quæ in Miſſa leguntur, ali-

Latini Græce & viciſſim Græci Latine celebrare prohibentur, ex Conſt. Pii 5. Providentia. 1566.

Thren. 4. Sup. Seſſ. 5. ca. 2. de refor. & inf. Seſſ. 24. c. 7. de ref.

aliquid exponant; atque inter cætera sanctissimi hujus sacrificii mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & festis.

Caput IX.

Præfatio Canonum sequentium.

QUia vero adversus veterem hanc in sacrosancto Euangelio, Apostolorum traditionibus, sanctorumque Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi disseminati sunt errores, multaque a multis docentur, atque disputantur; sacrosancta Synodus, post multos, gravesque his de rebus mature habitos tractatus, unanimi Patrum omnium consensu, quæ huic purissimæ fidei, sacræque doctrinæ adversantur, damnare, et a sancta Ecclesia eliminare per subjectos hos Canones constituit.

De Sacrificio Missæ.

CANON I.

SI quis dixerit, in Missa non offerri Deo verum, et proprium sacrificium, aut quod offerri non sit aliud, quam nobis Christum ad manducandum dari; anathema sit.

CANON II.

1. Cor. 11. Lucæ 21. Supra cap. 1. de hoc Sacr.

Si quis dixerit, illis verbis: Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos sacerdotes, aut non ordinasse, ut ipsi, aliique sacerdotes offerrent corpus, & sanguinem suum; anathema sit.

CANON III.

Sup. cap. 2. ib.

Si quis dixerit, Missę sacrificium tantum esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificii in Cruce peracti, non autem propitiatorium, vel soli prodesse sumenti, neque pro vivis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere; anathema sit. CA-

CANON IV.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari sanctissimo Christi sacrificio in Cruce peracto per Missę sacrificium, aut illi per hoc derogari; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, imposturam esse Missas celebrare in honorem Sanctorum, & pro illorum intercessione apud Deum obtinenda, sicut Ecclesia intendit; anathema sit. Supr. cap. 3.

CANON VI.

Si quis dixerit, Canonem Missæ errores continere, ideoque abrogandum esse; anathema sit. Supr. cap. 4. ib

CANON VII.

Si quis dixerit, ceremonias, vestes, & externa signa, quibus in Missarum celebratione Ecclesia Catholica utitur, irritabula impietatis esse magis, quam officia pietatis; anathema sit. c. sane de celebr. Miss. Sup. cap. 5. ib.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Missas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, illicitas esse, ideoque abrogandas; anathema sit. Supra c. 6. de hoc sacr.

CANON IX.

Si quis dixerit, Ecclesię Romanæ ritum, quo submissa voce pars Canonis, & verba consecrationis proferuntur, damnandum esse; aut lingua tantum vulgari Missam celebrari debere; aut aquam non miscendam esse vino in Calice offerendo; eo quod sit contra Christi institutionem; anathema sit. Supr. c. 8. ibid. c. in Sacramentor. de cons d. 2.

Decretum de observandis, & evitandis in celebratione Missæ.

QUanta cura adhibenda sit, ut sacrosanctum Missę sacrificium omni religionis cultu, ac veneratione celebretur, quivis facile existimare poterit, qui cogitarit, maledictum in Sacris litteris eum vocari, qui facit opus Dei negligenter. Quod si necessario fatemur, nullum aliud opus adeo sanctum, ac divinum a Christifidelibus tra- Jer. 48.

tractari posse, quam hoc ipsum tremendum mysterium, quo vivifica illa hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in altari per sacerdotes quotidie immolatur; satis etiam apparet, omnem operam, & diligentiam in eo ponendam esse, ut quanta maxime fieri potest interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori devotionis, ac pietatis specie peragatur. Cum igitur multa jam sive temporum vitio, sive hominum incuria, & improbitate irrepsisse videantur, quæ a tanti sacrificii dignitate aliena sunt, ut ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem restituatur, decernit S. Synodus, ut ordinarii locorum Episcopi ea omnia prohibere, atque e medio tollere sedulo curent, ac teneantur, quæ vel avaritia idolorum servitus, vel irreverentia, quæ ab impietate vix sejuncta esse potest, vel superstitio, veræ pietatis falsa imitatrix, induxit. Atque, ut multa paucis comprehendantur, in primis, quod ad avaritiam pertinet, cujusvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Missis novis celebrandis datur; necnon importunas, atque illiberales eleemosynarum exactiones potius, quam postulationes, aliaque hujusmodi, quę a simoniaca labe, vel certe a turpi quæstu non longe absunt, omnino prohibeant. Deinde, ut irreverentia vitetur, singuli in suis Diœcesibus interdicant, ne cui vago, et ignoto sacerdoti Missas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publice, et notorie criminosus sit, aut sancto altari ministrare, aut sacris interesse permittant; neve patiantur privatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam, et ad divinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eisdem Ordinariis designanda, et visitanda, sanctum hoc sacrificium a sæcularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi, ac nisi prius qui intersint, decenter composito corporis habitu, declaraverint, se mente etiam, ac devoto cordis affectu, non solum

Sup. sess. 22. c. 7. de Sac. Euch.

Ephes. 5.

Concil. Laodicen. Can. 58. Conc. Carthag. 2. Can. 9. c. Sicut, cum seq. c. Hic ergo, c. Nullus presbyter, & c. Clericos. de Cons. dist. 1. Anacletus ep. 1.

lum corpore, adesse. Ab ecclesiis vero musicas eas, ubi sive organo, sive cantu lascivum, aut impurum aliquid miscetur; item sæculares omnes actiones, vana, atque adeo profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant, ut domus Dei vere domus orationis esse videatur, ac dici possit. Postremo, ne superstitioni locus aliquis detur, edicto et pœnis propositis caveant, ne sacerdotes aliis, quam debitis horis celebrent, neve ritus alios, aut alias cæremonias, et preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequenti, et laudabili usu receptæ fuerint. Quarumdam vero Missarum, et candelarum certum numerum, qui magis a superstitioso cultu, quam a vera religione inventus est, omnino ab Ecclesia removeant; doceantque populum, quis sit, et a quo potissimum proveniat sanctissimi hujus sacrificii tam pretiosus, ac cœlestis fructus. Moneant etiam eundem populum, ut frequenter ad suas Parochias, saltem diebus Dominicis, et majoribus festis, accedat. Hæc igitur omnia, quæ summatim enumerata sunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non solum ea ipsa, sed quæcumque alia huc pertinere visa fuerint, ipsi pro data sibi a sacrosancta Synodo potestate, ac etiam ut delegati Sedis Apostolicæ prohibeant, mandent, corrigant, statuant, atque ad ea inviolate servanda censuris Ecclesiasticis, aliisque pœnis, quæ illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellant; non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque.

Concil. Antisiod. c. 9. & Cabilon. sub Vitaliano. c. 19.

Pœnas pecuniarias adjecit Pius V. in Bulla. Cum primum, 1566.

Isa. 59.
Matth. 23.

cap. 2. de Paroch.
Conc. Agath. c. 21. & 63.

Decretum de Reformatione.

EAdem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ

Sedis Legatis, ut reformationis negotium prosequatur, hæc in præsenti Sessione statuenda censuit.

Caput I.

Canones de vita, & honestate Clericorum innovantur.

Infra sess. ult. de ref. cap. 1. c. His igitur, dist. 23. Matth. 5. Tit. 2. c. Qualiter 17. de accus. c. Cler. 21. dist.

Nihil est, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum assidue instruat, quam eorum vita, & exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt. cum enim a rebus sæculi in altiorem sublati locum conspiciantur, in eos, tanquam in speculum reliqui oculos conjiciunt, ex iisque sumunt, quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Clericos, in sortem Domini vocatos, vitam, moresque suos omnes componere, ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque omnibus rebus, nil, nisi grave, moderatum, ac religione plenum præseferant; levia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant; ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur, quo majore in Ecclesia Dei & utilitate, & ornamento hæc sunt, ita etiam diligentius sint observanda, statuit Sancta Synodus, ut quæ alias a summis Pontificibus, & a sacris Conciliis de Clericorum vita, honestate, cultu, doctrinaque retinenda, ac simul de luxu, comessationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscumque criminibus, nec non sæcularibus negotiis fugiendis copiose, ac salubriter sancita fuerunt, eadem in posterum iisdem pœnis, vel majoribus, arbitrio Ordinarii imponendis, observentur; nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, suspendat. Si qua vero ex his in desuetudinem abiisse compererint, ea quamprimum in usum revocari, & ab omnibus accurate custodiri studeant: non obstantibus consuetudinibus quibuscumque: ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persolvant.

Sess. 14. in procemio, & sess. 24. de ref. c. 12. tot. tit. de vi, & hon. Cler. extra in 6. & Clem. c. Non oportet, in 2. de cons. dist. 5. c. Canonum 14. q. 4. c. Credo, 21. q. 3. Conc. Carth. 3. cap. 15. Conc. Chalced. ca. 3. Conc. Arelat. 2. c. 14. 1. Conc. Matiscon. ca. 5. & 2. Nicæ. c. 16. & 4. Carth. c. 44. & seqq.

Ca-

Caput II.

Quinam ad Cathedrales Ecclesias assumendi.

QUicumque posthac ad Ecclesias Cathedrales erit assumendus, is non solum natalibus, ætate, moribus, & vita, ac aliis, quæ a sacris Canonibus requiruntur, plene sit præditus, verum etiam in sacro Ordine antea, saltem sex mensium spatio, constitutus; quarum rerum instructio, si ejus notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, a Sedis Apostolicæ Legatis, seu Nuntiis provinciarum, aut ejus Ordinario, eoque deficiente, a vicinioribus Ordinariis sumatur. Scientia vero præter hæc ejusmodi polleat, ut muneris sibi injungendi necessitati possit satisfacere; ideoque antea in Universitate studiorum Magister, sive Doctor, aut Licentiatus in Sacra Theologia, vel jure Canonico merito sit promotus, aut publico alicujus Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Quod si Regularis fuerit, a superioribus suæ religionis similem fidem habeat. Prædicti autem omnes, unde instructio, seu testificatio erit sumenda, hæc fideliter, & gratis referre teneantur: alioquin eorum conscientias graviter oneratas esse sciant; ac Deum, & Superiores suos habebunt ultores.

c. cum in cunctis, & c. cum nobis, de elec. c. grave nimis, de præb. & inf. sess. 24. c. 1. de refor. Concil. Sardicen. c. 13. Concil. Rom. sub Nic. I. ver. ut nullus Laicus. c. de Syracusane, 28. dist. & dist. 61. per totam. Supra Sess. 7. ca. 1. de ref.

Vide Const. Pii V. quamvis 1568.

Caput III.

Creandæ distributiones quotidianæ ex tertia parte quorumcumque fructuum. Portio absentium quibus cedat. Certi casus excepti.

EPiscopi, etiam tanquam delegati Apostolici, ex fructibus, & proventibus quibuscumque omnium dignitatum, personatuum, & officiorum, in Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis existentium, tertiam partem in distributiones, eorum arbitrio assignandas, dividere possint; ut scilicet qui eas obtinent, si personaliter competens sibi servi-

Supra sess. 21. de ref. c. 3.

tium, juxta formam ab eisdem Episcopis præscribendam, quolibet die statuto non impleverint, illius diei distributionem amittant, nec ejus quoquo modo dominium acquirant, sed fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarii, applicetur. crescente vero contumacia, contra eos juxta sacrorum Canonum constitutiones procedant. Quod si alicui ex prædictis dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis de jure, seu consuetudine jurisdictio, administratio, vel officium non competat, sed extra Civitatem in Diœcesi cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit; tunc pro tempore, quo in curata Ecclesia resederit, ac ministraverit, tanquam præsens sit, ac divinis intersit, in ecclesiis Cathedralibus, ac Collegiatis habeatur. Hæ in iis tantum ecclesiis constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel statutum, ut dictæ dignitates non servientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & proventuum ascendat, non obstantibus consuetudinibus etiam immemorabilibus, exemptionibus, & constitutionibus, etiam juramento, & quavis auctoritate firmatis.

Toto tit. de Cler. non resid. & c. Cum ex eo de elect. in 6.

Vide const. 65. Pii V. Cupientes, 1568.

Caput IV.

In quacumque Cathedrali, vel Collegiata, majoribus necdum initiati vocem in Capitulo non habeant. Quid præstare teneantur ad eos promoti. quinam deinceps promovendi.

Quicumque in Cathedrali, vel Collegiata, sæculari, vel Regulari ecclesia divinis mancipatus officiis in Subdiaconatus ordine saltem constitutus non sit; vocem in hujusmodi ecclesiis in Capitulo non habeat, etiamsi hoc sibi ab aliis libere fuerit concessum. Ii vero, qui dignitates, personatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinent,

aut

aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet, ut alii Missas, alii Euangelium, alii Epistolas dicant, seu cantent, quocumque ii privilegio, exemptione, prærogativa, generis nobilitate sint insigniti, teneantur, justo impedimento cessante, infra annum ordines suscipere requisitos, alioquin pœnas incurrant, juxta constitutionem Concil. Viennensis, quæ incipit: Ut ii, qui, quam præsenti decreto innovat; cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos ordines per seipsos exercere, ac cætera omnia officia, quæ debent in cultu divino præstare, sub eisdem, & aliis, etiam gravioribus pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec aliis in posterum fiat provisio, nisi iis, qui jam ætatem, & cæteras habilitates integre habere dignoscantur; aliter irrita sit provisio.

Juxta c. Præterea cum glos. de ætat. & qual. & c. Si is de instit. in 6. Vide infra.

inf. sess. 24. c. 11. de ref.

Caput V.

Committantur Episcopo Dispensationes extra Curiam, & ab eo examinentur.

Dispensationes, quacumque auctoritate concedendæ, si extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetraverint; eæ vero, quæ gratiose concedentur, suum non sortiantur effectum, nisi prius ab eisdem, tanquam delegatis Apostolicis, summarie tantum, & extrajudicialiter cognoscatur, expressas preces subreptionis, vel obreptionis vitio non subjacere.

Caput VI.

Circumspecte commutandæ ultimæ voluntates.

In commutationibus ultimarum voluntatum, quæ non nisi ex justa, & necessaria causa fieri debent, Episcopi, tanquam delegati Sedis Apostolicæ, summarie, & extrajudicialiter cognoscant, nihil in precibus, tacita veritate, vel sug-

inf. sess. ult. de ref. c. 4.

gesta falsitate, fuisse narratum, priusquam commutationes prædictæ executioni demandentur.

Caput VII.

Innovatur decretum Innocentii IV. Papæ de appellationibus.

Legati, & Nuntii Apostolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpositis, in quibusvis causis, tam in admittendis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus, post appellationem servare teneantur formam, & tenorem sacrarum Constitutionum, & præsertim Innoc. IV. quæ incipit, Romana: quacumque consuetudine, etiam immemorabili, aut stylo, vel privilegio in contrarium non obstantibus; aliter inhibitiones, & processus, & inde secuta quæcumque, sint ipso jure nulla.

In Conc. Lugd. Vide infra.

Caput VIII.

Pias omnium dispositiones exequantur Episcopi. Quæcumque pia loca visitent, dummodo non sint sub immediata Regum protectione.

Episcopi, etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus a jure concessis, omnium piarum dispositionum tam in ultima voluntate, quam inter vivos, sint executores: & habeant jus visitandi hospitalia, Collegia quæcumque, ac confraternitates laicorum, etiam quas scholas, sive quocumque alio nomine vocant; non tamen quæ sub Regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia: eleemosynas Montis Pietatis, sive charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiamsi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis privilegio sint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt, ipsi ex officio suo, juxta sacrorum Canonum statuta, cognoscant, & exequan-

Cle. quia contingit, de rel. dom.

Vide Const. Clem. VIII. Quæcumque, 1604.

Cap. nos quidem. c. si hæ-

quantur: non obſtantibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, privilegio, aut ſtatuto.

redes. & catua.

Caput IX.

Quorumcumque locorum piorum Adminiſtratores rationem reddant Ordinario, niſi aliter in fundatione ſit cautum.

ADminiſtratores tam eccleſiaſtici, quam laici fabricæ cujuſvis Eccleſiæ, etiam Cathedralis, Hoſpitalis, Confraternitatis, Eleemoſynæ, Montis Pietatis, & quorumcumque piorum locorum, ſingulis annis teneantur reddere rationem adminiſtrationis Ordinario, conſuetudinibus, & privilegiis quibuſcumque in contrarium ſublatis; niſi ſecus forte in inſtitutione, & ordinatione talis Eccleſiæ, ſeu fabricæ expreſſe cautum eſſet. Quod ſi ex conſuetudine, aut privilegio, aut ex Conſtitutione aliqua loci, aliis ad id deputatis ratio reddenda eſſet, tunc cum iis adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ liberationes dictis adminiſtratoribus minime ſuffragentur.

Sup. ſeſſ. 7. c. ult. de ref. Clem. Quia contingit, §. ut autem præmiſſa, de rel. domib. infra ſeſſ. 25. c. 8. de ref.

Caput X.

Notarii Epiſcoporum examini & judicio ſubjaceant.

CUm ex Notariorum imperitia plurima damna, & multarum occaſio litium oriatur, poſſit Epiſcopus quoſcumque Notarios, etiamſi Apoſtolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tanquam delegatus Sedis Apoſtolicæ, examinatione adhibita, eorum ſufficientiam ſcrutari, illiſque non idoneis repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officii ejus in negotiis, litibus, & cauſis Eccleſiaſticis, ac ſpiritualibus exercendi uſum perpetuo, aut ad tempus prohibere; neque eorum appellatio interdictionem Ordinarii ſuſpendat.

Caput XI.

Bonorum cujuſcumque Eccleſiæ aut pii loci occupatores puniuntur.

Conc. 5. Aurel. c. 13. & ſeqq. Concil. Triburien. 1. cap. 7. Conc. Aurel. 3. c. 17. Conc. Tur. 2. c. 25. Conc. Mogun. ſub Leon. IV. c. 6. & 11. Concil. Aquiſgr. ſub Steph. V. c. 88. Conc. Lateran. ſub Leon. X. ſeſſ. 9. & 10. c. Prædia cum ſeq. 12. q. 2. 1. Tim. 6.

SI quem clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupaverit, ut alicujus Eccleſiæ, ſeu cujuſvis ſæcularis, vel regularis beneficii, Montium Pietatis, aliorumque piorum locorum juriſdictiones, bona, cenſus, ac jura etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, ſeu quaſcumque obventiones, quæ in miniſtrorum, & pauperum neceſſitates converti debent, per ſe, vel alios, vi, vel timore incuſſo, ſeu etiam per ſuppoſitas perſonas Clericorum, aut laicorum, ſeu quacumque arte, aut quocumque quæſito colore, in proprios uſus convertere, illoſque uſurpare præſumpſerit, ſeu impedire, ne ab iis, ad quos jure pertinent, percipiantur; is anathemati tamdiu ſubjaceat, quamdiu juriſdictiones, bona, res, jura, fructus, & reditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque, etiam ex donatione ſuppoſitæ perſonæ, pervenerint, eccleſiæ, ejuſque adminiſtratori, ſive beneficiato, integre reſtituerit; ac deinde a Romano Pontifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi ejuſdem Eccleſiæ patronus fuerit, etiam jure patronatus, ultra prædictas pœnas, eo ipſo privatus exiſtat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis, & uſurpationis hujuſmodi fabricator, ſeu conſentiens fuerit, eiſdem pœnis ſubjaceat, nec non quibuſcumque beneficiis privatus ſit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur, & a ſuorum Ordinum executione, etiam poſt integram ſatisfactionem, & abſolutionem, ſui Ordinarii arbitrio ſuſpendatur.

Vide Bullam Cœnæ clauſula 17.

De-

Decretum super petitione concessionis Calicis.

INsuper cum eadem sacrosancta Synodus superiori Sessione duos articulos alias propositos, & tunc nondum discussos, videlicet: An rationes, quibus sancta Catholica Ecclesia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes sub una panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittendus; & An, si honestis, & Christianæ charitati consentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno calicis usus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam illæ sint, in aliud tempus, oblata sibi occasione, examinandos, atque definiendos reservaverit; nunc eorum, pro quibus petitur, saluti optime consultum volens, decrevit, integrum negotium ad Sanctissimum Dominum nostrum esse referendum, prout præsenti decreto refert, qui pro sua singulari prudentia id efficiat, quod utile Reipublicæ Christianæ, & salutare petentibus usum Calicis fore judicaverit. Supra sess. 21. can. 4. & sess. 21. in decr. prorog.

Indictio futuræ Sessionis.

INsuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus diem futuræ Sessionis ad feriam quintam post octavam festivitatis Omnium Sanctorum, quæ erit die 12. Mensis Novembris, indicit; & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonii, &c.

Prorogata fuit Sessio usque ad diem 15. Julii 1563.

SESSIO XXIII.

Quæ est VII. *sub Pio IV. Pont. Max.*

Celebrata die 15. Mensis Julii 1563.

Vera, & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis ad condemnandos errores nostri temporis, a Sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata fuit hac Sessione sub Pio IV. Septima.

Caput I.

Cyprian. lib. 1. advers. Judæos.

SAcrificium, & sacerdotium ita Dei ordinatione conjuncta sunt, ut utrumque in omni lege extiterit. Cum igitur in novo Testamento S.ctum Euch. sacrificium visibile ex Domini institutione Catholica Ecclesia acceperit; fateri etiam oportet, in ea novum esse visibile, & externum sacerdotium, in quod vetus translatum est. Hoc autem ab eodem Domino Salvatore nostro institutum esse, atque Apostolis, eorumque successoribus in sacerdotio potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrandi corpus, & sanguinem ejus, necnon & peccata dimittendi, & retinendi, sacræ litteræ ostendunt, & Catholicæ Ecclesiæ traditio semper docuit.

Hebr. 7. Matth. 16. Marci 14. Luc. 22. Joan. 20.

Caput II.

De Septem Ordinibus.

CUm autem divina res sit tam sancti Sacerdotii ministerium, consentaneum fuit, quo dignius, & majori cum veneratione exerceri posset, ut in Ecclesiæ ordinatissima dispositione plures, & diversi essent ministrorum ordines, qui Sacerdotio ex officio deservirent, ita distributi, ut qui jam clericali tonsura insigniti essent, per minores ad majores ascenderent. Nam non solum de Sacerdotibus, sed & de Diaconis Sacræ litteræ apertam men-

Infr. ca. 2. & c. 17. de ref. 1. Tim. 3. & Act. 21. Ignatius epist. ad Antioch.

mentionem faciunt, & quæ maxime in illorum ordinatione attendenda ſunt, graviſſimis verbis docent; & ab ipſo Eccleſiæ initio ſequentium ordinum nomina, atque uniuſcujuſque eorum propria miniſteria, Subdiaconi ſcilicet, Acolythi, Exorciſtæ, Lectoris, & Oſtiarii, in uſu fuiſſe cognoſcuntur, quamvis non pari gradu. Nam Subdiaconatus ad majores ordines a Patribus, & a Sacris Conciliis refertur, in quibus & de aliis inferioribus frequentiſſime legimus.

Tertul. de Preſcrip. l. 1. c. 41. Cypr. ep. 55.

Conc. Rom. 3. ſub Sylveſtr. Elibérit. c. 43. Carthag. 4. c. 5. et ſeqq. c. Nullus, ult. 60. diſt. c. Si quis eorum. c. Erubeſc[illegible], et c. Nemo, diſt. 32. c. A multis de æt. et qual. et c. Miramur, de ſer. non ord.

Caput III.

Ordinem vere eſſe Sacramentum.

CUm Scripturæ teſtimonio, Apoſtolica traditione, & Patrum unanimi conſenſu perſpicuum ſit, per ſacram ordinationem, quæ verbis, & ſignis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, ordinem eſſe vere, & proprie unum ex ſeptem Sanctæ Eccleſiæ Sacramentis. inquit enim Apoſtolus: Admoneo te, ut reſuſcites gratiam Dei, quæ eſt in te, per impoſitionem manuum mearum. non enim dedit nobis Deus ſpiritum timoris, ſed virtutis, & dilectionis, & ſobrietatis.

1. Tim. 4.

2. Tim. 1.

Cap. IV.

De Eccleſiaſtica hierarchia, & Ordinatione.

QUoniam vero in Sacramento Ordinis, ſicut & in Baptiſmo, & Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri poteſt, merito S. Synodus damnat eorum ſententiam, qui aſſerunt, novi Teſtamenti ſacerdotes temporariam tantummodo poteſtatem habere, & ſemel rite Ordinatos iterum laicos effici poſſe, ſi verbi Dei miniſterium non exerceant. Quod ſi quis omnes Chriſtianos promiſcue novi Teſtamenti ſacerdotes eſſe, aut omnes pari inter ſe poteſtate ſpirituali præditos affirmet, nihil aliud facere videtur, quam Eccle-

Sup. Seſſ. 7. de Sacr. in genere can. 9. et infr. can. 4.

Ecclesiasticam Hierarchiam, quæ est ut castrorum acies ordinata, confundere: perinde ac si contra B. Pauli doctrinam omnes Apostoli, omnes Prophetæ, omnes Euangelistæ, omnes Pastores, omnes sint Doctores. Proinde sacrosancta Synodus declarat, præter cæteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc Hierarchicum ordinem præcipue pertinere, & positos, sicut idem Apostolus ait, a Spiritu sancto regere Ecclesiam Dei, eosque Presbyteris superiores esse, ac Sacramentum Confirmationis conferre, ministros Ecclesiæ ordinare, atque alia pleraque peragere ipsos posse, quarum functionum potestatem reliqui inferioris Ordinis nullam habent. Docet insuper Sacrosancta Synodus, in ordinatione Episcoporum, Sacerdotum, & cæterorum Ordinum, nec populi, nec cujusvis sæcularis potestatis, & magistratus consensum, sive vocationem, sive auctoritatem ita requiri, ut sine ea irrita sit ordinatio: quin potius decernit, eos, qui tantummodo a populo, aut sæculari potestate, ac magistratu vocati, & instituti ad hæc ministeria exercenda ascendunt, & qui ea propria temeritate sibi sumunt, omnes non Ecclesiæ ministros, sed fures, & latrones, per ostium non ingressos, habendos esse. Hæc sunt, quæ generatim sacræ Synodo visum est Christi fideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria certis, & propriis Canonibus in hunc, qui sequitur, modum, damnare constituit; ut omnes, adjuvante Christo, fidei regula utentes, in tot errorum tenebris catholicam veritatem facilius agnoscere, & tenere possint.

Cant. 6. 1. Cor. 12. Ephes. 4. c. Cum ex injuncto, de hær.

Act. 20. Coelest. 1. epist. ad Episc. Gall. cap. 1. Sup. sess. 7. de Confir. can. 3. Concil. Hispal. 2. c. 5. 7. et alibi.

Laodicen. Conc. c. 13.

Joan. 10. c. Ordinationes 1. q. et c. Relatum, de jur. patr.

De Sacramento Ordinis.

CANON I.

Supr. c. 1. de hoc Sacram.

SI quis dixerit, non esse in novo Testamento sacerdotium visibile, & externum: vel non esse

ſe poteſtatem aliquam conſecrandi, & offerendi verum corpus, & ſanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi; ſed officium tantum, & nudum miniſterium prædicandi Euangelium; vel eos, qui non prædicant, prorſus non eſſe ſacerdotes; anathema ſit.

Matth. 16. c. Manet, cum ſeq. 24. q. 1.

CANON II.

Si quis dixerit, præter ſacerdotium non eſſe in Eccleſia Catholica alios ordines, & majores, & minores, per quos, velut per gradus quoſdam, in ſacerdotium tendatur; anathema ſit.

c. in ſingulis cum ſeq. Diſt. 77. Supra c. 2. de hoc Sacr. infra de ref. c. 13.

CANON III.

Si quis dixerit, ordinem, ſive ſacram ordinationem non eſſe vere, & proprie Sacramentum a Chriſto Domino inſtitutum; vel eſſe figmentum quoddam humanum excogitatum a viris rerum eccleſiaſticarum imperitis; aut eſſe tantum ritum quemdam eligendi miniſtros verbi Dei, & Sacramentorum; anathema ſit.

Supra c. 1. de hoc Sacr.

CANON IV.

Si quis dixerit, per ſacram ordinationem non dari Spiritum ſanctum, ac proinde fruſtra Epiſcopos dicere: Accipe Spiritum ſanctum, aut per eam non imprimi characterem, vel eum, qui ſacerdos ſemel fuit, laicum rurſus fieri poſſe; anathema ſit.

Conc. Tolet. 8. c. 7.

CANON V.

Si quis dixerit, ſacram Unctionem, qua Eccleſia in ſancta ordinatione utitur, non tantum non requiri, ſed contemnendam, & pernicioſam eſſe; ſimiliter & alias ordinis cæremonias; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, in Eccleſia Catholica non eſſe Hierarchiam divina ordinatione inſtitutam, quæ conſtat ex Epiſcopis, Presbyteris, & miniſtris; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Epiſcopos non eſſe Presbyteris ſuperiores, vel non habere poteſtatem confirmandi,

di, & ordinandi; vel eam, quam habent, illis esse cum Presbyteris communem; vel ordines ab ipsis collatos, sine populi, vel potestatis sæcularis consensu, aut vocatione, irritos esse; aut eos, qui nec ab ecclesiastica, & canonica potestate rite ordinati, nec missi sunt, sed aliunde veniunt, legitimos esse verbi, & Sacramentorum ministros; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Episcopos, qui auctoritate Romani Pontificis assumuntur, non esse legitimos, & veros Episcopos, sed figmentum humanum; anathema sit.

Decretum de Reformatione.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus reformationis materiam prosequens, hęc, quę sequuntur, in præsenti decernenda esse statuit, & decernit.

Caput I.

Rectorum Ecclesiarum in residendo negligentia varie coercetur. animarum curæ providetur.

Joan. 21. Actor. 20.

CUm præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbique divini prędicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cętera munia pastoralia incumbere, quæ omnia nequaquam ab iis præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more deserunt; sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut divinorum præceptorum memores, factique forma gregis, in judicio & veritate pascant, & regant. Ne vero ea, quæ de residentia sancte, & utiliter jam ante sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus a sacrosanctæ Synodi mente alienos trahan-

c. Ephes. 43. Dist. c. Sicut 7. q. c. Qui Episcopatum 8. q. 1. c. Præcipue. 11. q. 3. c. gloria Episcopi 12. q. 2.

Joan. 10.

1. Petr. 5.

Sup. sess. 6. de refor. c. 1.

hantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat; illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus ecclesiis quibuscumque, quocumque nomine, & titulo præfectos, etiam si Sanct. Rom. Eccles. Cardinales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia, vel Diœcesi residentiam, ubi injuncto sibi officio defungi teneantur, neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infrascriptis. Nam cum Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesiæ, vel Reipublicæ utilitas aliquos nonnunquam abesse postulent, & exigant, decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiæ causas a Beatis. Rom. Pont. aut a Metropolitano, vel, eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reipublicæ officium Episcopatibus adjunctum: cujus quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eundem tamen cum Concilio provinciali spectabit judicare de licentiis a se, vel a Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo jure abutatur: & ut pœnis Canonicis errantes puniantur. Interea meminerint discessuri, ita ovibus suis providendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia, non videntur abesse, quia statim reversuri sunt; sacrosancta Synodus vult, illud absentiæ spatium singulis annis sive continuum, sive interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere, & haberi rationem, ut id æqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimento; quod an ita sit, abscedentium conscientiæ relinquit, quam sperat

Vide Bullam Pii IV. anno 1564. In suprema.

c. De cætero. c. Inter quatuor. c. Tuæ. & c. Relatum de Cleric. non resid c. Ad supplicationem, de renunt.

c. Quorumdam 74. dist. c. Præsentium. 7. q 1. & c. Postulastis, de voto.

c. Cum ex eo de elect. in 6. c. Beneficium, de reg. eod. & c. 2. in fi. sup. sess. 6. de ref. Sardic. Conc. c. 14.

rat

Psalm. 7. Jerem. 48. rat religiosam, & timoratam fore; cum Deo corda pateant, cujus opus non fraudulenter agere suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium Dominici adventus, Quadragesimæ, Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Pastoris præsentia oves debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali ullo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua Diœcesi eos alio vocent. (c. Si quis in clero, 7. q. 1. ex Conc. Agathe.)

Si quis autem (quod utinam nunquam eveniat) contra hujus decreti dispositionem absuerit, statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas adversus non residentes sub Paulo III. impositas, & innovatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis absentiæ fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse: sed teneri, aut ipso cessante, per Superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare; prohibita quacumque conventione, vel compositione, quæ pro fructibus male perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscumque privilegiis cuicumque Collegio, aut fabricæ concessis. (Sup. sess. 6. de ref. cap. 1. c. 2. c. Conquerente, & fere per totum, de cler. non resid.)

Eadem omnino, etiam quoad culpam, amissionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, & aliis quibuscumque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat, & decernit: ita tamen, ut quandocumque eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione, relinquant. Discedendi autem licentiam in scriptis, gratisque concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant. Quod si per edictum citati etiam (Supra sess. 6. de refor. c. 2. c. Beneficium. de Regul. in 6.)

iam

iam non perſonaliter, contumaces fuerint, liberum eſſe vult Ordinariis per cenſuras eccleſiaſticas, & ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaque juris remedia, etiam uſque ad privationem, compellere; nec executionem hanc quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cujuſcumque beneficii, pactione, ſtatuto, etiam juramento, vel quacumque auctoritate confirmato, conſuetudine, etiam immemorabili, quę potius corruptela cenſenda eſt, ſive appellatione, aut inhibitione etiam in Romana Curia, vel vigore Eugenianę Conſtitutionis ſuſpendi poſſe. Poſtremo, tam decretum illud ſub Paulo III. quam hoc ipſum in Conciliis Provincialibus, & Epiſcopalibus publicari ſancta Synodus præcipit. cupit enim, quę adeo ex paſtorum munere, animarumque ſalute ſunt, frequenter omnium auribus, mentibuſque infigi, ut in poſterum, Deo juvante, nulla temporum injuria, aut hominum oblivione, aut deſuetudine aboleantur.

c. Divina de privilegiis in ext. com.

Supra ſeſſ. 6. de ref. cap. 1.

Caput II.

Præfecti Eccleſiis conſecrationis munus intra tres menſes ſuſcipiant.

ECcleſiis Cathedralibus, ſeu ſuperioribus, quocumque nomine, ac titulo præfecti, etiamſi S. Rom. Eccleſ. Cardinales ſint, ſi munus conſecrationis intra tres menſes non ſuſceperint, ad fructuum perceptorum reſtitutionem teneantur; ſi intra totidem menſes poſtea id facere neglexerint, Eccleſiis ipſo jure ſint privati. Conſecratio vero, ſi extra Curiam Romanam fiat, in Eccleſia, ad quam promoti fuerint, aut in Provincia, ſi commode fieri poterit, celebretur.

Conc. Chalc. act. 16. c. 25. Conc. Vor. c. 76. c. quoniam, 75. d. c. quoniam 100. diſt. & ſup. ſeſſ. 7. c. 9. de ref.

Caput III.

Extra ægritudinem Epiſcopi per ſe ordines conferant.

EPiſcopi per ſemetipſos ordines conferant; quod ſi ægritudine fuerint impediti, ſubditos ſuos

non

Infra c. 8. & 10. Concil. Cart. 3. c. 31. non aliter, quam jam probatos, & examinatos ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

Caput IV.

Qui prima tonsura initiandi.

c. fin. de temp. ord. in 6. PRima tonsura non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint; quique legere, & scribere nesciant; & de quibus probabilis conjectura non sit, eos non sæcularis judicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

Caput V.

Ordinandi quibus instructi esse debeant.

AD minores ordines promovendi, bonum a Parocho, & a magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi vero, qui ad singulos majores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoveri, publice in Ecclesia propositis, de ipsorum c. quando 2. dist. 24. ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & vita a fide dignis diligenter inquirat; & litteras testi- Conc. 3. Carthag. c. 22. & 4. Carth. c. 22. infr. c. 7. moniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat.

Caput VI.

Ætas annorum quatuordecim ad beneficium Ecclesiasticum requiritur. quis privilegio fori gaudere debeat.

NUllus prima tonsura initiatus, aut etiam in c. indecorum. de ætate, & qual. minoribus ordinibus constitutus, ante decimum quartum annum beneficium possit obtinere. c. Joannes de Cler. conju. Is etiam fori privilegio non gaudeat, nisi beneficium Ecclesiasticum habeat; aut clericalem habitum, & tonsuram deferens, alicui Ecclesię ex mandato Episcopi inserviat; vel in Seminario Clericorum,

rum, aut in aliqua Schola, vel universitate de licentia Episcopi, quasi in via ad majores ordines suscipiendos versetur. In clericis vero conjugatis servetur Constitutio Bonifacii VIII. quę incipit: Clerici, qui cum unicis: modo hi clerici alicujus Ecclesiæ servitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem Ecclesiæ serviant, vel ministrent, & clericali habitu, & tonsura utantur, nemini quoad hoc privilegio, vel consuetudine, etiam immemorabili, suffragante. V de infra.

Caput VII.
Examinandi sunt ordinandi a viris peritis juris divini, & humani.

SAncta Synodus, antiquorum Canonum vestigiis inhærendo, decernit, ut, quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad civitatem evocentur; Episcopus autem sacerdotibus, & aliis prudentibus viris peritis divinæ legis, ac in ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter investiget, & examinet. cap. Quando 24. dist. Supr. ca. 5.

Caput VIII.
Quomodo, & a quo unusquisque promoveri debeat.

ORdinationes sacrorum ordinum statutis a jure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia vocatis, præsentibusque ad id Ecclesiæ Canonicis, publice celebrentur: si autem in alio diœcesis loco, præsente Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia semper adeatur. Unusquisque autem a proprio Episcopo ordinetur. Quod si quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cujusvis generalis, aut specialis Rescripti, vel Privi- Gelasius I. in Epist. 1. c. 11. c. vit. 75. dist. c. 1. cum seq. de temp. ordin. Concil. Carth. 3. c. 21. Sup. sess. 14. de ref. c. 2. & 3.

 legii

legii pretextu, etiam statutis temporibus permittatur, nisi ejus probitas, ac mores Ordinarii sui testimonio commendentur. si secus fiat, ordinans a collatione ordinum per annum, & ordinatus a susceptorum ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

Supra cap. 3. Concil. Aurel. 3. c. 5.

Caput IX.

Ordinans familiarem Episcopus, conferat statim reipsa beneficium.

EPiscopus familiarem suum non subditum ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commoratus; & beneficium, quacumque fraude cessante, statim re ipsa illi conferat, consuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obstante.

c. non liceat de præb.

Caput X.

Episcopis inferiores prælati tonsuram, vel minores Ordines ne conferant, nisi Regularibus sibi subditis: nec ipsi, aut Capitula quæcumque dimissorias concedant, graviori in Decretum peccantibus pœna statuta.

ABbatibus, ac aliis quibuscumque quantumvis exemptis, non liceat in posterum, intra fines alicujus Diœcesis consistentibus, etiamsi nullius Diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores ordines conferre; nec ipsi Abbates, & alii exempti, aut Collegia, vel Capitula quæcumque, etiam Ecclesiarum Cathedralium, litteras dimissorias aliquibus Clericis sæcularibus, ut ab aliis ordinentur, concedant: sed horum omnium ordinatio, servatis omnibus, quæ in hujus sacrosanctæ Synodi decretis continentur, ad Episcopos, intra quorum Diœcesis fines existant, pertineat: non obstantibus quibuscumque privilegiis, præscriptionibus, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impositam iis, qui contra hujus S. Synodi sub Pau-

Sup. c. 5. cum seq. & infr. c. 11. cum seqq.

Paulo III. decretum a Capitulo Episcopali, Sede vacante, litteras dimissorias impetrant, ad illos, qui easdem litteras non a Capitulo, sed ab aliis quibusvis, in jurisdictione Episcopi loco Capituli, Sede vacante, succedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annum sint ipso jure suspensi.

Sup. sess. 7. de ref. c. 10.

Caput XI.

Interstitia in susceptione minorum ordinum, & certa alia præcepta observanda.

MInores ordines iis, qui saltem latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur; ut eo accuratius, quantum sit hujus disciplinæ pondus, possint edoceri, ac in unoquoque munere, juxta præscriptum Episcopi, se exerceant, idque in ea, cui adscripti erunt, Ecclesia, nisi forte ex causa studiorum absint; atque ita de gradu in gradum ascendant, ut in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina major accrescat; quod & bonorum morum exemplum, & assiduum in Ecclesia ministerium, atque major erga Presbyteros, & superiores ordines reverentia, & crebrior, quam antea, Corporis Christi communio maxime comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria sit ingressus, nemo iis initietur, quem non scientię spes majoribus ordinibus dignum ostendat. Hi vero non nisi post annum a susceptione postremi gradus minorum ordinum ad sacros ordines promoveantur, nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, judicio Episcopi, aliud exposcat.

c. in sing. 77. dist. & inf. c. 13.

Inf. c. 17. c. 1. 23. Dist. Conc. 1. Brac. c. 37. 1. Nic. c. 2. Sardic. c. 13.

Conc. Tolet. 8. c. 8. c. Qui ecclesiasticis, & seq. Dist. 59.

Caput XII.

Ætas ad Majores Ordines requisita. digni dumtaxat assumendi.

NUllus in posterum ad Subdiaconatus ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus

2. Tolet. c. 1. & 3. Carth. c. 4. & Agathen.

ante

c. 16. annum 25. requirebant. Annum 30. requirit, ca. Si quis & c. Presbyt. 78. Dist. & Concil. 4. Tol. c. 18. & 19. c. generalem de ætate, & qual in Clem. Ordinarium loci debere esse decrevit, Clem. 8. 1596.

ante vigesimum tertium, ad Presbyteratus ante vigesimumquintum ætatis suæ annum promoveatur. Sciant tamen Episcopi, non singulos, in ea ætate constitutos, debere ad hos ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur; privilegiis quibuscumque, quoad hoc, penitus exclusis.

Caput XIII.

Ordinatio qualis Subdiaconi, & Diaconi; & eorum munus. Nulli Ordines Sacri duo conferantur eodem die.

1. Tim. 3. Conc. 4. Tol. c. 19. c. Quicumque. Dist. 77.

SUbdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, & in minoribus ordinibus jam probati, ac litteris, & iis, quæ ad ordinem exercendum pertinent, instructi; qui sperent, Deo auctore, se continere posse; ecclesiis, quibus adscribentur, inserviant; sciantque maxime decere, si saltem diebus Dominicis, & solemnibus, cum altari ministraverint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur: privilegiis, ac indultis quibusvis concessis, non obstantibus quibuscumque.

c. a multis de ætate, & qual.

Sup. cap. 11.

c. Litteras, & c. Dilectus, de temp. ord.

Caput XIV.

Quinam ad Presbyteratum assumendi. assumptorum munus.

QUi pie, & fideliter in ministeriis anteactis se gesserint, & ad Presbyteratus ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium, & hi sint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministraverint;

1. Tim. 3. Conc. Tol. 4. c. 19.

rint, sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur: atque ita pietate, ac castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, ut ii saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus, si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. cum promotis per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

c. Solicitudo. 23. Dist. & c. Si officia, Dist. 59.

Caput XV.

Nullus confessiones audiat, nisi approbatus ab Ordinario.

QUamvis Presbyteri in sua ordinatione a peccatis absolvendi potestatem accipiant: decernit tamen sancta Synodus, nullum, etiam Regularem, posse confessiones sæcularium, etiam sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur; & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: privilegiis, & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus.

Clem. Dudum, §. Ac deinde de sepul. Confirmatur Bulla Pii V. Romani Pontificis, 6. Aug. 1571. c. Si Episcopus, de pœn. in 6.

Caput XVI.

Arceantur ab Ordinibus Ecclesiasticis inutiles, & vagi.

CUm nullus debeat ordinari, qui judicio sui Episcopi non sit utilis, aut necessarius suis Ecclesiis, sancta Synodus, vestigiis sexti Canonis Concilii Chalcedonensis inhærendo, statuit, ut nullus in posterum ordinetur, qui illi Ecclesiæ, aut pio loco, pro cujus necessitate, aut utilitate assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur muneribus, nec incertis vagetur sedibus. Quod si locum in-

c. Neminem, 70. dist.

Conc. Nic. 1. c. 15. et 16. §. Sanctorum,

30. dist. c. Tum. de Cle. Pere. Conc. Antioch. sub Jul. I. c. 7. Chalced. c. 126. Aquisgran. sub Steph. V. passim Epaunen. c. 6. et Aurel. 5. cap. 5. Concil. Laod. c. 41. et 3. Carthag. c. 28.

inconsulto Episcopo deseruerit, ei sacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus sine commendatitiis sui Ordinarii litteris ab ullo Episcopo ad divina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur.

Caput XVII.

Qua ratione exercitia minorum Ordinum repetenda.

c. 1. 25. dist. c. Acolythus. c. Exorcista. c. Lector. c. Ostiarius. et c. Psalmista, 23. Dist. sup. c. 11. Innoc. epist. 4. c. 5.

UT sanctorum Ordinum a Diaconatu ad Ostiariatum functiones, ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermissæ, in usum juxta sacros Canones revocentur, nec ab hæreticis, tanquam otiosæ, traducantur; illius pristini moris restituendi desiderio flagrans Sancta Synodus, decernit, ut in posterum hujusmodi ministeria non nisi per constitutos in dictis ordinibus exerceantur: omnesque, & singulos Prælatos Ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, ut, quantum fieri commode poterit, in Ecclesiis Cathedralibus, Collegiatis, & in Parochialibus suæ Diœcesis, si populus frequens, & Ecclesiæ proventus id ferre queant, hujusmodi functiones curent restituendas, & ex aliqua parte redituum aliquorum simplicium beneficiorum, vel fabricæ Ecclesiæ, si proventus suppetant, aut utriusque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignent; quibus, si negligentes fuerint, Ordinarii judicio, aut ex parte mulctari, aut in totum privari possint. Quod si ministeriis quatuor minorum ordinum exercendis Clerici cœlibes præsto non erunt, suffici possint etiam conjugati vitæ probatæ, dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonsuram, & habitum clericalem in Ecclesia gestent.

c. 1. cum seqq. de bigam. non ord.

Ca-

Caput XVIII.

Forma erigendi Seminarium Clericorum, præsertim tenujorum: in cujus erectione plurima observanda: de educatione promovendorum in Cathedralibus, & majoribus Ecclesiis.

CUm adolescentium ætas, nisi recte instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas, &, nisi a teneris annis ad pietatem, et religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines possideat, nunquam perfecte, ac sine maximo, ac singulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in disciplina ecclesiastica perseveret: Sancta Synodus statuit, ut singulæ Cathedrales, Metropolitanæ, atque his majores Ecclesiæ, pro modo facultatum, & Diœcesis amplitudine, certum puerorum ipsius civitatis, & Diœcesis, vel ejus Provinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipsas Ecclesias, vel alio in loco convenienti ab Episcopo eligendo, alere, ac religiose educare, & Ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur. In hoc vero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint, ac legere, & scribere competenter noverint, & quorum indoles, & voluntas spem afferat, eos Ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros. Pauperum autem filios præcipue eligi vult; nec tamen ditiorum excludit, modo suo sumptu alantur, & studium præseferant Deo, & Ecclesiæ inserviendi. Hos pueros Episcopus in tot classes, quot ei videbitur, divisos, juxta eorum numerum, ætatem, ac in disciplina ecclesiastica progressum, partim cum ei opportunum videbitur, Ecclesiarum ministerio addicet, partim in collegio erudiendos retinebit, aliosque in locum eductorum sufficiet, ita ut hoc collegium Dei ministrorum perpetuum seminarium sit. Ut vero in eadem disciplina ecclesiastica commodius instituantur, Tonsura statim, atque habitu

4. Tolet. in c. Omnis ætas. 12. q. 1. Gen. 8. Conc. Aquisgran. c. 135. Lateran. sub Leone X. sess. 9. de reform. Curiæ.

Const. Alex. 3. par. 1. c. 18. et in 3. Lat. c. 11. c. Quia nonnullis, de Magistris, sup. sess. 5. c. 1. de ref.

c. Quæ ipsis, dist. 38.

tu clericali semper utentur: grammatices, cantus, computi ecclesiastici, aliarumque bonarum artium disciplinam discent: sacram Scripturam, libros ecclesiasticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad Confessiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac ceremoniarum formas ediscent. Curet Episcopus, ut singulis diebus missæ sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & juxta Confessoris judicium, sumant corpus Domini nostri Jesu Christi, Cathedrali, & aliis loci Ecclesiis diebus festis inserviant. Quæ omnia, atque alia, ad hanc rem opportuna, & necessaria, Episcopi singuli, cum consilio duorum Canonicorum seniorum, & graviorum, quos ipsi elegerint, prout Spiritus sanctus suggesserit, constituent; eaque ut semper observentur, sæpius visitando operam dabunt. Discolos, & incorrigibiles, ac malorum morum seminatores acriter punient, eos etiam, si opus fuerit, expellendo, omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conservandum, & augendum tam pium, & sanctum institutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegii fabricam instituendam, & ad mercedem præceptoribus, & ministris solvendam, & ad alendam juventutem, & ad alios sumptus certi reditus erunt necessarii, ultra ea, quæ ad instituendos, vel alendos pueros sunt in aliquibus ecclesiis, & locis destinata, quæ eo ipso huic Seminario sub eadem Episcopi cura applicata censeantur; iidem Episcopi cum consilio duorum de Capitutulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur, itemque duorum de Clero civitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius vero ad Clerum pertineat, ex fructibus integris mensæ Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, personatuum, & officiorum, præbendarum, portionum, Abbatia-

rum,

rum, & Prioratuum, cujuſcumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & Hoſpitalium, quæ dantur in titulum, vel adminiſtrationem, juxta Conſtitutionem Concilii Viennenſis, quæ incipit: Quia contingit, & beneficiorum quorumcumque, etiam Regularium, etiamſi Juris patronatus cujuſcumque fuerint, etiamſi exempta, etiamſi nullius Diœceſis, vel aliis Eccleſiis, Monaſteriis, & Hoſpitalibus, & aliis quibuſvis locis piis, etiam exemptis annexa, & ex fabricis eccleſiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuſcumque aliis eccleſiaſticis reditibus, ſeu proventibus, etiam aliorum Collegiorum, in quibus tamen Seminaria diſcentium, vel docentium ad commune eccleſiæ bonum promovendum actu non habentur: hæc enim exempta eſſe voluit: præterquam ratione redituum, qui ſuperflui eſſent ultra convenientem ipſorum Seminariorum ſuſtentationem, ſeu corporum, vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis Scholæ appellantur, & omnium Monaſteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus ſubſidia eccleſiaſtica ſolvi ſolent, & milites cujuſcumque Militiæ, aut Ordinis pertinentibus (fratribus S. Joannis Hieroſolymitani duntaxat exceptis) partem aliquam, vel portionem detrahent, & eam portionem ſic detractam, necnon beneficia aliquot ſimplicia, cujuſcumque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiam præſtimonia, vel præſtimoniales portiones, etiam ante vacationem nuncupatas, ſine cultus divini, & illa obtinentium præjudicio, huic Collegio applicabunt, & incorporabunt. Quod locum habeat, etiamſi beneficia ſint reſervata, vel affecta; nec per reſignationem ipſorum beneficiorum uniones, & applicationes ſuſpendi, vel ullo modo impediri poſſint, ſed omnino quacumque vacatione, etiamſi in Curia effectum ſuum ſortiantur, & quacumque Conſtitutione

Qui excipiantur, vide in Bullis Pii V. Apoſtolicę 1567. Romanus 1567. Romanus 1568. Dum indefeſſę. 1571. et Clementis VIII. Romanum 1601. vide infra. ſupra ſeſſ. 7. c. 15. de ref.

cap. fin. de mag. cap. Cum ex eo, de elect. in 6. et c. De quibuſdam, diſt. 37.

ne non obſtante. Ad hanc autem portionem ſolvendam, beneficiorum, dignitatum, perſonatuum, & omnium, & ſingulorum ſupra commemoratorum poſſeſſores, non modo pro ſe, ſed pro penſionibus, quas aliis forſan ex dictis fructibus ſolverent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis penſionibus, illis erit ſolvendum, ab Epiſcopo loci per cenſuras eccleſiaſticas, ac alia juris remedia compellantur, etiam vocato ad hoc, ſi videbitur, auxilio brachii ſæcularis: quibuſvis, quoad omnia, & ſingula ſupradicta, privilegiis, exemptionibus, etiamſi ſpecialem derogationem requirerent, conſuetudine etiam immemorabili, & quavis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obſtantibus. Succedente vero caſu, quo per uniones effectum ſuum ſortientes, vel aliter, Seminarium ipſum in totum, vel in partem dotatum reperiatur, tunc portio ex ſingulis beneficiis, ut ſupra, detracta, & incorporata ab Epiſcopo, prout res ipſa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur. Quod ſi cathedralium, et aliarum majorum Eccleſiarum Prælati in hac Seminarii erectione, ejuſque conſervatione negligentes fuerint, ac ſuam portionem ſolvere detrectaverint; Epiſcopum Archiepiſcopus, Archiepiſcopum, et Superiores Synodus provincialis acriter corripere, eoſque ad omnia ſupradicta cogere debeat, et ut quamprimum hoc ſanctum, et pium opus, ubicumque fieri poterit, promoveatur, ſtudioſe curabit. Rationes autem redituum hujus Seminarii Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſentibus duobus a Capitulo, et totidem a Clero civitatis deputatis.

Sup. ſeſſ. 5. c. 1. de ref.

Deinde, ut cum minori impenſa hujuſmodi ſcholis inſtituendis provideatur, ſtatuit S. Synodus, ut Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, et alii locorum Ordinarii, ſcholaſterias obtinentes, et alios, quibus eſt lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos, per ſeipſos,

psos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos, ab eisdem scholasticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos, etiam per subtractionem fructuum, cogant, et compellant. Quod si judicio Episcopi digni non fuerint, alium, qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota. Quod si neglexerint, Episcopus ipse deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur Episcopo expedire. De cætero vero officia, vel dignitates illæ, quæ scholasteriæ dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris, aut licentiatis in sacra pagina, aut in jure Canonico, et aliis personis idoneis, et qui per seipsos id munus explere possint, conferantur: et aliter facta provisio nulla sit, et invalida; non obstantibus quibusvis privilegiis, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si vero in aliqua provincia Ecclesiæ tanta paupertate laborent, ut Collegium in aliquibus erigi non possit: Synodus Provincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Ecclesia Metropolitana, vel alia provinciæ Ecclesia commodiori, unum, aut plura Collegia, prout opportunum judicabit, ex fructibus duarum, aut plurium Ecclesiarum, in quibus singulis Collegium commode institui non potest, erigenda curabit, ubi pueri illarum Ecclesiarum educentur.

In Ecclesiis autem, amplas Diœceses habentibus, possit Episcopus unum, vel plura in Diœcesi, prout sibi opportunum videbitur, habere Seminaria; quæ tamen ab illo uno, quod in civitate erectum, et constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremo, si vel pro unionibus, seu pro portionum taxatione, vel assignatione, et incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam hujus Seminarii institutio, vel conservatio impediretur, aut perturbaretur; Episcopus cum supra deputatis, vel Synodus

pro-

provincialis, pro regionis more, pro Ecclesiarum, et beneficiorum qualitate, etiam supraſcripta, si opus fuerit, moderando, aut augendo; omnia, et singula, quæ ad felicem hujus Seminarii profectum necessaria, et opportuna videbuntur, decernere, ac providere valeat.

Indictio futuræ Sessionis.

INsuper eadem sacroſancta Tridentina Synodus proximam futuram Sessionem in diem decimamſextam mensis Septembris indicit: in qua agetur de Sacramento Matrimonii, & de aliis, si qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri possint; item de provisionibus Episcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum, ac de diversis reformationis articulis.

Prorogata fuit Sessio usque ad diem 11. *Novembris* 1563.

SESSIO XXIV.

Quæ est VIII. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 11. *Novembris* 1563.

Doctrina de Sacramento Matrimonii.

MAtrimonii perpetuum, indissolubilemque nexum primus humani generis parens divini Spiritus instinctu pronunciavit, cum dixit: Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea; quamobrem relinquet homo patrem suum, & matrem, & adhærebit uxori suæ, & erunt duo in carne una. Hoc autem vinculo duos tantummodo copulari, & conjungi, Christus Dominus apertius docuit, cum postrema illa verba, tanquam a Deo prolata, referens dixit: Itaque jam non sunt duo, sed una caro: statimque ejusdem nexus firmi-

Gen. 1. Ephes. 5. c. Fraternit. 35. q. 10. c. Debitum, de biga. c. 1. in princ. de conju. lepr. Matth. 19.

Matth. 19. Marci 10. c. Martinus, de cog. spir.

mitatem ab Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis confirmavit: Quod ergo Deus conjunxit, homo non separet.

c. Sunt qui, 27. q. 2. c. De infidelibus, de consangu. & affin.

Gratiam vero, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indissolubilem unitatem confirmaret, conjugesque sanctificaret, ipse Christus venerabilium Sacramentorum institutor, atque perfector, sua nobis passione promeruit; quod Paulus Apostolus innuit, dicens: Viri, diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea: mox subjungens, Sacramentum hoc magnum est: ego autem dico in Christo, & in Ecclesia. Cum igitur Matrimonium in lege Euangelica veteribus connubiis per Christum gratia præstet, merito inter novæ legis Sacramenta annumerandum, sancti Patres nostri, Concilia, et universalis Ecclesiæ traditio semper docuerunt; adversus quam impii homines hujus sæculi insanientes, non solum perperam de hoc venerabili Sacramento senserunt, sed de more suo, prætextu Euangelii, libertatem carnis introducentes, multa ab Ecclesiæ Catholicæ sensu, et ab Apostolorum temporibus probata consuetudine aliena, scripto, et verbo asseruerunt, non sine magna Christifidelium jactura: quorum temeritati sancta, et universalis Synodus cupiens occurrere, insigniores prædictorum schismaticorum hæreses, et errores, ne plures ad se trahat perniciosa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipsos hæreticos, eorumque errores decernens anathematismos.

Ephes. 5. in fi. c. Nemo. In fine 32. q. 4. c. Debitum, de big.

Concil. Flor. sub Eugenio IV. c. ad abolendam de hæret.

De Sacramento Matrimonii.

CANON I.

SI quis dixerit, Matrimonium non esse vere, et proprie unum ex septem legis Euangelicæ Sacramentis a Christo Domino institutum, sed ab hominibus in Ecclesia inventum, neque gratiam conferre; anathema sit.

Matth. 19. Marci 10. Ephes. 5. c. ad abolendam de hæret.

C A-

CANON II.

Matth. 19. c. si quis, 32. q. 7. tot. tit. de sponf. duorum c. gaudemus, de divort.

Si quis dixerit, licere Christianis plures simul habere uxores, et hoc nulla lege divina esse prohibitum; anathema sit.

CANON III.

Levit. 18. c. non debet, de consang. & affin.

Si quis dixerit, eos tantum consanguinitatis, et affinitatis gradus, qui in Levitico exprimuntur, posse impedire matrimonium contrahendum, et dirimere contractum; nec posse Ecclesiam in nonnullis illorum dispensare, aut constituere, ut plures impediant, et dirimant; anathema sit.

CANON IV.

Matth. 16. 1. Cor. 4. Sup. sess. 21. c. 2.

Si quis dixerit, Ecclesiam non potuisse constituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in iis constituendis errasse, anathema sit.

CANON V.

c. Lege, d. 10. c. de illa, cum seq. de div. c. de infidelib. de consang. & affin.

Si quis dixerit, propter hæresim, aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiam a conjuge, dissolvi posse matrimonii vinculum: anathema sit.

CANON VI.

c. commissum, de sponf.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non consummatum, per solemnem Religionis professionem alterius conjugum non dirimi; anathema sit.

CANON VII.

Matth. 19. Luc. 10. 1. Cor. 7. c. placuit, cum multis seq. 32. c. 7. c. gaudemus de divor.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum docuit, & docet juxta Euangelium, & Apostolicam doctrinam, propter adulterium alterius conjugum matrimonii vinculum non posse dissolvi, & utrumque, vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse, altero conjuge vivente, aliud matrimonium contrahere, mœcharique eum, qui dimissa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ, dimisso adultero, alii nupserit; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum ob multas causas separationem inter conjuges, quoad torum, seu quoad cohabitationem, ad certum, incer-

certumve tempus fieri posse decernit; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Clericos in sacris ordinibus constitutos, vel Regulares castitatem solemniter professos, posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse; non obstante lege Ecclesiastica, vel voto, & oppositum nil aliud esse, quam damnare matrimonium; posseque omnes contrahere matrimonium, qui non sentiunt se castitatis, etiamsi eam voverint, habere donum; anathema sit; cum Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur, nos supra id quod possumus tentari.

Dist. 27. c. Presbyteris, & seqq. 17. q. 1. per totam Extr. qui Cler. vel voven. per totum. Conc. Carthag. IV. c. 104. & Matiscon. 1. c. 12.

1. Cor. 10.

CANON X.

Si quis dixerit, statum conjugalem anteponendum esse statui virginitatis, vel cœlibatus; & non esse melius, ac beatius manere in virginitate, aut cœlibatu, quam jungi matrimonio; anathema sit.

Matt. 19. 1. Cor. 7. in fi. c. nuptiæ, 32. q. 1. c. qui sitit. 33. q. 5. c. commissum, de spons.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem solemnitatis nuptiarum certis anni temporibus superstitionem esse tyrannicam, ab ethnicorum superstitione profectam; aut benedictiones, & alias cæremonias, quibus Ecclesia in illis utitur, damnaverit; anathema sit.

c. nuptiarum 27. q. 1.

CANON XII.

Si quis dixerit, causas matrimoniales non spectare ad judices ecclesiasticos; anathema sit.

infra cap. 10. de ref. matr. c. Multorum, 35. q. 6. c. 1. in fi. de consang. & affin. c. Accedentibus, de excess. Prælat.

Decretum de reformatione Matrimonii.
Caput I.

Matrimonii solemniter celebrandi forma in Conc. Lat. præscripta innovatur. quoad proclamationes dispensare possit Episcopus. Qui aliter, quam præsentibus Parocho, & duobus, vel tribus testibus contrahit, nihil agit.

Tametsi dubitandum non est, clandestina matrimonia, libero contrahentium consensu facta, rata, & vera esse matrimonia, quamdiu Ecclesiastica

c. 2. de cland. despons.

cle-

clesia ea irrita non fecit; & proinde jure damnandi sint illi, ut eos S. Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata esse negant, quique falso affirmant, matrimonia a filiis familias sine consensu parentum contracta irrita esse, & parentes ea rata, vel irrita facere posse; nihilominus S. Dei Ecclesia ex justissimis causis illa semper detestata est, atque prohibuit. Verum, cum S. Synodus animadvertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam jam non prodesse, & gravia peccata perpendat, quę ex eisdem clandestinis conjugiis ortum habent, præsertim vero eorum, qui in statu damnationis permanent, dum priore uxore, cum qua clam contraxerint, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio vivunt; cui malo cum ab Ecclesia, quæ de occultis non judicat, succurri non possit, nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur; idcirco sacri Lateranensis Concilii sub Innocentio III. celebrati, vestigiis inhærendo, præcipit, ut in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter a proprio contrahentium Parocho, tribus continuis diebus festivis, in Ecclesia inter Missarum solemnia publice denuncietur, inter quos matrimonium sit contrahendum: quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonii in facie Ecclesiæ procedatur; ubi Parochus, viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat: Ego vos in matrimonium conjungo, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti: vel aliis utatur verbis, juxta receptum uniuscujusque provinciæ ritum. Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiose impediri posse, si tot præcesserint denunciationes, tunc vel una tantum denunciatio fiat, vel saltem Parocho, & duobus, vel tribus testibus præsentibus, matrimonium celebretur; deinde ante illius consummationem denunciationes in Ecclesia fiant,

c. Non omnis c. Honorantur, & c. fin. 32. q. 2. c. Aliter, & c. Nostrates, 30. q. 5. c. videtur, qui matr. acc. pos. Conc. Tolet. 3. c. 10. Conc. Bisont. anno 1559. art. 6. de spons. Conc. Camerac. an. 1550. tit. 9. de matr.

c. Consuluisti. 2. q. 4. c. Ut nostrum, ut Eccl. benef. sine dim. conferantur.

Conc. Later. 4. c. 51. & c. Cum inhibitio, de cland. desp.

fiant, ut, si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur, nisi Ordinarius ipse expedire judicaverit, ut prædictæ denunciationes remittantur; quod illius prudentiæ, & judicio Sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quam præsente Parocho, vel alio sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarii licentia, & duobus, vel tribus testibus, matrimonium contrahere attentabunt, eos S. Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit, & hujusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit, & annullat. Insuper Parochum, vel alium sacerdotem, qui cum minore testium numero, & testes, qui sine Parocho, vel sacerdote, hujusmodi contractui interfuerint, necnon ipsos contrahentes, graviter arbitrio Ordinarii puniri præcipit. Præterea eadem sancta Synodus hortatur, ut conjuges ante benedictionem sacerdotalem, in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent; statuitque, benedictionem a proprio Parocho fieri; neque a quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alii sacerdoti concedi posse: quacumque consuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda est, vel privilegio non obstante.

c. videtur, 35. q. 6.

c. 1. cum multis seq. 30. q. 5. & c. Nulli, 35. q. 2.

Quod si quis Parochus, vel alius sacerdos, sive regularis, sive sæcularis sit, etiamsi id sibi ex privilegio, vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius Parochiæ sponsos, sine illorum Parochi licentia, matrimonio conjungere, aut benedicere ausus fuerit, ipso jure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordinario ejus Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu a quo benedictio suscipienda erat, absolvatur. Habeat Parochus librum, in quo conjugum, & testium nomina, diemque, & locum contracti matrimonii describat, quem diligenter apud se custodiat. Postremo S. Synodus conjuges hortatur, ut, antequam contrahant, vel

ſaltem triduo ante matrimonii conſummationem, ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimum Euchariſtię ſacramentum pie accedant. Si quę provinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus conſuetudinibus, & cæremoniis hac in re utuntur, eas omnino retineri, S. Synodus vehementer optat. Ne vero hęc tam ſalubria pręcepta quemquam lateant, Ordinariis omnibus præcipit, ut, cum primum potuerint, curent, hoc decretum populo publicari, ac explicari in ſingulis ſuarum Diœceſum Parochialibus Eccleſiis; idque in primo anno quam ſæpiſſime fiat, deinde vero, quoties expedire viderint. Decernit inſuper, ut hujuſmodi decretum in unaquaque Parochia ſuum robur poſt triginta dies habere incipiat, a die primæ publicationis, in eadem Parochia factæ, numerandos.

Caput II.

Inter quos Cognatio Spiritualis contrahatur.

Declaratur cap. hoc Bulla Pii V. cum illius vicem 1566.

DOcet experientia, propter multitudinem prohibitionum, multoties in caſibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia, in quibus vel non ſine magno peccato perſeveratur, vel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur. Volens itaque S. Synodus huic incommodo providere, & a cognationis ſpiritualis impedimento incipiens, ſtatuit, ut unus tantum, ſive vir, ſive mulier, juxta ſacrorum Canonum inſtituta, vel ad ſummum unus, & una baptizatum de baptiſmo ſuſcipiant; inter quos, ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, ac matrem tantum ſpiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad baptiſmum conferendum accedat, diligenter ab iis, ad quos ſpectabit, ſciſcitetur, quem, vel quos elegerint, ut baptizatum de ſacro fonte ſuſcipiant; & eum, vel eos tantum ad illum ſuſcipiendum admittat, & in libro eorum nomina deſcribat, do-

c. Non plures, de Conf. d. 4. c. veniens, & fere per tot. de cognat. ſpirit. c. Quamvis, eod. in 6.

c. Super quibus, & c. fi. 30. q. 3. c. 1. c. Super eo. & fere per totum, de cogn. ſpir. c. 1. eod. tit. in 6.

ceat-

ceatque eos, quam cognationem contraxerint, ne ignorantia ulla excusari valeant. Quod si alii, ultra designatos, baptizatum tetigerint, cognationem spiritualem nullo pacto contrahant; constitutionibus in contrarium facientibus non obstantibus. Si Parochi culpa, vel negligentia secus factum fuerit, arbitrio Ordinarii puniatur.

c. Quamvis, de cog. spir. in 6.

Ea quoque cognatio, quę ex Confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiusque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur, omnibus inter alias personas hujus spiritualis cognationis impedimentis omnino sublatis.

c. 2. 30. q. 1. c. 1. de cog. spirit. in 6.

Caput III.

Publicæ honestatis Impedimentum certis limitibus coarctatur.

JUstitiæ publicæ honestatis impedimentum, ubi sponsalia quacumque ratione valida non erunt, S. Synodus prorsus tollit, ubi autem valida fuerint, primum gradum non excedant: quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest hujusmodi pohibitio absque dispendio observari.

Declaratur hoc cap. Bulla Pii V. Ad Romanum spectat 1568. c. 1. de Sponf. in 6.

Caput IV.

Affinitas ex fornicatione ad secundum gradum restringitur.

PRæterea S. Synodus, eisdem, & aliis gravissimis de causis adducta, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium postea factum dirimit, ad eos tantum, qui primo, & secundo gradu conjunguntur, restringit: in ulterioribus vero gradibus statuit, hujusmodi affinitatem matrimonium postea contractum non dirimere.

c. Quædam, cum multis seq. 32. q. 7. & toto tit. de eo, qui cogn. conf. uxo. suæ. Declaratur Bulla Pii V. Ad Romanum Pontificem 1566.

Caput V.

Ne quis intra gradus prohibitos contrahat; quave ratione in illis dispensandum.

SI quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumpserit, separetur, & spe

c. fi. §. pen. de cland. desp. Clem. unica, de conf. & aff.

ſpe diſpenſationis conſequendæ careat; idque in eo multo magis locum habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, ſed etiam conſummare auſus fuerit. Quod ſi ignoranter id fecerit, ſi quidem ſolemnitates requiſitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eiſdem ſubjiciatur pœnis. non enim dignus eſt, qui Eccleſiæ benignitatem facile experiatur, cujus ſalubria præcepta temere contempſit. Si vero, ſolemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod poſtea ſubeſſe cognoſcatur, cujus ille probabilem ignorantiam habuit; tunc facilius cum eo, & gratis diſpenſari poterit. In contrahendis matrimoniis vel nulla omnino detur diſpenſatio, vel raro, idque ex cauſa, & gratis concedatur. In ſecundo gradu nunquam diſpenſetur, niſi inter magnos Principes, & ob publicam cauſam.

c. fi. de immun. eccl. c. Quia fruſtra, de uſur.

Caput VI.

In raptores animadvertitur.

DEcernit S. Synodus, inter raptorem, & raptam, quamdiu ipſa in poteſtate raptoris manſerit, nullum poſſe conſiſtere matrimonium. Quod ſi rapta a raptore ſeparata, & in loco tuto, & libero conſtituta, illum in virum habere conſenſerit, eam raptor in uxorem habeat; & nihilominus raptor ipſe, ac omnes illi conſilium, auxilium, & favorem præbentes, ſint ipſo jure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces; & ſi Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, ſive eam in uxorem duxerit, ſive non duxerit, decenter arbitrio judicis dotare.

c. fin. de rap.

Conc. Chalc. c. 26. c. Eos, & c. de puellis. 36. q. 2. c. Conſanguineorum. 3. q. 4. & c. Conſtituimus. 3. q. 5.

Exodi 22. c. 1. de adul.

Caput VII.

Vagi matrimonio caute jungendi.

MUlti ſunt, qui vagantur, & incertas habent ſedes, &, ut improbi ſunt ingenii, prima uxore relicta, aliam, & plerumque plures,

Conc. Agathe. c. 25.

illa

illa vivente, diversis in locis ducunt; cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere, omnes, ad quos spectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiant. magistratus etiam sæculares hortatur, ut eos severe coerceant; parochis autem præcipit, ne illorum matrimoniis intersint, nisi prius diligentem inquisitionem fecerint, &, re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Caput VIII.

Concubinatus gravissimis pœnis punitur.

GRave peccatum est, homines solutos concubinas habere; gravissimum vero, & in hujus magni sacramenti singularem contemptum admissum, uxoratos quoque in hoc damnationis statu vivere, ac audere eas quandoque domi etiam cum uxoribus alere, & retinere. Quare, ut huic tanto malo sancta Synodus opportunis remediis provideat, statuit, hujusmodi concubinarios tam solutos, quam uxoratos, cujuscumque status, dignitatis, & conditionis existant, si postquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non ejecerint, seque ab earum consuetudine non sejunxerint, excommunicatione feriendos esse; a qua non absolvantur, donec re ipsa admonitioni factæ paruerint. Quod si in concubinatu per annum, censuris neglectis, permanserint, contra eos ab Ordinario severe pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, sive conjugatæ, sive solutæ, quę cum adulteris, seu concubinariis publice vivunt, si ter admonitæ non paruerint, ab Ordinariis locorum, nullo etiam requirente, ex officio graviter pro modo culpæ puniantur, & extra oppidum, vel Diœcesim, si id eisdem Ordinariis videbitur, invocato, si opus fuerit, brachio sæculari, ejiciantur; aliis pœnis contra adulteros, & concubinarios inflictis in suo robore permanentibus.

inf. sess. 25. c. 14. de ref. Conc. Rom. sub Nic. 2. in fin. Conc. Lat. sub Leon. 10. ses. 9. de ref. curiæ, & aliorum, vers. Concubinarii. Conc. Tolet. 1. c. 17. c. is, qui 34. D.st.

Conc. Arelaten 2. c. 3. c. Fraternitatis, 34. Dist. c. Si concubinę. de sent. excom. c. 2. de cohabit. cler. & mul.

Easdem innovat, & auget Sixtus V. Bulla ad compescendum. 1586.

Caput IX.

Ne Domini temporales, aut magiſtratus quidpiam libertati matrimonii contrarium moliantur.

ITa plerumque temporalium Dominorum, ac Magiſtratuum mentis oculos terreni affectus, atque cupiditates excæcant, ut viros, & mulieres ſub eorum juriſdictione degentes, maxime divites, vel ſpem magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum iis matrimonium invitos contrahere, quos ipſi Domini, vel Magiſtratus illis præſcripſerint. Quare, cum maxime nefarium ſit, matrimonii libertatem violare, & ab eis injurias naſci, a quibus jura expectantur; præcipit ſancta Synodus omnibus, cujuſcumque gradus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſub anathematis pena, quam ipſo facto incurrant, ne quovis modo directe, vel indirecte, ſubditos ſuos, vel quoſcumque alios cogant, quominus libere matrimonia contrahant.

c. Cum locum c. Requiſivit & c. Gemma, de ſponſ.

Conc. Pariſien. 1. c. 6. ca. Nullus, 36. q. 2.

Caput X.

Nuptiarum ſolemnitates certis temporibus prohibentur.

AB adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti uſque in diem Epiphaniæ, & a feria quarta Cinerum uſque in octavam Paſchatis incluſive, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obſervari Sancta Synodus præcipit; in aliis vero temporibus nuptias ſolemniter celebrari permittit; quas Epiſcopi, ut ea, qua decet, modeſtia, & honeſtate fiant, curabunt. ſancta enim res eſt matrimonium, & ſancte tractandum.

Conc. Laodic. c. 52. Conc. Saleguſtadien. c 3. c. Non oportet, cum tribus ſeq. 33. q. 4. ca Capellanus, de fer.

c. deinde 26. diſt.

Decretum de Reformatione.

Eadem ſacroſancta Synodus, reformationis materiam proſequens, hæc in præſenti Seſſione ſtatuenda decernit.

Ca-

Caput I.

Norma procedendi ad creationem Episcoporum, & Cardinalium.

c. Mirantur, dist. 61.

SI in quibuslibet Ecclesiæ gradibus providenter, scienterque curandum est, ut in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilque præposterum; multo magis elaborandum est, ut in electione ejus, qui supra omnes gradus constituitur, non erretur. nam totius familiæ Domini status, & ordo nutabit, si, quod requiritur in corpore, non inveniatur in capite. Unde, etsi alias sancta Synodus de promovendis ad Cathedrales, & superiores Ecclesias nonnulla utiliter decrevit; hoc tamen munus hujusmodi esse censet, ut, si pro rei magnitudine expendatur, nunquam satis cautum de eo videri possit. Itaque statuit, ut, cum primum Ecclesia vacaverit, supplicationes, ac preces publice, privatimque habeantur, atque a Capitulo per Civitatem, & Diœcesim indicantur; quibus Clerus, populusque bonum a Deo pastorem valeat impetrare. Omnes vero, & singulos, qui ad promotionem præficiendorum quodcumque jus, quacumque ratione, a Sede Apostol. habent, aut alioquin operam suam præstant, nihil in iis pro præsenti temporum ratione innovando, hortatur, & monet, ut in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem utilius posse facere, quam si bonos pastores, & Ecclesiæ gubernandę idoneos promoveri studeant; eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curaverint; & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque aliis omnibus qualitatibus pręditos sciant, quę juxta Sacros Canones, & Tridentinę hujus Synodi decre-

Supr. de ref. sess. 6. c. 1. Sess. 7. c. 1. & 3. & sess. 22. c. 2.

Conc. Tolet. 4. c. 18.

c. cum in cunctis, & c. cum nobis olim. de elect. Concil. Lat. sub Leone x. de ref. Curiæ in prin. sess. 9.

cum alleg. sup. sess. 22. de ref. c. 2. Præscribitur alia forma in Bulla Greg. XIV. anni 1590. quæ incipit, Onus.

decreta requiruntur. Quoniam vero in sumendo de prædictis omnibus qualitatibus gravi, idoneoque bonorum, & doctorum virorum testimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac morum varietate potest adhiberi; mandat Sancta Synodus, ut in provinciali Synodo per Metropolitanum habenda, præscribatur quibusque locis, & provinciis propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quę magis eisdem locis utilis, atque opportuna esse videbitur; ita tamen, ut, cum deinde hoc examen, seu inquisitio de persona promovenda perfecta fuerit, ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio, ac professione fidei ab eo facta, quamprimum ad Sanctissimum Romanum Pontificem omnino transmittatur; ut ipse Summus Pontifex, plena totius negotii, ac personarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo, de illis, si idonei per examen, seu per inquisitionem factam reperti fuerint, Ecclesiis possit utilius providere. Omnes vero inquisitiones, informationes, testimonia, ac probationes quæcumque de promovendi qualitatibus, & Ecclesiæ statu a quibuscumque, etiam in Romana Curia habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur, ac relatio ipsa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium subscriptione roboretur, in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirment, se, adhibita accurata diligentia, invenisse promovendos qualitatibus a jure, & ab hac Sancta Synodo requisitis præditos, ac certo existimare sub periculo salutis æternæ, idoneos esse, qui Ecclesiis præficiantur; ita ut, relatione in uno Consistorio facta, quo maturius interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistorium judicium differatur, nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire. Ea vero omnia, & singula, quę

in dictis locis.

de

de Episcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus alias in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem etiam in creatione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiamsi Diaconi sint, exigenda; quos sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quantum commode fieri poterit, prout idoneos repererit, assumet. Postremo eadem Sancta Synodus, tot gravissimis Ecclesię incommodis commota, non potest non commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium, quam ut Beatissimus Romanus Pontifex, quam solicitudinem universæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hic potissimum impendat, ut lectissimos tantum sibi Cardinales asciscat, & bonos maxime, atque idoneos Pastores singulis Ecclesiis præficiat; idque eo magis, quod ovium Christi sanguinem, quę ex malo negligentium, & sui officii immemorum Pastorum regimine peribunt, D. N. Jesus Christus de manibus ejus sit requisiturus.

Quid in creatione Cardinalium observandum, vide in constit. Sixti V. Postquam 1586. & Religiosa, 1587.

Ezech. 3. 18. Act. 20. c. Ephe. 43. dist. sup. sess. 6. de refor. c. 1.

Caput II.

Synodi Provinciales quolibet triennio: Diœcesanæ quotannis celebrentur. qui eas cogere, quive illis interesse debeant.

PRovincialia Concilia, sicubi omissa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controversiis componendis, aliisque ex sacris Canonibus permissis, renoventur. Quare Metropolitani per seipsos, seu illis legitime impeditis Coepiscopus antiquior intra annum ad minus a fine præsentis Concilii, & deinde quolibet saltem triennio post Octavam Paschæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, seu alio commodiori tempore, pro more Provinciæ, non prætermittat Synodum in provincia sua cogere, quo Episcopi omnes, & alii, qui de jure, vel consuetudine interesse debent, exceptis iis, quibus cum imminenti pericu-

c. propter ecclesiasticas, cum seq. 18. dist. c. sicut olim de accusat. Conc. Aurelian. 2. c. 1. Inf. c. 21.

Conc. Lat. sub Leone X. sess. 10. In 2. Later. sub Innoc. III. c. 6. exigebatur, ut singulis annis Metropolitanus visitaret.

lo

lo transfretandum esset, convenire omnino teneantur. Nec Episcopi comprovinciales prætextu cujuslibet consuetudinis ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inviti compellantur. Itidem Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subjiciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum semel eligant, in cujus Synodo provinciali cum aliis interesse debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, observent, ac observari faciant; in reliquis omnibus eorum exemptio, & privilegia salva, atque integra maneant. Synodi quoque Diœcesanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias, cessante exemptione, interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur; ratione tamen Parochialium, aut aliarum sæcularium Ecclesiarum etiam annexarum, debeant ii, qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quod si in his, tam Metropolitani, quam Episcopi, & alii suprascripti negligentes fuerint, pœnas sacris Canonibus sancitas incurrant.

Conc. Basil. sess. 15. Tolet. sub Sixto IV. cap. 1.

Dist. 18. fere per totam. Conc. Aur. 5. c. 18. Conc. Tarrac. 1. c. 6. Tolet. 11. c. 15. & Basil. sess. 8.

Caput III.

Qua ratione visitatio per Prælatos facienda.

Conc. Tolet. 4. c. 35. c. Episcopum 10. q. 1.

PAtriarchæ, Primates, Metropolitani, & Episcopi propriam Diœcesim per seipsos, aut, si legitime impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis totam, propter ejus latitudinem, visitare non poterunt, saltem majorem ejus partem, ita tamen, ut tota biennio per se, vel Visitatores suos compleatur, visitare non prætermittant. A Metropolitanis vero, etiam post plene visitatam propriam Diœcesim non visitentur Cathedrales Ecclesiæ, neque diœceses suorum comprovincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio provinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alii inferiores, in iis Ecclesiis, ubi hactenus visitationem exercere legitime consueverunt, debeant quidem, assumpto notario, de consen-

ſenſu Epiſcopi deinceps per ſeipſos tantum ibidem viſitare. Viſitatores etiam, a Capitulo deputandi, ubi Capitulum jus viſitandi habet, prius ab Epiſcopo approbentur; ſed non ideo Epiſcopus, vel eo impedito, ejus Viſitator eaſdem Eccleſias ſeorſum ab his viſitare prohibeatur: cui ipſi Archidiaconi, vel alii inferiores viſitationis factæ infra menſem rationem reddere, & depoſitiones teſtium, ac integra acta ei exhibere teneantur; non obſtantibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & privilegiis quibuſcumque. Viſitationum autem omnium iſtarum præcipuus ſit ſcopus, ſanam, orthodoxamque doctrinam, expulſis hæreſibus, inducere, bonos mores tueri, pravos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere, cætera, prout locus, tempus, & occaſio feret, ex viſitantium prudentia ad fidelium fructum conſtituere. Quæ ut facilius, feliciuſque ſuccedant, monentur prædicti omnes, & ſinguli, ad quos viſitatio ſpectat, ut paterna charitate, Chriſtianoque zelo omnes amplectantur; ideoque modeſto contenti equitatu, famulatuque, ſtudeant, quam celerrime, debita tamen cum diligentia viſitationem ipſam abſolvere. Interimque caveant, ne inutilibus ſumptibus cuiquam graves, oneroſive ſint; neve ipſi, aut quiſquam ſuorum quidquam procurationis cauſa pro viſitatione, etiam teſtamentorum ad pios uſus, præter id, quod ex relictis piis jure debetur, aut alio quovis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcumque ſit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant; non obſtante quacumque conſuetudine, etiam immemorabili; exceptis tamen victualibus, quæ ſibi, ac ſuis frugaliter, moderateque pro temporis tantum neceſſitate, & non ultra, erunt miniſtranda. Sit tamen in optione eorum, qui viſitantur, ſi malint ſolvere id, quod erat ab ipſis antea ſolvi, certa pecunia taxata, con-

c. 1. §. Sane, de cenſi in 6. c. unic. 85. Diſt.

Conc. Brac. 2. c. 1. & Ticin. verſ. Statuimus etiam, ne Epiſcopi. c. Cavendum, c. Placuit, & c. Inter cetera, 10. q. 3. & c. Cum Apoſtolus de cenſi.

c. Si Epiſcopus, de offi. ord. in 6.

ſue-

suetum, an vero prædicta victualia subministrare; salvo item jure conventionum antiquarum cum Monasteriis, aliisve piis locis, aut Ecclesiis non Parochialibus inito, quod illæsum permaneat. In iis vero locis, seu Provinciis, ubi consuetudo est, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud a visitatoribus accipiatur, sed omnia gratis fiant, ibi id observetur. Quod si quisquam (quod absit) aliquid amplius in supradictis casibus omnibus accipere præsumpserit; is, præter dupli restitutionem, intra mensem faciendam, aliis etiam pœnis juxta constitutionem Concil. generalis Lugdunen. quæ incipit, Exigit; nec non et aliis pœnis in Synodo provinciali arbitrio Synodi absque ulla spe veniæ mulctetur. Patroni vero in iis, quæ ad Sacramentorum administrationem spectant, nullatenus se præsumant ingerere, neque visitationi ornamentorum Ecclesiæ, aut bonorum stabilium, seu fabricarum proventibus immisceant; nisi quatenus id eis ex institutione, ac fundatione competat: sed Episcopi ipsi hæc faciant, et fabricarum reditus in usus Ecclesiæ necessarios, et utiles, prout sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.

Vide infra.

Caput IV.

A quibus, & quando munus prædicationis obeundum. Ecclesia Parochialis ad audiendum verbum Dei adeunda. nullus contradicente Episcopo prædicet.

PRædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est, cupiens sancta Synodus, quo frequentius possit ad fidelium salutem exerceri, Canones, alias super hoc editos, sub fel. rec. Paulo III. aptius præsentium temporum usui accommodando, mandat, ut in Ecclesia sua ipsi per se, aut, si legitime impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus assument; in aliis autem Ecclesiis per Parochos, sive, iis impeditis, per alios ab

Conc. Carth. 4. c. 20. & Rhemen. c. 14. in c. Episc. nullam 88. Dist.

Sup. sess. 5. de ref. c. 2.

Conc. Arel. 4. c. 10. Later. sub Inn. III. c. 10. in c. inter cætera de off. ord. Conc.

ab Episcopo, impensis eorum, qui eas præstare vel tenentur, vel solent, deputandos in civitate, aut in quacumque parte Diœcesis censebunt expedire, saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis; tempore autem Jejuniorum, Quadragesimę, & Adventus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint, Sacras Scripturas, Divinamque legem annuntient, & alias, quotiescumque id opportune fieri posse judicaverint. Moneatque Episcopus populum diligenter, teneri unumquemque Parochiæ suæ interesse, ubi commode id fieri potest, ad audiendum verbum Dei. Nullus autem sæcularis, sive regularis, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat. Iidem etiam saltem Dominicis, & aliis festivis diebus pueros in singulis Parochiis fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab iis, ad quos spectabit, doceri curabunt, &, si opus sit, etiam per censuras Ecclesiasticas compellent, non obstantibus privilegiis, & consuetudinibus. In reliquis ea, quæ de prædicationis munere sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant.

Moguntiacum c. 25. Sup. sess. 5. de ref. c. 2.

4. Carth. c. 24. in c. Sacerdot. de Cons. dist. 1. Theodulph. Episc. Aurel. ep. ad Paroch. in fi. Vide Bullam Greg. 13. in gratiam Soc. Jesu. Vigore 1584. vide const. Pii V. Ex debito 1571. quam ampliavit Greg. XIII. 30. Octob. 1572.

sess. 5. c. 2. de ref.

Caput V.

Causæ criminales contra Episcopos, majores a solo Sum. Pont. minores a Concilio Provinciali cognoscantur.

CAusæ criminales graviores contra Episcopos, etiam hæresis, (quod absit) quæ depositione, aut privatione dignæ sunt, ab ipso tantum Summo Romano Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quod si ejusmodi sit causa, quæ necessario extra Romanam Curiam sit committenda, nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis, a Beatissimo Papa eligendis. Hæc vero commissio & specialis sit, & manu ipsius

1. Conc. Sardic. c. 3. c. ad abolendam de hæret.
2. Confirmatur Bulla Pii V. Si de protegendis 1569.

psius Sanctissimi Pontificis signata: nec unquam plus his tribuat, quam ut solam facti instructionem sumant, processumque conficiant: quem statim ad Romanum Pontificem transmittant, reservata eidem Sanctissimo sententia definitiva. Cætera alias sub fel. rec. Julio III. super his decreta, necnon & constitutio sub Innocentio III. in Concilio generali, quæ incipit: Qualiter, & quando; quam sancta Synodus in præsenti innovat, ab omnibus observetur. Minores vero criminales causæ Episcoporum in Concilio tantum provinciali cognoscantur, & terminentur, vel a deputandis per Concilium provinciale.

Sup. sess. 13. de ref. c. 6. 7. & 8.

Vide infra.

Caput VI.

Datur Episcopis potestas circa irregularitatum & suspensionum dispensationes, & criminum absolutiones.

LIceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, ex delicto occulto provenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentiosum, dispensare, & in quibuscunque casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos, in Diœcesi sua per seipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputandum, in foro conscientiæ gratis absolvere, imposita pœnitentia salutari. Idem & in hæresis crimine in eodem foro conscientiæ eis tantum, non eorum Vicariis sit permissum.

Sup. sess. 14. c. 7. c. Miror. c. contumaces. 50. d.

50. d. Consule Bullam Cęnę Dom. De quibus sub Alexandro in Conc. Later. par. 14. const. ejus.

Caput VII.

Sacramentorum virtus, antequam populo administrentur, ab Episcopis, & Parochis explicetur. inter Missarum solemnia sacræ paginæ explanentur.

UT fidelis populus ad suscipienda Sacramenta majori cum reverentia, atque animi devotio-

tione accedat, præcipit ſancta Synodus Epiſcopis omnibus, ut non ſolum, cum hæc per ſeipſos erunt populo adminiſtranda, prius illorum vim, & uſum pro ſuſcipientium captu explicent; ſed etiam idem a ſingulis Parochis pie, prudenterque, etiam lingua vernacula, ſi opus ſit, & commode fieri poterit, ſervari ſtudeant, juxta formam a ſancta Synodo in Catecheſi ſingulis Sacramentis præſcribendam; quam Epiſcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque a Parochis omnibus populo exponi curabunt: necnon ut inter Miſſarum ſolemnia, aut divinorum celebrationem, ſacra eloquia, & ſalutis monita eadem vernacula lingua ſingulis diebus feſtis, vel ſolemnibus explanent, eademque in omnium cordibus, poſtpoſitis inutilibus quæſtionibus, inſerere, atque eos in lege Domini erudire ſtudeant.

Sup. ſeſſ. 22. de ſacrif. Miſſæ. c. 8.

Caput VIII.

Publice peccantes publice pęniteant, niſi Epiſcopis aliter videatur. Pęnitentiarius in Cathedralibus inſtituendus.

APoſtolus monet, publice peccantes palam eſſe corripiendos. Quando igitur ab aliquo publice, et in multorum conſpectu crimen commiſſum fuerit, unde alios ſcandalo offenſos, commotoſque fuiſſe non ſit dubitandum, huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publice injungi oportet; ut quos exemplo ſuo ad malos mores provocavit, ſuæ emendationis teſtimonio ad rectam revocet vitam. Epiſcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud ſecretum poterit commutare, quando ita magis judicaverit expedire. In omnibus etiam Cathedralibus Eccleſiis, ubi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum unione præbendæ, proxime vacaturæ, ab Epiſcopo inſtituatur, qui Magiſter ſit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel jure Canonico, & anno-

1. Tim. 5. c. Sed illud 45. Diſt. c. Si peccaverit, §. Ergo 2. q. 1. & c. 1. de pœn. & rem.

c. Pœnitentes &c. In capite cum ſeq. 50. d

norum quadraginta, ſeu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confeſſiones in Eccleſia audiet, interim præſens in choro cenſeatur.

Caput IX.

A quo viſitari debeant Eccleſiæ ſæculares nullius Diœceſis.

Sup. ſeſſ. 6. de ref. c. 4. & ſeſſ. 7. de ref. c. 8. ſeſſ. 21. de ref. c. 8.

QUæ alias ſub fel. rec. Paulo III. & nuper ſub Beatiſſimo Domino noſtro Pio IV. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinariis diligentia in beneficiorum etiam exemptorum viſitatione conſtituta ſunt, eadem etiam in iis Eccleſiis ſæcularibus obſerventur, quæ in nullius Diœceſi eſſe dicuntur; ut ab Epiſcopo, cujus Cathedralis Eccleſia eſt proximior, ſi id conſtet, alioquin ab eo, qui ſemel in Concilio Provinciali a Prælato loci illius electus fuerit, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, viſitentur; non obſtantibus privilegiis, & conſuetudinibus quibuſcumque, etiam immemorabilibus.

Caput X.

Executio viſitationis a ſubditis non ſuſpendatur.

EPiſcopi, ut aptius, quem regunt populum, poſſint in officio, atque obedientia continere, in omnibus iis, quæ ad viſitationem, ac morum correctionem ſubditorum ſuorum ſpectant, jus, & poteſtatem habeant, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, juxta Canonum ſanctiones, quæ illis ex prudentia ſua pro ſubditorum emendatione, ac Diœceſis ſuæ utilitate neceſſaria videbuntur. Nec in his, ubi de viſitatione, aut de morum correctione agitur, exemptio, aut ulla inhibitio, appellatio, ſeu querela, etiam ad Sedem Apoſtolicam interpoſita, executionem eorum, quæ ab

c. Tranſmiſſam de elect.

Sup. ſeſſ. 13. de ref. c. 1. ſeſſ. 14. de ref. c. 4. & ſeſſ. 22. de ref. c. 1.

ab his mandata, decreta, aut judicata fuerint, quoquo modo impediat, aut suspendat.

Caput XI.
Tituli honorarii, aut privilegia particularia Episcoporum juri nihil detrahant. Cap. cum Capella *extra, de privileg. innovatur.*

QUoniam privilegia, & exemptiones, quæ variis titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporum jurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur; decernit Sancta Synodus, ut, si quando justis, gravibus, & fere necessariis suadentibus causis, aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolythatus, Comitis Palatini, Capellani Regii, aut aliis hujusmodi in Romana Curia, vel extra, insignibus decorandos esse placuerit; nec non alios, cuicumque monasterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut sub nomine servientium militiis, seu monasteriis, hospitalibus, collegiis, aut quocumque alio titulo assumi, nihil ex his privilegiis detractum esse Ordinariis intelligatur; quominus ii, quibus ea jam concessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinariis, tanquam Apost. Sedis delegatis, plene in omnibus, & quoad Capellanos Regios, juxta Constit. Innoc. III. quæ incipit Cum Capella, subjecti existant; exceptis tamen iis, qui prædictis locis, aut militiis actu serviunt, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia vivunt, sive iis, qui legitime, & secundum regulam earumdem militiarum professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat; non obstantibus privilegiis quibuscumque, etiam Religionis S. Jo. Hierosolymitani, & aliarum militiarum. Quæ vero privilegia residentibus in Curia Romana, vigore Eugenianæ Constitutionis, aut familiaritatis

Sup. sess. 6. c. 3. de ref. c. Cum & plantare. de privil. & c. Venerabili. de verb. sign.

Horum facultates, & indulta adhuc restringit Pius V. in Bulla. Quamvis, 1568.

Vide infra.

c. Divina de privil. in Extravag. com.

O Car-

Cardinalium competere solent, ea in iis, qui beneficia Ecclesiastica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minime intelligantur; sed Ordinarii jurisdictioni subjecti permaneant: non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

Caput XII.

Quales esse debeant promovendi ad dignitates, & Canonicatus Cathedralium Ecclesiarum: quidve promoti præstare teneantur.

CUm dignitates in Ecclesiis, præsertim Cathedralibus, ad conservandam, augendamque ecclesiasticam disciplinam fuerint institutæ, ut qui eas obtinerent, pietate præcellerent, aliisque exemplo essent, atque Episcopos opere, & officio juvarent, merito qui ad eas vocantur, tales esse debent, qui suo muneri respondere possint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quascumque, quibus animarum cura subest, promoveatur, nisi qui saltem 25. suæ ætatis annum attigerit, & in clericali ordine versatus, doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur, juxta Constitutionem Alexand. III. in Concilio Lateranensi promulgatam, quæ incipit: Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Episcopi, sint in omnibus Ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri in Theologia, seu Doctores, aut Licentiati in jure Canonico. ad cæteras autem dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, Clerici alioquin idonei, & 22. annis non minores, adsciscantur. Provisi etiam de beneficiis quibuscumque curam animarum habentibus, teneantur a die adeptæ possessionis, ad minus intra duos menses, in manibus ipsius Episcopi, vel, eo impedito, coram generali ejus Vicario, seu officiali, Orthodoxæ suæ fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondeant, ac jurent. Provisi

Sup. sess. 22. cap. 2.

Vide infra.

Clem. 1. ep. 1. ad Jacobum. Anacletus epist. 1. c. Diaconi. 93. dist. & c. Ad hæc, de off. Archid.

Concil. 4. Tol. c. 26.

Qui preterea ad professionem fidei teneantur.

visi autem de Canonicatibus, & dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu ejus Officiali, sed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes provisi, ut supra, fructus non faciant suos, nec illis possessio suffragetur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, nisi qui eo ordine sacro aut sit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, aut in tali ætate, ut infra tempus a jure, & ab hac sancta Synodo statutum initiari valeat. In omnibus vero Ecclesiis Cathedralibus omnes Canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem Presbyterii, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Episcopus autem cum consilio Capituli designet, ac distribuat, prout viderit expedire, quibus quisque ordo ex sacris annexus in posterum esse debeat; ita tamen, ut dimidia saltem pars Presbyteri sint; cæteri vero Diaconi, aut Subdiaconi. ubi vero consuetudo laudabilior habet, ut plures, vel omnes sint Presbyteri, omnino observetur. Hortatur etiam Sancta Synodus, ut in provinciis, ubi id commode fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars Canonicatuum in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel jure Canonico. Præterea obtinentibus in eisdem Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses ab eisdem ecclesiis quolibet anno abesse: salvis nihilominus earum ecclesiarum constitutionibus, quæ longius servitii tempus requirunt; alioquin anno primo privetur unusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac residentiæ fecit suos. quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit.

vide in Constit. Pii IV. In sacrosancta.

c. 1. & seqq. de æt. & qual. c. Licet canon. & c. Cum ex eo, de elect. in 6. Supra sess. 7. de ref. c. 12.

Sup. sess. 23. de ref. cap. 1.

c. Ad audientiam de Clericis non resid.

Cardinalium competere solent, ea in iis, qui beneficia Ecclesiastica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minime intelligantur; sed Ordinarii jurisdictioni subjecti permaneant: non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

Caput XII.

Quales esse debeant promovendi ad dignitates, & Canonicatus Cathedralium Ecclesiarum: quidve promoti præstare teneantur.

CUm dignitates in Ecclesiis, præsertim Cathedralibus, ad conservandam, augendamque ecclesiasticam disciplinam fuerint institutæ, ut qui eas obtinerent, pietate præcellerent, aliisque exemplo essent, atque Episcopos opere, & officio juvarent, merito qui ad eas vocantur, tales esse debent, qui suo muneri respondere possint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quascumque, quibus animarum cura subest, promoveatur, nisi qui saltem 25. suæ ætatis annum attigerit, & in clericali ordine versatus, doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur, juxta Constitutionem Alexand. III. in Concilio Lateranensi promulgatam, quæ incipit: Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Episcopi, sint in omnibus Ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri in Theologia, seu Doctores, aut Licentiati in jure Canonico. ad cæteras autem dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, Clerici alioquin idonei, & 22. annis non minores, adsciscantur. Provisi etiam de beneficiis quibuscumque curam animarum habentibus, teneantur a die adeptæ possessionis, ad minus intra duos menses, in manibus ipsius Episcopi, vel, eo impedito, coram generali ejus Vicario, seu officiali, Orthodoxæ suæ fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondeant, ac jurent. Provisi

Sup. sess. 22. cap. 2.

Vide infra.

Clem. 1. ep. 1. ad Jacobum. Anacletus epist. 1. c. Diaconi. 93. dist. & c. Ad hæc, de off. Archid.

Concil. 4. Tol. c. 26.

Qui preterea ad professionem fidei teneantur,

visi autem de Canonicatibus, & dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu ejus Officiali, sed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes provisi, ut supra, fructus non faciant suos, nec illis possessio suffragetur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, nisi qui eo ordine sacro aut sit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, aut in tali ætate, ut infra tempus a jure, & ab hac sancta Synodo statutum initiari valeat. In omnibus vero Ecclesiis Cathedralibus omnes Canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem Presbyterii, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Episcopus autem cum consilio Capituli designet, ac distribuat, prout viderit expedire, quibus quisque ordo ex sacris annexus in posterum esse debeat; ita tamen, ut dimidia saltem pars Presbyteri sint; cæteri vero Diaconi, aut Subdiaconi. ubi vero consuetudo laudabilior habet, ut plures, vel omnes sint Presbyteri, omnino observetur. Hortatur etiam Sancta Synodus, ut in provinciis, ubi id commode fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars Canonicatuum in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel jure Canonico. Præterea obtinentibus in eisdem Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses ab eisdem ecclesiis quolibet anno abesse: salvis nihilominus earum ecclesiarum constitutionibus, quæ longius servitii tempus requirunt; alioquin anno primo privetur unusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac residentiæ fecit suos. quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit.

vide in Constit. Pii IV. In sacrosancta.

c. 1. & seqq. de æt. & qual. c. Licet canon. & c. Cum ex eo, de elect. in 6. Supra sess. 7. de ref. c. 12.

Sup. sess. 23. de ref. cap. 1.

c. Ad audientiam de Clericis non resid.

c. fin. eod. c. licet, de præb.

Vide infra.

Supra sess. 22. c. 4. de ref. c. Licet, & c. Exstirpandæ. §. Qui vero, de præb. c. Quia nonnulli, de cler. non resid.

Conc. Tur. 3. c. 8. Conc. Agathen. can. 55. c. Episcopum. 34. dist. tot. tit. de vit. & hon. cler. extr. in 6. & in Clem. c. 1. de cler. ven. & Clem. Gravi, de cel. Miss.

rit. crescente vero contumacia, contra eos, juxta Sacrorum Canonum Constitutiones, procedatur. distributiones vero, qui statis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quavis collusione, aut remissione exclusa, his careant, juxta Bonifacii VIII. decretum, quod incipit: Consuetudinem; quod Sancta Synodus in usum revocat, non obstantibus quibuscumque statutis, & consuetudinibus. Omnes vero divina per se, & non per substitutos compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti adsistere, & inservire, atque in Choro ad psallendum instituto, hymnis, & Canticis Dei nomen reverenter, distincte, devoteque laudare. Vestitu insuper decenti, tam in Ecclesia, quam extra assidue utantur, ab illicitisque venationibus, aucupiis, choreis, tabernis, lusibusque abstineant; atque ea morum integritate polleant, ut merito Ecclesiæ Senatus dici possit.

Cætera, quæ ad debitum in divinis officiis regimen spectant, deque congrua in his canendi, seu modulandi ratione, de certa lege in choro conveniendi, & permanendi, simulque de omnibus Ecclesiæ ministris, quæ necessaria erunt, & si qua hujusmodi, Synodus provincialis, pro cujusque Provinciæ utilitate, & moribus, certam cuique formulam præscribet. Interea vero Episcopus non minus, quam cum duobus Canonicis, quorum unus ab Episcopo, alter a Capitulo eligatur, in iis, quæ expedire videbuntur, poterit providere.

Caput XIII.

Quomodo tenuioribus Cathedralibus Ecclesiis, & Parochiis consulendum. Parochiæ certis finibus distinguendæ.

Sup. sess. 7. de ref. c. 6. & 7. & sess. 14. de ref. cap. 9. & Inf. c. 15.

QUoniam pleræque Cathedrales Ecclesiæ tam tenuis reditus sunt, & angustæ, ut Episcopali dignitati nullo modo respondeant, neque Ecclesiarum necessitati sufficiant, examinet Conci-

cilium provinciale, vocatis iis, quorum interest, & diligenter expendat, quas propter angustias, tenuitatemque vicinis unire, vel novis proventibus augere expediat; confectaque de præmissis instrumenta ad summum Romanum Pontificem mittat; c. unio, 10. q. 3. quibus instructus Summus Pontifex ex prudentia c. Et temporis, cum seq. sua; prout expedire judicaverit, aut tenues invi- 16. q. 1. cem uniat, aut aliqua accessione ex fructibus augeat. Interim vero, donec prædicta effectum sortiantur, hujusmodi Episcopis, qui fructuum subventione pro Diœcesis suæ tenuitate indigent, poterit de beneficiis aliquibus, dum tamen curata non sint, nec dignitates, seu Canonicatus, & præbendæ, nec Monasteria, in quibus viget regularis observantia, vel quæ Capitulis generalibus, & certis Visitatoribus subduntur, a Summo Romano Pontifice provideri. In Parochialibus etiam Ecclesiis, quarum fructus æque adeo exigui sunt, ut debitis nequeant oneribus satisfacere, curabit Episcopus, si per beneficiorum unionem, non tamen regularium, id fieri non possit, ut primitiarum, vel decimarum assignatione, aut per Parochianorum symbola, ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut Parochiæ necessitate decenter sufficiat. In unionibus vero quibuslibet, seu ex supradictis, seu aliis causis faciendis Ecclesiæ Parochiales Monasteriis quibuscumque, aut Abbatiis, seu dignitatibus, sive præbendis Ecclesiæ Cathedralis, vel collegiatæ, sive aliis beneficiis simplicibus, aut hospitalitatibus, militiisve non uniantur; & quæ unitæ sunt, revideantur ab Ordinariis, juxta alias Sup. sess. 7. de decretum in eadem Synodo, sub fel. rec. Paulo ref. c. 6. III. quod etiam in unitis ab eo tempore citra æque observetur; non obstantibus in iis quibuscumque verborum formis, quæ hic pro sufficienter expressis habeantur. Ad hæc in posterum omnes hæ Cathedrales Ecclesiæ, quarum reditus summam

ducatorum 1000. & Parochiales, quæ ſummam ducatorum 100. ſecundum verum annuum valorem non excedunt, nullis penſionibus, aut reſervationibus fructuum graventur. In iis quoque Civitatibus, ac locis, ubi Parochiales Eccleſiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, ſed promiſcue petentibus Sacramenta adminiſtrant; mandat Sancta Synodus Epiſcopis, pro tutiori animarum eis commiſſarum ſalute, ut, diſtincto populo in certas, propriaſque parochias, unicuique ſuum perpetuum, peculiaremque Parochum aſſignent, qui eas cognoſcere valeat, & a quo ſolo licite Sacramenta ſuſcipiant; aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exegerit, provideant. Idemque in iis Civitatibus, ac locis, ubi nullæ ſunt parochiales, quamprimum fieri curent; non obſtantibus quibuſcumque privilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

c. 1. 13. q. 1. c. plures. 16. q. 1. c. 1. de paroch. & ſup. ſeſſ. 14. de ref. c. 9.

Caput XIV.

Ne quis admittatur ad poſſeſſionem beneficii, aut diſtributionum, cum fructuum diſtributione in uſus non pios convertenda.

IN pluribus Eccleſiis, tam Cathedralibus, quam Collegiatis, & Parochialibus, ex earum conſtitutionibus, aut ex prava conſuetudine obſervari intelligitur, ut in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, vel alia proviſione, ſive admiſſione ad poſſeſſionem alicujus Cathedralis Eccleſiæ, vel beneficii, canonicatuum, aut præbendarum, vel partem proventuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas, certę conditiones, ſeu deductiones ex fructibus, ſolutiones, promiſſiones, compenſationeſve illicitæ, aut etiam, quę in aliquibus Eccleſiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur. hæc cum ſancta Synodus deteſtetur, mandat Epiſcopis, ut quæcumque hujuſ-

modi

modi in usus pios non convertuntur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ avaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant; ipsique diligenter de eorum Constitutionibus, sive consuetudinibus super prædictis cognoscant; & illis tantum, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas, ut pravas, ac scandalosas, rejiciant, & aboleant. eos vero, qui adversus hæc, in præsenti decreto comprehensa, quavis ratione commiserint, pœnis contra simoniacos editis, sacris Canonibus, & variis Sum. Pontificum Constitutionibus, quas omnes innovat, teneri decernit; non obstantibus quibuscumque statutis, Constitutionibus, & Consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica authoritate confirmatis; de quarum subreptione, obreptione, & intentionis defectu, Episcopus, tanquam Apostolicę Sedis delegatus, cognoscere possit.

Confirmatur Bulla Pii V. Durum, 1572. novis pœnis adjectis.

1. q. 1. fere per totam. Conc. Tolet. 8. can. 3. c. Cum super, de conf. toto tit. Extrav. de simon. & c. Sicut, 1. ext. de simon.

Caput XV.

Ratio augendi tenues præbendas Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum insignium.

IN Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, ubi frequentes, adeoque tenues sunt prębendæ simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, & personarum qualitate non sufficiant, liceat Episcopis cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia, iis unire; vel, si hac ratione provideri non possit, aliquibus ex iis suppressis, cum patronorum consensu, si de jure patronatus laicorum sint, quarum fructus, & proventus reliquarum prębendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, ut tot supersint, quæ divino cultui celebrando, ac dignitati Ecclesiæ commode valeant respondere; non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & privilegiis, aut quacumque reservatione generali, vel speciali, aut affectione. ne-

Sup. c. 13.

Sup. sess. 5. de ref. c. 1.

c. In ecclesia, de instit.

que prædictæ uniones, aut suppressiones tolli, seu impediri possint ex quibuscumque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus, vel suspensionibus.

Caput XVI.

Quid muneris incumbat Capitulo, sede vacante.

Conc. Chalc. Actione 16. c. 25. in fi. Conc. Vormat. c. 76.

CApitulum, Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Œconomum unum, vel plures fideles, ac diligentes decernat, qui rerum Ecclesiasticarum, & proventuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint redditurі. Item Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur, qui saltem in jure Canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus: si secus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio hujusmodi devolvatur: &, si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit, tunc antiquior Episcopus ex suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Œconomum, & Vicarium idoneos possit constituere. Episcopus vero ad eamdem Ecclesiam vacantem promotus ex iis, quę ad eum spectant, ab eisdem Œconomo, Vicario, & aliis quibuscumque officialibus, & administratoribus, qui, Sede vacante, fuerunt a Capitulo, vel ab aliis in ejus locum constituti, etiamsi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, jurisdictionis, administrationis, aut cujuscumque eorum muneris; possitque eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint: etiamsi prędicti officiales, redditis rationibus, a Capitulo, vel a deputatis ab eodem, absolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis ad Ecclesiam pertinentibus, si quę ad Capitulum pervenerunt, rationem reddere.

c. Non liceat, in 3. 12. q. 2. & c. fi. de supp. negl. Præl. in 6.

Ca-

Caput XVII.
Beneficiorum collationi, & plurium retentioni modus statuitur.

CUm Ecclesiasticus Ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat Clericorum, sancte sacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus Ecclesiis conscribi. Verum quoniam multi improbæ cupiditatis affectu seipsos, non Deum decipientes, ea, quæ bene constituta sunt, variis artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere non erubescunt; sancta Synodus debitam regendis Ecclesiis disciplinam restituere cupiens, præsenti decreto, quod in quibuscumque personis, quocumque titulo, etiam si Cardinalatus honore fulgeant, mandat observari, statuit, ut in posterum unum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur. Quod quidem si ad vitam ejus, cui confertur, honeste sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque non modo ad Cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia, tam sæcularia, quam regularia quæcumque, etiam commendata, pertineant, cujuscumque tituli, ac qualitatis existant. Illi vero, qui in præsenti plures Parochiales Ecclesias, aut unam Cathedralem, & aliam Parochialem obtinent, cogantur omnino, quibuscumque dispensationibus, ac unionibus ad vitam non obstantibus, una tantum Parochiali, vel sola Cathedrali retenta, alias Parochiales infra spatium sex mensium dimittere: alioquin tam Parochiales, quam beneficia omnia, quę obtinent, ipso jure vacare censeantur, ac tanquam vacantia libere aliis idoneis conferantur; nec ipsi antea illa obtinentes, tuta conscientia, fructus post dictum tempus retineant. Optat autem sancta Synodus, ut resignan-

Conc. 1. Nic. c. 15. & 16. Antioch. c. 3. Arelat. 1. c. 2. & 22. & Milev. c. 15. c. Quia in tantum, c. Ad hæc, c. Cum non ignores, c. Referente, & c. de multa, de præb. c. Unio, §. Sed & hoc 10. q. 3. 21. q. 1. per totam. c. Quia nonnulli, de cler. non resid. cum alleg. sup. sess. 7. de ref. c. 2.

Sup. sess. 7. de ref. c. 4. c. de multa, de pręb.

c. Execrabilis §. Qui vero in Extrav. comm. de præb.

gnantium necessitatibus commoda aliqua ratione, prout summo Pontifici videbitur, provideatur.

Caput XVIII.

Ecclesia Parochiali vacante, deputandus ab Episcopo Vicarius, donec illi provideatur de Parocho. Nominati ad Parochiales, qua forma, & a quibus examinari debeant.

Lege Bullam Pii V. in conferendis 1566.

EXpedit maxime animarum saluti, a dignis, atque idoneis Parochis gubernari. id ut diligentius, ac rectius perficiatur, statuit S. Synodus, ut cum Parochialis Ecclesiæ vacatio, etiamsi cura Ecclesiæ vel Episcopo incumbere dicatur, & per unum, vel plures administretur, etiam in Ecclesiis patrimonialibus, seu receptivis nuncupatis, in quibus consuevit Episcopus uni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infrascriptum examen teneri mandat, per obitum, vel resignationem, etiam in Curia, seu aliter quomodocumque contigerit, etiamsi ipsa Parochialis Ecclesia reservata, vel affecta fuerit generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti, seu privilegii in favorem S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum, debeat Episcopus statim, habita notitia vacationis Ecclesiæ, (si opus fuerit) idoneum in ea Vicarium, cum congrua, ejus arbitrio, fructuum portionis assignatione, constituere, qui onera ipsius Ecclesię sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Porro Episcopus, & qui jus patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum sit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ut possit postea de cujuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et, si Episcopo, aut Synodo Provinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publi-

Sup. sess. 7. de ref. c. 13.

publicum vocentur, qui volent examinari. Transacto constituto tempore, omnes, qui descripti fuerint, examinentur ab Episcopo, sive, eo impedito, ab ejus Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus, quam tribus; quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinatores autem singulis annis in Dioecesana Synodo ab Episcopo, vel ejus Vicario ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur; advenienteque vacatione cujuslibet Ecclesiae, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant; indeque succedente alia vacatione, aut eosdem, aut alios tres, quos maluerit, ex praedictis illis sex eligat. Sint vero hi examinatores Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut jure Canonico, vel alii Clerici, seu Regulares, etiam ex Ordine Mendicantium, aut etiam saeculares, qui ad id videbuntur magis idonei: jurentque omnes ad sancta Dei Euangelia, se, quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executuros: caveantque, ne quidquam prorsus occasione hujus examinis, nec ante, nec post accipiant: alioquin simoniae vitium tam ipsi, quam alii dantes incurrant; a qua absolvi nequeant, nisi dimissis beneficiis, quae quomodocumque etiam antea obtinebant: & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo provinciali (si opus erit) rationem reddere teneantur, a qua si quid contra officium eos fecisse compertum fuerit, graviter ejus arbitrio puniri possint. Peracto deinde examine, renuntientur quotcumque ab iis idonei judicati fuerint aetate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis; ex hisque Episcopus eum eligat, quem caeteris magis idoneum judicaverit; atque illi, & non alteri, col-

latio

Inf. sess. ult. de ref. c. 9.

c. Quando 24. dist.

c. Eam te, de aet. & qual.

inf. sess. 25. c. 9 de ref.

latio Ecclesiæ ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre. Si vero jurispatronatus ecclesiastici erit, ac institutio ad Episcopum, & non ad alium pertineat, is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus judicabit, Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo instituatur. Cum vero institutio ab alio, quam ab Episcopo, erit facienda, tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat. Quod si jurispatronatus laicorum fuerit, debeat, qui a patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, ut supra, examinari, & non, nisi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibusque supradictis casibus non cuiquam alteri, quam uni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, juxta supradictam regulam, de Ecclesia provideatur; nec prædictorum examinatorum relationem, quominus executionem habeat, ulla devolutio, aut appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam, sive ejusdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuntios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interposita, impediat, aut suspendat; alioquin Vicarius, quem Ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputavit, vel forsan postea deputabit, ab ejus Ecclesiæ custodia, & administratione non amoveatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut supra, sit provisum: alias provisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ, subreptitiæ esse censeantur; non obstantibus huic decreto exemptionibus, indultis, privilegiis, præventionibus, affectionibus, novis provisionibus, indultis concessis quibuscumque Universitatibus, etiam ad certam summam, & aliis impedimentis quibuscumque. Si tamen adeo exigui reditus dictæ parochiales fuerint, ut totius hujus examinationis operam non ferant; aut nemo sit, qui se examini quærat subjicere; aut ob apertas factiones,

Sup. sess. 14. de ref. c. 13.

c. illud, & c. Relatum de jurepat.

Sup. sess. 7. c. 13. de ref.

ctiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facile graviores rixæ, ac tumultus possint excitari; poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omissa, privatum aliud examen, cæteris tamen, ut supra, servatis, adhibere. Licebit etiam Synodo provinciali, si qua in supradictis circa examinationis formam addenda, remittendave esse censuerit, providere.

Caput XIX.
Mandata de providendo, expectativæ, & alia id genus antiquantur.

Decernit sancta Synodus, mandata de providendo, & gratias, quæ expectativæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegiis, Universitatibus, Senatibus, & aliis singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summam, vel alio quovis colore concedi, nec hactenus concessis cuiquam uti licere. Sed nec reservationes mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas Ecclesias, vel monasteria, alicui, etiam ex sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, concedantur, & hactenus concessa abrogata esse censeantur.

Inf. sess. 25. c. 9. de ref.

c. 2. de concess. præb. & c. Detestanda, eod. in 6.

Caput XX.
Ratio tractandi causas ad forum Ecclesiasticum pertinentes præscribitur.

Causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiamsi beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoscantur, atque omnino, saltem infra biennium a die motæ litis, terminentur: alioquin post id spatium liberum sit partibus, vel alteri illarum, judices Superiores, alias tamen competentes, adire, qui causam in eo statu, quo fuerit, assumant, & quamprimum terminari curent; nec antea aliis com-

Declaratur Bulla Gregor. XIII ad Romani. 1574.

Quid porro ad causarum expeditionem statuerit Clemens VIII. vide in ejus Const. Litium 1592.

inf. sess. ult. de ref. c. 10. in fi.

committantur, nec avocentur, neque appellationes ab eisdem interpositæ, per Superiores quoscumque recipiantur, eorumve commissio, aut inhibitio fiat, nisi a definitiva, vel a definitivæ vim habente, & cujus gravamen per appellationem a definitiva reparari nequeat. Ab his excipiantur causę, quę juxta Canonicas sanctiones apud Sedem Apostolicam sunt tractandæ, vel quas ex urgenti, rationabilique causa judicaverit summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum Signaturę Sanctitatis suę, manu propria subscribendum, committere, aut avocare.

c. Præceptis, 12. dist. c. Nec licuit, 17. dist. c. Majores, de bap. Vigilius Papa in epist. ad Eleutherum in fi. & Pelagius II. in 1. epist. circa fi. Conc. Sardic. c. 3. & 4.

Ad hęc causę matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum judicio, etiam visitando, sed Episcopi tantum examini, & jurisdictioni relinquantur; etiamsi in pręsenti inter Episcopum, & Decanum, seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causarum istarum cognitione lis aliqua in quacumque instantia pendeat; coram quo, si pars vere paupertatem probaverit, non cogatur extra provinciam, nec in secunda, nec in tertia instantia in eadem causa matrimoniali litigare; nisi pars altera & alimenta, & expensa litis velit subministrare. Legati quoque etiam de Latere, Nuntii, Gubernatores Ecclesiastici, aut alii quarumcumque facultatum vigore, non solum Episcopos in prædictis causis impedire, aut aliquo modo eorum jurisdictionem iis præripere, aut turbare non præsumant; sed nec etiam contra Clericos, aliasve personas Ecclesiasticas, nisi Episcopo prius requisito, eoque negligente, procedant: alias eorum processus, ordinationesve nullius momenti sint, atque ad damni satisfactionem partibus illati teneantur.

c. Placuit, 2. q. 6. & de appell. fere per totum.

Præterea, si quis in casibus a jure permissis appellaverit, aut de aliquo gravamine conquestus fuerit; seu alias ob lapsum biennii, de quo supra, ad alium judicem recurrerit; teneatur acta omnia, coram Episcopo gesta, ad judicem appellationis expensis

pensis suis transferre, eodem tamen Episcopo prius admonito, ut, si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit judici appellationis significare. Quod si appellatus compareat, cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata sunt, expensas proportione sua, si illis uti voluerit, subire: nisi aliter ex loci consuetudine servetur, ut scilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porro ipsam actorum copiam teneatur Notarius, congrua mercede accepta, appellanti quanto citius, & ad minus intra mensem, exhibere. Qui Notarius, si in differenda exhibitione fraudem fecerit, ab officii administratione arbitrio Ordinarii suspendatur; & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci distribuendam compellatur. Judex vero, si & ipse impedimenti hujus conscius, particepsve fuerit, aliterve obstiterit, ne appellanti integre acta intra tempus traderentur, ad eamdem dupli pœnam, prout supra, teneatur; non obstantibus, quoad omnia suprascripta, privilegiis, indultis, concordiis, quæ suos tantum teneant auctores, & aliis quibuscumque consuetudinibus.

Caput XXI.

Declaratur ex certis verbis supra positis non immutari solitam rationem tractandi negotia in generalibus Conciliis.

CUpiens sancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla unquam futuris temporibus dubitandi occasio oriatur, verba illa posita in decreto publicato Sess. I. sub Beatiss. D. N. Pio IV. videlicet: *Quæ proponentibus Legatis, ac Præsidentibus*, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram, & Christianam pacem conciliandam, apta, & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur, explicando declarat, mentis suæ non Supra sess. 17.

fuisse,

fuisse, ut ex prædictis verbis solita ratio tractandi negotia in generalibus Conciliis ulla ex parte immutaretur, neque novi quidquam, præter id, quod a sacris Canonibus, vel generalium Synodorum forma hactenus statutum est, cuiquam adderetur, vel detraheretur.

Indictio futuræ Sessionis.

INsuper eadem sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionem feria V. post Conceptionem B. M. Virg. quæ erit dies nona mensis Decemb. proxime venturi, habendam esse statuit, & decernit, cum potestate etiam abbreviandi; in qua Sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus jam exhibitis, deque aliis ad eam pertinentibus. Si vero opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponentur.

Abbreviata est dies Sessionis.

SESSIO XXV.

Quæ est IX. *& ultima, sub Pio IV. Pont. Max.*

Cœpta die tertia, absoluta die quarta Decembris 1563.

Decretum de Purgatorio.

CUm Catholica Ecclesia, Spiritu sancto edocta, ex Sacris litteris, & antiqua Patrum traditione, in Sacris Conciliis, & novissime in hac oecumenica Synodo docuerit, Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis, potissimum vero acceptabili altaris sacrificio juvari; præcipit S. Synodus Episcopis, ut sanam de Purgatorio doctrinam, a sanctis Patribus, & Sacris Conciliis

Sup. sess. 6. c. 30. & sess. 22. c. 2. & Can. 3.

c. Qualis, & seq. dist. 25. Conc. Flor. sess. ult. in fin.

ciliis

ciliis traditam, a Christifidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari, diligenter studeant. Apud rudem vero plebem difficiliores, ac subtiliores quæstiones, quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, a popularibus concionibus secludantur. Incerta item, vel quæ specie falsi laborant, evulgari, ac tractari non permittant. Ea vero, quæ ad curiositatem quamdam, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt, tanquam scandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Episcopi, ut fidelium vivorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, eleemosynæ, aliaque pietatis opera, quæ a fidelibus pro aliis fidelibus defunctis fieri consueverunt, secundum Ecclesiæ instituta pie, & devote fiant; & quæ pro illis ex testatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctorie, sed a sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & aliis, qui hoc præstare tenentur, diligenter, & accurate persolvantur.

1. Tim. 1.

Conc. Later. sub Leone X.

Inf. cap. 4. de ref.

De invocatione, veneratione, & reliquiis Sanctorum, & sacris Imaginibus.

MAndat S. Synodus omnibus Episcopis, & cæteris docendi munus, curamque sustinentibus, ut juxta Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ usum, a primævis Christianæ religionis temporibus receptum, sanctorumque Patrum consensionem, & Sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum intercessione, invocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum usu fideles diligenter instruant; docentes eos, Sanctos una cum Christo regnantes, orationes suas pro hominibus Deo offerre; bonum, atque utile esse suppliciter eos invocare, & ob beneficia impetranda a Deo per filium ejus Jesum Christum, Dominum nostrum, qui solus noster Redemptor, & Salvator est, ad eorum orationes, opem, auxilium-

86. Dist. in prin. c. Multa, ead. dist.

Sup. sess. 22. c. 3. de sacrific. Missæ.

que confugere; illos vero, qui negant, Sanctos æterna felicitate in cœlo fruentes invocandos esse, aut qui asserunt, vel illos pro hominibus non orare, vel eorum, ut pro nobis etiam singulis orent, invocationem esse idololatriam, vel pugnare cum verbo Dei, adversarique honori unius mediatoris Dei, & hominum Jesu Christi, vel stultum esse, in cœlo regnantibus voce, vel mente supplicare, impie sentire. Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cum Christo viventium sancta corpora, quæ viva membra fuerunt Christi, & templum Spiritus sancti, ab ipso ad æternam vitam suscitanda, & glorificanda, a fidelibus veneranda esse: per quæ multa beneficia a Deo hominibus præstantur; ita ut affirmantes, Sanctorum Reliquiis venerationem, atque honorem non deberi; vel eas, aliaque sacra monumenta a fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ causa Sanctorum memorias frustra frequentari, omnino damnandi sint, prout jam pridem eos damnavit, & nunc etiam damnat Ecclesia. Imagines porro Christi, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præsertim habendas, & retinendas, eisque debitum honorem, & venerationem impertiendam, non quod credatur inesse aliqua in iis divinitas, vel virtus, propter quam sint colendæ; vel quod ab eis sit aliquid petendum; vel quod fiducia in imaginibus sit figenda, veluti olim fiebat a gentibus, quæ in idolis spem suam collocabant; sed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ repræsentant; ita ut per imagines, quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus, & Sanctos, quorum illæ similitudinem gerunt, veneremur; id quod Conciliorum, præsertim vero secundæ Nicenæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores est sancitum.

1. Tim. 2.

1. Cor. 3. & 6.

Hieronymus adversus Vigilantium.

Con. Nic. 2. ca. 7.

Psal. 134.

Conc. Nic. 2. Act. 3. 4. & 6.

Illud vero diligenter doceant Episcopi, per Historias

ſtorias myſteriorum noſtræ redemptionis, picturis, vel aliis ſimilitudinibus expreſſas, erudiri, & confirmari populum in articulis Fidei commemorandis, & aſſidue recolendis: tum vero ex omnibus ſacris imaginibus magnum fructum percipi, non ſolum quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ a Chriſto ſibi collata ſunt; ſed etiam, quia Dei per ſanctos miracula, & ſalutaria exempla oculis fidelium ſubjiciuntur, ut pro iis Deo gratias agant, ad ſanctorumque imitationem vitam, moreſque ſuos componant, excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut ſenſerit; anathema ſit. In has autem ſanctas, & ſalutares obſervationes ſi qui abuſus irrepſerint, eos prorſus aboleri S. Synodus vehementer cupit; ita ut nullæ falſi dogmatis imagines, & rudibus periculoſi erroris occaſionem præbentes ſtatuantur. Quod ſi aliquando hiſtorias, & narrationes S. Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit, doceatur populus, non propterea divinitatem figurari, quaſi corporeis oculis conſpici, vel coloribus, aut figuris exprimi poſſit. Omnis porro ſuperſtitio in Sanctorum invocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum ſacro uſu tollatur; omnis turpis quæſtus eliminetur, omnis denique laſcivia vitetur, ita ut procaci venuſtate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum viſitatione homines ad comeſſationes, atque ebrietates non abutantur, quaſi feſti dies in honorem Sanctorum per luxum, ac laſciviam agantur. Poſtremo tanta circa hæc diligentia, & cura ab Epiſcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præpoſtere, & tumultuarie accommodatum, nihil profanum, nihilque inhoneſtum appareat; cum domum Dei deceat ſanctitudo. Hæc ut fidelius obſerventur, ſtatuit S. Synodus,

c. ult. de reliq. & ven. Sanct.

c. 1. diſt. 44. & c. Religioſa. de Conſ. diſt. 3.

Pſal. 92.

c. Decet, de immun. Eccl. in 6.

dus, nemini licere ullo in loco, vel Ecclesia, etiam quomodolibet exempta, ullam insolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, nisi ab Episcopo approbata fuerit; nulla etiam admittenda esse nova miracula, nec novas Reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente, & approbante Episcopo: qui simul atque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in consilium Theologis, & aliis piis viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati consentanea judicaverit. Quod si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus, vel omnino aliqua de iis rebus gravior quæstio incidat, Episcopus, antequam controversiam dirimat, Metropolitani, & comprovincialium Episcoporum in Concilio provinciali sententiam expectet: ita tamen, ut nihil inconsulto sanctiss. Rom. Pont. novum, aut in Ecclesia hactenus inusitatum decernatur.

Epitome Constit. Caroli Magni. tit. de pace, c. 17 c. Audivimus, de rel. & ven. Sanctorum, c. fin. eod.

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem Sacrosancta Synodus reformationem prosequens, ea, quæ sequuntur, statuenda esse censuit.

Consule Bull. Gregorii XV. Inscrutabili, 1622.

Caput I.

Regulares omnes ad regulæ, quam professi sunt, præscriptum vitam instituant. id ut fiat, Superiores sedulo curent.

QUoniam non ignorat S. Synodus, quantum ex Monasteriis pie institutis, & recte administratis in Ecclesia Dei splendoris, atque utilitatis oriatur, necessarium esse censuit, quo facilius, ac maturius, ubi collapsa est, vetus, & Regularis disciplina, instauretur, & constantius, ubi conservata est, perseveret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam viri, quam mulieres, ad Regulæ, quam professi sunt, præscriptum vitam instituant, & componant; atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis, & casti-

Clem. Exivi, §. Cum igitur in primis, de verb. sign.

ſtitatis, ac ſi quæ alia ſunt alicujus Regulæ, & Ordinis pecularia vota, & præcepta, ad eorum reſpective eſſentiam, nec non ad communem vitam, victum, & veſtitum conſervanda pertinentia, fideliter obſervent. omniſque cura, & diligentia a Superioribus adhibeatur tam in Capitulis Generalibus, & Provincialibus, quam in eorum viſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: cum compertum ſit, ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari. Si enim illa, quæ baſes ſunt, & fundamenta totius Regularis diſciplinæ, exacte non fuerint conſervata, totum corruat ædificium neceſſe eſt.

c. Cum ad Monaſterium in fi. de ſtatu monachor.
c. cum Paulus 1. q. 1.

Caput II.

Proprietas Regularibus omnino prohibetur.

NEmini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cujuſcumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquiſita tanquam propria, aut etiam nomine Conventus poſſidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, Conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiam ad uſumfructum, vel uſum, adminiſtrationem, aut commendam. Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conventuum ad ſolos officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amovibiles, pertineat; Mobilium vero uſum ita Superiores permittant, ut eorum ſupellex ſtatui paupertatis, quam profeſſi ſunt, conveniat; nihilque ſuperflui in ea ſit; nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur. Quod ſi quis aliter quidquam tenere deprehenſus, aut convictus fuerit, is biennio activa, & paſſiva voce privatus ſit: atque etiam juxta ſuę Regulę, & Ordinis conſtitutiones puniatur.

c. 2. & c. Cum ad monaſter. de ſtatu mon. c. Cui portio, c. non dicatis, & c. Expedit. 12. q. 1. Conc, Mogunt. ſub Leone IV. c. 14.

Caput III.

Omnia monasteria, quæ hic non prohibentur, possunt possidere bona immobilia. Numerus personarum in illis pro modo facultatum, aut eleemosynarum constituendus. Nulla sine licentia Episcopi erigenda.

COncedit sancta Synodus omnibus Monasteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, & Mendicantium, exceptis domibus Fratrum S. Francisci, Capuccinorum, et eorum, qui Minorum de observantia vocantur, etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quod si aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apost. similia bona possidere permissum erat, eis spoliata sint, eadem omnia illis restituenda esse decernit. In prædictis autem Monasteriis, et domibus tam virorum, quam mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantum numerus constituatur, ac in posterum conservetur, qui vel ex reditibus propriis Monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commode possit sustentari; nec de cætero similia loca erigantur sine Episcopi, in cujus Diœcesi erigenda sunt, licentia prius obtenta.

c. Exiit, qui seminat, §. Porro, de ver. sig. in 6.

Conc. Arel. 4. c. 8 c. 1. & c. Auctoritate, de instit. c. Quoniam, ut ait, de vit. & hon. cler. c. un. §. Sane ut hoc, de statu regul. in 6.

Vide const. Pii V. circa 1566.

Vide Const. Clem. VIII. Quoniam. 1603.

Caput IV.

Regularis sine superioris licentia nec se obsequio alterius loci, aut personæ subjiciat, nec a conventu recedat. Absens studiorum causa in Conventibus commoretur.

PRohibet S. Synodus, ne quis Regularis, sine sui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujusvis pii operis prætextu, subjiciat se obsequio alicujus Prælati, Principis, vel Universitatis, vel Communitatis, aut alterius cujuscumque personæ, seu loci, neque ei aliquod privilegium, aut facultas, ab aliis super iis obtenta, suffra-

c. Quanto, de off. Ord. Clem. Ne in agro, § Quia vero, de stat. mon & c. Non magnopere, ne cler. ve monach c. Placuit, & c. Monachi in 2, 16. q. 1.

suffragetur. Quod si contrafecerit, tanquam inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus a suis Conventibus recedere, etiam prætextu ad Superiores suos accedendi; nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui vero sine prædicto mandato, in scriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinariis locorum, tanquam desertor sui instituti, puniatur. Illi autem, qui studiorum causa ad Universitates mittuntur, in Conventibus tantum habitent; alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

Caput V.

Clausuræ monialium, præsertim quæ extra urbes agunt, providetur.

BOnifacii VIII. Constitutionem, quæ incipit: Periculoso, renovans S. Synodus, universis Episcopis, sub obtestatione divini judicii, et interminatione maledictionis æternæ, præcipit, ut in omnibus Monasteriis sibi subjectis ordinaria, in aliis vero Sedis Apostolicæ auctoritate, clausuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui, et ubi inviolata est, conservari maxime procurent: inobedientes, atque contradictores per censuras ecclesiasticas, aliasque pœnas, quacumque appellatione postposita, compescentes, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. quod auxilium ut præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur Sancta Synodus, et sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, omnibus Magistratibus sæcularibus injungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire a Monasterio, etiam ad breve tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbanda; indultis quibuscumque, et privilegiis non obstantibus. Ingredi autem intra septa monasterii nemini liceat, cujuscumque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel superioris licentia, in scriptis obtenta,

Vide infra.

Vide Const. Pii V. circa 1566. & Decori, 1569. Greg. XIII. Deo sacris 1572. Ubi gratiæ, 1575. & Dubiis 1581.]

Conc. Cabilonense 2. c. 57. & 62.

Conc. Matisc. 1. c. 2. Arel. 4. c. 7. Cabil. 2. c. 63. & Hispal. 2. c. 11. c. Definimus, & seq. 18. q. 2.

tenta, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus, vel Superior licentiam debet in casibus necessariis; neque alius ullo modo possit, etiam vigore cujuscumque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi. Et quia Monasteria Sanctimonialium extra mœnia urbis, vel oppidi constituta, malorum hominum prædæ, et aliis facinoribus sine ulla sæpe custodia sunt exposita: curent Episcopi, et alii Superiores, si ita videbitur expedire, ut Sanctimoniales ex iis ad nova, vel antiqua monasteria intra urbes, vel oppida frequentia reducantur, invocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachii sæcularis. Impedientes vero, vel non obedientes, per censuras ecclesiasticas parere compellant.

Caput VI.
Ratio eligendi superiores.

IN electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quo omnia recte, & sine ulla fraude fiant, in primis S. Synodus districte præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta, ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in posterum liceat, Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces, & suffragia absentium supplere. Si vero contra hujus decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit, & is, qui ad hunc effectum se in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia Officia in religione obtinenda, inhabilis existat, facultatesque super his concessæ eo ipso abrogatæ censeantur; &, si in posterum aliæ concedantur, tanquam subreptitiæ habeantur.

Ca-

Caput VII.

Quæ & quomodo in Abbatissas, & quocumque nomine præfectas eligendæ. duobus monasteriis nulla præficiatur.

ABbatissa, & Priorissa, & quocumque alio nomine Præfecta, vel Præposita appelletur, eligatur non minor annis 40. & quæ 8. annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quod si his qualitatibus non reperiatur in eodem Monasterio, ex alio ejusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præest, videatur, ex iis, quæ in eodem monasterio annum trigesimum excesserint, & quinque saltem annis post professionem recte vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligatur. Duobus vero monasteriis nulla præficiatur; &, si qua duo, vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, uno excepto, intra sex menses cætera resignare. post id vero tempus nisi resignaverit, omnia ipso jure vacent. Is vero, qui electioni præest, Episcopus, sive alius superior, claustra Monasterii non ingrediatur; sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiat, vel accipiat. In reliquis serventur singulorum Ordinum, vel Monasteriorum Constitutiones.

Conc. Agath. c. 19. c. Juvenculas, & seq. 20. q. 1.

c. Indemnitatibus, de elect. in 6.

Con. Agath. c. 57. Epaun. c. 9. et Cabilon. c. 12. c. ult. 20. q. ult. c. Unum 21. q. 1.

Caput VIII.

Regimen monasteriorum non habentium ordinarios regulares visitatores quomodo instituendum.

MOnasteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ protectione, ac directione regi consueverunt, teneantur infra annum a fine præsentis Concilii, & deinde quolibet triennio sese in congregationes redigere, juxta formam Constitu-

Vide infra. ſtitutionis Innocentii III in Concilio generali, quę incipit: In ſingulis: ibique certas regulares perſonas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac ſtatutis in eis exequendis deliberent, & ſtatuant. Quod ſi in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano in cujus Provincia prædicta Monaſteria ſunt, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, eos pro prædictis cauſis convocare. Quod ſi infra limites unius Provinciæ non ſit ſufficiens talium Monaſteriorum numerus ad erigendam Congregationem, poſſint duarum, vel trium Provinciarum Monaſteria unam facere Congregationem. Ipſis autem Congregationibus conſtitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præſides, vel Viſitatores eamdem habeant auctoritatem in ſuæ Congregationis Monaſteria, ac Regulares in eis commorantes, quam alii Præſides, ac Viſitatores in cæteris habent Ordinibus; teneanturque ſuæ Congregationis Monaſteria frequenter viſitare, & illorum reformationi incumbere, & ea obſervare, quæ in ſacris Canonibus, & in hoc ſacro Concilio ſunt decreta. Quod ſi etiam, Metropolitano inſtante, prædicta exequi non curaverint, Epiſcopis, in quorum Diœceſibus loca prædicta ſita ſunt, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatis ſubdantur.

Toto tit. de ſtat. reg. in 6. et Clem. c. Exiit, de verb. ſig. in 6. et Clem. Exivi, eod.

Caput IX.

Monaſteria Monialium immediate ſubjecta ſedi Apoſt. ab Epiſcopo regantur; alia vero a deputatis in Capitulis generalibus, vel aliis Regularibus.

MOnaſteria Sanctimonialium, ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjecta, etiam ſub nomine Capitulorum S. Petri, vel S. Joannis, vel alias quomodocumque nuncupentur, ab Epiſcopis, tanquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obſtantibus quibuſcumque. quæ vero a deputatis in Capitulis Generalibus, vel ab aliis Regularibus regun-

c. Cognovimus 18. q. 2.

reguntur, ſub eorum cura & cuſtodia relinquantur.

Caput X.

Moniales unoquoque menſe confiteantur, & communicent. de Confeſſario extraordinario iis ab Epiſcopo provideatur. Apud illas extra publicam Eccleſiam Euchariſtia non conſervetur.

ATtendant diligenter Epiſcopi, & cæteri Superiores Monaſteriorum Sanctimonialium, ut in Conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, ut ſaltem ſemel ſingulis menſibus confeſſionem peccatorum faciant, & Sacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant; ut eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem Confeſſorem alius extraordinarius ab Epiſcopo, & aliis Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium Confeſſiones audire debeat. Quod vero Sanctiſſimum Chriſti corpus intra chorum, vel ſepta monaſterii, & non in publica Eccleſia conſervetur, prohibet ſancta Synodus; non obſtante quocumque indulto, aut privilegio.

Clem. ne in agro, §. Sane, de ſtat. mon.

Caput XI.

In monaſteriis, quibus imminet cura perſonarum ſæcularium, præter eas, quæ ſunt de illorum familia, viſitet Epiſcopus, & eidem curæ præficiendas examinet, certis exceptis.

IN Monaſteriis, ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſæcularium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ tam regulares, quam ſæculares hujuſmodi curam exercentes, ſubſint immediate in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, juriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cujus Diœceſi ſunt ſita; nec ibi aliqui, etiam ad nutum amovibiles, deputentur, niſi de ejuſdem conſenſu, ac prævio examine, per eum,

c. Qui religioſis, 18. q. 2.

eum, aut ejus Vicarium faciendo, excepto Monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiam iis Monasteriis, seu locis, in quibus Abbates Generales, aut Capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque aliis Monasteriis, seu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent; salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel personas jurisdictionem exercent.

Caput XII.

Conformentur Regulares sæcularibus in observatione censurarum Episcopalium, & festorum diœcesis.

Clem. 1. de sent. exc.
c. De iis, 12. Dist. vide Const. Pii V. Cum primum, 1566.

CEnsuræ, & interdicta, nedum a Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Episcopo, a Regularibus in eorum Ecclesiis publicentur, atque serventur. Dies etiam festi, quos in Diœcesi sua servandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, serventur.

Caput XIII.

Controversias de præcedentia e vestigio componat Episcopus. Exempti non in strictiori clausura viventes ad supplicationes publicas accedere compellantur.

Vide Bullam Pii V. 1568. Divina, et Greg. XIII. 1588. Exposcit.

COntroversias omnes de præcedentia, quæ persæpe maximo cum scandalo oriuntur inter ecclesiasticas personas, tam sęculares, quam regulares, cum in Processionibus publicis, tum in iis, quę fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis similibus, Episcopus, amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscumque, componat. Exempti autem omnes, tam clerici sęculares, quam regulares qui-

cum-

cumque, etiam monachi, ad publicas Processiones vocati, accedere compellantur, iis tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo vivunt.

Caput XIV.

Regulari publice delinquenti pœna a quo irroganda.

REgularis non subditus Episcopo, qui intra claustra monasterii degit, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo scandalo sit, Episcopo instante, a suo Superiore intra tempus ab Episcopo præfigendum severe puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat: sin minus, a suo Superiore officio privetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

Super hujus decreti executione extat Const. Clem. VIII. Suscepti muneris, 1596.

c. fin. 8. si vero de stat. mon.

Caput XV.

Professio non fiat nisi anno probationis exacto, & decimo sexto ætatis completo.

IN quacumque religione tam virorum, quam mulierum, professio non fiat ante decimum sextum annum expletum; nec qui minore tempore, quam per annum, post susceptum habitum, in probatione steterit, ad professionem admittatur. Professio autem antea facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulę, vel Religionis, vel Ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus.

c. Gonsaldus 17. q. 2. c. Ad Apostol. de Regul. et c. Non solum eod. in 6. c. Ad nostram, c. Cum virum, et c. Postulast. de Regular. et c. 1. eod. in 6.

Caput XVI.

Renuntiatio, aut obligatio facta ante duos menses proximos professioni sit nulla. Finita probatione novitii aut profiteantur, aut ejiciantur. In pio Clericorum Societatis Jesu instituto nihil innovatur. Cavetur, ne quid ex bonis novitii Monasterio tribuatur ante professionem.

NUlla quoque renuntiatio, aut obligatio antea facta etiam cum juramento, vel in favorem cujuscumque causę pię, valeat, nisi cum licentia

centia Episcopi, sive ejus Vicarii, fiat intra duos menses proximos ante professionem: ac non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter vero facta, etiamsi cum hujus favoris expressa renuntiatione, etiam jurata, sit irrita, & nullius effectus. Finito tempore novitiatus, Superiores novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant, aut e monasterio eos ejiciant. Per hęc tamen sancta Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere, quin Religio Clericorum Societatis Jesu, juxta pium eorum institutum, a Sancta Sede Apostolica approbatum, Domino, & ejus Ecclesię inservire possit; sed neque ante professionem, excepto victu, & vestitu, novitii, vel novitię illius temporis, quo in probatione est, quocumque pretextu, a parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus monasterio aliquid ex bonis ejusdem tribuatur, ne hac occasione discedere nequeat, quod totam, vel majorem partem substantiæ suæ monasterium possideat, nec facile, si discesserit, id recuperare possit: quin potius præcipit sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant; quod ut recte fiat, Episcopus etiam per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

c. Cum causam, in fi. de elect.

Vide Const. Gregorii XIII. Ascendente Domino 1584. vide Bullam Pauli III. Regimini, 1540. et Julii III. Exposcit. 1550.

c. Si quis. 17. q. 2.

Caput XVII.

Puella major 12. annis, si habitum regularem suscipere voluerit, exploretur ab Ordinario; iterumque ante professionem.

c. Cum virum, de Regularib.

Libertati professionis virginum Deo dicandarum prospiciens sancta Synodus, statuit, atque decernit, ut, si puella, quæ habitum regularem suscipere voluerit, major duodecim annis sit, non ante eum suscipiat, nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quam exploraverit Episcopus, vel

vel eo absente, vel impedito, ejus Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, an coacta, an seducta sit, an sciat, quid agat: & si voluntas ejus pia, ac libera cognita fuerit, habueritque conditiones requisitas juxta monasterii illius, & Ordinis regulam, nec non monasterium fuerit idoneum, libere ei profiteri liceat; cujus professionis tempus ne Episcopus ignoret, teneatur Præfecta monasterio eum ante mensem certiorem facere. Quod si Præfecta certiorem Episcopum non fecerit, quamdiu Episcopo videbitur, ab officio suspensa sit.

c. illud 10. q. 1. c. Nullam, de regul.

Caput XVIII.

Ne quis, præterquam in casibus a jure expressis, cogat mulierem ad ingrediendum Monasterium, aut ingredi volentem prohibeat. Pœnitentium, seu Convertitarum constitutiones serventur.

ANathemati S. Synodus subjicit omnes, & singulas personas, cujuscumque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam clericos, quam laicos sæculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fulgentes, si quomodocumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem invitam, præterquam in casibus in jure expressis, ad ingrediendum Monasterium, vel ad suscipiendum habitum cujuscumque Religionis, vel ad emittendam professionem; quique consilium, auxilium, vel favorem dederint; quique scientes, eam non sponte ingredi Monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere, quoquo modo eidem actui vel præsentiam, vel consensum, vel auctoritatem interposuerint. Simili quoque anathemati subjicit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo sine justa causa impedierint. eaque omnia, & singula, quæ ante professionem, vel in ipsa professione fieri oportet,

c. Significavit. et c. Gaudeamus de con vers. conjug.

Conc. Tol. 1. c. 10. c. Puella, 20. q. 2. c. ult. 32. q. 2.

serven-

serventur non solum in Monasteriis subjectis Episcopo, sed & in aliis quibuscumque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Convertitæ appellantur, in quibus Constitutiones earum serventur.

Conc. Tol. 4. c. 54. in fin.

Caput XIX.
Quomodo in Causis deficientium a Religione procedendum.

QUicumque Regularis prætendat, se per vim, & metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicat, ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velitque habitum dimittere quacumque de causâ, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum a die professionis, & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Quod si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandam quamcumque causam admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, & tanquam apostata puniatur; interim vero nullo privilegio suæ Religionis juvetur. Nemo etiam Regularis cujuscumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem; nec detur licentia cuiquam Regulari occulte habitum ferendi suæ religionis.

c. Puellæ 20. q. 1. c. Cum virum de Reg.

Conc. Arel. 1. c. ult. & Arel. 2. c. 25.

Sup. sess. 14. c. 11. de refor.

Caput XX.
Superiores Ordinum Episcopis non subjecti inferiora monasteria visitent, ac corrigant, etiam commendata.

ABbates, qui sunt Ordinum Capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores, Episcopis non subjecti, quibus est in alia inferiora Monasteria, Prioratusve legitima jurisdictio, eadem illa sibi subdita Monasteria, & Prioratus, suo quisque loco, atque ordine, ex officio visitent, etiamsi commendata existant. Quę cum Ordinum suorum Capitibus

Sup. sess. 21. de ref. ca. 8.

pitibus subsint, declarat sancta Synodus, in iis, quæ alias de visitatione Monasteriorum commendatorum definita sunt, non esse comprehensa: teneanturque, quicumque prędictorum Ordinum Monasteriis pręsunt, prędictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque Monasteria, quæ sunt Ordinum Capita, juxta Sanctæ Sedis Apostolicæ, & cujusque Ordinis constitutiones visitentur. Et quandiu durabunt hujusmodi commendæ, Priores claustrales, aut in Prioratibus conventum habentibus, Superiores, qui correctiones, & spirituale regimen exercent, a Capitulis Generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituantur. In cæteris omnibus præfatorum Ordinum privilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca, & jura concernunt, firma sint, & illæsa.

Caput XXI.

Monasteria Regularibus conferantur. Ordinum capita nemini in posterum commendentur.

CUm pleraque monasteria, etiam Abbatię, Prioratus, & Præposituræ, ex mala eorum, quibus commissa fuerunt, administratione non levia passa fuerint tam in spiritualibus, quam in temporalibus detrimenta, cupit sancta Synodus ea ad congruam monasticæ vitæ disciplinam omnino revocare. Verum adeo dura, difficilisque est præsentium temporum conditio, ut nec statim omnibus, nec commune ubique, quod optaret, remedium possit adhiberi. Ut tamen nihil prætermittat, unde prædictis salubriter aliquando provideri possit, primum quidem confidit, Sanctissimum Romanum Pontificem pro sua pietate, & prudentia curaturum, quantum hęc tempora ferre posse viderit, ut iis, quę nunc commendata reperiuntur, & quę suos conventus habent, regulares personę, ejusdem Ordinis expresse professæ, & quæ gregi præire, & præesse possint, præficiantur. quæ vero in poste-

Conc. Lat. sub Leone X. sess. 9. de ref. Curiæ.

Sup. sess. 14. c. 10. de ref. Clem. un. de sup. neg. Prael.

rum vacabunt, non nisi regularibus spectatæ virtutis & sanctitatis conferantur. Quoad ea vero monasteria, quæ Capita sunt, ac Primates Ordinum, sive Abbatiæ, sive Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur, teneantur illi, qui in præsenti ea in commendam obtinent, nisi sit eis de regulari successore provisum, infra sex menses religionem illorum Ordinum propriam solemniter profiteri, aut iis cedere; alias commendæ prædictæ ipso jure vacare censeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & singulis fraus aliqua adhiberi possit, mandat sancta Synodus, ut in provisionibus dictorum monasteriorum qualitas singulorum nominatim exprimatur; aliterque facta provisio subreptitia esse censeatur, nullaque subsequenti possessione, etiam triennali, adjuvetur.

Caput XXII.

Prædicta de Reformatione Regularium nulla mora interposita observentur.

HÆc omnia, & singula in superioribus decretis contenta, observari sancta Synodus præcipit in omnibus cœnobiis, ac monasteriis, collegiis, ac domibus quorumcumque monachorum, ac regularium, nec non quarumcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiamsi illæ sub gubernio militiarum, etiam Jerosolymitanæ vivant, & quocumque nomine appellentur, sub quacumque regula, vel constitutionibus, & sub custodia, vel gubernatione, vel quavis subjectione, aut annexione, vel dependentia cujuscumque Ordinis, mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum regularium monachorum, aut Canonicorum quorumcumque; non obstantibus eorum omnium, & singulorum privilegiis, sub quibuscumque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum appellatis, etiam in fundatione obtentis, nec non constitutionibus, & regulis, etiam juratis, atque etiam consuetudi-

Vide Bullam Pii IV. in Principis Apostolorum.

tudi-

tudinibus, vel præscriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui vero regulares tam viri, quam mulieres sunt, qui sub arctiori regula, vel statutis vivunt, excepta facultate habendi bona stabilia in communi, eos ab eorum instituto, & observantia sancta Synodus amovere non intendit. Et quia sancta Synodus desiderat, ut omnia, & singula supradicta quamprimum executioni demandentur, præcipit omnibus Episcopis in Monasteriis sibi subjectis, & in omnibus aliis ipsis in superioribus decretis specialiter commissis, atque omnibus Abbatibus, & Generalibus, & aliis superioribus Ordinum supradictorum, ut statim prædicta exequantur; Et si quid executioni mandatum non sit, Episcoporum negligentiam Concilia provincialia suppleant, & coerceant; Regularium vero Capitula Provincialia, & Generalia, & in defectum Capitulorum Generalium Concilia Provincialia, per deputationem aliquorum ejusdem Ordinis provideant. Hortatur etiam Sancta Synodus omnes Reges, Principes, Respublicas, & Magistratus, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipit, ut velint prædictis Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & ceteris Præfectis in superius contentæ reformationis executionem suum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti, ut sine ullo impedimento præmissa recte exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de Reformatione.

Caput I.

Cardinales, & omnes Ecclesiarum Prælati modestam supellectilem & mensam habeant. consanguineos, familiaresque suos ex bonis Ecclesiarum non augeant.

OPtandum est, ut ii, qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes, agnoscant; ac se non ad propria commoda, non ad divitias,

vitias, aut luxum, ſed ad labores, & ſolicitudines pro Dei gloria vocatos eſſe intelligant. Nec enim dubitandum eſt, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque facilius inflammandos, ſi Præpoſitos ſuos viderint non ea, quæ mundi ſunt, ſed animarum ſalutem, ac cœleſtem patriam cogitantes. Hæc cum ad reſtituendam Eccleſiaſticam diſciplinam præcipua eſſe, ſancta Synodus animadvertat, admonet Epiſcopos omnes, ut ſecum ea ſæpe meditantes, factis etiam ipſis, ac vitę actionibus, quod eſt veluti perpetuum quoddam prędicandi genus, ſe muneri ſuo conformes oſtendant: in primis vero ita mores ſuos omnes componant, ut reliqui ab eis frugalitatis, modeſtiæ, continentiæ, ac quæ nos tantopere commendat Deo, ſanctæ humilitatis exempla petere poſſint. Quapropter exemplo Patrum noſtrorum in Concilio Carthaginenſi, non ſolum jubet, ut Epiſcopi modeſta ſupellectili, & menſa, ac frugali victu contenti ſint, verum etiam in reliquo vitæ genere, ac tota eorum domo caveant, ne quid appareat, quod a ſancto hoc inſtituto ſit alienum, quodque non ſimplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præſeferat. Omnino vero eis interdicit, ne ex reditibus Eccleſiæ conſanguineos, familiareſve ſuos augere ſtudeant, cum & Apoſtolorum canones prohibeant, ne res Eccleſiaſticas, quæ Dei ſunt, conſanguineis donent, ſed, ſi pauperes ſint, iis ut pauperibus diſtribuant; eas autem non diſtrahant, nec diſſipent illorum cauſa: imo, quam maxime poteſt, eos ſancta Synodus monet, ut omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquoſque carnis affectum, unde multorum malorum in Eccleſiam ſeminarium extat, penitus deponant. Quæ vero de Epiſcopis dicta ſunt, eadem non ſolum in quibuſcumque beneficia Eccleſiaſtica, tam ſæcularia, quam Regularia obtinentibus, pro gradus ſui conditione obſervari, ſed & ad Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales pertinere decernit,

c. Magnæ, de voto c. Qualiter, & quando, de accuſ. Sup. ſeſſ. 22. de ref. c. 1. in princ.

Pſal. 101. Eccl. 3. & 35. Matth. 10. et 18. Conc. Carth. in c. Epiſcop. 41. diſt. Sup. ſeſſ. 2.

Conc. Antioch. c. 25. c. Quiſquis, c. Sint manifeſtæ, c. Epiſcopus, et c. Res eccleſiæ, cum ſeq. 12. q. 1. c. Quiſquis, 12 q. 2. Can. Apoſt. 39. & 75. c. Quoniam. 16. q. 1. c. Cum ſecundum, de Præb. & c. Cum ex eo, de elect. in 6.

Conc. Lat. ſub Leon. X. ſeſſ 9. de ref. Curiæ.

quorum

quorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem cum universalis Ecclesiæ administratio nitatur, nefas videri potest, non iis etiam virtutum insignibus, ac vivendi disciplina eos fulgere, quæ merito omnium in se oculos convertant.

Caput II.

A quibus nominatim decreta Concilii solemniter recipi, & doceri debeant.

COgit temporum calamitas, & invalescentium hæresum malitia, ut nihil sit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præsidium videatur posse pertinere. Præcipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus aliis, qui de jure, vel consuetudine in Concilio provinciali interesse debent, ut in ipsa prima Synodo provinciali, post finem præsentis Concilii habenda, ea omnia, & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita, & statuta sunt, palam recipiant, nec non veram obedientiam Summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur; simulque hæreses omnes, a sacris Canonibus, & generalibus Conciliis, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publice detestentur, & anathematizent. Idemque in posterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposve promovendi, in prima Synodo provinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino observent. Quod si quis ex supradictis omnibus, quod absit, renuerit, Episcopi comprovinciales statim Summum Romanum Pontificem admonere sub pœna divinæ indignationis teneantur; interimque ab ejusdem communione abstineant. Cæteri vero omnes, sive in præsenti, sive in futurum beneficia ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diœcesana convenire debent, idem, ut supra, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & observent; alias secundum formam sacrorum Ca-

Sup. sess. 24. de ref. c. 2.

Vide Bullam professionis Fidei Pii IV. vide BullamClem. VIII. Dominici, 1603.

c. 2. in fine de summa Trin. c. Sicut, & c. Excommunicamus, 13. de hæret.

nonum puniantur. Ad hęc omnes ii, ad quos Universitatum, & Studiorum generalium cura, visitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, ut ab eisdem Universitatibus Canones, & decreta hujus sanctæ Synodi integre recipiantur, ad eorumque normam Magistri, Doctores, & alii in eisdem Universitatibus ea, quæ Catholicæ fidei sunt, doceant, & interpretentur, seque ad hoc institutum initio cujuslibet anni solemni juramento obstringant: sed & si aliqua alia in prædictis Universitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eisdem, ad quos spectat, pro religionis, & disciplinæ ecclesiasticæ augmento emendentur, & statuantur. Quę vero Universitates immediate Summi Romani Pontificis protectioni, & visitationi sunt subjectæ, has sua Beatitudo per ejus delegatos eadem, qua supra, ratione, & prout ei utilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

Sup. sess. 5. c. 1. de ref.

Caput III.

Excommunicationis gladio temere non utendum. ubi executio realis, aut personalis fieri potest, a Censuris abstinendum; iisque civili magistratui se immiscere nefas esto.

c. Dilecto, de sent. excom. in 6. c. Multi, in princ. 2. q. 1. c. visis, in fi. 16. q. 2. c. Corripiantur. 23. q. 3.

QUamvis excommunicationis gladius nervus sit ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos valde salutaris; sobrie tamen, magnaque circumspectione exercendus est; cum experientia doceat, si temere, aut levibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari, & perniciem potius parere, quam salutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis ad finem revelationis, ut ajunt, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, a nemine prorsus, præterquam ab Episcopo decernantur; & tunc non alias, quam ex re non vulgari, causaque diligenter, ac magna maturitate per Episcopum examinata, quę ejus animum moveat; nec ad

Formam præscripsit Pius V. 27. Jun. 1570. in c. Sanctissimus.

c. Episcopi, c. Nemo Episcoporum, & c. Nullus sacerdotum, 11. q. 3.

ad eas concedendas cujusvis sæcularis, etiam Magistratus, auctoritate adducatur; sed totum hoc in ejus arbitrio, & conscientia sit positum, quando ipse pro re, loco, persona, aut tempore eas decernendas esse judicaverit. In causis vero judicialibus mandatur omnibus Judicibus Ecclesiasticis, cujuscumque dignitatis existant, ut, quandocumque executio realis, vel personalis in qualibet parte judicii propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se tam in procedendo, quam definiendo, a censuris Ecclesiasticis, seu interdicto; sed liceat eis, si expedire videbitur, in causis civilibus, ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, contra quoscumque etiam laicos, per mulctas pecuniarias, quę locis piis ibi existentibus eo ipso, quod exactę fuerint, assignentur, seu per captionem pignorum, personarumque districtionem per suos proprios, aut alienos executores faciendam, sive etiam per privationem beneficiorum, aliaque juris remedia procedere, & causas definire. Quod si executio realis, vel personalis adversus reos hac ratione fieri non poterit, sitque erga judicem contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio suo, præter alias poenas, ferire poterit. In causis quoque criminalibus, ubi executio realis, vel personalis, ut supra, fieri poterit, erit a censuris abstinendum: sed si dictę executioni facile locus esse non possit, licebit judici hoc spirituali gladio in delinquentes uti; si tamen delicti qualitas, pręcedente bina saltem monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit sæculari cuilibet Magistratui prohibere Ecclesiastico judici, ne quem excommunicet, aut mandare, ut latam excommunicationem revocet, sub prætextu, quod contenta in præsenti decreto non sint observata, cum non ad sęculares, sed ad Ecclesiasticos hęc cognitio pertineat. Excommunicatus vero quicumque, si post legitimas monitiones non resipuerit, non solum ad Sacramenta,

c. Sacro, de sent. excom. Conc. Aurel. 5. c. 2.

c. Si quis deinceps, in fin. 17. q. 4.

c. Rogo, cum seqq. 11. q. 3. c. Nulli, cum

feq. c. cum de. fideles, & c. Si concubinæ, de fent. excom. & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur, sed si obdurato animo censuris annexus in illis per annum insorduerit, etiam contra eum, tanquam de hæresi suspectum, procedi possit.

Caput IV.

Ubi nimius est Missarum faciendarum numerus, statuant Episcopi, Abbates, & Generales Ordinum, quod expedire judicaverint.

COntingit sæpe in quibusdam Ecclesiis, vel tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum esse, ut illis pro singulis diebus a testatoribus præscriptis nequeat satisfieri; vel eleemosynam hujusmodi pro illis celebrandis adeo tenuem esse, ut non facile inveniatur, qui velit huic se muneri subjicere; unde depereunt piæ testantium voluntates, & eorum conscientias, ad quos prædicta spectant, onerandi occasio datur. Sancta Synodus cupiens hæc ad pios usus relicta, quo plenius, & utilius potest, impleri, facultatem dat Episcopis, ut in Synodo Diœcesana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in suis Capitulis Generalibus, re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia in prædictis Ecclesiis, quas hac provisione indigere cognoverint, statuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiarum utilitatem viderint expedire; ita tamen, ut eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios usus reliquerunt. Sup. sess. 22. de ref. c. 6.

Caput V.

Rebus bene constitutis annexum onus habentibus nihil detrahatur.

RAtio postulat, ut illis, quæ bene constituta sunt, contrariis ordinationibus non detrahatur. Quando igitur ex beneficiorum quorumcumque erectione, seu fundatione, aut aliis constitutioni-

tionibus, qualitates aliquæ requiruntur, seu certa illis onera sunt injuncta, in beneficiorum collatione, seu quacumque alia dispositione, eis non derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita constituta fuerint, observetur, ut eorum qualitatibus, vel ordinibus nihil in ulla provisione detrahatur; & aliter facta provisio subreptitia censeatur.

Caput VI.

Quì se gerere debeat Episcopus, quoad Visitationem Capitulorum exemptorum.

STatuit sancta Synodus, ut in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis decretum sub felic. recor. Paulo III. quod incipit, Capitula Cathedralium, observetur, non solum quando Episcopus visitaverit, sed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicujus contra aliquem ex contentis in dicto decreto procedat: ita tamen, ut, cum extra visitationem processerit, infrascripta omnia locum habeant, videlicet ut Capitulum initio cujuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel ejus Vicarius, tam in formando processum, quam in cæteris omnibus actibus, usque ad finem causæ inclusive, coram Notario tamen ipsius Episcopi, & in ejus domo, aut consueto tribunali procedere teneatur. Unum autem tantum sit utriusque votum, possitque alter Episcopo accedere. Quod si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria, vel definitiva sententia fuerint, tunc intra sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant: & si in electione tertii etiam discordent, ad viciniorem Episcopum electio devolvatur, & juxta eam partem, cum qua tertius conveniet, articulus, in quo erat discordia, terminetur: alias processus: & inde secuta nulla sint, nullosque producant juris effectus.

Sup. sess. 6. de ref. c. 4. & sess. 14. de ref. c. 4.

In

infra c. 14. & supra sess. 24. de Matrim. c. 8.

In criminibus tamen ex incontinentia provenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis, depositionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne judicium eludatur, & ideo opus sit personali detentione, possit initio solus Episcopus ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere, servato tamen in reliquis ordine præmisso. In omnibus autem casibus ea ratio habeatur, ut juxta qualitatem delicti, ac personarum, delinquentes ipsi in loco decenti custodiantur. Episcopis prçterea ubique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par est: eisque in Choro, & in Capitulo, in Processionibus, & aliis actibus publicis sit prima sedes, & locus, quem ipsi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. qui si aliquid Canonicis ad deliberandum proponant, nec de re ad suum, vel suorum commodum spectante agatur, Episcopi ipsi Capitulum convocent, vota exquirant, & juxta ea concludant. Absente vero Episcopo, omnino hoc ab iis de Capitulo, ad quos hoc de jure, vel consuetudine spectat, perficiatur, nec ad id Vicarius Episcopi admittatur. Cæteris autem in rebus Capituli jurisdictio, & potestas, si qua eis competit, & bonorum administratio salva, & intacta omnino relinquatur. Qui vero non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo, ii omnes in causis Ecclesiasticis Episcopo subjiciantur; non obstantibus, quoad supradicta, privilegiis, etiam ex fundatione competentibus, nec non consuetudinibus, etiam immemorabilibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum suos obligent auctores; salvis tamen in omnibus privilegiis, quæ Universitatibus Studiorum generalium, seu earum personis sunt concessa. Hæc autem omnia, & singula in iis Ecclesiis locum non habeant, in quibus Episcopi, aut eorum Vicarii ex Constitutionibus, vel privilegiis, aut consuetudinibus, sive con-

cor-

c. Qualiter. 24. de accu. & c. Tuæ, de pœn.

Conc. Carth. 4. c. 35. c. Episcopus in ecclesia, 95. dist.

c. Novit cum seq. de his quę fiunt a Præl. sine conf. cap.

cordiis, ſeu quocumque alio jure majorem habent poteſtatem, auctoritatem, ac juriſdictionem, quam præſenti decreto ſit comprehenſum; quibus ſancta Synodus derogare non intendit.

Caput VII.

Acceſſus, & regreſſus ad beneficia tolluntur. Coadjutor quomodo, cui, & ex qua cauſa concedendus.

CUm in beneficiis Eccleſiaſticis ea, quæ hæreditariæ ſucceſſionis imaginem referunt, ſacris Conſtitutionibus ſint odioſa, & Patrum decretis contraria, nemini in poſterum acceſſus, aut regreſſus, etiam de conſenſu, ad beneficium Eccleſiaſticum cujuſcumque qualitatis concedatur, nec hactenus conceſſi ſuſpendantur, extendantur, aut transferantur, hocque decretum in quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis, & etiam in Cathedralibus Eccleſiis, ac in quibuſcumque perſonis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In coadjutoriis quoque cum futura ſucceſſione idem poſthac obſervetur, ut nemini in quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis permittantur. Quod ſi quando Eccleſiæ Cathedralis, aut Monaſterii urgens neceſſitas, aut evidens utilitas poſtulet Prælato dari Coadjutorem, is non alias cum futura ſucceſſione detur, quam hæc cauſa prius diligenter a Sanctiſſimo Romano Pontifice ſit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum ſit, quæ a jure, & decretis hujus ſanctæ Synodi in Epiſcopis, & Prælatis requiruntur; alias conceſſiones ſuper his factæ ſubreptitiæ eſſe cenſeantur.

c. Plerique, et c. Apoſtolica. 8. q. 1. c. Ex tranſmiſſa, et c. Ad extirpandas ſucceſſiones. de fil. presb. c. Quia clerici, et c. Cum nos, de jur. patr. c. Ad hæc, de dec. Conc. Rom. tempore Hilarii, c. 4. & Later. 2. c. 16. Vide Conſt. Pii V. Romani. 1571.

ſup. ſeſſ. 21. de ref. c. 6. c. Scripſit, et c. Quamvis, 7. q. 1.

Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 1 & 3. et ſeſſ. 22. de ref. c. 2.

Caput VIII.

Adminiſtratorum hoſpitalium munus: eorum negligentia a quibus, & qua ratione coercenda.

ADmonet Sancta Synodus quoſcumque eccleſiaſtica beneficia ſæcularia, ſeu regularia obtinen-

c. Quiescamus 42. dist. c. Archidiaconum 85. dist. c. Volumus, 89. dist. c. Mos est 12. q. 2. c. Quoniam, 16. q. 1.

Matth. 25.

tinentes, ut hospitalitatis officium, a sanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum proventus licebit, prompte, benigneque exercere assuescant; memores, eos, qui hospitalitatem amant, Christum in hospitibus recipere. Illis vero, qui hospitalia vulgo nuncupata, seu alia pia loca ad peregrinorum, infirmorum, senum, pauperumve usum præcipue instituta, in commendam, administrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Ecclesiis suis unita obtinent; vel si Ecclesiæ Parochiales hospitalibus forte unitæ, aut in hospitalia erectæ, earumque patronis in administrationem concessæ sint; præcipit omnino, ut impositum illis onus, officiumve administrent, atque hospitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, juxta Constitutionem Concilii Viennensis, alias in hac eadem Synodo sub felic. record. Paulo III. innovatam, quæ incipit: Quia contingit. Quod si hospitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiendum fuerint instituta; nec in loco, ubi sunt dicta hospitalia, similes personæ, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, ut fructus illorum in alium pium usum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco, & tempore utilior, convertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum usu peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expedire visum fuerit: nisi aliter forte, etiam in hunc eventum, in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum: quo casu, quod ordinatum fuit, observari curet Episcopus; aut, si id non possit, ipse, prout supra, utiliter provideat. Itaque si prædicti omnes, & singuli, cujuscumque ordinis, & religionis, & dignitatis, etiamsi laici fuerint, qui administrationem hospitalium habent, non tamen regularibus subjecti, ubi viget regularis observantia, ab Ordinario moniti hospitalitatis munus, adhibi-

Sup. sess. 7. cap. ult. vide inf.

tis

tis omnibus, ad quæ tenentur, necessariis, re ipsa obire cessaverint, non solum per ecclesiasticas censuras, & alia juris remedia ad id compelli possint; sed etiam hospitalis ipsius administratione, curave perpetuo privari possint, aliique eorum loco ab iis, ad quos spectabit, substituantur. Et prædicti nihilominus etiam ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum hospitalium institutionem perceperunt, quæ nulla ei remissione, aut compositione indulgeatur, in foro conscientiæ teneantur; nec administratio, seu gubernatio hujusmodi locorum uni, & eidem personæ ultra triennium deinceps committatur, nisi aliter in fundatione cautum reperiatur, non obstante, quod ad omnia supradicta, quacumque unione, exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu privilegiis, aut indultis quibuscumque.

Caput IX.

Quomodo probandum jus patronatus: cui deferendum munus patronorum: accessiones vetitæ: quibus id juris non acquiratur.

Sicuti legitima patronatuum jura tollere, piasque fidelium voluntates in eorum institutione violare, æquum non est: sic etiam, ut hoc colore beneficia ecclesiastica in servitutem, quod a multis impudenter fit, redigantur, non est permittendum. Ut igitur debita in omnibus ratio observetur, decernit S. Synodus, ut titulus juris patronatus sit ex fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documento, & aliis jure requisitis ostendatur; sive etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliasve secundum juris dispositionem. In iis vero personis, seu Communitatibus, vel Universitatibus, in quibus id jus plerumque ex usurpatione potius quæsitum præsumi solet, ple-

Sup. sess. 14. de ref. c. 12. c. Piæ mentis, & seq. 16 q. 7. et c. Nobis, de jur. pat.

plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur: nec immemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quam si prӕter reliqua ad eam necessaria, præsentationes etiam continuatæ, non minori saltem quam 50. annorum spatio, quӕ omnes effectum sortitӕ sint, authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficiis, tam sӕcularibus, quam Regularibus, seu Parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque aliis beneficiis in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia, seu facultates, & privilegia concessa, tam in vim patronatus, quam alio quocumque jure nominandi, eligendi, præsentandi ad ea, cum vacant, exceptis patronatibus super Cathedralibus Ecclesiis competentibus, & exceptis aliis, quæ ad Imperatorem, & Reges, seu Regna possidentes, aliosque sublimes, ac supremos Principes, jura Imperii in dominiis suis habentes, pertinent; & quæ in favorem Studiorum generalium concessa sunt, in totum prorsus abrogata, & irrita cum quasi possessione inde secuta intelligantur; beneficiaque hujusmodi, tanquam libera, a suis collatoribus conferantur, ac provisiones hujusmodi plenum effectum consequantur. Ad hæc liceat Episcopo, præsentatos a patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quod si ad inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tamen juxta alias statuta ab hac S. Synodo examinentur, alioquin institutio ab inferioribus facta irrita sit, & inanis. Patroni autem beneficiorum, cujuscumque ordinis, & dignitatis, etiamsi Communitates, Universitates, Collegia quæcumque Clericorum, vel laicorum existant, in perceptione fructuum, proventuum, obventionum quorumcumque beneficiorum, etiam vere de jure patronatus ipsorum ex fundatione, & dotatione essent, nullatenus, nullave causa, vel occasione se ingerant, sed illos libere Rectori, seu Beneficiato, non obstante etiam quacumque consuetudine, di-

supra sess. 24. c. 19. de ref.

supra sess. 14. de ref. c. 13. & sess. 24. de ref. c. 18.

c. unic. ut Eccl. benef. sine dimin. conf.

diſtribuendos dimittant. nec dictum jus patronatus, venditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra Canonicas ſanctiones transferre præſumant; ſi ſecus fecerint, excommunicationis, & interdicti pœnis ſubjiciantur, & dicto jure patronatus ipſo jure privati exiſtant. Inſuper acceſſiones, per viam unionis factæ de beneficiis liberis ad eccleſias juriſpatronatui etiam laicorum ſubjectas, tam ad Parochiales, quam ad alia quæcumque beneficia, etiam ſimplicia, ſeu dignitates, vel hoſpitalia, ita ut prædicta beneficia libera ejuſdem naturæ cum iis, quibuſcum uniuntur, efficiantur, atque ſub jure patronatus conſtituantur; hæ, ſi nondum plenarium ſortitæ ſunt effectum, vel deinceps ad cujuſvis inſtantiam fient, quacumque auctoritate, etiam Apoſtolica, conceſſæ fuerint, ſimul cum unionibus ipſis, per ſubreptionem obtentæ intelligantur; non obſtante quacumque in iis verborum forma, ſeu derogatione, quæ habeatur pro expreſſa: nec executioni amplius demandentur, ſed beneficia ipſa unita, cum vacaverint, libere, ut antea, conferantur. Quæ vero a 40. annis citra factæ effectum, & plenam incorporationem ſunt conſecutæ, hæ nihilominus ab Ordinariis, tanquam a Sede Apoſtolica delegatis, revideantur, & examinentur: ac quæ per ſubreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, ſimul cum unionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipſa ſeparentur, & aliis conferantur. Similiter quoque patronatus quicumque in Eccleſiis, & quibuſcumque aliis beneficiis, etiam dignitatibus antea liberis, acquiſiti a quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, ſeu ex augmento dotis, ſeu ex nova conſtructione, vel alia ſimili cauſa, etiam auctoritate Sedis Apoſt. ab iiſdem Ordinariis, uti delegatis, ut ſupra, qui nullius in his facultatibus, aut privilegiis impediantur, diligenter cognoſcantur: & quos non repererint ob maxime eviden-

c. Quia clerici, et c. de jur.patr.

dentem Ecclesiæ, vel beneficii, seu dignitatis necessitatem legitime constitutos esse, in totum revocent; atque beneficia hujusmodi sine damno illa possidentium, & restituto patronis eo, quod ab eis idcirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant, non obstantibus privilegiis, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput X.

Judices a Synodo designandi, qui delegentur a Sede Apostolica; a quibus, & Ordinariis causæ breviter terminandæ.

QUoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causæ mandantur, usque adeo haberi non potest; hincque interdum judicibus non undequaque idoneis causæ in partibus delegantur: statuit sancta Synodus, in singulis Conciliis Provincialibus, aut Diœcesanis, aliquot personas, quæ qualitates habeant, juxta Constitutionem Bonifacii VIII. quę incipit, Statutum, & alioquin ad id aptas designari, ut pręter Ordinarios locorum, iis etiam posthac causę ecclesiasticę, ac spirituales, & ad forum ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandę committantur. &, si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in ejus locum usque ad futuram Provincialem, aut Diœcesanam Synodum; ita ut habeat quęque Diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas, ac, ut supra, qualificatas, quibus hujusmodi causę a quolibet Legato, vel Nuntio, atque etiam a Sede Apostolica committantur; alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad Summ. Rom. Pontif. transmittant, delegationes quęcumque aliorum judicum aliis, quam his factę, subreptitię censeantur. Admonet dehinc sancta Synodus, tam Ordinarios, quam

vide infra.

quam alios quoſcumque judices, ut terminandis cauſis, quanta fieri poterit brevitate, ſtudeant, ac litigatorum artibus, ſeu in litis conteſtatione, ſeu alia parte judicii differenda, modis omnibus, aut termini prędixione, aut competenti alia ratione occurrant.

Sup. ſeſſ. 24. de ref. c. 20. c. Finem litibus, & c. fi. de dol. & contu. c. 2. de re judic. & c. Conſtitutis de procur.

Caput XI.

Variæ locationes bonorum Eccleſiaſticorum prohibentur; quædam factæ irritantur.

MAgnam Eccleſiis perniciem afferre ſolet, cum earum bona, repręſentata pecunia, in ſucceſſorum pręjudicium aliis locantur. Omnes igitur hę locationes, ſi anticipatis ſolutionibus fiant, nullatenus in pręjudicium ſucceſſorum validę intelligantur; quocumque indulto, aut privilegio non obſtante; nec hujuſmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. Non liceat etiam juriſdictiones eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus locare; nec conductoribus per ſe, aut alios ea exercere: aliterque conceſſiones, etiam a Sede Apoſtolica factę, ſubreptitię cenſeantur. Locationes vero rerum eccleſiaſticarum, etiam auctoritate Apoſtolica confirmatas, Sancta Synodus irritas decernit, quas a triginta annis citra, ad longum tempus, ſeu, ut in nonnullis partibus, ad viginti novem, ſeu bis viginti novem annos vocant factas, Synodus Provincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Eccleſiæ, & contra Canonicas ſanctiones contractas fuiſſe judicabunt.

De Precariis 20. q. 2. & c. 2. de Precariis.

c. 1. & 2. Ne Prælati vices ſuas.

Extravag. Ambitioſę, de reb. Eccleſ. non alien.

Caput XII.

Decimæ integre perſolvendæ: eas ſubtrahentes excommunicandi. Rectoribus Eccleſiarum tenuium pie ſubveniendum.

NOn ſunt ferendi, qui variis artibus decimas Eccleſiis obvenientes ſubtrahere moliuntur, aut qui ab aliis ſolvendas temere occupant, & in

Conc. Matiſc. 2. c. 5. & Ticin. ſub Leone IV. verſ. in ſacris. Exodi 22. 23. Lev. 27.

Num. 18. Tob. 1. Malach. 3. c. Ecclesias. §. His ita, 11. q.1. c. Decimas 16. cum seq.q. 7. c. Parochianos c. Ex transmissa, & c. Tua de decim.

rem suam vertunt; cum decimarum solutio debita sit Deo: & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadunt. Præcipit igitur S. Synodus omnibus, cujuscumque gradus, & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut eas, ad quas de jure tenentur, in posterum Cathedrali, aut quibuscumque aliis Ecclesiis, vel personis, quibus legitime debentur, integre persolvant. qui vero eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absolvantur. Hortatur deinde omnes, & singulos, pro Christiana charitate, debitoque erga Pastores suos munere, ut de bonis sibi a Deo collatis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præsunt Ecclesiis, large subvenire ad Dei laudem, atque Pastorum suorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam non graventur.

c. Omnes decimæ, 16.q.7.c. Pervenit, c. Non est, c. Tua, & c. In aliquibus, de deci. Clem. 1. eod. tit.

Caput XIII.

Quartam funeralium Cathedrales, vel Parochiales Ecclesiæ recipiant.

De sepult. extra. in 6. & in Clem.

DEcernit S. Synodus, ut quibuscumque in locis jam ante annos 40. quarta, quæ funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Ecclesiæ solita esset persolvi, ac postea fuerit ex quocumque privilegio aliis Monasteriis, Hospitalibus, aut quibuscumque locis concessa, eadem posthac integro jure, & eadem portione, quæ ante solebat, Cathedrali, seu Parochiali Ecclesiæ persolvatur; non obstantibus concessionibus, gratiis, privilegiis, etiam Mari magno nuncupatis, aut aliis quibuscumque.

Caput XIV.

Præscribitur ratio procedendi in causis Clericorum concubinariorum.

QUam turpe, ac Clericorum nomine, qui se divino cultui addixerunt, sit indignum, in impudicitiæ sordibus, immundoque concubina-

natu versari, satis res ipsa communi fidelium omnium offensione, summoque Clericalis militiæ dedecore, testatur. Ut igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem ministri Ecclesiæ revocentur; populusque hinc eo magis discat revereri, quo illos vita honestiores cognoverit, prohibet S. Synodus quibuscumque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio, in domo, vel extra detinere, aut cum iis ullam consuetudinem habere audeant; alioquin pœnis a sacris Canonibus, vel Statutis Ecclesiarum impositis puniantur. Quod si a superioribus moniti, ab iis se non abstinuerint, tertia parte fructuum, obventionum, ac proventuum beneficiorum suorum quorumcumque, & pensionum ipso facto sint privati, quæ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco arbitrio Episcopi applicetur. si vero in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina perseverantes, secundæ monitioni adhuc non paruerint, non tantum fructus omnes, ac proventus suorum beneficiorum, & pensiones eo ipso amittant, qui prædictis locis applicentur, sed etiam a beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinarius, etiam uti Sedis Apostol. delegatus, arbitrabitur, suspendantur, &, si ita suspensi nihilominus eas non expellant, aut cum iis etiam versentur, tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & pensionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuo priventur, atque inhabiles, ac indigni quibuscumque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in posterum reddantur, donec post manifestam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex causa visum fuerit dispensandum. Sed si, postquam eas semel dimiserint, intermissum consortium repetere, aut alias hujusmodi scandalosas mulieres sibi adjungere ausi fuerint, præter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plectantur. nec quævis appellatio, aut exemptio prædictam execu-

Sup. sess. 14. c. 8. de ref. Conc. Car. 3. c. 17. Nicæn. 1. c. 3. Matisc. 1. c. 1. Arel. 2. c. 3. Tolet. 2. c. 3. Brac. 1. c. 15. Turon. 2. c. 10. 11. et 12. et Moguntiacum tempor. Arnulphi, c. 10. et 19. c. Interdixit, 32. dist. c. Cum omnibus, c. volumus, et c. Fæminas, 81. d. c. 1. cum multis seqq. de cohab. cler. & mulier.

Concil. Lat. 2. cap. 6.

c. 2. cum seqq. de cohab. cler. et mul. c. Si concubinæ, de sent. excom. Conc. Aurel. 8. c. 4.

tionem impediat, aut suspendat; supradictorumque omnium cognitio non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat, qui sine strepitu, & figura judicii, & sola facti veritate inspecta, procedere possint. Clerici vero beneficia ecclesiastica, aut pensiones non habentes, juxta delicti, & contumaciæ perseverantiam, & qualitatem, ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliisve modis, juxta sacros Canones, puniantur. Episcopi quoque (quod absit) si ab hujusmodi crimine non abstinuerint, & a Synodo provinciali admoniti se non emendaverint, ipso facto sint suspensi, & si perseverent, etiam ad SS. Rom. Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ, etiam per privationem, si opus erit, in eos animadvertat.

Sup. c. 6. Conc. Tol. 4. c. 41. Tol. 8. 4 s. & 6 c. Si autem, de cohab cler. et mul.

c. Quorumdam 34 dist. & c. Si quispiam, 8. dist. Conc. Aurel. 5. c. 3. Conc. 2. Lat. c. 21. c. Presbyt. et c. Si quis amodo dist. 81.

Caput XV.

Filii Clericorum illegitimi a quibusdam beneficiis arcendi.

Conc. 9. Tol. c. 10. c. Proposuisti, dist. 81. c. Cum multæ, 16. q. 1.

UT paternæ incontinentiæ memoria a locis Deo consecratis, quos maxime puritas, sanctitasque decet, longissime arceatur, non liceat filiis Clericorum, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, in Ecclesiis, ubi eorum patres beneficium aliquod ecclesiasticum habent, aut habuerunt, quodcumque, etiam dissimile beneficium obtinere, nec in dictis Ecclesiis quoquo modo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. Quod si in præsenti pater, & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius suum beneficium resignare, aut cum alio permutare extra ecclesiam intra trium mensium spatium; alias ipso jure eo privatus existat, & super iis quæcumque dispensatio subreptitia censeatur. Ad hæc, reciprocæ resignationes, si quæ posthac a paren-

c. 2. et fere per tot. de fil. presb.

ren-

rentibus Clericis in favorem filiorum fient, ut alter alterius beneficium consequatur, in fraudem hujus decreti, & canonicarum sanctionum facta omnino censeantur: nec collationes secutæ vigore hujusmodi resignationum, seu aliarum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filiis suffragentur.

Caput XVI.

Beneficia curata non convertantur in simplicia. ei, in quem translata fuerit cura animarum, assignetur congrua portio. Vicariæ cessent, cura ad titulos revocata.

STatuit S. Synodus, ut ecclesiastica beneficia sæcularia, quocumque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæva eorum institutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps in simplex beneficium, etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione, non convertantur; non obstantibus quibuscumque gratiis, quæ suum plenarium effectum non sunt consecutæ. In iis vero, in quibus contra earum institutionem, seu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiamsi in hoc statu ab immemorabili tempore reperiantur, si congrua portio fructuum Vicario Ecclesiæ, quocumque nomine is appelletur, non fuerit assignata, ea quamprimum, & ad minus intra annum a fine præsentis Concilii, arbitrio Ordinarii, juxta formam decreti sub fel. rec. Paulo III. assignetur. Quod si id commode fieri non possit, aut intra dictum terminum factum non erit; cum primum per cessum, vel decessum Vicarii, seu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacaverit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituatur.

Quantitatem portionis declarat Pius V. Const. Ad exequendum, 1567.

Sup. sess. 7. de ref. c. 7.

Caput XVII.

Episcopi dignitatem suam morum gravitate commendent; nec cum Regum ministris, Regulis, aut Baronibus indigna demissione se gerant.

Vide Conc. Agath. c. 33. et Brac. 1. c. 24. nec Episc. posteriorem sinunt priori præpon. c. Quanto, de Off. Ord. & supra de Reg. c. 4.

NOn potest S. Synodus non graviter dolere, audiens, Episcopos aliquos sui status oblitos, Pontificiam dignitatem non leviter dehonestare, qui cum Regum ministris, Regulis, & Baronibus in Ecclesia, & extra, indecenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores ministri altaris, nimis indigne non solum loco cedunt, sed etiam personaliter illis inserviunt. Quare hæc, & similia detestans sancta Synodus, sacros Canones omnes, Conciliaque generalia, atque alias Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episcopalis decorem, & gravitatem pertinentes renovando, præcipit, ut ab hujusmodi in posterum Episcopi se abstineant; mandans eisdem, ut tam in ecclesia, quam foris, suum gradum, & Ordinem præ oculis habentes, ubique se Patres, & pastores esse meminerint; reliquis vero tam Principibus, quam ceteris omnibus, ut eos paterno honore, ac debita reverentia prosequantur.

Sup. c. 6. c. Valentinianus, 63. d. c. Episcopus in Eccles. 95. d. c. Quis dubitet, c. Duo sunt, cum seq. 96. dist. et c. Solicitæ de major. et obed.

Caput XVIII.

Canones ad amussim serventur. si quando in eis dispensandum, id valide, mature, & gratis fiat.

c. Requiritis, et c. Dispensationes 1. q. 7.

SIcuti publice expedit, legis vinculum quandoque relaxare, ut plenius evenientibus casibus, & necessitatibus pro communi utilitate satisfiat; sic frequentius legem solvere, exemploque potius, quam certo personarum, rerumque delectu petentibus indulgere, nil aliud est, quam unicuique ad leges transgrediendas aditum aperire. Quapropter sciant universi, sacratissimos Canones exacte ab omnibus, &, quoad ejus fieri poterit, indistincte ob-

c. Si Romanor. et c. Enimvero, 19. d. c. Si quis omnem, 1. q. 7. c. 1. de const.

observandos. quod si urgens, justaque ratio, & major quandoque utilitas postulaverit, cum aliquibus dispensandum esse, id causa cognita, ac summa maturitate, atque gratis a quibuscumque, ad quos dispensatio pertinebit, erit prestandum; aliterque facta dispensatio subreptitia censeatur.

c. 1. de voto.

Caput XIX.

Monomachia sive duellum pœnis gravissimis punitur.

DEtestabilis duellorum usus, fabricante diabolo, introductus, ut cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex Christiano Orbe penitus exterminetur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati, ac jurisdictione, & dominio civitatis, castri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, privati intelligantur; & si feudalia sint, directis dominis statim acquirantur. Qui vero pugnam commiserint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorum proscriptionis, ac perpetue infamie pœnam incurrant; & ut homicide, juxta sacros Canones, puniri debeant, &, si in ipso conflictu decesserint, perpetuo careant ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli tam in jure, quam facto dederint; aut alia quacumque ratione ad id quemquam suaserint, nec non spectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur, non obstante quocumque privilegio, seu prava consuetudine, etiam immemorabili.

c. Monomachiam 2. q. 4. c. 1. de torneamen.

De ea Nicolaus I. Decretorum suorum titulo 12.

Bulla Gregor. XIII. Ad tollendum 1582. extendit ad duella privata.

c. 2 de cler. pugnan. in duel. de torneam. et de homic. per totum.

Bulla Clem. VIII. Illius vices, 1592. declaratur, et extenditur.

Caput XX.
Quæ ſunt juris Eccleſiaſtici Principibus ſæcularibus commendantur.

CUpiens S. Synodus, Eccleſiaſticam diſciplinam in Chriſtiano populo non ſolum reſtitui, ſed etiam perpetuo ſartam tectam a quibuſcumque impedimentis conſervari; præter ea, quæ de eccleſiaſticis perſonis conſtituit, ſæculares quoque Principes officii ſui admonendos eſſe cenſuit, confidens, eos, ut Catholicos, quos Deus ſanctæ fidei, Eccleſiæque protectores eſſe voluit, jus ſuum Eccleſiæ reſtitui, non tantum eſſe conceſſuros, ſed etiam ſubditos ſuos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & Superiores Ordin. reverentiam revocaturos; nec permiſſuros, ut Officiales, aut inferiores Magiſtratus, Eccleſiæ, & perſonarum eccleſiaſticarum immunitatem, Dei ordinatione, & Canonicis ſanctionibus conſtitutam, aliquo cupiditatis ſtudio, ſeu inconſideratione aliqua violent; ſed una cum ipſis Principibus debitam Sacris Summorum Pontif. & Conciliorum Conſtitutionibus obſervantiam præſtent. Decernit itaque, & præcipit, ſacros Canones, & Concilia generalia omnia, nec non alias Apoſtol. ſanctiones, in favorem eccleſiaſt. perſonarum, libertatis eccleſiaſticæ, & contra ejus violatores editas, quæ omnia præſenti etiam decreto innovat, exacte ab omnibus obſervari debere. Prætereaque admonet Imperatorem, Reges, Reſp. Principes, & omnes, & ſingulos cujuſcumque ſtatus & dignitatis extiterint, ut, quo largius bonis temporalibus, atque in alios poteſtate ſunt ornati, eo ſanctius, quæ eccleſiaſtici juris ſunt, tanquam Dei præcipua, ejuſque patrocinio tecta venerentur, nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliiſve Dominis temporalibus, ſeu Magiſtratibus, maximeque miniſtris ipſorum Principum lædi patiantur; ſed ſevere in eos, qui il-

c. fin. de conſt.

c. Boni. 96. d. c. Principes, 23. q. 5.

c. Conc. §. Hinc, 17. d. c. Quis dubitet. c. Duo ſunt, 96. Diſt.

1. Mach. 10.

Pii II. Epiſt. 2.

c. Pervenit 86. diſt. c. Si quis ſuadente. 17. q. 4. Toto tit. de immun. eccleſię. c. Quamquam, de cenſ. in 6. c. Felicis de pœ. eod.

Conc. Ticin. verſ. Statuimus, et verſ. Sancimus.
Conc. Aquiſg. c. 9. Later. ſub Leone X. ſeſſ. 9. et 10.

Plurima circa eccleſiarum immunitatem ſtatuit Gregorius XIV. in Bulla cum alias 1590.

illius libertatem, immunitatem, atque jurisdictionem impediunt, animadvertant: quibus etiam ipsimet exemplo ad pietatem, religionem, ecclesiarumque protectionem existant, imitantes anteriores optimos, religiosissimosque Principes, qui res ecclesiæ sua in primis auctoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum injuria vindicarunt. Adeoque ea in re quisque officium suum sedulo præstet, quo cultus divinus devote exerceri, & Prælati, cæterique Clerici in residentiis, & officiis suis quieti, & sine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

c. Valentinianus, c. 3. dist. c. Ecclesiæ, in fi. 97. dist. c. Constant. & c. ult. 96. dist. c. fin. de rebus Eccl. non alien.

Caput XXI.

In omnibus salva Sedis Apost. Auctoritas maneat.

POstremo sancta Synodus, omnia, & singula sub quibuscumque clausulis, & verbis, quæ de morum reformatione, atque ecclesiastica disciplina, tam sub fel. rec. Paulo III. ac Julio III. quam sub Beatissimo Pio IV. Pontificibus Maximis, in hoc sacro Concilio statuta sunt, declarat ita decreta fuisse, ut in his salva semper auctoritas Sedis Apostolicæ & sit, & esse intelligatur.

Sup. sess. 7. de ref. in pr.

Decretum de continuanda Sessione in diem sequentem.

CUm ea omnia, quæ in præsenti Sessione tractanda erant, quia hora tarda est, commode expediri non possint, propterea juxta id, quod in generali Congregatione a Patribus statutum fuit, ea, quæ supersunt, in diem crastinam, hanc eamdem Sessionem continuando, differuntur.

Continuatio Sessionis Die 4. Decemb.

I.

Decretum de Indulgentiis.

CUm potestas conferendi indulgentias a Christo Ecclesiæ concessa sit, atque hujusmodi po-

Matth. 16. Joan. 20. c. audivimus, & c. Quodcum-

que ligaveris, 24. q. 1. c. Ut conſtitueretur, 50. diſt. c. Adhuc, de pœn. diſt. 3. tot. tit. de pœn. & remiſ. extra. in 6. & in Clem. Ancirani per multa capita. Neocæſ. c. 3. Nicæni 1. c. 1. & 11. Cart. 4. c. 75. Agath. c. 40. Claromont. ſub Urbano II. c. 2. Later. 1. can. 11. Lugd. 2. ſub Greg. X. ſub Viennen. ſub Clem. V. c. Cum ex eo, de pœn. & remiſ. Clem. Abuſionibus, de pœn. & remiſ. Confirmatur, conſt. Pii V. Et ſi Dominici 1567.

poteſtate divinitus ſibi tradita, antiquiſſimis etiam temporibus illa uſa fuerit, ſacroſancta Synodus indulgentiarum uſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem, & ſacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Eccleſia retinendum eſſe docet, & pręcipit, eoſque anathemate damnat, qui aut inutiles eſſe aſſerunt, vel eas concedendi in Eccleſia poteſtatem eſſe negant: in his tamen concedendis moderationem, juxta veterem, & probatam in Eccleſia conſuetudinem adhiberi cupit; ne nimia facilitate eccleſiaſtica diſciplina enervetur. Abuſus vero, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſione inſigne hoc indulgentiarum nomen ab hæreticis blaſphematur, emendatos, & correctos cupiens, præſenti decreto generaliter ſtatuit, pravos quæſtus omnes pro his conſequendis, unde plurima in Chriſtiano populo abuſuum cauſa fluxit, omnino abolendos eſſe. Cæteros vero, qui ex ſuperſtitione, ignorantia, irreverentia, aut aliunde quomodocumque provenerunt, cum ob multiplices locorum, & provinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas, comode nequeant ſpecialiter prohiberi, mandat omnibus Epiſcopis, ut diligenter quiſque hujuſmodi abuſus Eccleſiæ ſuæ colligat, eoſque in prima Synodo provinciali referat, ut aliorum quoque Epiſcoporum ſententia cognita ſtatim ad Summum Rom. Pont. deferantur, cujus auctoritate, & prudentia, quod univerſali Eccl. expedit, ſtatuatur, ut ita Sanctarum Indulgentiarum munus pie, ſancte, & incorrupte omnibus fidelibus diſpenſetur.

Sup. ſeſſ. 21. de ref. c. 9.

II.

De delectu ciborum, jejuniis, & diebus feſtis.

c. Non decet 12. diſt. Vigilius

INſuper hortatur S. Synodus, & per SS. D. N. atque Salvatoris adventum Paſtores omnes obteſtatur, ut tanquam boni milites illa omnia, quæ S. R. Eccl. omnium eccleſiarum mater, & magiſtra ſta-

ſtatuit, necnon ea, quæ tam in hoc Concilio, quam in aliis œcumenicis ſtatuta ſunt, quibuſcumque fidelibus ſedulo commendent, omnique diligentia utantur, ut illis omnibus, & iis præcipue ſint obſequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus, & jejunia, vel etiam quæ faciunt ad pietatem augendam, ut dierum feſtorum devota, & religioſa celebratio, admonentes populos crebro obedire Præpoſitis ſuis, quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient, qui vero contemnunt, Deum ipſum ultorem ſentient.

in epiſt. ad Eleutherium in fin. Felix I. in epiſt. 3. can. Dudum, 3. q. 6.

c. Quis ſuis, 93. diſt. c. quia frater, 7. q. 1. Lucæ 10. Hebr. 13.

III.

De indice librorum, Catechiſmo, Breviario, & Miſſali.

SAcroſancta Synodus in ſecunda Seſſ. ſub SS. D. N. Pio IV. celebrata, delectis quibuſdam Patribus commiſit, ut de variis cenſuris, ac libris vel ſuſpectis, vel pernicioſis, quid facto opus eſſet, conſiderarent, atque ad ipſam S. Synodum referrent: audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impoſitam eſſe, nec tamen ob librorum varietatem, & multitudinem diſtincte, & commode poſſit a Sancta Synodo dijudicari, præcipit, ut, quidquid ab illis præſtitum eſt, Sanctiſſ. Romano Pontifici exhibeatur, ut ejus judicio, atque auctoritate terminetur, & evulgetur. Idemque de Catechiſmo a Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Miſſali, & Breviario fieri mandat.

Sup. ſeſſ. 18. in prin.

Vide Regulas librorum prohib.

Sup. ſeſſ. 24. c. 7. de ref. vide Conſt. Pii V. Superni, 1571. Clem. VIII. Cum in Eccleſia. 1602. & Urb. VIII. Divinam, 1631.

IV.

De loco Oratorum.

DEclarat S. Synodus, ex loco aſſignato Oratoribus tam eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, ſedendo, incedendo, aut quibuſcumque aliis actibus, nullum cuiquam eorum factum fuiſſe præjudicium, ſed omnia illorum, & Imperatoris, & Regum, & Rerumpubl. ac Principum ſuorum jura,

Sup. ſeſſ. 2. in fin.

ra, & prærogativas illæſas, & ſalvas eſſe, in eodemque ſtatu permanere, prout ante præſens Concilium reperiebantur.

V.

De recipiendis, & obſervandis decretis Concilii.

TAnta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inveterata malitia, ut nihil tam clarum in fide noſtra aſſerenda unquam fuerit, aut tam certo ſtatutum, quod non, humani generis hoſte ſuadente, illi errore aliquo contaminaverint: ea propter S. Synodus id potiſſimum curavit, ut præcipuos hæreticorum noſtri temporis errores damnaret, & anathematizaret, veramque, & Catholicam doctrinam traderet, & doceret, prout damnavit, anathematizavit, & definivit. Cumque tamdiu tot Epiſcopi, ex variis Chriſtiani Orbis provinciis evocati, ſine magna gregis ſibi commiſſi jactura, & univerſali periculo ab Eccleſiis abeſſe non poſſint, nec ulla ſpes reſtet, hæreticos, toties fide etiam publica, quam deſiderarunt, invitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius adventuros, ideoque tandem huic ſacro Concilio finem imponere neceſſe ſit: ſupereſt nunc, ut Principes omnes, quod facit, in Domino moneat, ad operam ſuam ita præſtandam, ut quæ ab ea decreta ſunt, ab hæreticis depravari, aut violari non permittant, ſed ab his, & omnibus devote recipiantur, & fideliter obſerventur. Quod ſi in his recipiendis aliqua difficultas oriatur, aut aliqua inciderint, quæ declarationem, (quod non credit) aut definitionem poſtulent, præter alia remedia, in hoc Concilio inſtituta, confidit S. Synodus, Beatiſſimum Rom. Pont. curaturum, ut vel evocatis ex illis præſertim provinciis, unde difficultas orta fuerit, iis, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilii generalis celebratione, ſi neceſſarium judi-

Sup. Seſſ. 13. 15. & 18.

Idem in fine quatuor primorum Conc. gen. Nicæn. Conſtantin. Epheſ. & Chalced.

Ne quis juramento ſe adſtringat adverſus Conc. Decreta vetat Greg. XIII. in Bulla inter Apoſtolicas, 1584.

dicaverit, vel commodiore quacumque ratione ei visum fuerit, Provinciarum necessitatibus, pro Dei gloria, & Ecclesiæ tranquillitate consulatur.

Sup. sess. 5. 6. 7. 13. & 14.

VI.

De recitandis Decretis Concilii sub Paulo III. & Julio III. in Sessione.

QUoniam diversis temporibus, tam sub fel. rec. Paulo III. quam Julio III. multa in hoc sacro Concil. quoad dogmata, ac morum reformationem statuta, & definita sunt, vult S. Synodus, ut illa nunc recitentur, & legantur. *Recitata sunt.*

Sup. sess. 5. 6. 7. 13. & 14.

VII.

De fine Concilii, & confirmatione petenda a SS. Domino nostro.

ILlustriss. Domini, Reverendissimique Patres, Placetne vobis, ut ad laudem Dei omnipotentis huic sacræ Oecumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium, & singulorum, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. & Julio III. quam sub SS. Domino nostro Pio IV. Rom. Pontificibus, in ea decreta, et definita sunt, confirmatio nomine S. hujus Synodi per Apostol. Sedis Legatos, et Præsidentes a Beatissimo Rom. Pontif. petatur? *Responderunt*: Placet.

Juxta Gelas. Pap. super Con. Chalc. & Pelagium PP. II. in epist. decretali, & Marcell. in epist. decretali ad Episc. Antioch. provin. & Conc. Chalced. in fi. in epist. Concilii ad Leonem Papam c. Si Romanorum, Dist. 19.

Postmodum Illustriss. & Reverendiss. Cardinalis Moronus, Primus Legatus, & Præsidens, benedicens S. Synodo dixit: Post gratias Deo actas, Reverendiss. Patres, ite in pace. Qui responderunt: Amen.

A C-

ACCLAMATIONES

Patrum in fine Concilii.

CARDINALIS A LOTHARINGIA

Beatissimo Pio Papæ, & Domino nostro, Sanctæ universalis Ecclesiæ Pont. multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRUM.

Domine Deus, Sanctissimum Patrem diutissime Ecclesiæ tuæ conserva multos annos.

Cardinalis. Beatissimorum summorum Pontificum animabus Pauli III. & Julii III. quorum auctoritate hoc sacrum generale Concilium inchoatum est, pax a Domino, & æterna gloria, atque felicitas in luce Sanctorum.

Resp. Memoria in benedictione sit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & Serenissimorum Regum, qui hoc universale Concilium promoverunt, & protexerunt, memoria in benedictione sit.

Resp. Amen, Amen.

Card. Serenissimo Imperatori Ferdinando semper Augusto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus, Rebuspubl. & Principibus nostris, multi anni.

Resp. Pium, & Christianum Imperatorem, Domine, conserva, Imperator cœlestis, terrenos Reges rectæ fidei conservatores custodi.

Card. Apostolicæ Romanę Sedis Legatis, & in hac Synodo Præsidentibus, cum multis annis magnæ gratiæ.

Resp. Magnæ gratiæ: Dominus retribuat.

Card. Reverendissimis Cardinalibus, & Illustribus Oratoribus.

Resp. Magnas gratias, multos annos.

Card. Sanctiss. Episcopis vita, & felix ad Ecclesias suas reditus.

Resp. Præconibus veritatis perpetua memoria, Orthodoxo Senatui multos annos.

Card.

Card. Sacrosancta Œcumenica Tridentina Synodus: ejus fidem confiteamur, ejus decreta semper servemus.

Resp. Semper confiteamur, semper servemus.

Card. Omnes ita credimus, omnes idipsum sentimus, omnes consentientes, & amplectentes subscribimus. Hęc est fides S. Petri, & Apostolorum: hæc est fides Patrum: hæc est fides Orthodoxorum.

Resp. Ita credimus, ita sentimus, ita subscribimus.

Card. His decretis inhęrentes digni reddamur misericordiis, & gratia primi, & magni supremi Sacerdotis Jesu Christi Dei, intercedente simul inviolata Domina nostra Sancta Deipara, & omnibus Sanctis.

Resp. Fiat, Fiat, Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Resp. Anathema, anathema.

Post hæc mandatum fuit a Legatis, & Præsidentibus sub pœna excommunicationis omnibus Patribus, ut, antequam discederent e civitate Tridentina, subscriberent manu propria decretis Conc. aut ea per publicum instrumentum approbarent, qui omnes deinde subscripserunt, & fuerunt numero CCLV. videlicet, Legati IV. Cardinales II. Patriarchæ III. Archiepiscopi XXV. Episcopi CLXVIII. Abbates VII. Procuratores absentium cum legitimo mandato XXIX. Generales Ordinum VII.

L A U S D E O

Concordat cum originali, in cujus fidem subscripsimus.

Ego Angelus Massarellus, Episcopus Thelesinus, Sacri Concilii Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus Comensis, ejusdem Concilii Notarius.

Ego Cynthius Pamphilius Clericus Camerinensis Diœcesis, ejusdem Concil. Notarius.

CON-

CONFIRMATIO CONCILII.

NOs Alexander, S. Laurentii in Damaſo Diaconus Cardinalis, de Farneſio, S. R. E. Vicecancellarius fidem facimus, & atteſtamur, qualiter hodie die Mercurii, 26. Januarii, MDLXIV. Pontificatus Sanctiſſimi Domini noſtri D. Pii divina providentia Papæ Quarti anno quinto, in Conſiſtorio ſecreto apud S. Petrum, Reverendiſs. DD. mei Cardinales Moronus, & Simoneta, nuper reverſi a Sacro Concilio Tridentino, cui uti Sedis Apoſtolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctiſs. Domino noſtro, ut infra.

Beatiſſime Pater, in decreto ſuper fine Conc. Œcumenici Tridentini, pridie nonas Decembr. prҫteriti publicato, ſtatutum fuit, ut per Sanctitatis Veſtrҫ, & Sanctҫ Sedis Apoſt. Legatos, & Præſidentes peteretur nomine dicti Conc. a Sanctitate Veſtra confirmatio omnium, & ſingulorum, quҫ tam ſub fel. rec. Paulo III. & Julio III. quam ſub Sanctitate veſtra in eo decreta, & definita ſunt. Quapropter nos Joannes Cardinalis Moronus, & Ludovicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati, & Præſidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto ſtabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilii Œcumenici Tridentini, ut Sanctitas Veſtra dignetur confirmare omnia, & ſingula, quæ tam ſub fel. rec. Paulo III. & Julio III. quam ſub Sanctitate Veſtra in eo decreta, & definita ſunt.

Quibus auditis Sanctitas Sua, viſo, & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reverendiſs. DD. meorum Cardinalium, reſpondit per hæc verba.

Petitioni, nomine Concilii Œcumenici Trident. ſuper ejus confirmatione per dictos Legatos nobis factҫ annuentes, omnia, & ſingula, quҫ in dicto Concilio tam ſub fel. rec. Paulo III. & Julio III. prædeceſſoribus noſtris, quam Pontificatus noſtri tempore decreta, & definita ſunt, auctoritate Apoſtolica, etiam de venerabilium fratrum noſtrorum Cardinalium conſilio, & aſſenſu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Chriſtifidelibus recipi, & inviolabiliter obſervari mandamus, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Ita eſt. A. Card. Farneſius Vicecancellarius.

BUL-

BULLA S. D. N. PII,

Divina providentia Papæ Quarti

SUPER CONFIRMATIONE

Œcumenici generalis Concilii Tridentini.

Pius Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

BENEDICTUS Deus, & Pater Domini nostri JESU CHRISTI, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui respicere dignatus Ecclesiam suam Sanctam, tot procellis, & tempestatibus agitatam, atque vexatam, & gravius in dies laborantem, apto tandem ei subvenit, optatoque remedio. Ad plurimas, & perniciosissimas hęreses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam Ecclesiasticam disciplinam, ad pacem, & concordiam Christiani populi procurandam, indictum jampridem in Civitate Tridentina Œcumenicum generale Concilium a pię memorię Paulo III. Prædecessore nostro, & Sessionibus aliquot habitis cœptum fuerat, ab ejus autem successore Julio in eandem urbem revocatum, post alias Sessiones celebratas, variis impedimentis, & difficultatibus objectis, ne tum quidem peragi potuerat. itaque diutius intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorum omnium; cum quotidie magis Ecclesia ejusmodi remedium imploraret. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium, ac salutare opus, sicut Pastoralis sollicitudo monebat, divinæ misericordiæ fiducia perficere aggressi, adjuti pio studio charissimi in Christo filii nostri Ferdinandi Rom. Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare destitimus, quodque a Patre luminum assidue precati sumus. Cum enim eam in Urbem undique ex Christiani nominis nationibus convenisset, nostris convocata lit-

teris, & sua etiam ipsorum pietate excitata, Episcoporum, & aliorum insignium Prælatorum maxima, & Œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & sacrarum litterarum scientia, divinique, & humani juris cognitione prestantes viros, presidentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicæ Legatis, nobis adeo Concilii libertati faventibus, ut etiam de rebus Sedi Apostolicæ proprie reservatis, liberum ipsi Concilio arbitrium per litteras ad Legatos nostros scriptas, ultra permiserimus, quæ de Sacramentis, & aliis rebus, quæ quidem necessariæ visæ sint, tractandæ, definiendæ, & statuendæ restabant, ad confutandas hæreses, ad tollendos abusus, & emendandos mores; a sacrosancta Synodo summa libertate, diligentiaque tractata, & accurate, ac mature admodum definita, explicata, statuta sunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium, qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, ut consensum eum plane a Domino effectum fuisse constiterit, idque in nostris, atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in alma hac Urbe indiximus, quę magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudesque, & gratias divinæ Majestati merito persolvendas curavimus: cum ejusmodi Concil. exitus spem magnam, & prope certam attulerit, fore, ut majores in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis, constitutionibusque perveniant. Cum autem ipsa Sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostolicam reverentia, antiquorum etiam Conciliorum vestigiis inhærens, decretorum suorum omnium, quæ nostro, & Prędecessorum nostrorum tempore facta sunt, confirmationem a nobis petierit, decreto de ea re in publica Sessione facto: Nos ex Legatorum litteris prius, deinde post reditum eorum ex iis, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, sanctique Spiritus in primis auxilio invocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Christiano utilia, ac salutaria esse cognovissemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum nostrorum consilio, & assensu, in Consistorio nostro secreto, illa omnia, & singula auctoritate Apostolica
po?to-

postolica hodie confirmavimus, & ab omnibus Christi fidelibus suscipienda, ac servanda esse decrevimus; sicut harum quoque litterarum tenore, ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & suscipi, observarique decernimus. Mandamus autem in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœnis a sacris Canonibus constitutis, aliisque gravioribus etiam privationis arbitrio nostro infligendis, universis, & singulis venerabilibus Fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis quibusvis Ecclesiarum Prælatis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & dignitatis sint, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, ut eadem decreta, & statuta in Ecclesiis suis, Civitatibus, & Diœcesibus, in judicio, & extra judicium diligenter observent, & a subditis quisque suis, ad quos quomodolibet pertinent, inviolabiliter faciant observari, contradictores quoslibet, & contumaces per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, etiam in ipsis decretis contentas, appellatione postposita compescendo, invocato etiam, si opus fuerit, brachii secularis auxilio. Ipsum vero Charissimum filium nostrum Imperatorem electum, cęterosque Reges, Respublicas, ac Principes Christianos monemus, & per viscera misericordiæ Domini nostri Jesu Christi obtestamur, ut qua pietate Concilio per Oratores suos affuerunt, eadem pietate, ac pari studio, divini honoris, & populorum suorum salutis causa, pro Sedis quoque Apostolicæ, & sacræ Synodi reverentia, ad ejusdem Concilii exequenda, & observanda decreta Prælatis, cum opus fuerit, auxilio, & favore suo adsint, neque adversantes sanæ, ac salutari Concilii doctrinæ opiniones populis ditionis suę recipi permittant, sed eas penitus interdicant. Ad vitandam præterea perversionem, & confusionem, quæ oriri posset, si unicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concil. commentarios, & interpretationes suas edere, Apostolica auctorit. inhibemus omnibus, tam Ecclesiasticis personis, cujuscumque sint ordinis, conditionis, & gradus, quam laicis, quocumque honore, ac potestate prędītis, Pręlatis quidem sub interdicti ingressus Ecclesiæ, aliis vero, quicumque fuerint, sub excommunicationis latę sententię pœnis, ne quis sine auctoritate nostra audeat ullos commentarios, glossas, annotationes, scholia, ul-

 lumve

lumve omnino interpretationis genus ſuper ipſius Concilii decretis quocumque modo edere, aut quidquam quocumque nomine, etiam ſub prætextu majoris decretorum corroborationis, aut executionis, aliové quæſito colore, ſtatuere. Si cui vero in eis aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamque ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua egere viſum fuerit, aſcendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apoſtolicam, omnium fidelium magiſtram, cujus auctoritatem etiam ipſa Sancta Synodus tam reverenter agnovit. Nos enim difficultates, & controverſias, ſi quæ ex eis decretis ortę fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipſa quoque S. Synodus decrevit, reſervamus, parati, ſicut ea de nobis merito confiſa eſt, omnium Provinciarum neceſſitatibus, ea ratione, quæ commodior nobis viſa fuerit, providere. Decernentes nihilominus irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ut hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neque quis excuſatione ignorationis uti poſſit, volumus, & mandamus, ut hæ litteræ per aliquos Curiæ noſtrę Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam, & clara voce recitentur, & poſtquam recitatę fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicę, & in loco ſolito Campi Florę affigantur, ibique, ut legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amovebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in alma Urbe ad impreſſionem tradantur, quo commodius per Chriſtiani nominis Provincias, & Regna divulgari poſſint; tranſumptis quoque earum, quæ manu alicujus publici Notarii ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, fidem ſine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſervationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, in-

digna-

dignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicę 1564. 7. Kal. Februarii. Pontificatus nostri Anno quinto.

Ego PIUS Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Ego F. Card. Pisanus, Episc. Osti. Decanus.
Ego Fed. Card. Cæsius Episc. Portuen.
Ego Jo. Card. Moronus Episc. Tusculan.
Ego A. Card. Farnesius, Vicecanc. Episc. Sab.

......

Ego R. Card. S. Angeli, major. Pœnitent.

......

Ego Jo. Card. S. Vitalis.
Ego Jo. Michael, Card. Saracenus.

......

Ego Jo. Bapt. Cicada, Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Jo. Card. Romanus.
Ego F. M. G. Card. Alex.
Ego F. Clemens Card. Aræcœli.
Ego Jac. Card. Sabellus.

......

Ego B. Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Lud. Card. Simoneta.

......

Ego F. Card. Paciecus, y de Tol.
Ego M. A. Card. Amulius.
Ego Jo. Franc. Card. de Gambara.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego M. S. Card. Constant.
Ego Alph. Card. Gesualdus.
Ego Hipp. Card. Ferrar.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.

......

Ego Gui. Asc. Diac. Card. Cam.
Ego Vitellocius Card. Vitellius.

Ant. Florebellus Lavellinus.

H. Cumyn.

CATALOGUS

LEGATORUM, PATRUM,

Oratorum, & Theologorum, qui ad Sacrosanctam œcumenicam Tridentinam Synodum convenerunt a principio usque ad finem, qui fuit die 4. Decemb. MDLXIII. sub Pio IV. Pont. Max.

Quorum nomina, & cognomina, & Patriæ, & dignitates infra continentur.

HErcules Gonzaga S. R. E. Presb. Card. tit. S. M. Novæ, Mantuanus; obiit Tridenti die 2. Martii. 1563. & sepultus est Mantuæ.

Hieronymus Seripandus S. R. E. Presb. Card. tit. S. Susannæ, Neapolitanus, obiit Tridenti 18. Martii 1563. & ibi sepultus in Ecclesia S. Marci, Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini, quorum olim fuerat Generalis.

Joannes Moronus S. R. E. Cardin. Episcop. Prænestinus, Mediolanensis, in demortui S. R. E. Cardin. de Mantua locum missus.

Stanislaus Hosius S. R. E. Presb. Card. tit. S. Laurentii in Pane perna, Polonus Uvarmien. & Ep.

Ludovicus Simoneta S. R. E. Presb. Card. tit. S. Cyriaci in Thermis, Mediolanen.

Marcus Siticus S. R. E. Diaconus Card. Basilicæ duodecim Apostolorum, Altaemps, Germanus.

Bernardus Navagerius S. R. E. Presbyt. Card. tit. S. Nicol. inter imagines, Venetus, in demortui Cardinalis Seripandi locum missus.

Cardinales non Legati.

Carolus a Lotharingia, S. R. E. Presb. Card. tit. S. Apollinaris, Princeps, & Archiepiscopus Rhemen. Gallus.

Lu-

Ludovicus Madrutius, S. R. E. Diaconus Card. electus Episcopus Tridentinus, Germanus.

Oratores, quorum nomina hic describuntur, juxta eorum loca, quæ in eadem sacrosancta Synodo habuerunt.

Oratores Ecclesiastici sedebant a manu dextra Legatorum, videlicet.

Antonius de Muglitio, Moravus, Archiep. Pragensis, Orator Cæsareus.

Georgius Drascovicius, Croatus, Episc. quinque Ecclesiarum, Orator Cæsareus pro Regno Hungariæ.

Valentinus Herbutus, Polonus, Episcop. Præmisliensis, Orator Serenissimi Regis Poloniæ.

Marcus Antonius Bobba, Casalensis, Episc. Augusten. in Pedemontio, Serenissimi Ducis Sabaudiæ Orator, nunc Cardinalis.

Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Episc. Crotonensis, Orator Excellentissimi Ducis Florentiæ, missus in locum Joan. Strozii.

Frater Martinus Royas Portalrubeo Hisp. Orator Relig. Hierosolymitanæ.

Oratores sæculares sedebant a manu sinistra Legatorum.

Sigismundus a Tuum, Tridentinus, Orator Cæsareus.

Lud. de S. Gelasio Dominus de Lansac
Arnaldus Ferrerius Præsidens in Parlamen. Parisiensi, &
Guido Fabes, Jud. major Tholosæ.
} Oratores Christianissimi Galliarum Regis.

Ferdinandus Martineus Mazcarenius, Orator Serenissimi Regis Portugal.

Nicolaus de Ponte, Doctor & eques
Matthæus Dandulus, Eques,
} Oratores Serenissimi Dominii Venetorum

Melchior Lussi eques auratus, Orator septem Cantonum Helvetiorum.

Augustinus Paungartner J. U. D. de Monachio, Orator Ex-

cellentissimi Alberti Ducis Bavariæ.

Claudius Fernandez Quingnonii, Comes Lunensis, Orator Regis Catholici in locum Illustrissimi Ferdinandi de Avalos Marchionis Piscariæ missus, obiit Tridenti die 20. Decem. 1563. post finem Concilii, ibique sepultus est.

Hic separatim ab aliis Oratoribus sedebat apud Reverendissimum Thelesinum Secretarium S. Synodi, ob contentionem super præcedentia ortam inter ipsum, & Oratores Regis Christianissimi.

Patriarchæ.

Antonius Helvius Justinopolit. Patriar. Hierosolymitanus.
Daniel Barbarus Venetus, electus Patriar. Aquilejensis.
Joannes Trivisanus Venetus, Patriar. Venetiarum.

Archiepiscopi Pauli Tertii.

Ferdinandus Annius, Neapolitanus, Archiepisc. Amalphitan. nunc Episc. Bovinus.

Petrus Landus Venetus, Archiepisc. Creten.

Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus, Archiepiscopus Hidruntinus.

Marcus Cornelius, Venetus, electus tunc Archiepiscopus Spalatrensis.

Sebastianus Leccavella, Græcus, Ord. Præd. olim Archiepisc. Naxiensis, nunc Episc. Litteranen.

Petrus Guerrero, Hisp. Archiepisc. Granatens.

Antonius Altovitus, Florent. Archiepiscop. Florent.

Cæsar Cibo Genuensis, Archiepisc. Taurinensis, obiit Tridenti die 26. Decembr. 1562.

Archiepiscopi Julii Tertii.

Paulus Æmilius Verallus, Romanus, olim Archiepisc. Rossanen. nunc Caputaquen.

Joan. Brunus de Olchinio, Macedo, Regni Serviæ Primas, Archiepisc. Antibaren.

Joannes Baptista Castaneus, Romanus, Archiepiscopus Rossanen.

Joannes Baptista Ursinus, Romanus, Archiepisc. sanctæ Severinæ.

Ar-

Archiepiscopi Pauli Quarti.

Ludovicus Beccatellus, Bononiens. Archiepis. Ragusinus.
Mutius Calinius, Brixiensis, Archiepisc. Jadrensis.
Sigismundus Saracenus, Neapolitan. Archiepisc. Materanus.
Antonius Perrages de Castilegio, Hispanus, Archiepisc. Calaritanus.
Julius Pavesius, Brixiensis, Ordin. Prædic. Archiepisc. Surrentinus.
Bartholomæus de Martyribus, Lusitanus, Ord. Præd. Archiepisc. Bracaren.
Augustinus Salvago, Genuensis, Ord. Præd. Archiepisc. Genuen.

Archiepiscopi Pii Quarti.

Philippus Mocenigus, Venetus, Regni Cypri Primas, & Legatus, Archiepisc. Nicosien.
Guilielmus d' Avanson, Gallus, Archiepis. Ebredunen.
Antonius Caucus, Venetus, Archiepisc. Corcyrensis.
Germanicus Bandinus, Senensis, electus Archiepiscopus Senarum.
Marcus Antonius Columna, Romanus, Archiepisc. Tarentinus, nunc Card. tit.......
Gaspar de Fosso, Consentinus, Ordin. S. Francisci de Paula, Calaber, Archiepiscopus Rheginus.
Antonius de Mulgitio, Moravus, Orator Cæsareus, Archiepiscopus Pragensis.
Maximus de Maximis, Romanus, Archiepiscopus Amalphitanus.
Gaspar Cervantes de Gaeta, Hispanus, Archiepisc. Messan. nunc Salernitanus.
Leonardus Marinus, Genuensis, Ord. Præd. Archiepisc. Lancianens.
Octavianus Præconius, Messanensis, Ord. Min. Convent. S. Francisci, Archiepiscop. Panorm.
Nicolaus de Pelleve, Gallus, Archiepiscop. Senonensis.
Antonius Justinianus, Chiensis, Ord. Præd. Græcus, Archiepiscop. Naxien.

An-

Antonius Puteus Nicenus, Archiepiſcop. Baren.

Epiſcopi Leonis Decimi.

Vincentius Nicoſantius de Fano, Epiſc. Arbenſis.
Joannes Franc. de Fliſco, Genuen. Epiſc. Andrien.
Joan. Thomas de S. Felicio, Neapolit. Epiſc. Caven.

Epiſcopi Adriani Sexti.

Quinctius de Ruſticis, Romanus, Epiſc. Militen.

Epiſcopi Clementis Septimi.

Lucas Bizantius de Catharo, Epiſc. Catharen.
Aloyſius Piſanus, Venetus, Epiſc. Patavin. nunc Card.
Alexander Piccolomineus, Senen. Epiſc. Pientin.
Dionyſius Græcus Ord. min. S. Franciſci de Obſervantia, Epiſcop. Millopotam.
Gabriel de Veneur, Gallus, Epiſc. Ebroicenſis.
Guilielmus Barton de Montbas, Gallus, Epiſc. Lectorenſis.

Epiſcopi Pauli Tertii.

Antonius a Camera, Sabaudus, Epiſc. Bellicen.
Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus, Epiſc. Catanien.
Bernardus Bonjoannes, Romanus, Epiſc. Camarinen.
Fabius Mirtus, Neapolitanus, Epiſc. Cajacen.
Scipio Bongallus, Romanus, Epiſc. Civitatis Caſtellanæ.
Georgius Cornelius, Venetus, Epiſc. Tarviſinus.
Vincentius Durantius, Brixienſis, Epiſc. Thermularum.
Mauritius de Petra, Papien. Epiſc. Vigleren.
Martius de Martiis Medices, Florentinus, Epiſc. Marſicen.
Joannes Vincentius Michaelius, Barolitanus, Epiſcopus Minerbinen.
Gabriel de Bouveri, Gallus, Epiſc. Andegaven.
Leonardus Haller, Germanus, Epiſc. Philadelphien.
Lud. Vanninus de Theodolis, Forolivienſ. Epiſc. Britonorien. obiit Tridenti die 11. Menſis Jan. 1563.
Ægidius Falceta, Cingulanus, Epiſc. Caprulanus, nunc Britonorienſis.
Julius Contarenus, Venetus, Epiſc. Civitatis Bellunenſ.

Tho-

Thomas Caſſellus, Roſſanen. Ord. Prædic. Epiſc. Caven. junior.
Hippolythus Arivabenus, Mantuanus, Epiſc. Hierapetren.
Hieronymus Machabæus, Rom. Epiſc. Caſtren.
Petrus Auguſtinus, Hiſp. Epiſc. Oſcen. & Jacenſis.
Jacobus Naclantus, Florentinus, Ord. Prędic. Epiſc. Clodienſis.
Bartholomæus Sirigio, Creten. Græcus, Epiſc. Caſtellaneten.
Thomas Stella, Venetus, Ordinis Prædicatorum, Epiſc. Juſtinopolitan.
Petrus du Val, Gallus, Epiſc. Sagienſis.
Joan. Antonius Pantuſa, Conſentinus, obiit Tridenti die 27. Octobr. 1562. Epiſc. Litterienſis.
Joannes Baptiſta de Groſſis, Mantuanus, Epiſc. Regienſis.
Joannes Guarez, Luſitanus, Ordin. Sancti Auguſtini, Epiſc. Conimbricen.
Philippus Ricabella, Recanaten. Epiſc. Recanat.
Joan. Jacobus Barba, Neapolitan. Ord. S. Auguſtini, Epiſcop. Interamnen.
Michael a Turre, Utin. Epiſc. Ceneten.
Pompejus Zambeccarius, Bonon. Epiſc. Sulmonen.
Joan. Beroaldus, Panormitanus, Epiſc. S. Agathæ.
Antonius Scarampus, Aquenſis, Epiſc. Nolanus.
Antonius de Comitibus, Genuen. Ord. Præd. Epiſc. Brugnacen.
Cæſar Fogia Roſſanen. Epiſc. Umbriaticen.
Cæſar Comes a Gambara, Brixien. Epiſc. Tortonen.
Jo. Baptiſta de Bernardis, Lucen. Epiſc. Adjacen.
Martinus Perezius de Ayla, Hiſp. Epiſc. Segobienſ.
Nicolaus Pſalme, Gallus, Epiſc. Verdunen.
Alphonſus Roſettus, Ferrarienſis, Epiſc. Chomaclen. nunc Ferrarien.
Julius Pariſianus, de Tolentino, Epiſc. Ariminen.
Bartholomæus Sebaſtianus, Hiſp. Epiſc. Pacten.
Franciſcus Lambertus, Sabaudus, Epiſc. Nicien.
Maximilianus Doria, Genuen. Epiſc. Naulen.
Euſtachius du Bellay, Gallus, Epiſc. Pariſien.

Bar-

Bartholomæus de Capranica, Romanus Episc. Carinien.
Ennius Massarius de Narnia, Episc. Feretranus.
Achilles Brancia, Neapol. Episc. Boven.
Jo. Francisc. Verdura, Messanen. Episc. Chironen.
Albertus Duimius de Gliricis, Ord. Prædic. de Catharo, Episc. Veglen.
Joannes Antolinez de Bricianos de la Ribera, Hispan. Episc. Juvenacen.
Tristanus de Bizet, Gallus, Episc. Xantonen.

Episcopi Julii Tertii.

Ascanius Gerardinus de Amelia, Episc. Cattacen.
Marcus Gonzaga, Mantuanus, Episc. Aufferen.
Baldovinus de Baldovinis, Pisanus, Episc. Aversanen.
Petrus Franciscus Pallavicinus, Genuen. Episc. Aleriensis.
Ægidius Fuscararius, Bonon. Ord. Prædicat. Episc. Mutinen.
Timotheus Justinianus de Chio Græcus, Ord. Præd. Episc. Calamonensis.
Didacus de Almansa, Hispanus, Episc. Corien.
Lactantius Roverella, Ferrarien. Episc. Asculanus.
Ambrosius Monticula, Lunensis, Sarzanen. Episcop. Signinus.
Sebastianus Gualterius, Urbevetanus, Episc. Viterben.
Honoratus Fascitellus, Monachus, Ord. S. Bened. Neapolitanus, qui obiit Romæ Mense Martio 1564. Episc. Insulanus.
Petrus Camajanus, Aretinus, Episc. Fesularum.
Horatius Græcus, Trojanen. Apulus, Episc. Lesinen.
Fabius Cuppalata, Placentinus, Episc. Lacedonen.
Gaspar de Casal, Lusitanus, Ordin. S. Aug. Episc. Leirien.
Bernardinus de Cuppis, Romanus, Episc. Auximanus.
Joannes de Morvilliers, Blesensis, Gallus, Episcop. Aurelianen.
Julius Gentilius, Torton. Episc. Vulturarien.
Adrianus Fuscovius, Romanus, Episc. Aquinas.
Antonius de S. Michaele, Hispanus, Ord. S. Francisci de Obser. Episc. Montis Marani.
Hieronymus Melchiorius, Recanatensis, Episc. Maceraten.

Pe-

Petrus de Petris de Monte, Aretinus, Episc. Lucerinus.
Cæsar Jacomellus, Romanus, Episc. Bellocastren.
Julius Grittus, Venetus, Episc. Parentinus.
Jacobus Silverius Piccolomineus, de Cœlano, Episc. Aprutinus.
Ludovicus de Breze, Gallus, Episc. Melden.
Jacobus Mignanellus, Senen. Episc. Grossetan.
Jo. Andr. Cracius de Tybure, Episc. Tyburtin.
Francisc. Richardotus, Burgundus, Episc. Atrebaten.
Carolus Cicada, Genuens. Episc. Albinganens.
Franc. Maria Piccolomineus, Sen. Episc. Ilcinen.
Acisclus Moya de Contreras, Hisp. Episc. Vicen.
Galeatius Roscius de Interamna, qui obiit Tridenti die 16. Octobr. 1563. Episc. Assisien.
Jacobus Maria Sala, Bonon. Episc. Vivarien.
Gabriel de Monte S. Sabini, Episc. Hesinus.
Marianus Sabellus, Rom. Episc. Eugubinus.
Agapitus Bellhomo, Rom. Episc. Casertanus.
Julius Cananius, Ferrarien. Episc. Hadriens.
Julius Galletus, Pisanus, Episc. Alexanen.
Hieronymus Burgensis, Gallus, Episc. Catalonen.

Episcopi Pauli Quarti.

Scipio Æstensis, Ferrarien. Episc. Casalen.
Didacus Sarmiento de Sotomajor, Hispanus, Episc. Asturicen.
Thomas Goduellus, Anglus, Episc. Asaphen.
Faustus Capharellus, Rom. Episc. Fundanus.
Bellisarius Baldinus, Neapol. Episc. Larinen.
Urbanus Vigerius de Ruere, Genuen. Episc. Senogallien.
Jacobus Suretus, Græcus, Episc. Milopotamen. junior.
Jo. Baptista Osius, Romanus, Episc. Reatinus, obiit die 12. Novembr. 1562.
Marcus Laureus, Tropiensis, Ord. Præd. Episc. Campanien.
Franciscus de Beanquere, Gallus Episc. Metensis.
Jo. Franciscus Commendonus, Venetus, Episc. Zacynthen. nunc Card.

Ca-

Carolus de Graffis, Bonon. Epif. Montis Falifci.
Arias Gallego, Hifp. Epifc. Gerunden.
Hieron. Gallego, Hifp. Epifc. Oveten.
Hercules Rettinger, German. Epifc. Laventinus.
Julius de Rubeis, Polian. Epifcop. S. Leonis, obiit Romæ menfe Martio 1564.
Joan. de Munnatones, Hifp. Ord. S. Auguftini, Epifc. Segobricen.
Francifcus Bianco, Hifp. Epifc. Aurien.
Vincentius de Luchis, Bonon. Epifc. Anconitanus.
Pompejus Piccolomineus de Aragonia, Epifc. Tropien.
Petrus Barbaricus, Venetus, Epifc. Curzolen.
Francifcus Bachodius, Sabaudien. Epifc. Gebennen.
Carolus de Angennes, Gal. Epifc. Cenoman.
Hieronymus de Nichifola, Veron. Ord. Præd. Epifc. Theanen.
Marcus Antonius Bobba, Cafalen. Epifc. Auguften. nunc Card.
Jacobus Lomellinus, Meffanen. Epifc. Mazarien.
Donatus de Laurentiis, de Afculo, Apulus, Epifc. Arianen.
Petrus Contarenus, Venetus, Epifc. Paphen.
Petrus Danefius, Gallus, Epifc. Vauren.
Hieronymus Savorgnanus, Forojulien. Epifc. Sibinicen.
Philippus du Bec, Gallus, Epifc. Veneten.
Carolus de Rouffy, Gallus, Epifc. Sueffionen.
Georgius Drafconitius, Croatus, Epifcop. Quinque Eccleſ.
Francifcus de Aguirre, Hifp. Epifc. Crotonen.
Andreas de Guefta, Hifp. Epifc. Legionen.
Antonius Gorrionero, Hifp. Epifc. Almerien.
Antonius Auguftinus, Hifp. Epifc. Ilerden.
Angelus Maffarellus, Septempedanus, Epifc. Thelefin.
Antonius Ciurelia, Barenfis, Epifc. Buduenfis.
Dominicus Cafablanca, Meffan. Ord. Prædic. Epifc. Vecenfis.
Petrus Faunus, Coftacciarius, Epifc. Aquen.
Jo. Carolus Bovius, Bonon. Epifc. Oftunen. nunc Archiepifc. Brundufinus.
Hugo Boncompagnus, Bon. Epifc. Veftanus, nunc Card.

tit.

tit. S. Six. deinde Pont. Max. 1572. nuncupatus Greg. XIII.

Salvator Pacinus, de Colle, Episc. Clusinus.

Lupus Martinez, Hisp. Episc. Elnen.

Carolus d' Espinay, Gallus, Episc. Dolen.

Ægidius Spisame, Gallus, Episc. Nivernen.

Antonius Sebastianus Minturnus, de Traject. Episc. Uxentin.

Bernardus del Bene, Florentinus, Episc. Nemausen.

Dominicus Bolanus, Venetus, Episc. Brixien.

Jo. Antonius Vulpius, Episc. Comen.

Ludovicus de Genoilhac, Gallus, Episc. Tutellen.

Philippus Maria Campegius, Bonon. Episc. Feltren.

Jo. de Guignones, Hisp. Episc. Calaguritan.

Didacus Covarruvias de Leyva, Hisp. Episc. Civitaten.

Philippus Gerius, Pistorien. Episc. Isclanen. nunc Assisien.

Jo. Antonius Fachinettus, Bon. Episc. Neocastren. postea Patriarcha Hierosol. S. R. E. Presb. Card. tit. SS. 4. Coronatorum, ac tandem Pont. Max. dictus Innoc. IX.

Episcopi Pii Quarti.

Hippolytus Capilupus, Mant. Episc. Fanen.

Jo. Fabritius Severinus, Neapolitanus, Epis. Aceren.

Martinus Balduinus Rithovius, Episc. Ipren.

Antonius Havetius, Ord. Præd. Flander, Episc. Namurc.

Constantinus Bonellus, Feretra. Episc. civitatis Castelli.

Julius Superchius, Ord. Carmelitarum, Mantuanus, Episc. Accien. nunc Caprulan.

Matthæus de Concinis, Florentinus, Episc. Cortonens.

Nicolaus Sfondratus, Mediolanensis, Episc. Cremonens. Card. a Greg. XIII. 1583. 12. Decembr. & Papa die 5. Decemb. 1590. appellatus Greg. XIV.

Ventura Buffalinus, Romanus, Episc. Messanens.

Ludovicus de Bueil, Gallus, Episc. Vencien.

Hieronymus Galleratus, Mediol. Episc. Sutrinus.

Jo. Petrus Delphinus, Venetus, Ord. Canon. Regularium, Epis. Zacynthi, & Cephaloniæ secundus.

Jo. Andreas Bellonius, Messanen. Episc. Massalub.

Geor-

Georgius Zischuvid, Hungarus, Ord. Min. S. Franc. de Obser. Episc. Signien.
Federicus Cornelius, Venetus, Episc. Bergomen.
Stephanus Boucher, Gallus, Episc. Corisopiten.
Jo. Paulus Amanius, Cremens. Episc. Anglonen.
Alexander Sfortia, ex Comit. de S. Flora, Episc. Parmen. nunc Card. tit. S. Mariæ in Via.
Antonius le Cirier, Gallus, Episc. Abrincen.
Andreas Mocenicus, Venetus, Episc. Nimosien.
Benedictus Salvinus, Firmanus, Episc. Verulanus.
Guilielmus Cassador. Hisp. Episc. Barcinonen.
Petrus Gonzalez de Mendozza, Hisp. Episc. Salmanti.
Martinus de Corduba de Mendozza, Hisp. Ordin. Prædic. Episc. Dertusen.
Julius Magnanus, Placent. Ord. Min. C. S. Franc. Ep. Calven.
Valentinus Herbutus, Polonus, Episc. Premissien.
Simon Aleotus, Forojulien. electus Episc. Forojulien. mortuus est Tridenti die 20. Augusti 1562.
Petrus de Xaque, Hisp. Ord. Præd. Episc. Niochen.
Prosper Rebiba, Messanen. Episc. Trojanus.
Melchior Avosmediano, Hisp. Episc. Guadixen.
Hippolitus de Rubeis, Parmensis, Episc. Papien.
Didacus de Leon, Hisp. Ord. Carmel. Episc. Columbrien.
Annibal Saracenus, Neap. Episc. Licien.
Paulus Jovius, Comen. electus Episc. Nucerien.
Hieronymus Trivisanus. Venetus, Ord. Præd. mortuus est Trident. die 9. Sept. 1562. Episc. Veronen.
Hierony. Ragazzonus, Venetus, Ep. Famagust. postea Bergom.
Romulus de Valentibus, de Trebia, Episc. Conversan.
Lucius Maranta, Venusinus, Episc. Lavellinen.
Simon de Nigris, Genuen. Ep. Sarzanen. mortuus Cardinalis.
Theophilus Gallupus, Tropien. Episc. Oppiden.
Julius Simoneta, Mediolanen. Episc. Pisauren.
Petrus de Albret, Gallus, Episc. Convenarum.
Jacobus Guidius, Volaterranus, Episc. Pennen. & Adrien.
Didacus Ramirez, Hisp. Episc. Pampilonen.
Franciscus del Grado, Hisp. Episc. Lucen.
Joannes Clausse, Gallus, Episc. Senicien.

Ja-

Jacobus Gibertus de Nogueras, Hisp. Episc. Aliphan.
Joan. Annius, Neapol. Ep. Hipponen. & Coadjutor Bovinus.
Antonius Maria de Salviatis, Romanus, Episc. S. Pauli, postea Card. a Greg. XIII. 1583.
Matthæus Priulus, Venetus, Epis. Æmon. nunc Vicentinus.
Thomas Lilius, Bon. Episc. Soranus, deinde Plac.
Hieronymus Guerinus, Feretranus, Episc. Imolen.
Thomas Overlaithe, Hibernus, Episc. Rossen.
Franciscus de la Valete, Gallus, Episc. Vabren.
Fabius Pignatellus, Neapolitanus, Episc. Monopolitanus.
Carolus de Vicecomitibus, Mediolanen. Episc. Vintimilien. mortuus Card. tit. SS. MM. Viti, & Modesti, in Macello.
Joannes Colosvarinus, Hungarus, Ordin. Prędicat. obiit Tridenti die 24. Novembris, Anno 1562. Epis. Canadien.
Andreas Duditius Sbardellatus, Hungarus, Episc. Tinien. nunc Quinque Eccles.
Spinellus Bencius Politianus, Episc. Montispolitiani.
Franciscus Abundius Castillioneus, Episc. Bobien. nunc Card. tit. S. Nicolai inter imagines.
Stanislaus Faleschi, Polonus, Episc. Theodosien.
Eugenius Ohairt, Hibernus, Ord. Præd. Episc. Aghaden.
Donaldus Magongial, Hibernus, Episc. Rapoten.
Guido Ferrerius, Pedemontanus, Episc. Vercellen. nunc Card. tit. S. Euphemię, deinde SS. Viti, & Modesti MM. in Macello.
Jo. Baptista Sighicellius, Bonon. Episc. Faventinus.
Sebastianus Vantius, de Arimino, Episc. Urbevetan.
Jo. Baptista Lomellinus, Messanen. Episc. Gardien.
Jo. Baptista Milanesius, Florent. Episc. Marsican.
Augustinus Mollignatus, Vercellensis, Episc. Trivicanen.
Carolus Grimaldus, Genuen. Episc. Savonen.
Fabritius Landrianus, Mediolanen. Episc. S. Marci.
Bartholomæus Ferratinus, Amerinus, Episc. Amerinus.
Petrus Fragus, Hisp. Episc. Usellen.
Hieronymus de Gadis, Florent. Episc. Cortonen.
Franciscus Contarenus, Venetus, Episc. Paphen.
Jo. Delphinus, Venetus, Episc. Torcellanus.
Alexander Molus, Comen. Episc. Minoren.
Hieronymus Vielmus, Venetus, Ord. Præd. Epis. Argolicen.

Franciscus Raguseus Ord. S. Francisci de Obser. E. Marcan.

Abbates.

Ludovicus de Baissey Abbas Cisterc. & Generalis.
Hieronymus Sochier, Gallus, Abb. Claravalen.
Simplicianus Abb. Salvatoris Papiæ, de Vultolina, Congregationis Cassinen.
Stephanus Catanius, Novarien. Abb. S. Mariæ Gratiarum, Placentin. dictæ Congregat. Cassinen.
Augustinus Loscus, Hispanus, Abb. S. Benedicti de Ferraria, Congregat. Cassinen.
Eutichius de Cordes, Antuerpien. Abb. S. Fortunati apud Bassianum, Congreg. Cassinen.
Claudius de Sainctes, Gallus, Abb. Lunevillan.
Cosm. Damianus Hortulanus, Hisp. Abb. Villæbertrandi.

Generales.

Vincentius Justinianus, Genuen. Generalis Ordin. Prædicator. postea Cardin. Pii V.
Franciscus Zamorra, Hispanus, Generalis Ord. Min. de Observantia.
Antonius de Sapientibus, Augustanus, Generalis Ord. Min. Conventualium.
Christophorus Patavinus, Generalis Ord. Heremit. S. A.
Jo. Baptista Migliavacca, Asten. Gen. Ord. S. Marię Servorum.
Stephanus Fazinus, Cremon. Provincialis Lombardię, pro Generali Carmelitarum.
Jacobus Lainez, Hispanus, Prępositus Generalis Soc. Jesu.
Thomas Tiphernas Civitatis de Castello, in Umbria, Generalis Capuccinorum.

Doctores Legum pro sacro Concilio missi.

Gabriel Paleottus, Bonon. Auditor Rotæ, nunc Card. tit. S. Nerei, & Achillei.
Scipio Lancellotus, Rom. Advocatus Consistorialis, Card. a Greg. XIII. 1583.
Jo. Bapt. Castellius, Bonon. Promot. deinde Episc. Arim.
Michael Thomasius, Majoricen. Doctor Decretorum.

Theo-

Theologi a Summo Pontifice missi.

F. Petrus de Soto, Ordinis Prędicatorum, Hisp. obiit Tridenti mense Aprilis, 1563.
Alphon. Salmeron, Hisp. Societatis Jesu.
Franciscus Torensis, Legionensis, Doct. Theolog. Hispanus.
Antonius Solisius, Doctor Theologus Hisp.
F. Camillus Campegius Papien. Inquis. Ferrarię, Ord. Pręd.
F. Hieronymus Bravo, Hisp. Ord. Prædicatorum.
F. Adrianus Valentinus, Venet. Ordinis Prędic. in demortui F. Petri de Soto locum, nunc Illustr. Dominii Veneti Inquisitor Generalis.

Doctores Theologicæ facultatis Parisiensis, missi a Carolo IX. Galliarum Rege Christianissimo.

Nicolaus Maillard, Decanus facultatis Parisiensis.
Joannes Peletier.
Antonius Demochares.
Nicolaus de Bris.
Jacobus Hugonis, Franciscanus, idem etiam Procurator Reverend. Joan. Ursini, Episcopi Trecorensis.
Simon Vigor.
Ricardus du Pre.
Natalis Pailet, obiit Tridenti 7. Kal. Decemb. 1562.
Robertus Fournier.
Antonius Coquier.
Lazarus Broychot.
Claudius de Sainctes, Carnot. Canon. Regularis.

Theologi missi a Philippo II. Rege Catholico.

Cosm. Damianus, Hortulanus, electus Abb. Villæbertrandi.
Ferdinandus Tritius Doct. Theologus, Canonicus Caurien.
Ferdinand. Vellosillus Doct. Theolog. Canonic. Saguntinus.
Thomas Dassio J. U. D. Canonicus Valentinus, Licentiat.
Antonius Covarruvias, Auditor Granaten.
Ferdinandus Mincasensis, Decretorum Doctor.
Frater Joannes Ramirez, Hispanus, Minister Provinc. D. Jacobi.

Frater Alphonſus Contreras, Commiſſarius Ord. Min. in Curia Regis Hiſpaniæ.

Frater Michael de Medina, Hiſp. Ord. Minor. S. Theol. D.

Frater Joan. Lobera, Hiſpan. S. Theologiæ Lector Salmanticæ, miſſus in ſocietatem Miniſtri Provinc. D. Jacobi ſup. memorati.

Coſmus Palma Fonteyus, Sacræ Theologiæ Lector Hiſpanus, Hortulani Abb. Socius.

Fr. Jo. Gallo, Hiſp. Ord. Prædicat.

Fr. Petrus Fernandez, Hiſp. Ord. Præd. in ſocietate Magiſtri Gallo.

Frater Deſiderius de S. Martino, Panor. Ord. Carmelit.

Michael Bajus ab Atho, Sacræ Theologiæ Doctor.

Jo. Heſſels a Lovanio, S. Theologiæ Doctor.

Cornelius Janſenius, Hulſtenſis, S. Theologiæ Doctor.

Theologi miſſi a Rege Portugalliæ.

Fr. Franciſcus Foriero, Ord. Præd.

D. Jacobus a Payva de Andrade, Luſitanus, Doct. Theolog.

D. Melchior Cornelius, Decretorum Doctor, Senator Regis Portugalliæ.

Ab Excellentiſſimo Duce Bavariæ.

Joannes Covillonius, Flander, ex Societate Jeſu.

Procuratores Epiſcoporum abſentium.

Marchantius, Doctor Theologus, pro illuſt. Card. de Mendozza, Epiſc. Burgen.

Jo. Gotardus Cler. ſæc. Germanus, pro Epiſc. Ratisbon.

Georgius Hochenvarter Cler. ſæc. Doct. Theologus, Suffraganeus pro Rever. Epiſc. Baſileenſi.

Frater Felicianus Minguarda a Morbinio, Ord. Præd. pro Illuſtr. D. Saliſburg. Orator.

Petrus Cumel, Doctor Theologus, Can. Malacitanus, pro Rev. Malacitano.

Jo. Delgadus, Doct. Theol. Canonicus Tudenſis, pro Rever. D. Jo. de S. Æmiliano, Epiſc. Tudenſi.

Gaſpar Cardillus, Villalpandeus, Segob. Doctor Theolog. pro Rever. Epiſc. Abulen.

Frater Jo. de Ludenna, Doctor Theologus, Ord. Præd. pro Rever. Epiſc. Saguntino.

F. Franciſcus Orantes, Lector Valliſoleti, Ord. Minorum, pro Rever. Epiſc. Palentino.

Cæſar Ferrantinus, Sueſſanus, Doct. Theologus, pro Rever. Epiſc. Sueſſano apud Rever. Illerdenſem.

Procuratores Ordinum.

Jo. Coutignon D. Gallus, Prior, & Procur. Ordi. Cluniacenſis.

Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior monaſterii de Recluſo, Procurator Generalis Ord. Ciſtercien.

Theologi ſæculares, & Doctores Juris Canonici.

Georgius Gerard. Gallus, Doctor Theol. cum Rev. Andegavenſi.

Gentianus Hervetus, Gallus, cum Illuſtr. & Rever. Cardinale a Lotharingia.

Franciſcus Sancius, Decanus facultatis Theologicæ, & Can. Salmantic. cum Rever. Salman.

Matthæus Guerra, Conſentinus, Calaber, Presb. ſæcularis, cum Rever. Epiſc. S. Marci.

Federicus Pendaſius cum Illuſtr. Card. de Mantua, Legato S. Conc.

Jo. Franciſcus Lombardus, cum Illuſt. Card. Seripando, Legato S. Concilii.

Petrus Mercatus, Theologus, cum Rever. Vicenſi.

Trigillius, Doctor Theologus, Canonicus Legionen. cum Reveren. Legionen.

Sobanus, Doct. Theologus, cum Rever. Legionen.

Antonius Leitonius, Doct. Theol. cum Rever. Conimbricenſi.

Petrus Fontidonius, D. Theol. cum Reverendiſſ. Salmantino.

Joannes Villetta, D. Theol. cum Reverendiſſ. Barcinonen.

Jo. Fonſeca, D. Theol. cum Reverendiſſ. Epiſc. Granat.

Michael Oroncuſpe, D. Theol. cum Rever. Epiſc. Pampilon.

Alphonſus Fernandez de la Guerra. Hiſp. Doctor Theologus, cum Rever. Guadixen.

Michael Ytero D. U. J. cum Rever. Epiſc. Pampilon.

Joſephus Puebla, Doct. Theolog. cum Rever. Epiſc. Civitaten.

Jo. Chiacon, Doct. juris Canonici, cum Rever. Epiſc. Almer.

Antonius Garſias, Doctor Theologus, cum Reverendiſſ. Epiſc. Oveten.

Benedictus Arias Montanus, Ord. S. Jacobi, Doctor Theologus, cum Rever. Segobien.

Joannes Barcellona, Theol. cum Rever. Epiſc. Uſcellen.

Doctores Galli Ordinis S. Benedicti.

Joan. de Carthougne, Doctor Theologus.

Joan. de Verdun, Doctor Theologus.

Theologi Ord. F. Prædicatorum.

Angelus Cioſius Florentinus, cum Illuſtr. Card. Mantuano Legato S. Conc.

Seraphinus de Caballis, Brix. Provinc. terræ S. cum Rev. ſuo Generali.

Heliſæus Capys, Venetus, Theologus, cum Reverend. Archiepiſc. Pragen.

Petrus Aridien. Gallus, cum Rev. D. Cenomanen.

Bernardus Bernardi, Gallus, Inquiſitor Avenion. Vicar. Congreg. Franciæ, cum Rev. D. Nemauſenſi.

Joan. Matthæus Valdina, cum Rever. D. Tarentino.

Petrus Martyr Coma, Hiſpan. cum Rev. D. Gerundenſi.

Petrus Zatores, Hiſp. cum Reverend. D. Dertuſenſi.

Antonius de Groſupto, cum Rever. D. Viglevanenſi.

Aurelius de Chio, cum Revered. D. Spalatrenſi.

Adrianus Valentinus, Venetus, cum Rever. D. Nicoſienſi.

Marcus Medices, Veronen. cum Reverend. D. Ceneten.

Benedictus Herba, Mantuanus, cum Rever. D. Brixienſi.

Michael de Aſt, Genuenſis, Prior S. Laurentii.

Con-

Constantinus Coccianus Isorella, cum Rever. Dom. Montispolitiani.
Henricus de Sancto Hieronymo, cum Rev. D. Bracarensi.
Ludovicus de Soto major, cum Reverendiss. D. Georg. de Tuyde.
Baptista de Lugo, cum Reverend. D. Veronensi.
Hieronymus Barolus, Papien.

Nomina Fratrum Theologorum S. Francisci De Observantia.

Aloysius de Burno novo, Italus, Sacræ Theolog. Lector, Bononiensis, Commissarius Generalis, nunc Ordinis Generalis.
Thomas de Sogliano, Italus, Provinc. Bonon. Minist.
Antonius de Padua, Lusitanus, Ordinis Secretarius.
Bonifacius Ragusæus, Apostolicus Prædicator, Terræ S. Gubernator; nunc Episc. de Stagno in Dalmatia.
Angelus de Petriolo, Italus; Lector Sacræ Theologiæ Perusiæ.
Angelus Justinianus, Italus, Lector Sac. Theologiæ Januæ.
Vincentius de Messina, Italus, Sac. Theol. lector Neapoli.
Julius Passiranus, Urceanus, Italus, Sacræ Theol. lector Bergomi.
Jacobus Alani, Gallus, Theol. cum Reveren. Episcop. Veneten.

Nomina omnium Theologorum Ord. Fr. Minor. Conventual. existentium in sacro Concilio.

Marcus Anto. Gambaronus a Lugo, socius Relig.
Bartholomæus Golphus de Pergula.
Joannes Tertius, Bergomen. Lector Theologiæ publicus in Gymnasio Papiensi.
Clemens Thomasinus de Florentia, Regens in Conventu S. Crucis de Florentia.
Augustinus Balbus a Lugo.
Joannes Baptista Chisulphus, Ordin. Scriba.
Antonius de Grignano, Regens S. Antonii de Patavio.

Lucius Angusiola, Placentinus, Regens S. Franc. Bononiæ.
Maximilianus Bevianus Cremen. Orator pro Religione, & Inquisitor Paduæ.
Octavianus Charus de Neap. Regens S. Lauren. de Neap.
Antonius Posius de Monte Ilcino, Regens in Conventu Duodecim Apostolorum Romæ.
Bonaventura Meldulen. Regens in Conventu Parmæ.
Martialis Peregrinus, Calaber, Regens in Conv. Ferrarię.
Antonius a Cubalo, Feltren.
Andreas Schynopius de Amandula, cum Rever. Dom. Cathanzario.
Balthassar Crispus, Neapolitanus, cum Rever. D. Tropien.

Theologi Ordinis Fratrum Heremitarum S. Augustini.

Thadæus Perusinus, cum Rever. Dom. Salviato, nunc Generali.
Jo. Paulus Recanatensis, cum Rev. D. Quinque Ecclesiar. Oratore pro Regno Hungariæ.
Simon Florentinus, cum Illustr. Card. Seripando, Legato.
Cherubinus Lavosius de Cassia, cum Rever. D. Vercellen.
Gabriel Duratelus, Anconitanus.
Ambrosius Veronensis, Prior Conventus S. Marci in urbe Trid.
Jo. Baptista Burgos, Valentinus, Hisp.
Antonius Modulphensis, cum Reverend. D. Pragen. Oratore.
Ægidius Vollateranus, cum Rever. Episcopo Thinien.
Eugenius Pisauriensis in præterita Quadrag. Concilii Prædicator celeberrimus.
Adamantius, Florentinus, cum Illustr. Card. Madrutio.
Aurelius Corismaltensis, cum D. Orat. Hælvetiorum.
Balthassar Massanus, cum Rever. Episc. Catanien.
Sebastianus Fanensis, ejusdem Ord. Scriba.
Christophorus de Sanctoriis Burgensis, Hisp.
Simon de Brazzolatis, Patavinus.
Angelus Ferrus, Venetus, cum Rever. D. de Osma.
Petrus Lusitanus, cum Reveren. D. Leiriens.

Theo-

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitarum.

Jo. Jacobus Cherecatus, Vicentinus, Provin. Venetiarum, nunc Procurator Generalis Ordin.

Theodorus Masius, Mantuanus, cum Rever. Domino Cremonensi.

Sylvester Confessor Illustr. Card. Mantuani.

Lucretius Asolanus, cum Rever. D. Patriar. Venetiarum.

Nicolaus Gallus, cum Rever. P. Generali.

Eraldus Gallus, cum Rever. P. Generali.

Laurentius Lauretus, Venetus, cum Rever. Patre Generali.

Angelus Ambrosinus, Venetus.

Theologi Ord. Fratrum Servorum.

Stephanus Bonutius, Aretinus.

Amans pro Congregatione Servorum, cum Rever. D. Sebinic.

Officiales S. Concilii Trid.

Episcopus Cavensis, Commissarius.

Episcopus Thelesinus, Secretarius.

Ludovicus Bondonius, Magist. Ceremoniarum.

Antonius Marcellus, Depositarius.

Cantores Sacri Concilii.

Simon Bartolinus, Perusinus.

Joan. Aloysius de Episcopis, Neapolit.

Bartholomæus le Comte, Gallus.

Matthias Albo, de Fulginio.

Franciscus Bustamante, Hisp.

Jo. Antonius Latinus, Beneventanus.

Franciscus Druda, Calliensis.

Lucas Longinqus, Gisonen.

Petrus Scorteccius, Aretinus.

Notarii.

Marcus Antonius Feregrinus, Comensis, & Cynthius Pamphilus, de S. Severin.

Hieronym. Gambarus, Brixiensis, Forensis.

Cursores SS. D. N. & Sacri Concilii.

Nicolaus de Matthæis, &) Allobroges.
Jacobus Carra.)

NU-

NUMERUS
PRÆLATORUM

Cujuſcumque Nationis qui ad œcumenicam Tridentinam Synodum convenere.

Præ-lati	(Itali	187	Per Procuratores	2
	(Galli	26	Per Procuratores	1
	(Germani	2	Per Procuratores	4
	(Hiſpani	31	Per Procuratores	4
	(Luſitani	3		
	(Græci	6		
	(Poloni	2		
	(Hungari	2		
	(Angli	1		
	(Hiberni	3		
	(Flandri	2		
	(Croati	1		
	(Moravi	1		
	(Illyrici	3		

I N-

INSCRIPTIONES
DIVERSORUM OPERUM.

QUæ plerique eruditiſſimi, iidemque piiſſimi Patres, durante Tridentino Concilio, vel ſuo Marte confecere, vel ex aliis congeſſere, ſeu vertere, vel pene obliterata reſtituere, cum authorum nominibus, eo ordine diſpoſitæ, quo ipſa Opera vel primum emiſſa, vel denuo impreſſa fuerunt.

De ſummi Pontificis authoritate.

De reſidentia Epiſcoporum, & beneficiorum pluralitate.

De Pontificis Max. & Concilii Generalis authoritate, ad Baſileenſium Oratorem reſponſio coram ſanct. D. Eugenio Papa IV. Sacro Cardinalium Senatu, cæteriſque Romanæ Curiæ Proceribus, in Concilio Florentino; viva voce exhibita per Joannem a Turre Cremata Presbyterum Cardinalem S. Xyſti; nunc primum in lucem edita, Opera Camilli Campegii, Theologi Papienſis.

Conſtitutiones Sanctorum Apoſtolorum. Doctrina Cath. a Clemente Romano Epiſcopo, & cive conſcripta, libri octo. Franciſci Turriani prolegomena, & explanationes apologeticæ, in eaſdem Conſtitutiones Græce ſcripta.

De Conſtitutionibus Apoſtolicis, B. Clemente Rom. Authore, libri octo, nunc primum a tenebris eruti, & ad orthodoxam fidem aſtruendam apprime utiles.

Joanne Carolo Bovio, Epiſcopo Oſtunenſium, nunc Archiepiſcopo Brunduſino, interprete.

Ejuſdem Scholia in loca, quæ dubitationem aliquam habere videntur.

De Quadripartita Juſtitia libri tres. De Sacrificio miſſæ, & ſacroſanctæ Euchariſtiæ celebratione per Chriſtum in cœna noviſſima. De cœna, & Calice Domini quoad laicos, & Clericos non celebrantes, libri tres, Authore Gaſparo Caſalio Luſitano, Legerienſium Epiſc.

Iſa-

Isaiæ Prophetæ vetus, & nova ex Hebraico versio, cum comment.

F. Francisco Forerio, Ulyssiponensi, S. Theolog. professore Dominicano, authore.

Christiana Paræneſis, sive de recta in Deum fide, libri septem.

F. Michaele Medina, Hisp. Ord. Min. de observantia, authore. Ejusdem Disputationes de indulgentiis.

Locorum Catholicorum tum sacræ scripturæ, tum etiam antiquorum Patrum, pro orthodoxa, & vetere fide retinenda, libri septem. F. Francisco Horantio, Hispano, Ord. Min. Regul. Observantiæ, authore.

Petri Fontidonii Segobiensis, Doctoris Theologi, pro sacro œcumenico Concilio Tridentino, adversus Joannem Fabricium Montanum, ad Germanos.

Orthodoxarum explicationum libri decem, in quibus omnia fere de Religione capita, quæ his temporibus ab hæreticis in controversiam vocantur, aperte, & dilucide explicantur, præsertim contra Martini Chemnicii petulantem audaciam, Authore R.D. Diego Payva, Andradio, Lusitano.

Commentarium in sacrum D. N. Jesu Christi Euangelium secundum Matthæum.

A P. Joanne Suarez Episc. Conimbricensi, & Arganisi Comite, editus.

Thomæ ab Argentina commentaria in 4. lib. Sentent. recognita, & a mendis, quibus passim scatebant, repurgata.

Suprascripti libri omnes ex officina Francisci Ziletti prodiere.

Assertio fidei Catholicæ adversus articulos utriusque Confessionis fidei Annę Burgensis J. D. in Academia Aurelianens. olim professoris. Authore Feliciano Ninguarda a Morbinio, Dominicano, Doctor. Theol. Reverend. & Illustriss. Archiep. ac Principis Salisburgen. Consiliario, & in sacro Tridentino Concilio Oratore.

Disputationes adversus protestationem 35. Hæreticorum Augustanæ confessionis, habitæ a Gasp. Carnillo Villulpandeo, Hisp. Segob. Doct.

An-

Antonii Sebastiani Minturni, Episc. Uxentini, de officiis Ecclesiæ præstandis.

D. Bonaventuræ in quatuor libros Sentent. lib. quatuor. Item Opusculorum ejusdem Tomi duo, ab innumeris fere mendis purgati, & Annotationibus, tam rerum memorabilium, quam locorum Scripturæ, & Doctorum in margine nunc denuo decorati, jussu R. P. F. Francisci Zamora, totius Seraphici Ordin. de Observan. General. Ministri.

BULLA SS. D. N. D. PII

D. Providentia Papæ Quarti

Super declaratione temporis ad observanda Decreta œcumenici, & generalis Concilii Tridentini.

Pius Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SIcut ad sacrorum Conciliorum decreta, ac Canones authoritas, atque confirmatio Apost. Sed. & debet, & solet accedere; ita si qua super eis exorta sit dubitatio, ejusdem Sed. judicio, & declaratione tollenda est. Ad aures nostras pervenit, multos esse, qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta S. Generalis Concil. Trident. ad reformationem, & jus positivum duntaxat spectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa præsertim, quæ tempora certa præstituunt ad Provinciales, Diœcesanasque Synodos celebrandas, ad sacros ordines suscipiendos, ad relig. profitendam, ad Parochiales Ecclesias, aliaque beneficia Ecclesiastica, quæ ejusdem Concilii decretis retineri prohibitum sit, resignanda, & ad complures res hujusmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem, jusque positivum tantum spectantes, quæ observari, aut evitari debeant. Nos itaque, ut omnis controversia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, juri, & æquitati convenire

nire

nire censuimus, duximus declarandam. Nam, etsi ipsius Concilii decreta etiam de venerabilium Fr. nostrorum S. R. E. Card. consilio, & assensu in Consistorio nostro secreto confirmata a nobis fuerunt sub finem mens. Ja. & ab eo etiam tempore apud hanc S. Sedem observari cœperunt; quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter, emendateque imprimendis necessario consumptum fuit, & jure etiam communi sancitum est, ut Constit. novæ vim non nisi post certum tempus obtineant; æquum nobis, justumque visum est, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem, jusque positivum dumtaxat spectantia a Kal. Maji proxime præteriti omnes obligare cœpisse, neque post eam diem excusationem cujusquam, quod ea ignoraverit, admittendam: atque ita Apost. author. declaramus, ac definimus, & ab omnibus judicari debere mandamus, atque statuimus, decernentes irritum, & inane, si quid secus a quoquam, quacumque dignitate, authoritate, & potestate prædito, contigerit judicari; non obst. constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aliisque in contrarium facientibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, definitionis, mandati, statuti, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beator. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Domin. 1564. 15. Kal. Augusti. Pontific. nostri anno 5.

Ferd. Card. Cæsius.
Cæs. Glorierius.
H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno a Nativitate Domini 1564. indictione 7. die vero 20. Mensis Julii, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & Domini nostri, D. Pii Divina providentia Papæ IV. anno quinto. Retroscriptæ litteræ affixę, lectæ, & publicatæ fuerunt in valvis Basilicarum Principis Apostolorum de Urbe,

be, & S. Joan. Lateranen. nec non Cancellariæ Apoſtol. & in acie Campi Floræ, per nos Jacobum Carra, & Julium Parinum, prælibati Sanctiſ. Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

MOTUS PROPRIUS.

SS. D. N. D. PII

Divina providentia Papæ IV.

Per quem deputantur octo Reverendiſſ. Cardinales, qui faciant obſervari reformationes ab ipſo editas, nec non decreta ſacri œcumenici, & generalis Concilii Tridentini.

PIUS PAPA IV.

MOtu Proprio, &c. Alias nonnullas conſtitutiones, & ordinationes, reformationem majoris Pœnitentiarii, ac ſacræ Pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarii noſtri, ac ejus officii, nec non Camerarii, & Cam. Apoſtol. ac illius cauſarum Auditoris, necnon Palatii Apoſtol. cauſarum Audit. ac Gubernatoris, & Capitolinæ Curiarum, & contradictoriarum, aliorumque almæ Urbis noſtræ, ac Rom. Cur. tribunalium, & officiorum concernentes edidimus, quæ tamen (ut intelleximus) ab eorumdem officiorum, & tribunalium præfectis, ac officialibus minus diligenter obſervantur. Cum autem enixæ noſtræ voluntatis ſit, ut illa, & pariter decreta Sacri Conc. Trid. in his, quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omnino obſerventur; Nos propterea conſiderantes, parum eſſe jura condere, niſi ſint qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſſis, prout ex debito paſtoralis officii nobis (meritis licet imparibus) juncti obligamur, ſalubriter, & utiliter providere, præfataſque conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilii, quas, & quæ hic haberi volumus pro expreſſis, inviolabiliter obſervari volentes; Venerab. Fr. noſtro Jo. Epiſc. Tuſcul. Moro-

rono, Jo. Michaeli S. Anastasiæ Saraceno, ac Jo. Bapt. S. Clementis Cicadæ, necnon Michaeli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi S. Mariæ in Aracæli, & Ludovico S. Cyriaci in Thermis Symonetæ, ac Carolo S. Martini in montibus Borromęo Presb. necnon Vitellotio S. Mariæ in porticu Vitellio nuncupatis titulorum, Diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus; quatenus ipsi, seu eorum major pars conjunctim, vel divisim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum litterarum, constitutionum, & decretorum, præd. constitutiones, ordinationes, ac decreta præfata, juxta tenores eorum ac litterarum desuper confectarum, per quoscumque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ, Curiarum, ac Tribunal. præd. judices, & officiales, sub excommunicationis latæ sententiæ ac privationis officiorum, & aliis eisdem Card. bene visis, etiam pecuniarum, eo ipso incurrendis pœnis, firmiter observari faciant, & cum effectu; nisi tam in executione dictorum decretorum Concilii, quam dictarum litterarum nostrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerserit, quo casu ad nos referant, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sęcularis, ac eos, qui literis, & decretis prædictis, & eorumdem Card. mandatis non paruerint, ex tunc, prout ex eadem die, & e contra, illorum officiis privatos, nec non ad illa, & alia Rom. Cur. officia in posterum obtinenda inhabiles, ac ipsis ab eisdem officiis sic privatis, illa tanquam per privationem vacantia a Datario nostro vendi, & a quibusvis personis idoneis pro pretio convenienti emi libere, & licite posse authoritate nostra curent, nuncient, decernant, ac declarent, prout nos harum serie nunciamus, decernimus, & declaramus, non obstantib. quibusvis Constitutionib. & Ordinationibus Apost. ac Pœnitentiariæ, & Curiar. nec non Tribunal. præd. statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque indultis, & literis Apost. illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu simili, &c. & alias quomodocunque concessis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latissime derogamus, eaque adversus

præ-

præmiſſa nullatenus ſuffragari volumus ; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Placet Motu Proprio I.

Dat. Rom. apud S. Marcum, quarto 9. Aug. Ann. 5.

BULLA SS. D. N. D. PII

Divina providentia Papæ Quarti

Contra quoſcumque Eccleſias, & beneficia Eccleſiaſtica quæcunque in confidentiam retinentes, ſive recipientes.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanum Pontificem in excelſa militantis Eccleſiæ ſpecula conſtitutum, vigiles mentis oculos non ſolum in abſentium extendere, ſed potiſſimum in præſentium, domeſticorumque fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutando, aliquando reflectere, ac eos præſertim, quos in Apoſt. ſolicitudinis partem evocavit Altiſſimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab ejus omnimoda ſuſpicione vacuos, & immunes conſervare decet ; ut, qui cæteros illuſtris officii ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiam illa morum integritate præſtare dignoſcantur. Sane, licet dudum, cum certam ſimoniacæ gravitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, in Roman. Cur. atque adeo in ſacrum venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Rom. Eccleſiæ Cardinalium Collegium, quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum, familiariumque precibus adductos beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam hujuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere, intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam a tam Sancto Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdem Fratres in Conſiſto-

ſiſtorio noſtro ſecreto non ſemel admonuerimus, huic aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, neve illa hoc pacto reciperent, utque ſic recepta dimitterent : nihilominus nuper ad aures noſtras pervenit, eorum aliquos monitionis noſtræ, imo potius ſuimet oblitos, ea, quæ cuſtodienda receperant, beneficia nondum tamen dimiſiſſe. Et inſuper illos, & nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiſ. & alios Epiſcopos, ac etiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos, Eccleſias, Monaſteria, dignitates, & alia beneficia hujuſmodi, in ſui favorem reſignata, ceſſa, vel alias dimiſſa acceptaſſe, aut de illis per obitum, vel alias vacantibus, a nobis, & prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam ab Ordinariis, & aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præſentationem, ad alterius commodum ſibi provideri obtinuiſſe, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, ſibi in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias dicta authoritate conceſſa, quandoque in reſignantium, vel cedentium, ſeu etiam aliorum favorem ceſſiſſe, vel alias dimiſiſſe. Ac ſibi propterea penſiones annuas, ac fructus, reditus, & proventus Eccleſiarum, Monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum hujuſmodi in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem, proviſionem, præſentationem, & aliam diſpoſitionem beneficiorum Eccleſiaſticorum, ad earumdem Eccleſiarum, monaſteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore exiſtentes, ac alios hujuſmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, nec non regreſſus, ſive acceſſus, & ingreſſus ad Eccleſias etiam cathedrales, monaſteria, & alia diverſa beneficia Eccleſiaſtica ſibi reſervari procuraſſe, & obtinuiſſe, ad hoc videlicet, ut confidentes ſic decimarum Apoſtolicarum, vel communis dicti Collegii, & annatæ, aliorumque jurium dictæ Cameræ debitorum ſolutionem eludant, integriſque beneficiorum, etiam in menſibus Apoſtolicis vacantium, aut alias diſpoſitioni Sedis Apoſt. generaliter reſervatorum collationibus, ac interdum ut beneficia ipſa, tempore procedente, in aliquorum tunc forſan de jure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum favorem cedantur, ſeu reſignentur, vel ut perſo-

næ

næ inhabiles, & incapaces hujuſmodi, etiam laici, penſionibus, ac fructibus, reditibus, & proventibus Eccleſiaſticis fruantur, & gaudeant, ſeu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur in animarum ſuarum periculum, & pernicioſum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorumdem in monitionibus noſtris parendo incuriam, & tam illorum, quam cæterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam conniventibus oculis diutius minime diſſimulandam, ſed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem eſſe cenſentes; Et quoniam hanc ipſorum, qui monitioni noſtræ non parentes, beneficia hujuſmodi in confidentiam, ut præfertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebite vel percipiendo, vel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remiſſiones percipi ſinendo, graviter exceſſerunt Cardinalium metam; potius ex immoderata erga ſuos indulgentia, quam aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſſiſſe facile reputamus. Idcirco omnes, & ſingulas Eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monaſteria, etiam Conſiſtorialia, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Dignitates, etiam majores, & principales, etiam Conventuales, perſonatus adminiſtrationes, & officia, cæteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiam de jure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illuſtrium, etiam ex fundatione, & dotatione exiſtentia, per ejuſdem Romanæ Eccleſiæ etiam Epiſcopos Cardinales, & quoſcumque alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam ejuſdem Cameræ clericos, in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, ut alias in hujuſmodi confidentiam jure prohibitam, cujuſvis perſonæ, ut præfertur, contemplatione, vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem, & diſpoſitionem nobis, & Sedi Apoſtolicæ, harum ſerie reſervantes, ipſo jure a die receptionis eorumdem vacaviſſe, & vacare; ac fructuum, & penſionum reſervationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum conceſſiones eis, ut præmittitur, factas, ac regreſ-

 ſus,

ſus, ſive acceſſus, & ingreſſus conceſſos hujuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe, & eoſdem Cardinales, ſeu quoſvis alios, a prima die receptionis beneficiorum hujuſmodi, citra fructus, & reditus, & proventus earundem Eccleſiarum, Monaſteriorum, Dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac penſiones prædictas, indebite percipere, ſuoſque facere non potuiſſe, neque debuiſſe; ſed illos omnes, & ſingulos ad Cameram devolutos fuiſſe, & eſſe, illique deberi, ac ipſos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes ad integram illorum reſtitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis juris remediis compelli debere, authoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, & declaramus. Et inſuper univerſis, & ſingulis tam ejuſdem Rom. Eccleſ. Cardinalibus, etiam Epiſc. quam Prælatis, & Clericis, & aliis prædictis, præſentibus, & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquas Eccleſias, Monaſteria, Dignitates, vel alia beneficia etiam de dicto jure patronatus, uti præfertur, exiſtentia, aut fructus, vel penſiones, aut regreſſus, ſeu acceſſus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reſervationum hujuſmodi ſibi poſtmodum cedentibus procurandarum, recipere præſumant. Cardinalibus vero, & aliis Prælatis hujuſmodi in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, reliquis vero ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, a qua, niſi a nobis, aut a Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi nequeant, diſtrictius inhibemus. Ac quaſcumque collationes, proviſiones, perfectiones, commendas, reſervationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, ſive accedendi, & ingrediendi, ac alias diſpoſitiones de Eccleſiis, Monaſteriis, Dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per nos, & alios Roman. Pontifices ſucceſſores noſtros etiam Motu proprio, ſeu Conſiſtorialiter, ac etiam per Ordinarios, & alios inferiores Collatores, & ad patronorum eorumdem præſentationem, & alias quomodolibet, cum interventu confidentiæ hujuſmodi expreſſe, ſive occulte, ac de jure præ-

ſum-

ſumptæ, & alias contra præmiſſa pro tempore factas, nullas, & invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam ſuffragari, ſed Eccleſias, Monaſteria, dignitates, ac alia beneficia hujuſmodi ipſo jure vacare, ac noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſervata, fructuſque, & penſiones Cameræ Apoſtolicæ applicatos, ut præfertur, eſſe, & cenſeri; Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, ſublata eis quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, etiam per præſumptiones, & conjecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum alias confidentiam hujuſmodi in lucem erui, & probari non poſſe conſtet) procedendo, judicari, & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane ſimiliter decernimus; non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus Dietis, ac aliis conſtitutionibus Apoſtolicis; nec non Collegii præfati juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et ne quiſpiam ullo unquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem authoritate decernimus, quod ipſæ præſentes literæ ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe valvas, & per aliquem ex Curſoribus noſtris illarum copia ibi affixa, & ibi dimiſſæ, & etiam in Cancellaria Apoſt. de more publicentur; ac in ejuſdem Cancellariæ quinterno, ad majorem partium, illas in judicio producere volentium, commoditatem deſcribantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſervationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Anno Incarnat. Domin. 1564. 17. Kal. Novemb. Pont. nostri anno quinto.

Visa de Curia M. de Enciso.
Caes. Glorierius.
H. Cumyn

Anno a Nativitate Domini 1564. Indict. 7. die vero 3. mensis Decemb. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii, divina providentia Papae IV. anno quinto, suprascriptae literae Apost. publicatae, & affixae fuerunt ad valvas Basilicae Principis Apostolor. de Urbe, & Cancellariae Apostolicae, ac in Acie Campi Florę, dimissis ibidem in suprascriptis locis suprascriptarum literarum copiis affixis, ut moris est, per nos Julium Parinum, & Bernardinum Andreutium, praelibati Sanctissimi Domini nostri Papae Cursores.

Antonius Clerici Magister Cursorum.

BULLA SS. D. N. D. PII

Divina providentia Papae IV.

Super forma juramenti Professionis Fidei.

Pius Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INjunctum nobis Apost. servitutis Officium requirit, ut ea, quae Dominus omnipotens ad providam Ecclesiae suę directionem, sanctis Patribus in nomine suo congregatis divinitus inspirare dignatus est, ad ejus laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque juxta Concilii Tridentini dispositionem omnes, quos deinceps cathedralibus, & superioribus Ecclesiis praefici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & aliis quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, curam animarum habentibus, provideri contingет, publicam orthodoxae Fidei professionem face-

re,

ro, seque in Romanæ Ecclesiæ obedientia permansuros spondere, & jurare teneantur: Nos volentes, etiam per quoscumque, quibus de Monasteriis, conventibus, domibus, & aliis quibuscumque locis Regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocumque nomine, vel titulo providebitur, idem servari, & ad hoc, ut unius ejusdemque fidei professio uniformiter ab omnibus exhibeatur, unicaque, & certa illius forma cunctis innotescat, nostræ sollicitudinis partes in hoc alicui minime desiderari, formam ipsam præsentibus annotatam publicari, & ubique gentium per eos, ad quos ex decretis ipsius Concilii, & alios prædictos spectat, recipi, & observari, ac sub pœnis per Conc. ipsum in contravenientes latis juxta hanc, & non aliam formam, professionem prædictam solemniter fieri, Auctoritate Apostolica tenore præsentium districte præcipiendo mandamus, hujusmodi sub tenore. Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo S. R. E. utitur, videlicet: Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ, visibilium omnium, & invisibilium; & in unum Dominum Jesum Christum, filium Dei unigenitum; & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cœlis; & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine; & homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est; & resurrexit tertia die secundum scripturas; & ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris, & iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis; & in Spiritum sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur; qui locutus est per Prophetas; & unam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam; Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum; & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque

ejusdem Ecclesiæ observationes, & constitutiones firmissime admitto, & amplector. Item sacram scripturam juxta eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto, nec eam unquam, nisi juxta unanimem consensum Patrum, accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque, septem esse vere, & proprie Sacramenta novæ legis a Jesu Christo D. N. instituta, atque ad salutem humani generis licet non omnia singulis necessaria, scilicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Eccl. Cath. ritus in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto. Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de justificatione in sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter, in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in sanctiss. Eucharistiæ Sacramento esse vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, una cum anima, & divinitate Domini nostri Jesu Christi; fierique conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo, Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari; similiter & Sanctos, una cum Christo regnantes, venerandos, atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmissime assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum, habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem, a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apostoli-

cam

cam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco, Romanoque Pontifici, Beati Petri, Apostolorum principis, successori, ac Jesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, ac juro: cætera item omnia a sacris Canonibus, & œcumenicis Conciliis, ac præcipue a sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor, simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, rejectas & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & inviolatam, usque ad extremum vitæ spiritum, constantissime (Deo adjuvante) retinere, & confiteri, atque a meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum, ego idem N. spondeo, voveo, ac juro. Sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Volumus autem, quod præsentes litteræ in Cancellaria nostra Apostolica de more legantur, &, ut omnibus facilius pateant, in ejus quinterno describantur, ac etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dom. 1564. Idib. Novemb. Pont. nostri anno quinto.

Ferd. Cardin. Cæsius.

Cæs. Glorierius.

Lectæ, & publicatæ fuerunt supradictæ litteræ Romæ in Cancell. Apost. anno Incarnationis Dominicæ 1564. die vero Sabbati 6. mensis Decemb. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, et D. N. D. Pii Papæ IV. anno quinto.

A. Lomellinus Cust.

De-

Declaratio, quod gratiæ de non residendo, & percipiendo fructus ratione studii, non valeant sine consensu Ordinarii.

SAnctissimus in Christo Pater, & D. N. D. Pius, Divina providentia Papa IV. ad cujus aures nuper pervenit, nonnullos curata, vel alios sacros ordines, aut personalem residentiam requirentia beneficia obtinentes, sub prætextu, quod litteris operam dare cupiebant, post confirmationem Concilii Tridentini, per Sanctitatem suam factam, & publicatam secum, ut litterarum studio in loco, ubi illud vigeat generale, actu insistendo ratione beneficiorum per eos obtentorum, hujusmodi usque ad quinquennium, vel aliud tempus tunc expressum, dummodo infra primum illius annum Subdiaconi fierent, ad reliquos ordines promoveri minime teneantur, & tam iidem interim, quam alii, etiam ad eosdem ordines, vel eorum aliquem, seu aliquos promoti, quod similiter studentes beneficiis per eos obtentis per Vicarios idoneos, per locorum Ordinarios, etiam congrua fructuum beneficiorum hujusmodi portione illis assignata, vel alias deputanda, in divinis deserviendo, animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera supportando, usque ad simile tempus personaliter in eisdem beneficiis residere non tenerentur, & nihilominus interea omnes eorumdem beneficiorum fructus percipere possent, per ordinariam Sanctitatis suæ Signaturam, seu Pęnitentiarię suę officium dispensari, sibique pariter indulgeri obtinuerint, nullum in his vel fraudi, vel circumventioni locum, præsertim quoad absentes a Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non potest, quantum humana ratione provideri potest, relinquere volens, Concilii etiam Tridentini decretis inhærendo, hujusmodi dispensationes, & indulta hactenus concessa, ac tam ipsius Pœnitentiariæ, quam Apostolicas, & alias desuper confectas, & conficiendas litteras, processusque habitos, & habendos per easdem dictis absentibus nullatenus suffragari, nisi singulorum Ordinariorum locorum, in quibus singula beneficia hujusmodi consistunt, consensus gratis præstandus ad id accedat, Apostolica auctoritate declaravit, decernens irritum, &c. Pla-

Placet, publicetur, & describatur I.

Lecta, & publicata fuit suprascripta Regula Romana in Cancellaria Apostolica anno Incarnationis Dom. 1564. die vero Veneris, 24. Mensis Novembris, Pontificatus præfati SS. D. N. Papæ anno quinto.

A. Lomellinus Custos.

BULLA SS. D. N. D. PII,

Divina providentia Papæ Quarti.

Super residentia Prælatorum, & Parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & residere debentium.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN suprema militantis Ecclesiæ specula, meritis licet insufficientibus, divina dispositione constituti, cunctos non solum vigilantię nostrę commissos Dominicos greges, sed etiam singulorum pastorum suorum actus intensa nostrę mentis acie collustrantes, studium efficax, operamque sedulam ad hoc omnino statuimus adhibere, ut quemadmodum operosum sacri Concilii Trident. progressum, felicemque exitum, Domino cooperante, pręstitimus, ita sanctissima illius decreta, ipsorum præsertim, qui in Apostolicæ sollicitudinis partem vocati sunt, Pastorum officium concernentia, non tepide, neque dissimulanter exequamur. Sane licet in Concilio præfato saluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & singuli venerabiles fratres nostri, Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episc. & alii Beneficiati apud Ecclesias sponsas suas residere teneantur; nonnulli tamen, quod non sine animi nostri mœrore referimus, adeo sui, gregiumque, quos olim deperditos Salvator noster proprio sanguine redimere dignatus est, sibi creditorum obliti sunt, ut etiam nunc in Alma Urbe, vel alibi commorantes, & sacrosancta spiritalis matrimonii inter eos, suasque Ecclesias solemniter contracti jura confundentes, sponsas suas in longa quasi viduitate relictas, ac prædictas Ecclesf. quomodocumque sibi con-

concessas invisere, & apud illas, ut probos, & providos, patresfamilias decet, residere non curent, in perditionem animarum suarum, & subditorum suorum, ac perniciosum exemplum, & scandalum plurimorum. Nos hanc illorum contumaciam alicujus etiam temporalis pœnæ metu frangendam, seu convincendam esse censentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apost. potestatis plenitudine, omnibus, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepisc. & Episcopis præfatis, ac aliis quibuscumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus, prædictas Ecclesias in commendam, vel administrationem, aut alio quovis nomine obtinentibus, & aliis quibuscumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui, juxta decreti super residentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, personalem in suis Ecclesiis residentiam facere tenentur, in virtute sanctæ obedientiæ, & ultra pœnas in dicto decreto Concilii contentas, etiam sub privationis eorum a Regimine, & administratione Ecclesiarum suarum, ac aliis nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis successoris nostri arbitrio imponendis pœnis, districte præcipiendo per Apostolica scripta mandamus, quatenus, omni mora cessante, in eisdem suis Ecclesiis, juxta formam, & tenorem dicti Concilii, personaliter resideant. Et nihilominus, si quos mandato nostro hujusmodi (quod absit) non parere contigerit, ne etiam tales absentes melioris in hac parte conditionis, quam cæteri in suis Ecclesiis residentes, existant, hac nostra perpetuo valitura sanctione per præsentes statuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & singula mobilia, & immobilia, etiam in Urbe, vel ejus districtu existentia, & se moventia, res, & bona, jura, & actiones cujuscumque qualitatis, quantitatis, & valoris, ac ubicumque locorum consistant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcopos, & alios quoscumque etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Ecclesias prædictas in titulum, vel commendam, sive administrationem, aut alio quovis nomine obtinentes, & alios quoscumque beneficiatos curam animarum habentes, qui extra prædictas Ecclesias, & Diœc. etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, &

& juxta Decretum, & formam Concilii hujusmodi non residentes decesserint, pertinentia, & per illos suarum Ecclesiarum, ac quorumcumque Monasteriorum, Prioratuum, Pręposituramm, & aliorum beneficiorum Ęcclesiasticorum, cum cura; & sine cura, sæcularium, & regularium, quæ illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuum, redituum, & proventuum ecclesiasticorum, nec non pensionum annuarum sibi super similibus fructibus, reditibus, proventibus reservatarum, & assignatarum occasione quæsita, etiamsi facultatem specialem de illis, aut eorum parte testandi, & alias libere disponendi a nobis, & quibusvis aliis Romanis Pontificibus prędecessoribus, & successoribus nostris, etiam cum clausulis, quod facultates hujusmodi revocari nequeant, aliisque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum literarum desuper confectarum de rebus, et bonis hujusmodi jam disposuerint, tanquam spolia ad Cameram Apostolicam legitime pertineant, liceatque dilectis filiis moderno, et pro tempore existenti Commissario nostro generali, et suis, dictæque Camerę deputatis, in eventum decessus hujusmodi solitum inventarium super reb. et bonis præfatis conficere, aliaque, prout de reliquis clericorum spoliis fieri solet, ad dilecti filii nostri moderni, et pro tempore existentis generalis Thesaurarii manus redigere, dictęque Cameræ applicare, cujusvis licentia desuper minime requisita; Ac facultates, et desuper confectas literas prædictas etiam motu, et scientia, similibus etiam in recompensam laborum, et obsequiorum, etiam nobis, et Eccles. Rom. dictæque Sedi impensorum, quomodolibet concessas, et etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenore, præsentibus pro sufficienter expressis, et ad verbum insertis habentes, in eventum obitus hujusmodi, etiamsi in Urbe, aut ejus districtu, vel alibi extra suas Ecclesias, ut præfertur, contigerit ex nunc, prout ex tunc et e contra, in dictæ contumacię pœnam, ejusdem potestatis plenitudine, et tenore revocamus, cassamus, et annullamus. Ac tam eas, quam earum prætextu quomodolibet pro tempore condita, factaque testamenta, codicillos, legata, donationes, et alias dispositiones quaslibet, etiam ad pias causas, vel in remunerationem servitiorum, nulla, et inva-

invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore, neque quidquam contra pręsentium tenorem suffragari: Et sic per quoscunque Judices, et Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, in quavis instantia, sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, judicari, et definiri debere: Ac quidquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Per hoc autem nostris, & Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum ordinationibus, reservationibus, et decretis, quoad Prælatorum, et aliorum beneficiatorum, etiam in suis Ecclesiis, aut Diœc. residentium, et ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, et extendimus ad habentes Ecclesias in Urbis districtu, ibique residentes, et decedentes, spolia Cameræ Apostolicæ applicata, hactenus emanatis nullatenus pręjudicare, neque quidquam in eis alterare intendimus, sed ea in suo robore, ut antea, manere volumus, præterquam quoad eos, qui in suis Ecclesiis juxta formam prædicti Concilii resederint, et specialem licentiam testandi habuerint: hanc enim tantum salvam eis esse volumus; ita ut generalis licentia testandi eis, quamquam residentibus, minime suffragetur, sed sola speciali, si quam habuerint, tueri se possint. Cæterum, ut præceptum, mandatum, statutum, ordinatio, revocatio, cassatio, decretum, et alia præmissa, præsentesque literæ ad eorum, quorum interest, notitiam deducantur, nullusque possit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excusationem allegare, sed illa perpetuo firma, et illibata permaneant; volumus, mandamus, quoad eædem præsentes in Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, et Cancellarię nostrę valvis, ac Acie Campi Florę per aliquem ex Cursoribus nostris affixæ, copia illarum ibi dimissa, ab ea die omnes perinde arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent; non obstantibus præmissis, ac in favorem curialium per fel. rec. Sixtum IV. Leonem X. Julium III. et quoscumque alios Romanos Pontific. prædecessores nostros, ac etiam per nos editis, et approbatis, necnon aliis litteris, constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, cęterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omni-

omnino hominum liceat hanc paginam nostri præcepti, mandati, statuti, ordinationis, revocationis, cassationis, annullationis, decreti, ampliationis, extensionis, intentionis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Cæs. Glorierius.

Visa de Curia M. de Enciso.

H. Cumyn.

Anno a Nativitate Dom. Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto, Indictione septima, die vero 20. Mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris et D. N. Pii divina providentia Papæ IV. anno quinto. Retroscriptæ literæ Apostolicæ publicatæ, et affixæ fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, et valvas Cancellariæ Apostolicæ, et in Acie Campi Floræ, dimissis in præfatis locis præsentium retroscriptarum literarum copiis affixis, ut moris est, per nos Julium Parinum, et Bernardinum Andreutium, prælibati Sanctissimi Dom. nostri Papæ Cursores.

Antonius Clerici Magister Cursorum.

MOTUS PROPRIUS

SS. D. N. D. PII

D. Providentia Papæ Quarti.

Super executione Concilii, et litterarum ejusdem Sanctiss. contra Archiepiscopos, et Episcopos, Prælatos, et alias personas Ecclesiasticas non residentes in eorum Ecclesiis.

PIUS

PIUS PAPA IV.

MOtu proprio, &c. cum tam per ſacroſanctum œcumenicum Concilium Tridentinum, quam etiam per noſtras litteras, ſive bullas, etiam deſuper emanatas, & inter alias ſub Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1564. 7. Kalend. Decembr. Pontificatus noſtri anno quinto mandatum ſit omnibus Epiſcopis, Archiepiſcopis, & aliis, quibus animarum cura commiſſa eſt, oves ſuas agnoſcere, pro eis ſacrificium offerre; verbique divini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium exemplo paſcere, pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, et ſignanter munera paſtoralia, et eis diligenter incumbere, et aſſiſtere, aliaque facere, quę in dicto ſacro Concilio, et in dictis noſtris litteris, ſive bullis continentur. Quę omnia nequaquam ab eis præſtari, et adimpleri poſſunt, cum gregibus non invigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more oves deſerunt, et propterea debuiſſent, et deberent omnes, et ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, et alii in dignitatibus Eccleſiaſticis conſtituti, et præfecti, et quibus animarum cura exiſtit, juxta divina præcepta, et prædicti œcumenici Concilii, ac prędictarum noſtrarum literarum, ſeu Bullarum vim, formam, continentiam, et tenorem ad eorum reſpective Eccleſias, Diœceſ. ac alia beneficia, quibus perſonalis reſidentia requiritur ad effectum in eis perſonalem reſidentiam faciendi, ſeſe contuliſſe, ac omnia, et ſingula in eiſdem pręceptis, Concilio, et literis, ſive bullis reſpective contenta adimpleviſſe, et obſervaſſe. Attamen, ſicut accepimus, multi, et multi præfatorum præceptorum, et mandatorum contemptores, animarumque ſuarum, propriæque ſalutis immemores, in dictis dignitatibus Eccleſiaſticis, quibus cura animarum imminet, ac Epiſcopalibus, et Archiepiſcop. reſpective conſtituti præmiſſa facere, et adimplere hactenus minime curarunt, ſed diſtulerunt, et differunt in grave animarum ſuarum, gregiumque ſibi commiſſorum periculum, et ovium ſuarum perniciosum exemplum, et ſcandalum, ſen-

ten-

tentias, censuras, et pœnas propterea sibi inflictas temere, et damnabiliter incurrendo. Quæ omnia cum non sint conniventibus oculis, aut impune prætermittenda, sed graviter ut cæteris transeant in exemplum, cum jam per tot menses inobedientes fuerint, censuras præfatas sustinendo, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque potestatis nostræ plenitudine; Dilecto filio nostro Alexandro Riario Cameræ Apostolic. generali Auditori, cui alias etiam, seu prædecessori suo vivæ vocis oraculo commisimus, ut dictos Episcopos, Archiepiscopos, & alias personas ecclesiasticas animarum curam habentes, non residentes, pœnas præfatas in dicto Concilio, & literis sive Bullis nostris contentas incurrisse declararet, & ad illarum effectualem executionem, aliaque graviora procederet: tamen quia nonnulla monitoria contra certos Episcop. & alias personas præfatas in vim commissionis nostræ hujusmodi sibi factæ tunc decreverat, & relaxaverat, ne in posterum de illius jurisdictione dubitari contingat, denuo eidem Auditori nostro nunc officium Auditoratus exercenti auctoritate nostra committimus, & mandamus, quatenus statim contra Episc. Archiep. & alios quoscumque Prælatos, tam in Urbe, quam alibi, & ubique locorum existentes, & in propriis Diœc. non residen. constito sibi quantum sufficere videbitur summarie, simpliciter, & de plano, sola veritate inspecta, & manu regia de inobedientia propria usque ad sententiam exclusive procedat, & deinde nobis referat, ut nos in Consistorio nostro secreto, de fratrum nostrorum consilio, ut moris est, ad sententiam privationis, et depositionis Prælatorum inobedientium hujusmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus: quo vero ad alios curam animarum habentes usque ad sententiam inclusive procedat, et exequatur juxta formam, et tenorem dicti Concilii, et literarum nostrarum prædictarum, cum eisdem facultatibus, ut sup. ac alia faciat, et exequatur, prout in dictis literis, sive bullis continetur, cum potestate citandi, inhibendi, excommunicandi, suspendendi a divinis, declarandi, interdicendi, aggravandi, reaggravandi, carcerandi, et brachium sæculare decernendi, relaxandi, et exequendi, aliaque faciendi necessaria quomodolibet, et opportuna, contrariis qui-

buſcumque non obſtantibus, et quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, ac ubique fidem faciat, in judicio, et extra; regula contraria, et aliis quibuſcumque, quibus omnibus expreſſe derogamus, non obſtantibus.

Placet Motu proprio I.

Præſentetur B. Amerin. Regens.

BULLA

SS. D. N. D. PII PAPÆ IV.

Revocatoria privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſervatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, Maris magni, et aliarum quarumcumque ſimilium gratiarum quibuſcumque locis, et perſonis conceſſarum, in his, in quibus ſtatutis, et decretis ſacri Concilii Tridentini contrariantur.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apoſtolorum Sede, meritis licet imparibus, divina diſpoſitione conſtituti, nihil neque univerſali Eccleſiæ curæ, et ſolicitudini noſtræ commiſſæ ſalubrius, neque injuncto nobis Apoſt. ſervitutis officio decentius præſtare poſſumus, quam quod providentiæ noſtræ miniſterio œcumenicum Concilium Tridentinum, ſicut noſtris potiſſimum auſpiciis, ſummaque ſanctorum Patrum concordia per Dei miſericordiam feliciter abſolutum fuit; ita per univerſos, qui Chriſtiana pietate cenſentur, ubique ſuſcipiatur, et remotis quibuslibet obſtaculis, ab omnibus æqualiter obſervetur. Cum itaque in eodem Concilio quamplurima ſalubria, et ad univerſalem morum reformationem valde utilia decreta, atque ſtatuta, maturo Præſentium ipſorum e-

xa-

xamine præcedente, ſint edita, quibus multa, atque diverſa privilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes, facultates, conſervatoriæ, indulta, &, ut vocant, Confeſſionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ variis tam Cathedralibus etiam Metropolitan. quam Collegiatis Eccleſiis, Monaſteriis, Conventibus, & aliis Religioſis, etiam Fratrum Mendicantium domibus, & ordinibus, necnon ſancti Spiritus in Saxia, Sancti Joannis Lateranenſis, ac incurabilium de Urbe, Sancti Antonii Viennen. & Sancti Bernardi, Juren. aliiſque Hoſpitalibus, Militiis, eorumque Capitulis, & Conventibus, ac Univerſitatibus, etiam Studiorum generalium Collegiis, tam ſæcular. quam Eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apoſtolorum de Urbe, quam aliis Fabricis, S. Cruciatæ, aliiſque piis locis, operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, & aliis Eccleſiaſticis, tam ſæcularibus, quam diverſorum ordinum, et militiarum, regularibus, ac etiam laicis cujuſcumque dignitatis, et ſtatus, ac gradus, et excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, et Imperiali dignitate fulgentibus utriuſque ſexus perſonis, necnon aliquibus Notariis, et etiam de Latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuo, quam ad tempus per plures Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, et Sedem Apoſtolicam, ejuſque Legatos hactenus etiam Motu proprio, et ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, et aliorum Principum contemplatione, et intuitu, etiam de Fratrum conſilio, diverſimode, variiſque temporibus in genere, vel ſpecie, ex quavis honeſta cauſa conceſſa, et etiam pluries confirmata, et innovata fuerunt, in pleriſque contrariantur. Nos, quibus in primis cordi eſt tam ſancta, et Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta, ſuos, ut par eſt, effectus ubique conſequi, et ab omnibus obedienter obſervari, Privileg. Exemptionum, Immunitatum, Facultatum, Conſervatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, Maris magni, et aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apoſtolicar. et aliarum literarum deſuper confectarum, proceſſuumque, decretorum, et aliorum inde ſe-

cutorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, et plene insertis habentes, Motu proprio, et ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quod eadem omnia et singula privilegia, exemptiones, immunitates, facultates, dispensationes, conservatoriæ, Indulta, Confessionalia, Mare magnum, et aliæ gratiæ in his omnibus, et singulis, in quibus illa statutis, et decretis Concilii hujusmodi contrariantur, ipso jure revocata, cassata, et annullata, ac ad ipsius Concilii terminos, atque limites reducta sint, & esse censeantur, nec quidquam adversus ipsa decreta, & statuta, quominus ubique, & apud omnes observentur, in aliquo suffragari posse, sed ea perinde haberi, & reputari debere, ac si nunquam emanassent, auctoritate Apost. tenore præsentium declaramus, ac etiam statuimus, & ordinamus, decernentes nihilominus omnia & singula, quæ vigore privilegiorum, exemptionum, immunitatum, & dispensationum, facultatum, Conservatoriarum, Indultorum, Confessionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum hujusmodi post id tempus, quo Concil. obligare cœpit, facta, & gesta quomodolibet fuerunt, & in posterum fient, in his, quibus dicti Concilii decretis adversantur, nulla, invalida, & irrita esse, censeri, ac nemini, etiam quantumlibet, ut præfertur, qualificato, tam in foro (quod ajunt) fori, quam conscientiæ suffragari posse, & debere. Et ita per quoscumque locorum Ordinarios, aliosque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, in utroque foro judicari, & definiri debere, ac quidquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obstantibus præmissis ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, statuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apost. ejus se noverit incursurum.

Dat.

Dat. Rom. apud Sanct. Petrum, Anno Incarnat. Dom. 1565. 13. Kal. Martii; Pontif. nostri anno sexto.

Cæs. Glorierius.

P. Episc. Narnien.

H. Cumyn.

Anno a Nativitate Dom. 1565. Indict. 6. die vero 24. mensis Febr. Pontificatus Sanct. in Christo Patris, et D. N. Pii, Divina Providentia Papæ IV. anno ejus 6. Retroscriptæ literæ Apost. affixæ, et publicatæ fuerunt in Acie campi Floræ, et valvis Cancellariæ Apostol. per nos Nicolaum de Matthæis, et Camillum Cherubinum, Sanctiss. D. N. P. Cursores.

Antonius Clerici Magister Cursorum.

ORATIO

Habita in Sessione nona, et ultima sacri Concilii Tridentini.

Celebrata duobus continuis diebus 3. & 4. Decemb. 1563. sub Pio Quarto Pont. Max.

A R. D. Hieronymo Ragazzono, Veneto, Episcopo Nazianzeno, et Coadjutore Famagust.

Hic summatim recensentur omnia in Concilio Trid. definita, quæ ad pie credendum, & ad bene vivendum pertinent.

Audite hæc omnes Gentes, auribus percipite omnes, qui habitatis Orbem, Tridentinum Concil. jamdiu cœptum, aliquando intermissum, distractum varie, atque divulsum, nunc demum singulari Dei omnipotentis benefi-

cio, summa, atque incredibili omnium ordinum, ac nationum voluntate connectitur, atque perficitur. Dies hæc quidem felicissima Christiano populo illuxit, in qua templum Domini disturbatum frequenter, ac dissipatum reficitur, et absolvitur: et navis hæc una bonorum omnium ex maximis, ac diuturnis turbinibus, atque fluctibus tuta in portu collocatur, quam utinam conscendere nobiscum ii voluissent, quorum in primis gratia hæc ipsa navigatio instituta fuit: atque ædificii hujus construendi participes extitissent, qui hoc nobis negotium exhibuerunt: majoris nunc profecto lætitiæ causam haberemus. Sed nostra id certe culpa non accidit.

Nos Urbem hanc in Germaniæ faucibus, id est, in domibus illorum fere limine positam elegimus, nos custodiam nullam nobis, ne suspicionem illis aliquam minus liberi loci daremus, adhibuimus: nos eam fidem publicam illis concessimus, quam sibi ipsi composuerunt: nos hic illos perdiu expectavimus, neque hortari, ac rogare unquam destitimus, ut ad veritatis lucem cognoscendam accederent. Verum illis etiam absentibus satis, ut puto, a nobis consultum est. Etenim cum duo essent, in quibus ægris, atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda, alterum fidei Catholicæ, ac vere Euangelicæ illis in rebus, quæ in dubium ab ipsis vocantur, quæque opportunæ his temporibus viderentur, explicata, et confirmata, disjectis omnibus, ac dissipatis errorum tenebris, doctrina, alterum disciplinæ ecclesiasticæ, cujus potissimum depravatione illi se a nobis defecisse affirmant, restitutio: utrumque, quantum in nobis fuit, pro temporum horum ratione, cumulate præstitimus.

Principio enim sancta hæc Syn. (facta ex laudabili majorum nostrorum consuetudine suæ fidei professione) ut quoddam quasi fundamentum futuris actionibus poneret, et quibus testimoniis, atque præsidiis in dogmatibus sanciendis nitendum esset, ostenderet, veteris, ac novi Testamenti libros, qui essent sine ulla dubitatione recipiendi, antiquorum Conciliorum probatissimorum exemplo, pie, et prudenter enumeravit, ac, ne de verbis quidem ulla ex variis versionibus oriri posset difficultas, certam, ac definitam de

Græ-

Gręcis, et Hebręis translationem approbavit. Hinc omnium hæresum caput, atque arcem aggrediens, de humanæ naturæ corruptis initiis ea statuit, quæ veritas ipsa, si loqui posset, exprimeret. De justificatione deinceps (res magna, et cum ab antiquis, tum a nostri temporis hæreticis mirum in modum oppugnata) ea definivit, quibus & perniciosissimis eo in genere opinionibus occurreretur, & recte sentiendi ratio miro quodam ordine, atque admirabili sapientia (ut in illis Dei spiritum facile agnoscas) demonstraretur, præstantissimo hoc post hominum memoriam decreto hæreses fere universæ jugulantur, & quasi caligo Sole, discutiuntur, ac dispelluntur, eaque claritas, isque splendor veritatis apparet, ut tantum lumen, quin videat, dissimulare jam nemo possit. Subsecuta est salutaris septem divinorum Ecclesiæ Sacramentorum tractatio; primum simul de omnibus, post de unoquoque separatim. Hic vero quis non videt, quam distincte, explicite, abundanter illuminata, (& quod caput est) vere tota cælestium horum mysteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna, multiplicique doctrina, quid aut sequendum, aut fugiendum sit, potest ullo modo desiderare? quis in illis omnibus errandi locum, aut occasionem inveniet? quis denique de Sacramentorum horum vi, atque virtute dubitare imposterum poterit, cum gratiam illam, quæ illis ipsis, quibusdam quasi stillicidiis, in fidelium quotidie mentes illabitur, tunc nobis affuisse tam copiose perspiciatur? Accesserunt ad hæc de sacrosancto Missæ sacrificio, & de Communione sub utraque specie, & baptismo parvulorum decreta, quibus quidem nihil sanctius, nihil utilius, ut de cœlo lapsa, non ab hominibus composita videantur. Adjungitur his hodie certa de Indulgentiis, de Purgatorio, de sanctorum veneratione, invocatione, imaginibus, & reliquiis doctrina, qua non solum hæreticorum fraudibus, & calumniis obsistetur, sed piorum etiam Catholicorum conscientiis plane satisfiet.

Hæc de rebus ad salutem nostram pertinentibus, quæ dogmata appellantur, fauste, ac feliciter erant peracta: neque aliud quicquam præterea eo in genere a nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibusdam administrandis cum nonnulla essent, quæ non rite omnino, ac recte servarentur, accuratissime, Patres amplissimi, curastis, ut pure illa, & caste, atque ex more, institutoque majorum tractarentur. Ita omnem superstitionem, omnem quæstum, omnem (ut dicunt) irreverentiam a divina Missarum celebratione abstulistis, vagis, ignotis, & criminosis sacerdotibus sanctum hoc offerre sacrificium interdixistis, rei hujus sacratissimæ usum a privatis domibus, & profanis in sacra, & religiosa loca revocastis: molliores cantus, & symphonias, deambulationes, colloquia, negotiationes a templo Domini summovistis. Ita Ecclesiastico unicuique gradui leges illæ a vobis præscriptæ sunt, ut tradito illis divinitus ordine abutendi nullus utique locus relinquatur. Ita nonnulla Matrimonii impedimenta, quæ ansam quasi quandam ad violanda Ecclesiæ præcepta dare videbantur, removistis: facilem veniæ consequendæ viam minus legitime connubii fœdus ineuntibus interclusistis. Quid de fortuitis, tenebricosisque matrimoniis commemorem? Equidem ita sentio, si alia nulla causa convocandi Concilium fuisset (quæ multæ, & maximæ fuerunt) propter unam hanc id omnino fuisse faciendum. Nam cum res hæc ad omnes spectet, neque ullus in Orbe terrarum universo angulus reperiatur, quem labes hæc non invaserit; curandum merito fuisset, ut communi huic malo communi etiam consilio provideretur. Innumerabilium, Patres sanctissimi, & gravissimorum delictorum, ac scelerum occasio prudentissima ista vestra, ac prope divina sanctione penitus ablata est, & Christianæ Reip. gubernationi sapientissime consultum. Accedit ad hæc utilis in primis, ac necessaria multorum in Purgatorii, Sanctorum venerationis, invocationis, imaginum, & Reliquiarum, atque etiam Indulgentiarum ratione abusuum interdictio, qui ipsarum pulcherrimam faciem inquinare, atque turpare mirum in modum videbantur.

Altera vero pars, in qua de labenti, ac prope cadenti ecclesiastica disciplina fulcienda erat agendum, diligentissime etiam absoluta fuit, atque perfecta. Eligentur in posterum ad Ecclesiastica munera obeunda, qui virtute, non ambitio-

ne

ne præſtent, quique populi commodis, non ſuis inſerviant, & proſint potius, quam præſint. Enunciabitur, atque explanabitur frequentiùs, & ſtudioſius verbum Domini, omnî ancipiti gladio penetrantius.

Aderunt ſuis gregibus, & invigilabunt Epiſcopi, cæterique, quibus animarum cura commiſsa eſt, neque extra creditam ſibi cuſtodiam vagabuntur. Nihil cuiquam proderunt, aut ad impure, & flagitioſe vivendum, aut ad male, & pernicioſe docendum privilegia, nullum ſine pœna crimen, nulla ſine premio virtus relinquetur. Pauperum, & mendicantium ſacerdotum multitudini optime proviſum eſt: certæ unuſquiſque Eccleſiæ, ſtatutoque operi, unde ali poſſit, adſcribetur.

Avaritia, quo nullum vitium eſt tetrius, præſertim in domo Dei, ab ea omnino tolletur: gratis Sacramenta omnia, ut par eſt, conferentur. Ex una Eccleſia plures, ex pluribus una, ut populi commodum, & ratio poſtulabit, conſtituetur. Eleemoſynarum Quæſtores (ut appellant) qui ſua, non quæ Jeſu Chriſti, quærentes magnum noſtræ religioni damnum, magnam infamiam afferebant, ex omni hominum memoria (quod ſummæ felicitatis loco ponendum eſt) penitus evellentur. Hinc noſtra præſens calamitas ſumpſit exordium: hinc ſerpere infinitum malum, manareque in dies latius non deſiſtebat, neque occurri illi adhuc multorum Concil. cautionibus, ac proviſionibus potuit. Quamobrem quis non niſi ſapientiſſime factum dixerit, ut membrum hoc, in quo ſanando diu, ac multum fruſtra laboratum eſt, ne reliquo corpori noceret, excideretur?

Porro Deo cultus tribuetur purius, & accuratius, atque ita qui ferunt vaſa Domini, mundabuntur, ut ad ſui imitationem alios trahant. In quo præclare illud fuit excogitatum, ut qui ſacris eſſent initiandi iis moribus, atque literis in unaquaque Eccleſia a prima ætate inſtituerentur, ut quoddam quaſi virtutum omnium Seminarium illud exiſteret. Jam vero provincialibus Syn. reſtitutis, Viſitationib. ad populorum utilitatem, non ad querelam, & ſumptum revocatis, tradita Paſtorib. regendi ſuos, atque paſcendi commodius facultate, Pœnitentia publica in uſum revocata; Hoſpi-

pitalitate tum ecclesiasticis hominibus, tum piis locis indicta; In curatis sacerdotiis conferendis, memorabili, ac pene cœlesti ratione constituta, Beneficior. (ut ajunt) pluralitate sublata, hæreditaria sauctuarii Dei possessione prohibita, modo excommunicationibus imposito, ac terminato, primis judiciis iis in locis, ubi lites oriuntur, assignatis, singularibus certaminibus interdictis: omnium hominum, ac sacrorum in primis luxuriæ, cupiditati, atque licentiæ fræno quasi quodam, quod excuti non facile possit, injecto, Reg. ac Princip. sui muneris diligenter admonitis, aliisque rebus hujusmodi prudentissime sancitis, quis non videt, vestras vos, PP. optimi, hac etiam in re partes cumulatissime executos? Actum sæpe est in superioribus Conciliis de fide nostra explicanda, moribusque corrigendis, sed nescio, an unquam diligentius, atque distinctius. Hic, præsertim hoc biennio, ex omnium populorum, ac nationum, in quibus catholicæ Religionis veritas agnoscitur, non solum Patres, sed Oratores habuimus. At quos viros? Si doctrinam spectemus, eruditissimos, si usum, peritissimos, si ingenia, perspicacissimos, si pietatem, religiosissimos, si vitam, innocentissimos. Numerus is quoque fuit, ut, si præsentes Christiani orbis considerentur angustiæ, frequentissima hæc omnium, quæ antea fuerunt, Synodus appareat. Hic singula omnium vulnera detecta, mores expositi fuere, nihil dissimulatum est, nostrorum adversariorum argumenta, & rationes ita tractatæ, ut eorum tum causa, non nostra agi videretur. Tertium nonnulla, atque etiam quartum discussa, summa sæpe contentione certatum, eo scil. consilio, ut quemadmodum igne aurum, ita quibusdam quasi luctationibus veritatis vires, ac nervi probarentur. Quæ enim inter idem sentientes, idemque spectantes discordia potuit existere?

Quæ cum ita sint, licet optandum (ut initio dicebam) summopere fuisset, ut una cum illis hæc agerentur, quorum potissimum causa tractata sunt, absentium tamen etiam incolumitati, atque saluti ita provisum est, ut alia ratione provideri, si affuissent, non potuisse videatur. Legant illi, quæ de fide nostra statuimus, ut Christianum hominem decet, humiliter; & si lumen eis aliquod fulserit, ne faciem

aver-

avertant, &, si vocem Domini audierint, corda sua non obdurent. Ac si ad communem matris Ecclesiæ complexum, unde se illi distraxerunt, redire voluerint, clementiam sibi omnem, misericordiamque tribuendam non dubitent. Sed præcipua illa ratio est, P. A. dissentientes a nobis animos conciliandi, consentientes in fide, atque officio retinendi, si quæ hoc in loco verbis sancimus, re ipsa in nostris Ecclesiis pręstemus. Leges, etsi optimę sunt, muta tamen res est. Quid Hebręo populo Dei ipsius ore latę leges profuerunt? Quid Lycurgi leges Lacedęmoniis, Solonis Atheniensibus ad libertatem retinendam, quam ob causam erant conscriptę, utilitatis attulere? Sed cur externa, atque antiqua nimis commemoro? Quę ad bene, beateque vivendum instituta, atque pręcepta ex unius Christi Domini nostri vita, atque doctrina, desiderare aut possumus, aut debemus? Quid autem fuit a majoribus nostris omissum, quod cum ad recte sentiendum, tum ad pręclare agendum pertineret? Medicamentum quidem salutare compositum, ac paratum jamdiu habemus. Verum, si morbum debet expellere, sumendum est, ac per venas in omne corpus diffundendum. Poculo hoc salutis nos primum inebriemur, Charissimi, & vivę, atque loquentes leges simus, & norma, ac quasi quędam regula, ad quam aliorum actiones, & studia dirigantur, atque ita sibi unusquisque persuadeat, nihil e Christianę Reip. commodo, ac dignitate successurum, nisi, quantum in se sit, studiose pręstiterit. Id curandum nobis cum antea fuit, tum multo erit in posterum accuratius. Etenim si magistri nostri, ac Salvatoris exemplo facere prius debebamus, quam docere, postquam docuimus, quin faciamus, quæ esse poterit excusatio? Quis ferre nos, ac pati poterit, si, cum non furandum esse demonstraverimus, ipsi furemur? si, cum non mœchandum, mœchemur? Sanctos a Sancto Concilio, innocentes, atque integros ab integritatis præceptis, & innocentiæ, firmos in fide, atque constantes a fidei nostræ firmata doctrina discedere minime convenit. Ac tales quidem expectant nos populi nostri, qui nostrum jamdiu reditum sustinentes, ea se ipsi ratione consolabantur fore, ut hanc temporis usuram

ma-

majori præsente studio sarciremus. Sed fiet id a vobis, ut spero, Patres Sanctiss. diligenter, & quemadmodum hoc in loco fecistis, ita etiam domi satis Deo, atque hominibus facietis. Nunc (quod hujus temporis est) Deo primum ipsi maximo, atque immortali maximas, atque immortales gratias & agamus, & habeamus, qui non secundum peccata, quæ fecimus nos, neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis, sed diem hunc lætissimum, quem videre multi concupierunt, nobis non solum videndum, sed etiam celebrandum incredibili cum totius Christiani populi assensu, atque approbatione, sua magna benignitate concessit. Pio deinde IV. Summo nostro, atque Optimo Pontifici, gratiæ perpetuæ, ac singulares habendæ sunt; qui, cum primum Beati Petri sedem ascendit, tanto Synodum hanc instaurandi desiderio exarsit, ut in eo suas omnes curas, & cogitationes defigeret. Nuncios statim viros probatissimos ad indicendum illis Nationibus, atque Provinciis Concilium misit, pro quarum in primis salute convocabatur. Hi Aquilonis partes prope omnes peragrarunt, rogarunt, obsecrarunt, obtestati sunt, tuta omnia, atque amica promiserunt, atque id etiam egerunt, ut in Angliam trajicerent. Legatos postmodum pietate, ac doctrina præstantissimos, cum interesse ille Synodo, ut mirum in modum cupiebat, non posset, huc misit, ex quibus duos (quorum memoria in benedictione est) statuta die, tametsi nulli fere Episcopi convenissent, hic esse voluit. Hi, atque additus eis paulo post tertius, novem menses, atque eo amplius justum ad Synodum instituendam Episcop. numerum hoc in loco nihil agentes expectaverunt, cum interea nihil aliud Pontifex ipse aut ageret, aut meditaretur, quam ut Patres quamplurimi, quam optimi, & quamprimum huc accederent, & Christiani nominis Reges omnes, ac Principes suos nunc Oratores mitterent, ut communi omnium voto, atque consilio communis hec causa gravissima omnium, atque maxima tractaretur. Quid vero postea omni cura, solicitudine, sumptibus prætermisit, quod ad Concilii hujus amplitudinem, libertatem, & commodum pertinere aliquo modo videretur? O singularem Pastoris, ac patris nostri pietatem, atque prudentiam! summam etiam ejusdem felicitatem, cujus aucto-

auctoritate, atque auspiciis, jactatum hoc diu, & agitatum Concilium constitit, & conquiescit. Te Paulum III. te Julium, mortuos appello, quamdiu, quantoque studio videre, quod nos videmus, exoptastis? quot in eam rem sumptus, quot labores insumpsistis? Quamobrem vere tibi, atque ex animo, pie, sanctissime, ac beatissime, gratulamur, quod tantam tibi lætitiam, tantam tuo nomini laudem (id quod maximum divinę in te benevolentię est) Dominus reservavit, quem nos precibus omnibus, & votis supplices oramus, ut te nobis incolumem, pro Ecclesiæ suæ sanctæ commodo, atque ornamento, & quam citissime reddat, & quam diutissime conservet. Serenissimo etiam Imperatori gratias agere, & gratulari jure optimo debemus. Ille potentissimorum Cęsarum, qui propagandæ Christianæ Religionis miro quodam desiderio flagrarunt, animum, ut locum, referens, urbem hanc ab omni periculo liberam conservavit, & nos ut tutam, tranquillamque pacem traheremus, sua vigilantia perfecit, magnamque nostris animis securitatem assidua trium suorum Legatorum summorum virorum presentia, ac prope pignore attulit. Ille de nostris his rebus pro sua eximia pietate solicitus mirifice fuit, ille a se, atque a vobis dissentientes homines ex obscurissimis, in quibus versantur, tenebris eruere, atque ad sanctę hujus Synodi clarissimam lucem aspiciendam adducere, maximopere laboravit. Regum præterea Christianorum, ac Principum in Concilio hoc amplissimis suis Legationibus ornando, ac suos vestræ auctoritati fasces submittendo, pia maxime voluntas grata nobis memoria prosequenda est. Jam vero quis est, Illustrissimi Legati, & Card. qui se vobis debere plurimum non fateatur? Vos nostrarum actionum duces optimi, ac moderatores extitistis. Vos, ne nostra aut in dicendo, aut in decernendo libertas violari aliqua ex parte videretur, incredibili patientia, ac diligentia curastis. Vos nulli corporis labori, nulli animi contentioni pepercistis, ut ad optatum res exitum, quod alii multi vestri similes frustra tentaverunt, quamprimum perduceretur. In quo præcipuam quandam, ac propriam lætitiam habere, tu Morone Illustrissime, atque ornatissime, debes, qui cum vigesimo ab hinc anno primum præclaro huic ædificio lapidem posue-

posueris, extremam nunc manum, post alios multos huic operi architectos adhibitos, feliciter pro summa tua, ac prope divina sapientia, impones. Factum hoc tuum egregium, ac singulare omnium sermone perpetuo celebrabitur, neque ulla unquam ętas de tuis laudibus conticescet. Quid de vobis dicam, Patres sanctiss. quam bene de Christiana Repub. vestris his prętantissimis actionibus meruistis? quanta vestrum uniuscujusque nomini commendatio, quanta gloria a Christiano populo universo tribuetur? Vos vere Patres, vere Pastores & agnoscent omnes, & prædicabunt; vobis suam unusquisque vitam, atque salutem acceptam libentissime referet. O diem illam populis nostris jucundissimam, atque lętissimam, in qua primum revisere illis nos, atque amplecti a templi Domini ædificatione redeuntes contigerit!

Sed fac, tu Domine Deus noster, ut tam eximiæ de nobis opinioni egregiis factis respondeamus, & semen hoc, quod in agro tuo seminavimus, uberem fructum afferat, fluatque, ut ros, eloquium tuum; atque, quod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus nostris, ut unum sit omnium ovile, & unus Pastor, atque is potissimum Pius IV. in tui nominis gloriam sempiternam. Amen.

MOTUS PROPRIUS

SS. D. N. D. PII

D. Providentia Papæ Quinti

De veritate exprimenda, &c. in dispensationibus matrimonialibus, & aliis gratiis, sub pœna falsi.

PIUS PAPA V.

MOtu proprio, &c. Cum, sicut accepimus, nonnnulli suæ conscientiæ prodigi, ac propriæ salutis immemores, ut facilius a nobis, et Sede Apostolica dispensationes matrimoniales, et alias gratias, et concessiones obtineant, gradus consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis spiritualis, ac scientiam illorum aliter, quam eis a principio

ab

ab ipsis partibus significatum, vel narratum fuerit, exponant, et si matrimonia hujusmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrent; ac alias diversimode veram facti speciem, tam in ipsis dispensationibus matrimonialibus, quam pro aliis quibuscumque gratiis, et concessionibus obtinendis immutent, ac propterea cum non solum in impetrationibus hujusmodi falsitas narretur, vel etiam in partibus plerunque pro verificatione gratiarum hujusmodi veritas immutetur, et falsitas committatur: Nos igitur hujusmodi abusibus, et erroribus obviare cupientes, Motu proprio, etc. omnes, et singulos Procuratores tam officii sacræ Pœnitentiarię, seu contradictoriarum, quam alios quoscunque sollicitatores, et scriptores, quos Copistas vocant, qui veritatem facti a narratione, quam ab ipsis partibus habuerunt, quoad substantialia, et qualitates necessario exprimendas, diversam faciunt, seu quoquomodo invertunt, aut immutant, depravant, et per subreptionem, et obreptionem gratias a nobis extorquent, pœnam falsi incurrere, et ea puniri omnino debere decernimus, et declaramus; Mandantes propterea Almę Urbis Gubernatori, Camerę Apostolicę Auditori, et Vicario, quatenus in præmissis reos, et culpabiles repertos pœna falsi, ut præmittitur, puniant, cum potestate citandi etiam per edictum, constito summarie de non tuto accessu aliqua dicendi, et faciendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna; non obstantibus præmissis constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, cęterisque contrariis nequaquam obstantibus, irritum quoque, et inane, etc. dicique, etc. judicari, definiri debere, et sublata, etc. decernentes. Et quod pręsentis Motus proprii, et absque data, et registrata, sola signatura sufficiat, et ubique fidem faciat in judicio, et extra, regula contraria non obst. ejusque transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quę pręsentibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensæ; quodque Cameræ, et Cancell. Apostol. ac Audientiæ causarum Palatii Apostolici valvis, et in acie campi Floræ dimissis, inibi copiis affixis omnes ita afficiant, et arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Placet Motu proprio M.

Die

Die 5. Decembr. 1566. Suprasc. literæ Apost. affixæ, et publicatæ fuerunt in locis suprascriptis, dimissis in eisdem locis copiis affixis, per me Nicolaum de Matthæis Curs.

Jo. Gerardi, Mag. Curs.

BULLA SS. D. N. D. PII

Divina providentia Papæ V.

Super declaratione decreti Concilii Tridentini de cognatione spirituali inter maritum, vel uxorem suscipientis, et baptizatum, baptizatique patrem, et matrem, et quascumque alias personas tam ex parte suscipientis, quam baptizantis, et baptizati.

PIUS Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

CUm illius vicem, licet minime suffragantibus meritis, geramus in terris, de cujus vultu prodit judicium, & vident oculi æquitatem, officii nostri debitam prosequimur actionem, si obscuros sacrorum Canonum sensus ita aperire studemus, ut piis Christifidelium mentibus nulla dubitandi occasio relinquatur. Sane licet ex eo, quod in Concilio Tridentino decretum fuerit, cognationem spiritualem inter eos tantum contrahi, qui suscipiunt baptizatum de Baptismo, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem, nec non baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem; in reliquis personis, quę per antiquos Canones occasione cognationis hujusmodi contrahere prohibentur, omne impedimentum sublatum esse videatur; adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an saltem impedimentum cognationis spiritualis hujusmodi inter maritum, vel uxorem suscipientis, & baptizatum, nec non inter maritum, vel uxorem suscipientis, & patrem, ac matrem baptizati vigeat, propterea quod prohibitum de uno conjuge, de altero etiam prohibitum esse videatur. Nos piarum mentium quieti, & matrimonio-

moniorum favori (quantum ex alto nobis permittitur) consulere volentes, a præcisis verbis Concilii minime discedendum in præmissis esse censuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis hujusmodi subesse decernimus, & declaramus, quominus inter dictos maritum, vel uxorem suscipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quascunque alias personas tam ex parte suscipientis, quam baptizantis, & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expressas, matrimonium libere, & licite contrahi possit, & ita ab omnibus judicari debere mandamus, atque statuimus, decernentes irritum, & inane, si quid secus a quoquam, quacumque dignitate, auctoritate, & potestate prædito, contigerit judicari; non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aliisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod præsentes literæ in Cancellaria nostra Apostolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuo valituras describantur: & quia difficile foret, præsentes ad singula quæque loca deferri, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Prelati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, decreti, mandati, statuti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Domin. 1566. 4. Kal. Decemb. Pontific. nostri anno primo.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

Visa de Curia Jo. Barengus.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno a Nativ. Domini 1566. Indict. 9. die vero 19. mensis Decemb. Pont. SS. D. N. Pii divina Provid. Papę V. anno ejus primo, retroscriptæ literæ Apost. affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cancell. Apost. & in Acie Campi Floræ per nos Antonium Clerici, & Jo. Andream Rogerium, præfati Sanctissimi Domini nostri Papæ Cursores.

Stephanus de Olea Magist. Curs.

BULLA SS. D. N. D. PII

Divina Providentia Papæ Quinti

Super declaratione Concilii Tridentini de impedimento affinitatis ex fornicatione provenientis.

PIUS Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontificem spectat Canonicas sanctiones, quæ expressiorem sensum postulare videntur, re diligenter perspecta, ita declarare, & alias providere, ut omnis dubietas de piis Christifidelium mentibus evellatur. Sane postquam ex eo, quod Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proveniens, per quod non solum Matrimonium contrahi prohibetur, sed etiam postea factum dirimitur, ad eos tantum restrinxit, qui primo, & secundo gradu conjunguntur, in ulterioribus vero gradibus statuit, Matrimonium postea factum non dirimi, a pluribus Christifidelibus, ut accepimus, est dubitatum, an licite in ulterioribus gradibus hujusmodi Matrimonium contrahi prohibeatur. Et propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac matrimonii libertati, quantum cum Deo possumus, consulere volentes, declaramus, & Apostol. auctoritate decernimus, nullum hodie impedimentum remanere, quominus in ulterioribus gradibus hujusmodi libere, & licite matrimonium contrahi possit, & ita ab omnibus judicari debere mandamus, atque statuimus, decernentes irritum,

&

& inane, si quid secus a quoquam, quacumque dignitate, auctoritate, & potestate prędito, contigerit judicari; non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aliisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod pręsentes literę in Cancellaria nostra Apost. et in acie Campi Floræ de more publicentur, et inter Constit. perpetuo valituras describantur: et quia difficile foret, præsentes ad singula quęcumque loca deferri, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Pręlati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quę pręsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę declarationis, decreti, mandati, statuti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dom. 1566. 4. Kal. Decemb. Pont. nostri anno primo.

Cæs. Glorierius.

Visa de Curia Jo. Barengus.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno a Nativitate Domini 1566. Indict. 9. die vero 19. Mensis Decemb. Pontificatus Sanctiss. D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno ejus primo, retroscriptæ literæ Apost. affixæ, et publicatæ fuerunt in valvis Cancellarię Apostolicæ, et in Acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Jo. Andr. Rogerium, et Camillum Cherub. Curs.

Stephanus de Olea Magister Cursorum.

DECLARATIO.

CONCILII TRIDENTINI

De Compaternitate, & Affinitate, & fornicatione, ac Matrimoniis desuper contractis, & contrahendis.

Sanctissimus in Christo Pat. et D. N. D. Pius, divina Providentia Papa V. ad cujus notitiam pervenit, quod,

 cum

cum in decretis S. Concilii Trident. certæ tantum personę enumerentur, inter quas dumtaxat cognatio spiritualis deinceps contrahatur, ab aliquibus revocatur in dubium, an qui ultra personas in dictis decretis enumeratas, quoquomodo cognatione spirituali, ante confirmationem dicti Concilii, conjuncti erant, absque dispensatione Apostolica, Matrimonium post dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie, et de cetero contrahere possint, cum ante prædictam confirmationem id facere de jure minime liceret, et insuper, cum in eisdem decretis statuatur, affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis solummodo attendi debere, qui primo, vel secundo affinitatis gradu conjunguntur, ab aliquibus pariter dubitatur, an matrimonia inter personas, quę ante confirmationem dicti Concilii, tertio, vel ulteriori hujusmodi affinitatis gradu conjunctæ erant, post confirmationem ejusdem Concilii absque dispensatione Apostol. contracta, et quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant; Sanctitas sua ad tollendum omne dubium, eos, qui ante confirmationem prædicti Concilii cognationem spiritualem contraxerunt (dummodo non sint ex personis in dictis decretis enumeratis, et inter quas tantum Concilium voluit deinceps contrahi hanc cognationem spiritualem) matrimonii vinculo inter se absque dispensatione aliqua libere, et licite copulari posse, ac matrimonia etiam post confirmationem hujusmodi, absque dispensatione Sedis Apostolicæ, inter eas jam contracta valere, plenamque roboris firmitatem obtinere; Et similiter matrimonia post confirmationem Concilii absque dispensatione Apost. secuta, et quę de cętero sequentur, inter personas, quæ ante dictam confirmationem affinitatem (infra tamen secundum gradum ex fornicatione provenientem) contraxerant, propter hujusmodi affinitatem dirimi non debere, sed valida, et efficacia existere declaravit. Sicque per quoscumque Judices, et Commissarios, etiam S. R. E. Card. sublata eis quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, judicari, et definiri debere, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, et inane decrevit.

Placet, publicetur, et describatur.

Le-

Lecta, & publicata fuit supraſcripta Regula Romæ in Canc. Apoſtol. an. Incarn. Dom. 1566. die vero Martis, 20. Menſis Aug. Pont. præfati SS. D. N. D. Pii Papę V. anno primo.

A. Lomellinus Custos.

DECLARATIO REGULÆ PII QUINTI

Super expreſſione gradus propinquioris in diſpenſationibus Matrimonialibus.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D. N. Pius, Divina Providentia Papa V. attendens per quandam conſtitutionem dudum per fel. recor. Pium Papam IV. Sanctitatis ſuæ prædeceſſorem editam, qua cavetur, quod in diſpenſationibus Matrimonialibus, pro diverſis conſanguinitatis, ſeu affinitatis ex eodem ſtipite provenientibus gradibus conjunctis, non remotioris ſolum, prout olim fieri ſolebat, ſed etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectæ literæ nullius ſint roboris, vel momenti; prout in dicta Conſtitutione plenius continetur, a diſpoſitione Juris communis, & laudabili, ac antiquo Rom. Cur. ſtylo nimium recedi, ac favorem matrimonio debitum reſtringi, volenſque propterea jure, & ſtylo prędictis, nec non piæ memoriæ Gregorii XI. Clementis VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis ſuæ prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, Sacramento, & libertati matrimonii, quantum cum Deo poteſt, favere, ſtatuit, & ordinavit, quod de cętero in quibuſcumque diſpenſationibus, quas pro matrimoniis contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres invicem diverſis prohibitis conſanguinitatis, ſeu affinitatis, aut mixtis ex communi, ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus, quicumque illi ſint, dummodo primum quoquo modo non attingant, cum in eo Sanctitas ſua nunquam diſpenſare intendat, gradibus conjunctos, ab eadem Sanctita-

te sua, & pro tempore existente Rom. Pontifice, aut Sede Apostolica impetrari, vel alias concedi contigerit, ac in literis, commissionibusque desuper etiam locorum Ordinariis faciendis, gradus remotior attendatur, trahatque secum propinquiorem, ac ob id sufficiet remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen postea super propinquiore literis declaratoriis, juxta Gregor. & Clem. pręd. hujusmodi constitutiones, quas quoad hoc innovavit, & inviolabiliter observari mandavit, dispensationesque, seu dispensandi commissiones, ac desuper confectas literas, & processus habitos per easdem dispensari, sed his, cum quibus dispensari mandatur propter proximioris gradus hujusmodi non expressionem, de surreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis defectu notari non posse, sed in omnibus, & per omnia suffragari, perinde ac si in literis, seu commissionibus hujusmodi de proximiore, seu utroque gradu specialis, & expressa mentio facta fuisset, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Sanct. Rom. Eccles. Cardinales, sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quidquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit, constitutionibus Pii Præd. hujusmodi, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Placet, publicetur, & describatur M.

Lecta, & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Canc. Apost. anno Incarn. Dom. 1566. die vero Martis, 20. Mensis Augusti, Pontif. præfati SS. D. N. D. Pii Papę anno primo.

BUL-

BULLA SS. D. N. D. PII

Divina providentia Papæ V.

Per quam declaratur Decretum S. Concilii Tridentini super impedimento publicæ honestatis editum.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum spectat Pontificem sua solicitudine diligenter providere, ut sacrorum Conciliorum decreta ita suæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla desuper dubitandi occasio cuiquam relinquatur. Sane ad aures nostras pervenit, multos esse, qui dubitent, an Decretum œcumenici Conc. Trid. Sess. 24. de reform. Matrim. c. 3. quo cavetur impedimentum publicæ honestatis, ubi sponsalia valida non fuerint, prorsus tolli, ubi vero valida fuerint, non excedere primum gradum, cum in ulterioribus gradibus non possit hujusmodi prohibitio servari, de sponsalibus per verba (ut ajunt) de futuro tantum conceptis intelligatur, vel etiam Matrimonia per verba de præsenti contracta, non tamen consummata, quæ interdum sponsalia appellantur, comprehendat, ita ut etiam eo casu impedimentum inde proveniens sublatum fuerit. Nos itaque ut omnis difficultas, & dubitatio tollatur, attendentes, quod Sponsalium appellatione, qua dictum Concilium utitur, non nisi improprie Marrimonium verbis de præsenti conceptis contractum continetur, quodque agitur de correctione juris veteris, quo casu secundum proprietatem verborum dumtaxat procedendum est, præsertim cum longe majorem rationem prohibitionis in Matrimonio per verba de præsenti contracto, quam in sponsalibus de futuro vigere a nemine dubitetur; idcirco motu proprio auctoritate Apost. tenore præsentium declaramus & definimus, decretum Concilii hujusmodi omnino intelligendum ese, & procedere in Sponsali-

libus de futuro dumtaxat, non autem in Matrimonio ſic (ut præfertur) contracto, ſed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis caſibus, & gradibus, quibus de jure veteri ante prædictum Decretum Concilii introductum erat, & ita ab omnibus judicari debere mandamus, atque ſtatuimus, non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra, & in acie Campi Floræ de more publicentur, et inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus etiam, et declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Rom. apud S. Petrum anno Incarnat. Domin. 1568. Kalend. Julii, Pontific. noſtri anno tertio.

Cæſ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Nativ. Dom. 1568. Indict. 6. die vero 24. Menſis Febr. Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. Pii divina Provid. Papæ V. anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ lectæ, & affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cancell. Apoſt. & in Acie Campi Floræ, ut moris eſt, dimiſſis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde amotis per nos Julium Parinum Cle. Ter. & Jo. Bornotum prælib. SS. D. N. Pap. Curſ.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſorum.

SS.

SS. D. N. D. PII PAPÆ V.

CONSTITUTIO

De trium votorum professione ab iis emittenda, qui in Congregationibus sub obedientia voluntaria vivunt, quorum habitus a sæcularibus Presbyteris est distinctus.

Pius Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

LUbricum vitæ genus eorum veriti, qui regularium formam præseferentes, nec propriis renunciant, nec ullam profitentur ex Regulis approbatis, quando horum plerique proprio instinctui obsequentes, alii odio incensi, alii, dum, quod ambiunt, minus consequuntur, alii, vel dilapidatis, vel interversis rebus, & ad sese, vel propinquos translatis, ut ratiocinia effugiant, quidam etiam in suos ipsorum mores inquisitum iri præsentientes, quasi impunitatem adepturi, e sodalitio suo, ut lubet, exiliunt, ejectisque illius insignibus, vestem recipiunt sæcularem. Hinc graves, & periculosæ quotidie offensiones in populos concitantur, dum, quos disciplinæ regulari perpetuo mancipatos credunt, rursus eos, etiam ubi consueverint, contempto post tot annos, & relicto, indignis sæpe modis, ejus, cui se se dederant, vitæ instituto, liberos vident, & solutos in sæculo evagari. Cum igitur conveniat, ut cujus arma induit, eam miles militiam persequatur, hanc de prædictis rationem capere instituimus, ut vel permanendi, vel abscedendi facultate semel singulis proposita, certus deinceps, & immobilis disciplinæ regularis cultus debeat in ipsis Sodalitatibus perpetuo observari. itaque de nobis attributæ potestatis plenitudine statuimus, ut omnes, & singuli Priores, Præpositi, & alii Præsidentes, Generales, Provinciales, & Conventuales, necnon Canonici, & Fratres S. Georgii in Alga Venetiarum, ac Eremitarum Sancti Hieronymi, alias B. Petri Pisarum,

&

& omnium, ac quarumcumque aliarum Congregationum, necnon Ecclesiarum, Domorum, & Conventuum in communi, & sub obedientia voluntaria, & extra votum solemne religionis viventes, quorum habitus a sęcularibus Presbyteris est distinctus, qui religionem amplecti, & professionem regularem solemnem emittere voluerint, id in suis quisque Conventibus, & Domibus intra 24. horarum spatium, postquam Delegatus noster pręsentes literas eis significaverit, palam, & sponte deliberent, & declarent, inde convocato quamprimum per singulas hujusmodi Congregationes Generali, vel alio supremo, juxta morem cujusque Congregationis, Capitulo, ibique electa una, sub qua degant, ex regulis approbatis, in quam major pars vocum ipsius Capituli consenserit, trium votorum substantialium professionem regularem intra mensem solemniter emittant, & in eam tam ipsi, quam illi deinceps ingressuri, atque professuri perpetuum ferant Altissimo famulatum: sicque professi, vel in suis quisque Prioratibus, præposituris, præsidentiis, administrationibus, & officiis confirmentur, vel ad alia transferantur, prout cuique congregationi, & superioribus suis videbitur utilius expedire. Qui vero, excurso jam anni spatio, in ipsa Congregatione morati, refugerint intra tempus prædictum profiteri, detracto religionis habitu, ac redditis etiam in vinculis, si opus sit, receptorum, & administratorum omnium rationibus, ejiciantur: nec deinceps patiantur in ullis ejusdem Congregationis Domibus, seu Conventibus amplius conversari. Quocirca mandamus universis, & singulis Prioribus, Præpositis, Generalibus, Provincialibus, & Conventualibus, ac aliis cujuscumque dignitatis, & nominis Ministris, necnon Conventibus, Canonicis, Fratribus, & personis Congregationum hujusmodi, ut statutum nostrum prædictum, non expectata alia jussione, aut mentis nostræ declaratione, humiliter recipiant, & studiose observare procurent. Quod si forte aliqui in eo, quo nunc sunt, statu (quem omnino tollimus, & abolemus) contra nostrum hoc statutum persistere contenderint, singulos omni dignitate, officio, administratione, & beneficio privamus, & ad futura perpetuo indignos decernimus, excommunicationis quoque sen-

ſententia innodamus eo ipſo, non obſtantibus fundationibus, & inſtitutionibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus Congregationum, Domorum, & Conventuum prædictorum, juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, exemptionibus & indultis Apoſt. illis, eorumque Superioribus, & perſonis, ac eorum ſingulis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſt. etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in genere, & in ſpecie conceſſis, & confirmatis, ac etiam aliis reformationibus quotieſcumque, ac quocumque tempore factis, & promulgatis, & quibuslibet aliis indulgentiis, & literis Apoſt. ſpecialibus, & generalibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque toties tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia tanquam abrogata contra earumdem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari: cæterum mandamus, præſentes ad valvas Baſil. Principis Apoſtol. de Urbe, & Cancell. Apoſtol. ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari: Ac etiam volumus, quod ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, & Prælati Eccleſiaſtici, vel ejus curiæ ſigillo, & Notarii publici manu obſignata eandem illam fidem ubique locorum in judicio, & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi ibi oſtenderentur, aut exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſublationis, abolitionis, privationis, ſtatuti, mandati, innodationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dom. 1568. 15. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno tertio.

Cæſ. Glorierius.

H. Cumyn.

An-

Anno a Nativitate Dom. 1568. indictione 11. die vero 4. Mensis Decemb. Pontif. Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno tertio, retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in Acie campi Floræ, dimissis in omnibus supradictis locis earumdem retroscriptarum literarum copiis affixis, ut est moris, per nos Joannem Freile, & Julium Parinum prælib. SS. D. N. Papę Curs.

Christianus de Monte, Mag. Curs.

SS. D. N. D. PII PAPÆ V.

Extensio Decreti Concilii Trident. Sess. 21. cap. 2. quod incipit: Cum non deceat, loquentis de Clericis sęcularibus, ac Clericis regularibus non professis, quod non promoveantur ad sacros ordines, nisi servata forma dicti Decreti.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontif. sacrorum Conciliorum auctor, & interpres, illa, quę in hujusmodi Conciliis a prudentibus Patribus, in spiritu Sancto legitime congregatis, salubriter sancita sunt, pro sui pastoralis officii debito, dum ęquitas, honestas, & decus suadet, sicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios casus extendere consuevit. Sane cum non deceat divino ministerio adscriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quęstum exercere, a sacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps Clericus sęcularis, quamvis alias moribus, scientia, et ętate esset idoneus, ad sacros Ordines promoveretur, nisi prius legitime constaret, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficeret, pacifice poss-

side-

sidere, vel alias ordinari non posse, nisi juxta Decreti ab ipso Concilio desuper editi formam, et tenorem. Cum autem nulla in hujusmodi Decreto Religiosorum Clericor. mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (uti moleste accepimus) certorum Ordinum Religiosi, seu Canonici, vel Clerici intra claustra Monasteriorum, seu Domorum more regularium in communi viventes, qui nunquam, seu nonnisi ad certum tempus professionem emittunt, & ex claustro exire, vel dimitti, & ad sæculum redire libere, & licite possunt, religionis prætextu, absque titulo sufficientis beneficii, nec juxta dicti Decreti tenorem, ad sacros Ordines se promoveri prætendant, & a nonnullis Episcopis passim promoveantur, atque inde plerumque illud inconveniens eveniat, ut sic promoti, & e claustro exeuntes & per sæculum vagantes, vel mendicare, vel sordidum quæstum exercere, non sine ipsorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quamplurimorum Christifidelium scandalo cogantur. Nos igitur, qui singulorum Dei Ministrorum honorem, & decus (quantum in nobis est) sinceris exoptamus affectibus, motu proprio, ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, hac perpetuo valitura sanctione, decretum prædictum de Clericis sæcularibus loquens ad omnes, & singulos etiam cujuscumque Ordinis Clericos Religiosos, sive sæculares, more religiosorum viventes in communi, non professos, harum serie extendimus, & ampliamus. Ac religiosis, & aliis prædictis non professis, ut ad sacros Ordines promoveri, nec non omnibus, & singulis venerabilibus Fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis gratiam, & communionem Sedis Apost. habentibus, ut Ordines ipsos hujusmodi Religiosis personis impendere, nisi observata forma dicti Decreti, non valeant, in virtute S. Obed. &c sub indignationis nostræ pœna interdicimus, & prohibemus, ac contra facientes per annum a præstatione talium Ordinum ipso jure suspendimus, statuentes, & decernentes, promotiones quarumlibet religiosarum personarum prædict. ad Ordines hujusmodi contra ipsius decreti Concil. Trident. formam, etiam cujusvis licentiæ ab Apost. Sede, vel illarum superioribus, cujuscumque dignitatis, status, gradus,

dus, & præeminentiæ existant, etiamsi Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore præfulgeant, concessæ prætextu factas, executione prædictorum ordinum omnino carere, nullasque prorsus, & irritas existere, sicque promotas personas in altaris ministerio ministrare non posse. Quinimo ministrantes privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & aliis gratiis Clericis concessis omnino privari, & irregularitatem, aliasque in dicto Decreto contentas pœnas eo ipso incurrere, a quibus nisi a Rom. Pont. vel in mortis articulo minime absolvi possint; Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quorumvis monasteriorum, & ordinum etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alias roboratis, statutis, & consuetudinibus, & privilegiis, atque indultis, & literis Apostolicis, illis, illorumque superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis restitutivis, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, etiamsi alias pro illorum sufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exequuta forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, formas datas, et decreta in illis apposita, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Et ut præsentes literæ ad omnium notitiam perveniant, neve quis illarum ignorantia excusari possit, volumus, et Apost. auctoritate decernimus, præsentes literas ad valvas Principis Apostolorum de Urbe, et Cancellar. Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, et earum exempla affigi, et imprimi, illarumque exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici, et sigillo Prælati Ecclesiastici, vel ejus curiæ obsignatis, eandem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis

præ-

præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis, ſuppoſitionis, ſtatuti, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prçſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Domini 1568. pridie Idus Octob. Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Nativitate Domini 1568. Indict. 15. die vero 12. Menſis Novemb. Pontific. Sanctiſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii, divina provid. Papæ V. anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in ſuperius expreſſis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde, ut moris eſt, amotis per nos Thomam Gallarum, & Julium Parinum, prælib. Sanctiſſimi D. N. Pii Papæ V. ac S. Sedis Apoſtolicæ Curſores.

Chriſtianus de Monte, Magiſter Curſ.

CON-

CONSTITUTIONES XXVI.

Ex antiquo jure desumptæ, quæ per Concilium Tridentinum nominatim innovantur.

AD audientiam.
Clerici qui.
Consuetudinem.
Cum capella.
Cum in Cunctis.
Cum præexcelsa.
De Multa.
Exigit.
Grave nimis est.
Grave nimis gerimus.
Inferiora.
In singulis.
Inter cetera.
Licet Canon.
Nos, ne id.
Omnis utriusque.
Ordinarii.
Periculoso.
Qualiter & quando.
Quia contingit.
Quia nonnulli.
Quoniam qui.
Romana.
Statutum.
Volentes.
Ut ii qui.

Lec

Leo X. in Concil. Lateranensi V. Seſſ. X. de Impreſſione Librorum.

NOs, ne id quod ad Dei gloriam, & fidei augmentum, ac bonarum artium propagationem ſalubriter eſt inventum, in contrarium convertatur, ac Chriſti fidelium ſaluti detrimentum pariat, ſuper librorum impreſſione curam noſtram habendam fore duximus, ne de cætero cum bonis ſeminibus ſpinæ coaleſcant, vel medicinis venena intermiſceantur. Volentes igitur de opportuno ſuper his remedio providere, hoc ſacro approbante Concilio, ut negotium impreſſionis librorum hujuſmodi eo proſperetur felicius, quo deinceps indago ſolertior diligentius & cautius adhibeatur, ſtatuimus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, nullus librum aliquem, ſeu aliam quamcumque Scripturam, tam in urbe noſtra, quam aliis quibuſvis civitatibus, & diœceſibus imprimere, ſeu imprimi facere præſumat, niſi prius in urbe per Vicarium noſtrum, & Sacri Palatii Magiſtrum, in aliis vero Civitatibus et Diœceſibus per Epiſcopum, vel alium habentem peritiam ſcientiæ libri, ſeu Scripturæ hujuſmodi imprimendæ, ab eodem Epiſcopo ad id deputandum, ac Inquiſitorem hæreticæ pravitatis Civitatis, ſive Diœceſis, in quibus librorum impreſſio hujuſmodi fieret, diligenter examinentur, et per eorum manu propria ſubſcriptionem, ſub excommunicationis ſententia, gratis, et ſine dilatione imponendam, approbentur. Qui autem ſecus præſumpſerit, ultra librorum impreſſorum amiſſionem, et illorum publicam combuſtionem, ac centum ducatorum fabricę Principis Apoſtolorum de urbe, ſine ſpe remiſſionis, ſolutionem, ac anni continui exercitii impreſſionis ſuſpenſionem, excommunicationis ſententia innodatus exiſtat; ac demum, ingraveſcen-

Syn. ſeſſ. 4. decr. de edit. & uſu ſacr. libror.

te contumacia, taliter per Episcopum suum, vel Vicarium nostrum respective per omnia juris remedia castigetur; quod alii ejus exemplo similia minime attentare præsumant. Nulli ergo etc. Si quis autem etc.

Datum Romæ in publica Basilica solemniter celebrata anno Incarnationis Dominicæ 1515. 4. Maji Pontif. nostri anno 3.

SIXTI IV.

Constitutio prior de Festo Conceptionis immaculatæ Virginis, ex libro 3. extravagantium Communium, tit. de Reliquiis & venerat. Sanctorum.

Supra Sess. 3. decret. de peccat. Or.g.

CUm præexcelsa meritorum insignia, quibus Regina Cœlorum, Virgo Dei genitrix gloriosa, sedibus prælata Ætheriis, sideribus quasi stella matutina perrutilans, devotæ considerationis indagine perscrutamur, & infra pectoris arcana revolvimus, quod ipsa, utpote via misericordiæ, mater gratiæ, & pietatis amica, humani generis consolatrix, pro salute fidelium, qui delictorum onere gravantur, sedula oratrix, & pervigil ad Regem, quem genuit, intercedit; dignum, quin potius debitum reputamus, universos Christi fideles, ut omnipotenti Deo (cujus providentia ejusdem Virginis humilitatem ab æterno respiciens, pro concilianda suo auctori humana natura lapsu primi hominis æternæ morti obnoxia, eam sui Unigeniti habitaculum Sancti spiritus præparatione constituit, ex qua carnem nostræ mortalitatis pro redemptione populi sui assumeret, & immaculata Virgo nihilominus post partum remaneret) de ipsius immaculatæ Virginis mira Conceptione gratias, & laudes referant, & instituta propterea in Ecclesia Dei, Missas, & alia divina officia dicant, & illis intersint, indulgentiis & peccatorum remissionibus invitare, ut exinde fiant e-

juf-

jusdem Virginis meritis & intercessione divinę gratiæ aptiores. Hac igitur consideratione inducti, ejusdem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, auctoritate Apostolica hac in perpetuum valitura constitutione statuimus, & ordinamus, quod omnes & singuli Christi fideles utriusque sexus, qui Missam, & Officium Conceptionis ejusdem Virginis gloriosæ, juxta piam, devotam, & laudabilem ordinationem dilecti filii Magistri Leonardi de Nogarolis Clerici Veronensis, Notarii nostri, & quę desuper a nobis emanavit, Missæ & officii hujusmodi institutionem, in die festivitatis Conceptionis ejusdem Virginis Mariæ, & per octavas ejus, devote celebraverint, & dixerint, aut illis horis Canonicis interfuerint, quoties id fecerint, eamdem prorsus Indulgentiam, & peccatorum remissionem consequantur, quam juxta felicis recordationis Urbani IV. in Concilio Viennensi approbatæ, ac Martini V. & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum Constitutiones consequuntur illi, qui missam & horas Canonicas in festo Corporis & Sanguinis Domini nostri Jesu Christi a primis Vesperis, & per illius octavas, juxta Romanæ Ecclesiæ Constitutionem, celebrant, dicunt, aut Missæ, officio, & horis hujusmodi intersunt, præsentibus perpetuis temporibus valituris.

Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ 1476. 3. Kalend. Martii, Pontificatus nostri anno 6.

Constitutio altera.

GRave nimis gerimus & molestum, cum sinistra nobis de quibusdam Ecclesiasticis personis referuntur. Sed in eorum, qui ad euangelizandum Verbum Dei sunt deputati, excessibus predicando commissis, & gravius provocamur, quo illi

periculosius remanent incorrecti; cum facile deleri nequeant, qui multorum cordibus sic publice prędicando diffusius & damnabilius imprimuntur errores. Sane cum Sancta Romana Ecclesia de intemeratę semperque Virginis Marię Conceptione publice festum solemniter celebret, & speciale ac proprium super hoc officium ordinaverit, nonnulli, ut accepimus, diversorum Ordinum prædicatores in suis sermonibus ad populum publice per diversas Civitates, & terras affirmare hactenus non erubuerunt, & quotidie prædicare non cessant, omnes illos, qui tenent, aut asserunt, eamdem gloriosam & immaculatam Dei genitricem absque Originalis peccati macula fuisse conceptam, mortaliter peccare, vel esse hæreticos: ejusdem immaculatæ Conceptionis officium celebrantes, audientesque sermones illorum, qui eam sine hujusmodi macula conceptam esse affirmant, peccare graviter; sed & pręfatis prædicationibus non contenti, confectos super his suis assertionibus libros in publicum ediderunt; ex quorum assertionibus, & prædicationibus non levia scandala in mentibus fidelium exorta sunt, & majora merito exoriri formidantur in dies. Nos igitur hujusmodi temerariis ausibus, ac perversis assertionibus ac scandalosis, quæ exinde in Dei Ecclesia exoriri possunt, quantum nobis ex alto conceditur, obviare volentes, motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & certa scientia, hujusmodi assertiones prędicatorum eorumdem, & aliorum quorumlibet, qui affirmare præsumerent, eos, qui crederent, aut tenerent, eamdem Dei genitricem ab originalis peccati macula in sua Conceptione præservatam fuisse, propterea alicujus hæresis labe pollutos fore, vel mortaliter peccare: aut hujusmodi Officium Conceptionis celebrantes, seu hujusmodi sermones audientes alicujus peccati reatum incurrere, utpote falsas, & erroneas,

roneas, & a veritate penitus alienas, editosque desuper libros prædictos id continentes, quoad hoc, auctoritate Apostolica, tenore præsentium reprobamus, & damnamus: ac motu, scientia, & auctoritate prædictis statuimus & ordinamus, quod prędicatores Verbi Dei, & quicumque alii cujuscumque status, gradus, aut ordinis, ac conditionis fuerint, qui de cetero ausu temerario præsumpserint in eorum sermonibus ad populum, seu alias quomodolibet affirmare hujusmodi sic per nos improbatas & damnatas assertiones veras esse, aut dictos libros pro veris legere, tenere, vel habere, postquam de præsentibus scientiam habuerint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, a qua ab alio, quam a Romano Pontifice, nisi in mortis articulo, nequeant absolutionis beneficium obtinere. Item motu, scientia, & auctoritate similibus, simili pœnæ ac censuræ subjicientes eos, qui ausi fuerint asserere, contrariam opinionem tenentes, videlicet gloriosam Virginem Mariam cum Originali peccato fuisse conceptam, hæresis crimen, vel peccatum incurrere mortale; cum nondum sit a Romana Ecclesia, & Apostolica sede decisum: non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque, quibus communiter, vel divisim a Sede Apostolica indultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, ac expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Et ne de præmissis aliquando valeant ignorantiam allegare, volumus, quod locorum Ordinarii requisiti, præsentes litteras in Ecclesiis consistentibus in eorum civitatibus, & suarum Diœcesum locis insignibus, dum major ibi multitudo populi ad divina convenerit, sermonibus ad populum mandent & faciant publicari. Præterea, quia difficile foret, præsentes litteras ad singula loca, in quibus expediens fuerit, defer-

deferre, etiam volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earumdem litterarum transumpto, manu publici notarii confecto, & authentico alicujus Prælati ecclesiastici sigillo munito, ubique stetur, prout staretur ejusdem Originalibus litteris, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę reprobationis, damnationis, statuti, ordinationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prȩsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romȩ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicȩ 1483. pridie nonas Septemb. Pontificatus nostri anno 13.

Concilium Lateranense sub Innocentio III. Canone X. De Prædicatoribus instituendis.

Sup. Seff. 5. de Reform. c. 2.

INter cetera, quæ spectant ad salutem populi Christiani, pabulum verbi Dei permaxime noscitur sibi esse necessarium, quia sicut corpus materiali, sic anima spirituali cibo nutritur; eo quod non in solo pane vivat homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei. Unde cum sæpe contingat, quod Episcopi, propter occupationes multiplices, vel invalitudines corporales, aut hostiles incursiones, seu occasiones alias (ne dicamus defectum scientiæ, quod in eis est reprobandum omnino, nec de cetero tolerandum) per se ipsos non sufficiunt ministrare populo verbum Dei, maxime per amplas Diœceses & diffusas: generali Constitutione sancimus, ut Episcopi viros idoneos ad sanctæ prædicationis officium salubriter exequendum assumant, potentes in opere, & sermone, qui plebes sibi commissas vice ipsorum cum per se idem nequiverint, solicite visitantes, eas verbo æ-

di-

dificent, & exemplo, quibus ipsi, cum indiguerint, necessaria ministrent, ne pro necessariorum defectu compellantur desistere ab incœpto. Unde præcipimus, tam in Cathedralibus, quam in aliis Conventualibus Ecclesiis viros idoneos ordinari, quos Episcopi possint coadjutores & cooperatores habere, non solum in prædicationis officio, verum etiam in audiendis Confessionibus, & pœnitentiis injungendis, ac cæteris, quæ ad salutem pertinent animarum. Si quis autem hoc neglexerit adimplere, districtæ subjaceat ultioni.

l. 1. Decretal. tit. de electione, & electi potestate. Cap. 7.

CUm in cunctis sacris ordinibus, & ecclesiasticis ministeriis sint ætatis maturitas, gravitas morum, & litterarum scientia inquirenda, multo fortius in Episcopo hæc oportet inquiri, qui ad aliorum curam positus in se ipso debet ostendere, qualiter alios in domo Dei oporteat conversari. Eapropter, ne quod de quibusdam pro necessitate temporis factum est, trahatur a posteris in exemplum, præsenti decreto statuimus, ut nullus in Episcopum eligatur, nisi qui jam trigesimum annum ætatis exegerit, & de legitimo matrimonio sit natus: qui etiam vita & scientia Commendabilis demonstretur. Sup. Sess. 7. de Ref. cap. 1.

Ibid. §. inferiora.

INferiora etiam ministeria, ut puta Decanatum, Archidiaconatum, & alia, quæ curam animarum habent annexam, nullus omnino suscipiat, sed nec Parochialis Ecclesię regimen, nisi qui jam vigesimum quintum annum ætatis attigerit, & scientia, & moribus commendandus existat. Cum autem assumptus fuerit, si Archidiaconus in Diaco- Supra Sess. 24. de Refor. c. 12.

num, & Decanus, & reliqui admoniti, non fuerint præfixo a Canonibus tempore in Presbyteros ordinati, & ab isto removeantur officio, & aliis conferatur, qui & velint, & possint illud convenienter implere, nec prosit eis appellationis refugium, si forte in Constitutionis istius transgressionem per appellationem voluerint se tueri. Hoc sane non solum de promovendis, sed etiam de his, qui jam promoti sunt, si Canones non obsistant, præcipimus observari.

Lib. 3. Decretalium de Clericis non residentibus. Caput 3.

Supra sess. 24. de Ref. c. 12.

QUia nonnulli modum avaritię non ponentes, dignitates diversas Ecclesiasticas, & plures Ecclesias Parochiales, contra sacrorum canonum instituta, nituntur accipere, ut, cum unum officium vix implere sufficiant, stipendia sibi vendicent plurimorum, ne id de cetero fiat, districtius inhibemus. Cum igitur Ecclesia, vel Ecclesiasticum ministerium committi debuerit, talis ad hoc persona quæratur, quæ residere in loco, & curam ejus per se ipsam valeat exercere. Quod si aliter actum fuerit, & qui receperit, quod contra sacros canones accepit, amittat; & qui dederit, largiendi potestate privetur.

In Sexto. De electione, & electi potestate. Caput 14.

LIcet Canon a felicis recordationis Alexandro Papa III. prædecessore nostro editus inter cetera statuerit, ut nullus regimen Ecclesię Parochialis suscipiat, nisi vigesimum quintum ætatis annum attigerit, ac scientia, & moribus commendandus existat; quodque talis ad regimen assumptus hujusmodi, si monitus, non fuerit præfixo a canonibus tempore in presbyterum ordinatus, a regi-

regiminis ejusdem amoveatur officio, & alii conferatur; quia tamen in observatione canonis memorati se multi exhibent negligentes, nos periculosam illorum negligentiam volentes juris exsecutione suppleri, præsenti decreto statuimus, ut nullus ad regimen parochialis Ecclesiæ assumatur, nisi sit idoneus moribus, scientia, & ætate: Decernentes, collationes de parochialibus Ecclesiis iis, qui non attigerint vigesimum quintum annum, de cetero faciendas viribus omnino carere. Is etiam, qui ad hujusmodi regimen assumetur, ut gregis sibi crediti diligentius curam gerere possit, in parochiali Ecclesia, cujus rector is extiterit, residere personaliter teneatur; & intra annum a sibi commissi regiminis tempore numerandum, se faciat ad sacerdotium promoveri. Quod si intra idem tempus promotus non fuerit, Ecclesia sibi commissa, nulla etiam præmissa monitione, sit præsentis constitutionis auctoritate privatus. Super residentia vero, ut præmittitur, facienda possit Ordinarius gratiam dispensationis ad tempus facere, prout causa rationabilis id exposcit.

Lib. 3. Decretalium. De Præbendis, & dignitatibus.

GRave nimis est, & absurdum, quod quidam Ecclesiarum Prælati, cum possint viros idoneos ad Ecclesiastica beneficia promovere, assumere non verentur indignos, quibus nec morum honestas, nec litterarum scientia suffragatur, carnalitatis sequentes affectum, non judicium rationis; unde quanta Ecclesiis damna proveniant, nemo sanę mentis ignorat. Volentes igitur huic morbo mederi, pręcipimus, ut, pretermissis indignis, idoneos assumant, qui Deo, & Ecclesiis velint, & valeant gratum impendere famulatum: fiatque de hoc in provinciali Concilio diligens inquisitio annuatim; ita ut qui post primam & secundam correptionem fuerit Supra sess. 7. de Ref. c. 1.

reper-

repertus culpabilis, a beneficiis conferendis per ipsum Concilium suspendatur, instituta in eodem Concilio persona provida & honesta, quæ suspensi suppleat defectum in beneficiis conferendis. & hoc ipsum circa Capitula, quæ in his deliquerint, observetur. Metropolitani vero delictum superioris judicio relinquatur, ex parte Concilii nuntiandum. Ut autem hæc salubris provisio pleniorem consequatur effectum, hujusmodi suspensionis sententia, præter Romani Pontificis auctoritatem, aut proprii Patriarchæ, minime relaxetur, ut in hoc quoque quatuor Patriarchales Sedes specialiter honorentur.

Lib. 3. Decretalium. De Præbendis, & dignitatibus.

Supra sess. 7. de Ref. cap. 4.

De multa providentia fuit in Lateranensi Concilio prohibitum, ut nullus diversas dignitates Ecclesiasticas, vel plures Ecclesias parochiales reciperet, contra sacrorum canonum instituta: alioquin recipiens sic acceptum amitteret, & largiendi potestate conferens privaretur. Quia vero propter præsumptiones, & quorumdam cupiditates, nullus hactenus, aut rarus de prædicto statuto fructus provenit, nos evidentius, & expressius occurrere cupientes, præsenti decreto statuimus, ut quicumque receperit aliquod beneficium curam habens animarum annexam, si prius tale beneficium habebat, eo sit ipso jure privatus; & si forte illud retinere contenderit, etiam alio spolietur. Is quoque, ad quem prioris spectat donatio, illud post receptionem alterius libere conferat, cui merito viderit conferendum; & si ultra sex menses conferre distulerit, non solum ad alios secundum Lateranensis Concilii statutum ejus collatio devolvatur, verum etiam tantum de suis cogatur proventibus in utilitatem Ecclesiæ, cujus est illud beneficium, assignare, quantum a tempore vacationis ipsius constiterit esse perceptum. Hoc idem in personatibus esse

esse decernimus observandum: addentes, ut in eadem Ecclesia nullus plures dignitates, aut personatus habere præsumat, etiam si curam non habeant animarum. Circa sublimes tamen, & litteratas personas, quæ majoribus beneficiis sunt honorandæ, cum ratio postulaverit, per Sedem Apostolicam poterit dispensari.

In Sexto. tit. 16. De Officio Ordinarii.
Caput 3.

ORdinarii locorum subditos suos plures dignitates, vel Ecclesias, quibus animarum cura imminet, obtinentes, seu personatum, aut dignitatem cum alio beneficio, cui cura similis est annexa, districte compellant, dispensationes, auctoritate quarum hujusmodi Ecclesias, personatus, seu dignitates canonice tenere se asserunt, intra tempus pro facti qualitate ipsorum Ordinariorum moderandum arbitrio exhibere. Quod si forte, justo impedimento cessante, nullam dispensationem intra idem tempus contigerit exhiberi, Ecclesiæ beneficia, personatus, seu dignitates, quę sine dispensatione aliqua eo ipso illicite detineri constabit, per eos, ad quos eorum collatio pertinet, libere personis idoneis conferantur. Ceterum si dispensatio exhibita sufficiens evidenter appareat, exhibens nequaquam in beneficiis hujusmodi, quæ canonice obtinet, molestetur. Provideat tamen Ordinarius, qualiter nec animarum cura in eisdem Ecclesiis, personatibus, seu dignitatibus negligatur: nec beneficia ipsa debitis obsequiis defraudentur. Si vero de dispensationis exhibitæ sufficientia dubitetur, super hoc erit ad Sedem Apostolicam recurrendum, cujus est æstimare, quem modum sui beneficii esse velit. In conferendis insuper Personatibus, & dignitatibus, & aliis beneficiis curam habentibus animarum annexam, iidem Ordinarii diligentiam illam observent, ut Personatum, dignitatem, vel aliud beneficium similem

Supra Sess. 7. de Ref. cap. 5.

milem curam habens animarum alicui plura ſimilia obtinenti non ante conferre præſumant, quam eis ſuper obtentis diſpenſatio evidenter ſufficiens oſtendatur, qua etiam oſtenſa, ita demum ad collationem procedi volumus, ſi appareat per eamdem, quod is, cui eſt collatio facienda, hujuſmodi perſonatum, dignitatem, vel beneficium retinere libere valeat cum obtentis, vel ſi ea, quæ ſic obtinet, libere ac ſponte reſignet. Aliter autem de Perſonatibus, dignitatibus, & beneficiis talibus facta collatio nullius penitus ſit momenti.

In Sexto. De Privilegiis. Caput 1.

Supra Seſſ. 7. de Ref. c. 14.

VOlentes libertatem, quam nonnullis Apoſtolica Sedes privilegio exemptionis indulſit, ſic integram obſervari, ut & illam alii non infringant, & ipſi ejus limites non excedant, declaratione irrefragabili definimus, quod quamtumcumque ſic exempti gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, ſive contractus, aut rei, de qua contra ipſos agitur, rite poſſunt coram locorum Ordinariis conveniri, & illi quoad hoc ſuam in ipſos jurisdictionem, prout jus exigit, exercere.

Numquid ergo carent omnino in his commodo libertatis? non utique; quia nec coram Ordinariis ipſis, dummodo ſit in loco exempto commiſſum delictum, vel contractus initus, aut res litigioſa, nec ubi domicilium habent, ſi alibi delinquant, vel contrahant, aut res ipſa conſiſtat, conveniri poſſunt aliquatenus ſuper iſtis: nec domiciliorum prætextu, locorum diœceſani (ſi ubi deliquerunt, vel contraxerunt, aut res ipſa conſiſtit, illi conveniantur) remittendi eos illuc, vel ipſis, ut illic reſpondeant, injungendi habeant aliquam poteſtatem; ſalvis nihilominus caſibus aliis, in quibus eos Epiſcoporum juriſdictioni ſubeſſe Canonica præcipiunt inſtituta, & id ipſum decernimus circa illos, quibus, ut non niſi

niſi ſub uno Judice teneantur de ſe conquerentibus reſpondere, Apoſtolico privilegio eſt conceſſum. In eos autem, quibus, ne interdici, ſuſpendi, vel excommunicari a quoquam valeant, a Sede Apoſtolica eſt indultum, ſicut ſunt Religioſi quamplures, in quorum privilegiis continetur, ne quiſquam Epiſcopus, vel Archiepiſcopus monaſteriorum ſuorum monachos pro ulla cauſa, ullove loco interdicere, ſuſpendere, vel excommunicare præſumat, iidem Ordinarii juriſdictionem ſuam, quantum ad iſta, ubicumque illi fuerint, penitus exercere non poſſint, niſi forſan ipſi Monachi ad Monaſteriorum ſuorum prioratus Ordinariis iiſdem ſubjectos fuerint deſtinati. Tunc enim, etſi libere poſſint ad eadem monaſteria revocari, ac tam illorum, quam ipſorum prioratuum Monachi reputentur (cum non ſit inconveniens, aliquem utrobique locum habere monachicum) unum alteri ſubeſſe Monaſterio, vel ab ipſo noſcitur dependere; ratione tamen eorumdem prioratuum dicti Ordinarii ſua juriſdictione in ipſis, etiam quoad præmiſſa, quamdiu morantur in iis, licite uti poſſunt.

In Clementinis, l. 3. tit. de Religioſis domibus.

QUia contingit interdum, quod Xenodochiorum, leproſariarum, eleemoſynariarum, ſeu hoſpitalium rectores, locorum ipſorum cura poſtpoſita, bona, res, & jura ipſorum interdum ab occupatorum, & uſurpatorum manibus excutere negligunt; quinimo ea collabi, & deperdi, domos & ædificia ruinis deformari permittunt; & non attento, quod loca ipſa ad hoc fundata, & Fidelium erogationibus dotata fuerunt, ut pauperes, infectique lepra reciperentur inibi, & ex proventibus ſuſtentarentur illorum, id renuunt inhumaniter facere, proventus eoſdem in uſus ſuos damnabiliter convertentes; cum tamen ea, quæ ad certum uſum lar- Supra ſeſſ. 7. de ref. c. 15. & ſeſſ. 25. de ref. c. 8.

largitione sunt destinata fidelium, ad illum debeant, non ad alium, salva quidem sedis Apostolicæ auctoritate, converti; nos incuriam, & abusum hujusmodi detestantes, hoc Sacro Concilio approbante, sancimus, ut ii, ad quos id de jure, vel statuto in ipsorum fundatione locorum apposito, aut ex consuetudine præscripta legitime, vel privilegio Sedis Apostolicæ pertinet, loca ipsa studeant in prædictis omnibus salubriter reformare: ac occupata, deperdita, & alienata indebite, in statum reduci debitum faciant, & ad ipsarum miserabilium personarum receptionem, & sustentationem debitam, juxta facultates, & proventus locorum ipsorum, rectores prædictos compellere non omittant. In quo si forte commiserint negligentiam, vel defectum, Ordinariis locorum injungimus, ut, etiamsi pia loca prædicta exemptionis privilegio munita consistant, per se ipsos, vel alios impleant omnia præmissa, & singula, & rectores eosdem utique non exemptos propria, exemptos vero, & alios privilegiatos Apostolica ad id auctoritate compellant. Contradictores cujuscumque status, aut conditionis existant, aut præbentes eisdem circa præmissa consilium, auxilium, vel favorem, per censuram Ecclesiasticam, & aliis juris remediis compescendo; nullam tamen per hoc exemptionibus, seu privilegiis ipsis, quoad alia, præjudicium generando. ut autem præmissa promptius observentur, nullus ex locis ipsis sæcularibus Clericis in beneficium conferatur, etiamsi de consuetudine, quam reprobamus penitus, hoc fuerit observatum: nisi in illorum fundatione secus fuerit constitutum, seu per electionem sit de rectore locis hujusmodi providendum. Sed eorum gubernatio viris providis, idoneis, & boni testimonii committatur, qui sciant, velint, & valeant loca ipsa, bona eorum, ac jura utiliter regere, & eorum proventus & reditus in personarum usum miserabilium fideliter dispensare; & quos

in

in usus alios bona prædicta convertere præsumptio verisimilis non exiſtat: in quibus ſub obteſtatione divini judicii, illorum, ad quos dictorum locorum commiſſio pertinet, conſcientias oneramus. Illi etiam, quibus dictorum locorum gubernatio, ſeu adminiſtratio committetur, ad inſtar tutorum, & curatorum juramentum præſtare, ac de locorum ipſorum bonis inventaria conficere, & Ordinariis, ſeu aliis, quibus ſubſunt loca hujuſmodi, vel deputandis ab eis, annis ſingulis de adminiſtratione ſua teneantur reddere rationem. Quod ſi ſecus a quoquam fuerit attentatum, collationem, proviſionem, ſeu ordinationem ipſam carere decernimus omni robore firmitatis. Præmiſſa vero ad hoſpitalia militarium ordinum, aut religioſorum etiam aliorum extendi minime volumus. Quorum tamen hoſpitalium rectoribus in ſanctæ obedientiæ virtute mandamus, ut in illis ſecundum ſuorum ordinum inſtituta, & antiquas obſervantias, providere pauperibus, & hoſpitalitatem debitam in illis tenere procurent: ad quod per ſuperiores eorum arcta diſtrictione cogantur, ſtatutis, aut conſuetudinibus quibuslibet non obſtantibus in præmiſſis. Ceterum noſtræ intentionis exiſtit, quod ſi quæ hoſpitalia, altare, vel altaria, & cœmeterium ab antiquo habentia, & presbyteros celebrantes, & Sacramenta Eccleſiaſtica pauperibus miniſtrantes, ſeu ſi parochiales rectores conſueverint in illis exercere præmiſſa, antiqua conſuetudo ſervetur, quoad exercenda, & miniſtranda ſpiritualia ſupradicta.

Concilium Lateranenſe ſub Innocentio III. can. 21. *de Pœnit. & remiſſ.* C. omnis.

OMnis utriuſque ſexus fidelis, poſtquam ad annos diſcretionis pervenerit, omnia ſua ſolus peccata confiteatur fideliter, ſaltem ſemel in anno proprio ſacerdoti, et injunctam ſibi pœnitentiam ſtudeat

Supra ſeſſ. 13. de Sacr. Eucharist. can. 9. & ſeſſ. 14. de Sacr. Pœnit. can. 8.

ſtudeat pro viribus adimplere, ſuſcipiens reverenter ad minus in Paſcha Euchariſtię Sacramentum; niſi forte de conſilio proprii ſacerdotis, ob aliquam rationabilem cauſam, ad tempus ab ejus perceptione duxerit abſtinendum; alioquin et vivens ab ingreſſu Eccleſię arceatur, et moriens Chriſtiana careat ſepultura. Unde hoc ſalutare ſtatutum frequenter in Eccleſiis publicetur, ne quiſpiam ignorantię cęcitate velamen excuſationis aſſumat. Si quis autem alieno Sacerdoti voluerit juſta de cauſa ſua confiteri peccata, licentiam prius poſtulet, et obtineat a proprio Sacerdote, cum aliter ille ipſum non poſſit ſolvere, vel ligare.

Lib. 3. Clemen. de vita, & honeſtate Clericorum.

V. ſupra ſeſſ. 14. de ref. c. 6.

QUoniam qui, abjectis veſtibus proprio congruentibus ordini, alias aſſumere, et in publico portare rationabili cauſa ceſſante prçſumit, profeſſorum illius ordinis prærogativa ſe reddit indignum; prçſenti conſtitutione ſancimus, quod quicumque Clericus virgata, vel partita veſte publice utetur, niſi cauſa rationabilis ſubſit, ſi beneficiatus extiterit, per ſex menſes a perceptione fructuum beneficiorum, quæ obtinet, ſit eo ipſo ſuſpenſus; ſi vero beneficiatus non fuerit, in ſacris tamen ordinibus citra ſacerdotium conſtitutus, per idem tempus reddatur eo ipſo inhabilis ad Eccleſiaſticum beneficium obtinendum.

Idem quoque cenſemus de Clericis aliis veſtem talem ſimul & tonſuram publice deferentibus clericalem. Dignitatem vero, perſonatum, ſeu beneficium aliud obtinens, cui cura immineat animarum, nec non ceteri in Sacerdotio conſtituti, ac religioſi quilibet, quos oportet per decentiam habitus extrinſeci morum intrinſecam honeſtatem oſtendere, ſi, præterquam ex cauſa rationabili, publice veſtem ferant huiuſmodi, aut infulam, ſeu

pileum

pileum lineum publice portent in capite, sint eo ipso beneficiati videlicet a perceptione fructuum beneficiorum, quæ obtinent, suspensi per annum; ceteri vero Sacerdotes, & religiosi quilibet per idem tempus reddantur inhabiles ad quodcumque beneficium Ecclesiasticum obtinendum. Sed & tales, & ceteri quicumque Clerici utentes epitogio, seu tabardo foderato usque ad oram, & ita brevi, quod vestis inferior notabiliter videatur, epitogium ipsum sæculares Clerici, & religiosi administrationem habentes teneantur intra mensem dare pauperibus; ceteri vero religiosi administrationem non habentes intra idem tempus illud teneantur suis superioribus assignare, in pios usus aliquos convertendum; alioquin beneficiati suspensionis, ceteri vero inhabilitatis pęnas prædictas per idem tempus se noverint incurrisse.

Huic insuper adjicimus sanctioni, ut Clerici, præsertim beneficiati caligis scacatis, rubeis, aut viridibus publice non utantur.

Lib. 3. Decretal. de Ecclesiis ædificandis.
Caput III.

AD audientiam nostram noveris pervenisse, quod villa, quæ dicitur N. tantum perhibetur ab Ecclesia Parochiali distare, ut tempore hyemali, cum pluviæ inundant, non possint parochiani sine magna difficultate ipsam adire: unde non valent congruo tempore Ecclesiasticis Officiis interesse. Quia igitur dicta Ecclesia ita dicitur reditibus abundare, quod, præter illius villæ proventus, minister illius convenienter valeat sustentationem habere; mandamus, quatenus, si res ita se habet, Ecclesiam ibi ædifices, & in ea Sacerdotem, sublato appellationis obstaculo, ad præsentationem rectoris Ecclesiæ majoris, cum Canonico fundatoris assensu instituas, ad sustentationem suam ejusdem villæ obventiones Ecclesiasticas perceptu-

Supra sess. 21. de ref. cap. 4.

rum : providens tamen, ut competens in ea honor, pro facultate loci, matrici Ecclesiæ servetur; quod quidem fieri posse videtur, cum ejusdem villæ Dominus viginti acras terræ frugiferæ velit ad usus Sacerdotis conferre. Si vero persona matricis Ecclesiæ virum idoneum præsentare distulerit, vel opus illud voluerit impedire, tu nihilominus facias idem opus ad perfectionem deduci, & virum bonum, appellationis cessante diffugio, instituere non omittas.

Lib. 1. Clement. de ætate, & qualitate, & ordine præficiendorum. Caput II.

Supra sess. 22. de ref. cap. 4.

UT ii, qui Divinis in Cathedralibus, vel Collegiatis sæcularibus, vel Regularibus Ecclesiis sunt mancipati Officiis, vel mancipabuntur in posterum, ad suscipiendos sacros ordines propensius inducantur, statuimus, ut nullus de cetero in hujusmodi Ecclesiis vocem in Capitulo habeat, etiam si hoc sibi ab aliis libere concedatur, nisi saltem in Subdiaconatus Ordine fuerit constitutus. Illi vero, qui dignitates, personatus, Officia, vel præbendas, quibus certi Ordines sunt annexi, pacifice nunc obtinent in eisdem Ecclesiis, vel obtinuerint in futurum, nisi, justo impedimento cessante, ad hujusmodi Ordines se promoveri fecerint infra annum, extunc, donec ad eos promoti fuerint, nullo modo vocem in Capitulo habeant earumdem; ipsisque distributionum, quæ dantur his, qui certis horis intersunt, pars dimidia subtrahatur, non obstantibus quibuslibet consuetudinibus, vel statutis; pœnis aliis, quæ contra tales promoveri ad ordines recusantes statuuntur in jure, nihilominus in suo robore permansuris.

In Sexto lib. 2. tit. De appellationibus Caput III.

Supra sess. 22. de ref. c. 7.

ROmana Ecclesia, & infra. Cum Suffraganeorum Rhemensis Ecclesiæ, suorumque officialium

lium (qui generaliter de causis ad ipsorum forum pertinentibus eorum vices supplendo cognoscunt) unum & idem consistorium, sive auditorium sit censendum : ab ipsis officialibus, non ad dictos Suffraganeos, (ne ab eisdem ad seipsos interponi appellatio videatur) sed de jure ad Rhemensem est curiam appellandum. Ab Archidiaconis vero, aliisque inferioribus prelatis Suffraganeis subjectis, eisdem & eorum officialibus, ad Suffraganeos ipsos debet, & non ad eamdem curiam (omissis dictis Suffraganeis) appellari; nisi aliud Rhemensi Ecclesię de consuetudine competat in hac parte. Cum autem ad prefatam curiam ab eorumdem Suffraganeorum vel suorum officialium audientia fuerit appellatum, Rhemensis Archiepiscopus (qui pro tempore fuerit) vel officialis ipsius nullatenus in appellationis causa interpositę ante definitivam sententiam citent partes, nec etiam aliis illam committent, appellationis ejusdem causa probabili seu legitima non expressa.

Si vero vocatis partibus, vel nullatenus, aut non intra decem dies post interlocutoriam vel definitivam sententiam appellatum fuisse, seu aliquid aliud simile, sicque non esse per appellationem ad eumdem Archiepiscopum vel ejus officialem devolutum negotium, proponatur : iidem (nisi prius ipsis constiterit causam ipsam ad eos totaliter fuisse delatam) prohibere, ne in causa illa, vel ne ad executionem procedatur sententię, non presumant.

Quod si objiciatur ex injusta causa, seu minus legitima, ante sententiam appellationem interpositam extitisse, & ex eo non esse appellationem hujusmodi admittendam, nequeunt predicti Archiepiscopus, vel ejus officialis prohibere, ne procedatur in causa, nisi prius appellatione recepta, velut emissa ex causa probabili, cognoscere incipiant de causa hujusmodi, an sit vera. Si autem

post sententiam in casibus a jure prohibitis (utpote a sententia super manifesto & notorio crimine, vel de quo quis in jure confessus extitit, promulgata) vel consimilibus appellatum fuisse dicatur, possunt, ne sententia executioni mandetur (postquam cognoscere cœperint, utrum sit recipienda, vel non appellatio ab eo interposita) inhibere. In alium quoque qui circa rem, de qua inter appellantem & appellatum controversia vertitur, aliquid post eorum inhibitionem attentat, non valet occasione hujusmodi jurisdictionem aliquam vendicare. Cum vero is, qui ad Rhemensem curiam super aliqua causa vocem appellationis emittit, nihilominus in causis aliis Ordinarii sui jurisdictioni subjiciatur, Rhemensis Archiepiscopus vel officialis ipsius nequaquam jurisdictionem ipsam in aliis impediant, ut ab ejusdem Ordinarii potestate totaliter eximant taliter appellantem. Debet autem ad eos ab Episcopis præfatæ provinciæ super causis, in quibus temporalem jurisdictionem exercent, nisi forte de consuetudine aut privilegio, sive jure alio speciali sit appellandum ad alium, appellari. Sententias quoque interdicti vel suspensionis seu excommunicationis in appellantem ab eo, a quo appellatum proponitur, promulgatas, nullatenus nisi vocatis partibus, & de appellatione legitime cognito, revocent aut denuntient esse nullas. Cum autem ad Rhemensem Archiepiscopum ab audientia Suffraganei sui super aliqua causa fuerit ante sententiam appellatum, idem Archiepiscopus (postquam de appellatione cognito constiterit, eam minus rationabilem extitisse) causam ad eumdem Suffraganeum remittere non postponat.

Bonifacius VIII. in Sexto, lib. 3. tit. 2. De Clericis conjugatis cap. unic.

Supra sess. 23. de ref. cap. 6.

CLerici qui cum unicis & virginibus contraxerunt, si tonsuram & vestes deferant clericales,

les, privilegium retineant Canonis ab Innocentio secundo prædecessore nostro editi in favorem totius ordinis clericalis. Et cum juxta Parisiense Concilium nullus clericus distringi debeat, aut condemnari a judice sæculari, præsenti declaramus edicto, hujusmodi clericos conjugatos pro commissis ab eis excessibus vel delictis trahi non posse criminaliter, aut civiliter ad judicium sæculare, nec ab ipsis sæcularibus judicibus eos debere personaliter vel etiam pecunialiter (ne per unam viam concedatur eisdem judicibus, quod per aliam denegatur) ullatenus condemnari. In cæteris autem, vel nisi, ut præmittitur, tonsuram vel vestem deferant clericales, etiam in præmissis eos gaudere nolumus privilegio clericali.

Gregorius X. in Generali Concilio Lugdunensi. In 6. lib. 3. tit. 20. De censibus & exactionibus cap. 2.

Exigit perversorum audacia, ut non simus sola delictorum prohibitione contenti, sed etiam pœnam delinquentibus imponamus. Constitutionem itaque felicis recordationis Innocentii Papæ quarti, prædecessoris nostri, editam super non recipiendis in pecunia procurationibus, ac super receptionem munerum visitantibus, eorumque familiaribus interdicta, quam multorum fertur temeritas præterire, volentes inviolabiliter observari, eam decernimus pœnæ adjectione juvandam: Statuentes, ut universi & singuli, qui ob procurationem sibi ratione visitationis debitam, exigere pecuniam, vel etiam a volente recipere, vel alias constitutionem ipsam recipiendo munera, sive visitationis officio non impenso, procurationem in victualibus, aut aliquid aliud procurationis occasione, violare præsumpserint, duplum ejus, quod receperint, Ecclesiæ, a qua id receptum fuerit, intra mensem reddere teneantur. Alioquin ex tunc Patriarchæ, Ar- sess. 24. de ref. cap. 3.

chiepiscopi, Episcopi duplum ipsum ultra prædictum tempus restituere differentes, ingressum sibi Ecclesiæ sentiant interdictum. Inferiores vero ab officio & beneficio noverint se suspensos, quousque de duplo hujusmodi gravatis Ecclesiis plenariam satisfactionem impendant, nulla eis in hoc dantium remissione, liberalitate, seu gratia valitura.

Ex Concilio Lateran. sub Innoc. III. cap. 8. & lib. 5. Decretalium, tit. 1. De accusationibus & inquisitionibus cap. 24.

sess. 24. de ref. cap. 5.

QUaliter & quando debeat Prælatus procedere ad inquirendum & puniendum subditorum excessus, ex auctoritatibus novi & veteris Testamenti colligitur evidenter, ex quibus postea processerunt canonicæ sanctiones, sicut olim aperte distinximus & nunc sacri approbatione Concilii confirmamus. Legitur enim in Euangelio, quod villicus ille, qui diffamatus erat apud dominum suum quasi dissipasset bona ipsius, audivit ab illo: Quid hoc audio de te? redde rationem villicationis tuæ: Jam enim non poteris villicare. Et in Genesi Dominus ait, Descendam, & videbo, utrum clamorem, qui venit ad me, opere compleverint. Ex quibus auctoritatibus manifeste comprobatur, quod non solum cum subditus, verum etiam cum Prælatus excedit si per clamorem & famam ad aures superioris pervenerit, non quidem a malevolis, & maledicis, sed a providis & honestis; nec semel tantum, sed sæpe, quod clamor innuit, & diffamatio manifestat, debet coram Ecclesiæ senioribus veritatem diligentius perscrutari, ut si rei poposcerit qualitas, canonica districtio culpam feriat delinquentis, non tanquam idem sit accusator & Judex, sed quasi deferente fama, vel denuntiante clamore, officii sui debitum exequatur.

tur. Licet autem hoc ſit obſervandum in ſubditis, diligentius tamen obſervandum eſt in prælatis, qui quaſi ſignum ſunt poſiti ad ſagittam. Et quia non poſſunt omnibus complacere, cum ex officio teneantur non ſolum arguere, ſed etiam increpare; quin etiam interdum ſuſpendere, nonnunquam vero ligare, frequenter odium multorum incurrunt, & inſidias patiuntur: ideo Sancti Patres provide ſtatuerunt, ut accuſatio Prælatorum non facile admittatur, ne concuſſis columnis corruat ædificium; niſi diligens adhibeatur cautela, per quam non ſolum falſæ, ſed etiam malignæ criminationi janua præcludatur. Verum ita voluerunt providere Prælatis, ne criminarentur injuſte, ut tamen caverent, ne delinquerent inſolenter, contra morbum utrumque invenientes congruam medicinam, videlicet ut criminalis accuſatio, quæ ad diminutionem capitis (ideſt degradationem) intenditur, niſi legitima præcedat inſcriptio, nullatenus admittatur. Sed cum ſuper exceſſibus ſuis quiſquam fuerit infamatus, ita ut jam clamor aſcendat, qui diutius ſine ſcandalo diſſimulari non poſſit, vel ſine periculo tolerari, abſque dubitationis ſcrupulo ad inquirendum & puniendum ejus exceſſus, non ex odii fomite, ſed charitatis procedatur affectu; quatenus ſi fuerit gravis exceſſus, etſi non degradetur ab ordine, ab adminiſtratione tamen amoveatur omnino; quod eſt ſecundum euangelicam ſententiam a villicatione villicum amoveri, qui non poteſt villicationis ſuæ dignam reddere rationem. Debet igitur eſſe preſens is, contra quem facienda eſt inquiſitio, niſi ſe per contumaciam abſentaverit, & exponenda ſunt ei illa capitula, de quibus fuerit inquirendum, ut facultatem habeat defendendi ſeipſum. Et non ſolum dicta, ſed etiam nomina ipſa teſtium ſunt ei, ut quid, & a quo ſit dictum, appareat, publicanda; nec non exceptiones, & replicationes legitimæ admittendæ, ne per

ſuppreſſionem nominum, infamandi, per exceptionum vero excluſionem, deponendi falſum, audacia præbeatur. Ad corrigendos itaque ſubditorum exceſſus, tanto diligentius debet Prælatus aſſurgere, quanto damnabilius eorum offenſas defereret incorrectas; contra quos, ut de notoriis exceſſibus, taceatur, etſi tribus modis poſſit procedi, per accuſationem videlicet, denuntiationem, & inquiſitionem eorum, ut tamen in omnibus diligens adhibeatur cautela, ne forte per leve compendium ad grave diſpendium veniatur; ſicut accuſationem legitima præcedere debet inſcriptio, ſic & denuntiationem charitativa admonitio, & inquiſitionem clamoſa inſinuatio prævenire; illo ſemper adhibito moderamine, ut juxta formam judicii, ſententiæ quoque forma dictetur. Hunc tamen ordinem circa regulares perſonas non credimus uſquequaque ſervandum, quæ, cum cauſa requirit, facilius & liberius a ſuis poſſunt adminiſtrationibus amoveri.

Lib. 5. Decretal. tit. 33. De Privilegiis & exceſſ. priv. cap. 16.

ſeſ. 24. de ref. cap. 11.

CUm Capella ducis Burgundiæ gaudere dicatur hujuſmodi privilegio, quod nullus Archiepiſcopus, vel Epiſcopus in perſonas Canonicorum ejuſdem capellæ ſuſpenſionis vel excommunicationis, aut interdicti ſententiam audeat promulgare; quidam capellæ ſupradictæ Canonici, qui Parochiales Eccleſias a te tenent, occaſione privilegii prælibati, in his etiam, quarum juriſdictio ad te pertinet, ita ſe dicunt exemptos, ut quantumcumque graviter interdum excedant, tuę correctioni recuſent, & ſententiæ ſubjacere. Quocirca mandamus, quatenus in quantum exempti ſunt, ejuſdem ratione capellæ, Apoſtolicis privilegiis deferas reverenter, ſed

ſed in quantum ratione parochialium Eccleſiarum, vel alias juriſdictionem tuam reſpicere dignoſcuntur, officii tui debitum in eoſdem libere proſequaris.

In ſexto lib. 3. tit. 3. De clericis non reſidentibus, cap. un.

COnſuetudinem, quæ in quibuſdam partibus inolevit, qua Canonici & alii beneficiati ſeu clerici cathedralium, & aliarum collegiatarum Eccleſiarum, diſtributiones quotidianas (quæ alias manualia beneficia, ſeu victualia nuncupantur, & tantum reſidentibus tribuuntur) qualitercumque in civitatibus ſeu aliis locis (in quibus ipſæ conſiſtunt Eccleſiæ) ſint præſentes, licet divinis officiis non interſint, ex integro percipiunt, ac ſi continue in ipſis Eccleſiis, in eiſdem officiis deſervirent, penitus improbantes: ſtatuimus, ut diſtributiones ipſæ quotidianæ, in quibuſcumque rebus conſiſtant, Canonicis, ac aliis beneficiatis, & clericis Eccleſiarum ipſarum, qui eiſdem officiis in ipſis Eccleſiis adfuerint, tribuantur, juxta Eccleſiæ cujuslibet ordinationem rationabilem jam factam, ſeu etiam faciendam; qui vero aliter de diſtributionibus ipſis quidquam receperit (exceptis illis, quos infirmitas, ſeu juſta & rationabilis corporalis neceſſitas, aut evidens Eccleſiæ utilitas excuſaret) rerum ſic receptarum dominium non acquirat, nec faciat eas ſuas; imo ad omnium reſtitutionem, quæ contra hujuſmodi conſtitutionem noſtram receperit, teneatur. De diſtributionibus etiam pro defunctorum anniverſariis largiendis idem decernimus obſervandum.

seſſ. 24. de ref. cap. 12.

In Sexto, lib. 3. tit. 16. de ſtatu regularium, cap. un.

PEriculoſo & deteſtabili quarumdam monialium ſtatui, quæ honeſtatis laxatis habenis, & monachali modeſtia, ſexuſque verecundia impudenter abjectis, extra ſua Monaſteria nonnumquam per habi-

seſſ. 25. de regul. & Monial. cap. 5.

habitacula ſæcularium perſonarum diſcurrunt, & frequenter intra eadem monaſteria perſonas ſuſpectas admittunt, in illius, cui ſuam integritatem voluntate ſpontanea devoverunt, gravem offenſam, religionis opprobrium & ſcandalum plurimorum, providere ſalubriter cupientes. præſenti conſtitutione perpetuo irrefragabiliter valitura, ſancimus, univerſas & ſingulas moniales præſentes, atque futuras cujuſcumque Religionis ſint vel Ordinis, in quibuslibet mundi partibus exiſtentes, ſub perpetua in ſuis monaſteriis debere de cetero permanere clauſura: ita quod nulli earum Religionem tacite vel expreſſe profeſſæ, ſit vel eſſe valeat quacumque ratione vel cauſa (niſi forte tanto & tali morbo evidenter earum aliquam laborare conſtaret, quod non poſſet cum aliis abſque gravi periculo, ſeu ſcandalo commorari) monaſteria ipſa deinceps egrediendi facultas, nullique aliquatenus inhoneſtæ perſonæ, nec etiam honeſtæ (niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat, ac de illius ad quem pertinuerit, ſpeciali licentia) ingreſſus vel acceſſus pateat ad eaſdem, ut ſic a publicis & mundanis conſpectibus ſeparatæ, omnino ſervire Deo valeant liberius, & laſciviendi opportunitate ſublata, eidem corda ſua & corpora in omni ſanctimonia diligentius cuſtodire. Sane ut hoc ſalutare ſtatutum commodius valeat obſervari, diſtrictius inhibemus, ne in Monaſteriis Ordinum non mendicantium, aliquæ recipiantur de cætero in ſorores niſi quot poterunt de ipſorum monaſteriorum bonis ſive proventibus abſque penuria ſuſtentari, ſi ſecus actum fuerit, irritum decernentes.

Verum quando Abbatiſſa vel Prioriſſa cujuſvis monaſterii, pro feudo quod monaſterium ipſum tenet ab aliquo Principe ſeu domino temporali ſibi debebit homagium vel fidelitatis Sacramentum præſtare (niſi quod per procuratorem illud præſtet, poſſit efficere apud eum) de Monaſterio cum honeſta

nesta & decenti societate exire poterit, eo casu licenter, homagio facto, quamprimum commode poterit, seu fidelitatis præstito Sacramento, ad ipsum Monasterium e vestigio reversura; sic quod in fraudem residentiæ, sive moræ claustralis nihil fiat omnino.

Porro ne moniales causam seu occasionem habeant evagandi, Principes sæculares ac alios dominos temporales rogamus, requirimns, & obsecramus per viscera misericordiæ Jesu Christi, eisdem in remissionem peccaminum nihilominus suadentes, quod Abbatissas ipsas & Priorissas, ac moniales quascumque monasteriorum suorum curam, administrationem negotiave gerentes, quibuscumque nominibus censeantur, per procuratores in suis tribunalibus seu curiis litigare permittant, ne pro constituendis procuratoribus (qui adornati in aliquibus partibus nuncupantur) seu aliis ejusmodi easdem oporteat evagari. Si qui vero contra præsumpserint, exhortationi hujusmodi rationabili atque sanctæ obtemperare nolentes, cum sit juri contrarium, quod mulieres præsertim Religiosæ per seipsas litigare cogantur, & a via deviet honestatis, & periculum animarum inducat, ad hoc per suos Ordinarios Ecclesiasticos censura Ecclesiastica compellantur. Episcopis autem & aliis Prælatis superioribus & inferioribus quibuscumque injungimus, quod & ipsi causas seu negotia, quæ præfatæ moniales habebunt agere, coram ipsis, aut in curiis eorumdem, sive sint homagia fidelitatis sacramenta, lites, vel quidquid aliud, ipsa per procuratores earum fieri faciant, & tractari. Et quoniam parum esset condere jura, nisi essent, qui ea executioni debitæ demandarent, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis universis districte in virtute sanctæ obedientiæ, sub obtestatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ præcipiendo mandamus, quatenus eorum

qui-

quilibet in civitate ac diœcesi propria in monasteriis monialium sibi ordinario jure subjectis, sua; in iis vero, quæ ad Romanam immediate spectant Ecclesiam, sedis Apostolicæ auctoritate; Abbates vero & alii tam exempti, quam non exempti Prælati, Ecclesiarum, monasteriorum, & Ordinum quorumcumque in monasteriis hujusmodi sibi subjectis de clausura convenienti, ubi non est, ipsorum monasteriorum expensis & fidelium eleemosynis, quas ad hoc procurent, diligentius faciendas, & de ipsis monialibus includendis, quamprimum commode poterunt providere, procurent; si divinæ ac nostræ indignationis voluerint acrimoniam evitare: contradictores atque rebelles per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo: invocato ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachii sæcularis. Per hoc autem in monasteriis exemptis Ordinarii locorum, quoad alia, nullam sibi credant jurisdictionem vel potestatem aliquatenus attributam.

Ex Innocentio III. in Concilio Lateranensi cap. 12. & lib. 3. Decretal. tit. 35. de statu monachorum, cap. 7.

Sup. sess. 25. de Regul. & Monial. cap. 8.

IN singulis regnis sive provinciis fiat de triennio in triennium, salvo jure Diœcesanorum Pontificum, commune Capitulum Abbatum atque Priorum, Abbates proprios non habentium, qui non consueverunt tale capitulum celebrare: ad quod universi conveniant, præpeditionem Canonicam non habentes, apud unum de monasteriis ad hoc aptum, hoc adhibito moderamine, ut nullus eorum plusquam sex evictiones, & octo personas adducat. Advocent autem charitative in hujus novitatis primordiis duos Cisterciensis Ordinis Abbates vicinos, ad præstandum sibi consilium & auxilium opportunum, cum sint in hujusmodi capitulis celebrandis ex longa consuetudine plenius informati.

ti. Qui absque contradictione duos sibi de ipsis associent, quos viderint expedire. Ac ipsi quatuor præsint Capitulo universo, ita quod ex hoc nullus eorum auctoritatem prælationis assumat: unde, cum expedierit, provida possint deliberatione mutari. Hujusmodi vero Capitulum aliquod certis diebus continue juxta morem Cisterciensis Ordinis celebretur, in quo diligens habeatur tractatus de reformatione Ordinis, & observantia regulari: & quod statutum fuerit, illis quatuor approbantibus ab omnibus inviolabiliter observetur, omni excusatione & contradictione ac appellatione remotis, proviso nihilominus ubi sequenti termino debeat Capitulum celebrari: & qui convenerint, vitam ducant communem, & faciant proportionabiliter simul omnes communes expensas; ita quod si non omnes potuerint in eisdem, saltem plures simul in diversis domibus commorentur. Ordinentur etiam in eodem Capitulo religiosæ ac circumspectæ personæ, quæ singulas Abbatias ejusdem regni sive provinciæ non solum monachorum, sed etiam monialium, secundum formam sibi præfixam, vice nostra studeant visitare, corrigentes & reformantes quæ correctionis & reformationis officio viderint indigere; ita quod si rectorem loci cognoverint ab administratione penitus amovendum, denuntient Episcopo proprio, ut illum amovere procuret; quod si non fecerit, ipsi visitatores hoc referant ad Apostolicæ sedis examen. Hoc ipsum regulares Canonicos secundum ordinem suum volumus, & præcipimus observare. Si vero in hac novitate quidquam difficultatis emerserit, quod per prædictas personas nequeat expediri, ad Apostolicæ sedis judicium absque scandalo referatur; ceteris irrefragabiliter observatis, quæ concordi fuerint deliberatione provisa.

Porro Diœcesani Episcopi monasteria sibi subjecta ita studeant reformare, ut cum ad ea prædi-

 cti

cti visitatores accesserint, plus in illis inveniant, quod commendatione, quam quod correctione sit dignum; attentissime præcaventes, ne per eos dicta monasteria indebitis oneribus aggraventur. Quia sic volumus superiorum jura servari, ut inferiorum nolimus injurias sustinere. Ad hoc districte præcipimus tam Diœcesanis Episcopis, quam personis, quæ præerunt Capitulis celebrandis, ut per censuram Ecclesiasticam, appellatione remota compescant advocatos, patronos, vicedominos, rectores, & consules, magnates & milites, seu quoslibet alios, ne monasteria præsumant offendere in personis ac rebus. Et si forsitan offenderint, eos ad satisfactionem compellere non omittant; ut liberius & quietius Omnipotenti Deo valeant famulari.

In Sexto lib. 1. *tit.* 3. *de rescriptis cap.* 11.

sess. 21. de ref. cap. 10.

STatutum, quod circa judices a Sede Apostolica deputandos nuper edidimus, cum quædam contenta in eo, quæ pro communi utilitate credebantur inducta (sicut experientia docuit) tendere dignoscantur ad noxam, sanctione præsenti, quam irrefragabiliter observari mandamus, suadente utilitate, in melius duximus reformandum. Sancimus igitur, ut nullis, nisi dignitate præditis, aut personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum cathedralium Canonicis, causæ auctoritate literarum Sedis Apostolicæ, vel legatorum ejus de cetero committantur, nec audiantur alibi, quam in civitatibus vel locis insignibus, ubi possit commode copia peritorum haberi.

AD

AD
CONCILII TRIDENTINI
MARGARITAS

Adm. R. P. Mauritii de Gregorio, Siculi Cameratensis, Ord. Prædicatorum, Theol. Illustriss. D. Horatii Aquaviva, Episcopi Calatini.

HYACINTHUS

Et collectio omnium Conciliorum Religionis Christianæ contra hæreticos. Ex primo Hierosolymit. sub Divo Petro usque ad Trident.; ex Tomis magnis Conciliorum, ex parvo volumine Archiepisc. Toletani, Bartholomæi de Miranda etiam Conciliorum; ex serie Synodorum Dominici Bannes; ex Illustriss. Cardin. Baronio, & ex Illustriss. Cardin. Bellarmino, ex Historia Tripartita, ex Historia Ecclesiastica Ruffini, ex Historia Ecclesiæ Eusebii, ex Platina, ex Panvinio, ex Tyghio de Ecclesiastica Hierarchia, ex Epiphanio, ex Alphonso de Castro, ex Serafino Porreta, ex Bullario, ex Sacris Canonibus, & eorum Expositoribus, ex Theologis in Sententiis, ex Summa S. Thomæ, & Commentatoribus, ex Expositoribus Novi, & Veteris Testamenti, ex Summis Casuum conscientiæ desumptus, sub quibus Pontificibus, Imperatoribus, & in quo anno confectorum; & quot Episcopi, & cæteri interfuerunt.

CONCILIUM PRIMUM.

SUpposita definitione Concilii, quam prædicti Doctores assignant, scilicet, quod est conventus, seu congregatio Episcoporum, Abbatum, & Generalium Ordinum ex gratia, & Sacerdotum in Episcopali, seu locali Synodo, ad tra-

tractandum de fide, & religione, & moribus authoritate Summi Pontificis; Videatur Bannes in princ. 2. 2.

Et supposita divisione, quod Concilium est triplex, Generale, ad quod generaliter Episcopi convocantur; Provinciale, ad quod Episcopi unius Provinciæ, aut Regni, Metropolitani authoritate congregantur; Et Episcopale, quod faciunt Episcopi cum Sacerdotibus. Videantur Concilia Synodalia Sancti Caroli Borromei. Tandem supposita alia divisione, scilicet, quod Synodorum quædam sunt congregatæ, & confirmatæ a summo Pontifice: quædam congregatæ tantum, & non confirmatæ, quædam non congregatæ, sed confirmatæ, & quædam neque confirmatæ, neque congregatæ. Videantur Expositores Concilii Constantiensis.

PRIMUM CONCILIUM
secundum aliquos.

QUidam dicunt in principio nominati, primum Concilium fuisse contra Judam in electione Matthiæ, ut in Actis Apostolorum, cap. 1. sub D. Petro in Hierosolyma, cum cæteris Apostolis post Ascensionem Christi. Viri Fratres, &c. dicit Petrus de Juda, &c. qui possedit agrum de mercede iniquitatis, &c. &. orantes, &c. cecidit sors super Matthiam, & annumeratus est cum undecim Apostolis: Ecce ex primo Concilio existentia Spiritus Sancti.

PRIMUM CONCILIUM
secundum communem opinionem.

Summarium de circumcisione non facienda, ut abstineant a contaminationibus simulacrorum, fornicatione, suffocatis, & sanguine.

COncilium primum Hierosolymis celebratum est sub Divo Petro Apostolo, & reliquis Apostolis tempore Claudii Tiberii, quod habetur in Actibus Apostolorum cap. 15. quod modo sequitur: Surrexerunt autem quidam de hæresi Pharisæorum, qui crediderunt, dicentes, quia oportet circum-

cumcidi eos; præcipere quoque ſervari leges Moyſi; convenerūntque Apoſtoli, & ſeniores videre de verbo hoc. Cum autem magna conquiſitio fieret, ſurgens Petrus dixit ad eos, Viri fratres, vos ſcitis, quóniam ab antiquis diebus Deus in nobis elegit per os meum gentes audire verbum Euangelii, & credere, & qui novit corda Deus, teſtimonium perhibuit, dans illis Spiritum ſanctum, ſicut & nobis: & nihil diſcrevit inter nos, & illos fide purificans corda eorum; nunc ergo quid tentatis Deum, imponere jugum ſuper cervices Diſcipulorum, quod neque Patres noſtri, neque nos pòrtare potuimus, ſed per gratiam Domini noſtri Jeſu Chriſti credimus ſalvari, quemadmodum & illi? Tacuit autem omnis multitudo, & audiebant Barnabam, & Paulum narrantes, quanta Deus feciſſet ſigna, & prodigia in Gentibus per eos; & poſtquam tacuerunt, reſpondit Jacobus, dicens; Viri fratres, audite me: Simon narravit, quemadmodum primum Deus viſitavit ſumere ex gentibus populum nomini ſuo, & huic concordant verba Prophetarum, ſicut ſcriptum eſt: Poſt hæc revertar, & reædificabo tabernaculum David, quod decidit, & diruta ejus reædificabo, & erigam illud; ut requirant cæteri hominum Dominum, & omnes Gentes, ſuper quas invocatum eſt nomen meum, dicit Dominus faciens hæc. Notum a ſeculo eſt Domino opus ſuum: propter quod ego judico non inquietari eos, qui ex Gentibus convertuntur ad Deum: ſed ſcribere ad eos, ut abſtineant ſe a contaminationibus ſimulacrorum, & fornicatione, & ſuffocatis, & ſanguine. Moyſes enim a temporibus antiquis habet in ſingulis civitatibus, qui eum prædicent in Synagogis, ubi per omne Sabbatum legitur. Tunc placuit Apoſtolis, & ſenioribus cum omni Eccleſia eligere viros ex eis, & mittere Antiochiam cum Paulo, & Barnaba Judam, qui cognominabatur Barſabas, & Sila viros primos in fratribus, ſcribentes per manus eorum Apoſtoli, & ſeniores fratres his, qui ſunt Antiochiæ, & Syriæ, & Ciliciæ fratribus ex gentibus ſalutem. Quoniam audivimus, quia quidam ex nobis exeuntes turbaverunt vos verbis, evertentes animas veſtras, jubentes vos circumcidi, & ſervare legem, quibus non mandavimus: placuit nobis collectis in unum eligere vi-

 ros,

ros, & mittere ad vos cum cariſſimis noſtris Barnaba, & Paulo hominibus, qui tradiderunt animas ſuas pro nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti. Miſimus ergo Judam, & Silam, qui & ipſi vobis verbis referant eadem. Viſum eſt enim Spiritui Sancto, & nobis, nihil ultra imponere vobis oneris, quam hæc neceſſaria, ut abſtineatis vos ab immolatis ſimulacrorum, & ſanguine, & ſuffocato, & fornicatione, a quibus cuſtodientes vos bene agetis. Valete.

Alia Tria Concilia.

Gloſſa Ordinaria Actuum Apoſtolorum ponit alia duo Concilia, ut in cap. ſexto, Non eſt æquum derelinquere verbum Dei, & menſis miniſtrare, &c.

Elegerunt Stephanum, &c.

Aliud.

In capitulo vigeſimo primo aliud, permittendo ad tempus legalia, donec Synagoga honorifice ſepeliatur.

Aliud.

In capitulo quarto aliud, quod potius Cœtus orans pro incremento gratiæ dicitur, quam Concilium.

II. Conc. anno 252.

Fuit Romanum ſub Cornelio Papa, & Decio Imperatore, congregatum contra Novatum; conſtituitur a ſexaginta Epiſcopis, & totidem Presbyteris cum Diaconibus multis, ubi ſtatuitur, Novatum cum his, qui eum ſequerentur, alienum eſſe ab Eccleſia. Eos vero, qui lapſi fuiſſent in certamine, fraterna commiſeratione curandos, & fomentis pœnitentiæ medicandos, & contra Catharos mundos ſe appellantes.

III. Conc. anno 303.

Fuit Ancyranum ab Ancyra civitate Galatiæ dictum, poſt tempora Marcellini Papæ celebratum, paulo ante Nicænum, circa annum Domini ſupradictum, quod facile non invenitur; fuit autem Provinciale, ſed tamen receptum in ſexta Synodo generali Conſtantinopoli in Trullo celebrata, ut patet ex 2. can. ſextæ Synodi, a Gratiano in Decreto, Anchiritanum dictum a quibuſdam, ut ait Bartholomæus Carranza, Aquitanum, & continet canones 24. contra eos, qui inviti diis thurificabant, vel immolabant ſub Euſebio Papa, & Dioclet. Imperat.

IV.

IV. Conc. anno 311.

Fuit Neocæſarienſe ſub Melchiade Papa (quamvis quidam dicant, quod neſciatur, ſub quo Pontifice, cui opinioni videtur adhærere Archiepiſcopus Toletanus) & ſub Conſtantino Chloro, & Galerio Maximino Auguſtis, in clara Neocæſarienſi civitate, quæ nunc Trapezuntium appellatur, ut ait Palemonius de origine civitatum Scriptor, & Coſmographi recentiores enucleant, in provincia Cappadociæ ſita, factum fuit paulo ante Nicænum: quoniam Epiſcopus hic, & illic deſignatus reperitur, in quo Patres 17. convenerunt; cujus Canones ſexta Synodus Conſtantinopolitana in Trullo celebrata probavit, ut ex ſecundo Canone Græcæ editionis conſtat; depoſitionem, irregularitatem, tempus ordinandorum Presbyterorum, numerum Diaconorum, &c. obſervari jubet.

V. Conc. anno 315.

Fuit Nicænum primum in Nicæa Bithyniæ civitate habitum, ut ait Palemonius, ubi congregati fuerunt 118. Epiſcopi Catholici: fidem integram, ſanctam, Catholicam, immaculatam expoſuerunt, damnando Arium, Sabellium, et Photinum hereticos, ſub Divo Sylveſtro, & Magno Conſtantino.

VI. Conc. anno 320.

Fuit ſecundum Romanum congregatum intra thermas Domitianas ſub D. Sylveſtro, & Conſtantino Imperatore, cum 275. Epiſcopis, iterum Arium, Photinum, & Sabellium reprobando, de gaudio mundationis Conſtantini, de donatione Eccleſiæ, &c.

VII. Conc. Anno 322.

Fuit Elibertinum Provinciale apud Elibertum Hiſpaniæ civitatem celebratum ſub Conſtatino Magno Imperatore, & Sylveſtro Papa 19. Epiſcoporum, idola, & homicidia prohibens, pœnam ponens matrimonium contemnentibus, virginitatem laudans, uſuram ejiciens, lenocinium, &c.

VIII. Conc. anno 323.

Fuit Arelatenſe primum Provinciale, ſub Conſtantino Magno, & Sylveſtro Papa, authoritate Pontificis confirmatum, cum fuiſſet provinciale in Galliis de obſervatione Paſchatis, de domicilio, de Epiſcopis, & de quorumdam delictorum pœnis, &c. confirmatione prima in Præfatione.

IX. Conc. anno 324.

Fuit Gangrense in Paphlagonia, seu regione Pelasgiorum, provinciale confirmatum in sexta Synodo generali Constantinopolitana in Trullo celebrata, sub eisdem, ut ex secundo Canone editionis Græcę Parisinæ, ubi de nuptiis, de orationibus, de parentibus obediendo post epistolam, &c. tractat.

X. Conc. anno 328.

Fuit Arelatense secundum provinciale etiam sub Sylvestro, Papa, & Constantino, jubendo, ne cum mulieribus cohabitetur, cum hæreticis non communicetur, ne Neophytis clericis ordo detur, &c.

XI. Conc. anno 332.

Fuit Carthaginense primum sub Sylvestro Papa, & Constantino Imperatore, provinciale fuit, in quo Carthaginem ex diversis Provinciis Africanis plurimi convenerunt Episcopi, & sancivit, rebaptizationem non faciendam, martyres non infamandos, de ordine, &c.

XII. Conc. anno 342.

Fuit Romanum secundum, sub Julio I. in quo convenerunt 116. Episcopi contra Arium, cujus hæresis invalescebat, quem damnarunt una cum suis dogmatibus, & in Synodo Nicæna confirmarunt acta.

XIII. Conc. anno 346.

Fuit Coloniense sub Julio I. Papa, & Constantino Imperatore contra Euphratem blasphemum hæreticum, Christum negantem Deum esse, & cum fuisset Episcopus, fuit privatus, & damnatus.

XIV. Conc. anno 347.

Fuit Antiochenum sub Julio I. Papa, & Constantino Imperatore, cui Concilio subscripserunt triginta Epis. qui in eodem convenerunt, & probatum est in sexta Synodo generali Constantinopoli in Trullo celebrata, ut in can. 2. Græcæ editionis patet, ubi prohibetur cum Judæis celebrare, cum excommunicatis communicare, & quæ facere non licet Episcopis.

XV. Conc. anno 351.

Fuit Sardicense, a Sardinia dictum, congregatum est præcepto Constantii Imperatoris, sub quo fuit factum, & sub Julio

lio Papa, ut Athanasio liceret ad suam Eccles. redire, unde fuerat expulsus per hæreticos Episcopos Arianos, ut in historia Tripartita, in lib. 4. cap. 21. convenerunt Orientales Episcopi 76. Occidentales quasi 300. qui tamen continuo a Concilio discedentes seorsim aliud Concilium fecere, in quo Arii dogmata statuerunt. Eorum discessus causa fuit, quod dicerent, se nolle ad verba procedere, nisi prius a Concilio summoverentur defensores Pauli, & Athanasii, quod Occidentales pati non potuerunt, cui Concilio affuit Hosius Episc. Cordubensis, prius in Nicæno de depositione Episcoporum, & de excommunicatione, &c. tractarunt.

XVI. Conc. anno 352.

Fuit Hierosolymitanum secundum, per Maximum ejusdem loci Episcopum, cum Athanasius literis Constantii Imperatoris, & Julii Papæ, sub quibus fuit congregatum, fultus, ut ad suam reverteretur Ecclesiam, & hoc per omnes Episc. fuit intentum.

XVII. Conc. anno 353.

Fuit Sirmiense sub Julio I. Papa, & Constantino Imperatore, quod paulo post Constantinus in Sirmio jussit congregari, ubi fratres regulas tradiderunt fidei Orthodoxæ contra Arium, in quibus interpretati sunt locum illum Genesis cap. 19. hic non prætereundum; Pluit Dominus a Domino, ut sit sensus, non quod ipse Pater a semetipso pluere dicatur, sed pluit Dominus Filius a Domino Patre, ut habetur in Historia Tripartita, in lib. 5. cap. 3.

XVIII. Conc. anno 364.

Fuit Laodicen. Provinciale confirmatum in Sexta Synodo Generali in Trullo celebrata, præsente Constantino: cum ergo vigintiduo Patres in Laodicea Phrygię Pacatianæ ex diversis Provinciis Asiæ convenissent, statuerunt Can. 59. quibus regulas exposuerunt ecclesiasticas sub Liberio Papa, & Constantino Imp. ubi de Bigamia, de Psalmis, & Euangeliis legendis in Ecclesia, & quod clerici ad tabernas, & ludos ire non audeant.

XIX. Conc. anno 368.

Fuit Constantinopolitanum sub Damaso Papa, & Cyrillo Hierosolymitano, Gratiano, & Theodosio Imper. Conci-

lium centum quinquaginta Patrum fuit contra Macedonium Episcopum Constantinopolitanum, qui Spiritum Sanctum Deum esse negabat. Est autem ex quatuor principalibus Conciliis, & quidem proximum post Nicænum; statuerunt aliquot Canones, & Symbolum fidei non diversum ab eo, quod in Ecclesia cantatur, nisi quod addiderunt Spiritum Sanctum ex Patre procedentem; subscripserunt se centum quinquaginta Episcopi.

XX. Conc. anno 387.

Fuit Valentinum Provinciale apud Gallias celebratum sub Damaso Primo Papa, & Gratiano, & Valentiniano Imp. in quo convenerunt triginta Episcopi, & ediderunt Canones quatuor de puellis, quæ se Deo voverant, quod baptizati non debeant sacrificiis dæmonum se miscere, &c.

XXI. Conc. anno 389.

Fuit Telense apud Africam Concilium Provinciale contra Jovinianum, & socios ejus sub Siricio Papa, Theodosio I. Arcadio, & Honorio Imp. ubi perlectæ sunt literæ Pontificis, & ad eumdem responsum factum, & etiam contra Manichæos, &c.

XXII. Conc. anno 396.

Fuit Carthaginense secundum Provinciale, sed confirmatum in Sexta Synodo generali Trulli, quod Carthaginense fuit sub Siricio Papa, & Theodosio Imp. ubi jubetur, ut prædicetur Trinitas, quod Sacerdotes, et clerici sint casti, de diœcesibus, et ut Parochis obediant, etc.

XXIII. Conc. anno 397.

Fuit Carthaginense tertium Provinciale, tamen confirmatum in sexta Synodo generali Trulli, ubi dicitur, ut singulis annis Synodus ab Episcopis fiat, et cui quædam Sacramenta non conferenda; vetus, et novum testamentum in Ecclesia legendum, et eorum partes, quæ sint, explicentur.

XXIV. Conc. anno 398.

Fuit Carthaginense quartum Provinciale, sub Siricio Papa, et Arcadio Imper. cui interfuerunt 214. Episcopi, confirmatum deinde in sexta Synodo in Trullo celebrata, ubi recepta sunt Concilia in Carthagine habita de proprietatibus Episcoporum, et ordinandorum, et de aliis ordinibus, de clericis,

&

et Virginibus ſanctimonialibus, quæ facere, et quæ non licet Epiſcopis, clericis, et viduis profeſſis.

XXV. Conc. anno 399.

Fuit Tauritanenſe Provinciale, ſub Siricio Papa, et Divo Ambroſio Epiſcopo Mediolanenſi, Arcadio, et Honorio Imperatoribus, quod totum conſumptum eſt in cauſarum quarumdam civilium compoſitione, quæ tunc inter Epiſcopos quoſdam, et aliquos Presbyteros agitabantur, et ideo a multis, ut ab Archiepiſcopo Toletano, et a Bannes omnia derelinquuntur.

XXVI. Conc. anno 402.

Fuit Carthaginenſe quintum ſub Anaſtaſio Papa, et Arcadio Imperat. exiſtentibus 73. Epiſcopis, a quibus quindecim Canones editi ſunt, de clericis, de non alienatione rerum Eccleſiarum, de idololatris deſtruendis, et cetera tractarunt.

XXVII. Conc. anno 403.

Fuit Toletanum 1. provinciale ſub Anaſtaſio Papa, et Arcadio Imp. authoritate Leonis Papæ I. confirmatum, præſentibus 19. Epiſcopis, Toletano Præſidente: ubi fuit determinatum, ne ad ſchiſma ſubditi Epiſcopi perveniant, et ut nullus præter Epiſcopos chriſma conficiat; et regula fidei Catholicæ, et aſſertio ejuſdem contra Priſcillianiſtas, etc.

XXVIII. Conc. anno 408.

Fuit Milevitanum ſub Innocentio I. Papa, atque Auguſtino Hipponenſi Epiſcopo Doctore Eccleſiæ, et capite Auguſtinianorum, Arcadio, et Honorio Imp. contra Pelagianos, præſente Anſelmo, Legato Eccleſiæ Romanæ, ſubdentes poſt contra Pelagium, dicentem, ſalutem evenire ex nobis. Ne Epiſcopi ſint negligentes contra hæreticos, quando Concilium eſt faciendum: et ibi fuit confirmatum ab Innocentio.

XXIX. Conc. anno 423.

Fuit Carthaginenſe 6. ſub Bonifacio I. Papa, et Honorio Imp. Provinciale tamen: a 217. Epiſcopis celebratum eſt, decidentibus, ut ab Epiſcopis Orientalibus petatur Concilium Nicænum, & recitarunt profeſſionem fidei.

XXX. Conc. anno 424.

Fuit Carthaginenſe ſeptimum, Provinciale, ſub Bonifacio primo Papa, & Honorio Imperatore, a 73. Epiſcopis editum,

tum, nihil habens, quod ad noſtra tempora perveniat, quamvis multa in ſupraſcriptis & dicendis Conciliis tangantur.

XXXI. Conc. anno 428.

Fuit Epheſinum ſub Cæleſtino I. Papa, ſub quo mortuus eſt Auguſtinus ſupradictus R. A. (quorum fuit Pater magnus Dominicus) etiam author, & Theodoſius Imp. quod Concil. fuit ex quatuor principalibus contra Neſtorium Conſtantinopolitanum Epiſcopum, exiſtentibus in eo 200. Epiſcopis. Qui Neſtorius purum hominem ex S. Maria Virgine natum aſſeruit Chriſtum, & aliam perſonam carnis, & aliam facere deitatem dicebat, cui Synodo præfuit Cyrillus Alexandriæ Epiſcopus, qui cum univerſo Concilio ad eumdem Neſtorium eadem decreta tranſmiſit, ut habetur in Epiſtola.

XXXII. Conc. anno 436.

Fuit Rhegienſe Concilium Provinciale ſub Sixto III. Pap. & Theodoſio II. Imp. a tredecim Epiſcopis celebratum, facientibus ſex Canones, attingendo ad ea, quæ dicta ſunt in Concilio Tauritanenſi de hæreticis, & ſchiſmaticis Epiſcopis, quod in Niceno tetigit. De Epiſcopis tandem loquuntur.

XXXIII. Conc. anno 438.

Fuit Agatenſe provinciale, a civitate Agata Galliæ, a triginta quinque Epiſcopis, in quo de diſciplina, & ordinationibus Clericorum, & Pontificum, & Eccleſiarum utilitatibus, de prædicatione Symboli, & ne ante Miſſam expletam egredi populus præſumat.

XXXIV. Conc. anno 440.

Fuit Aquilejenſe provinciale, contra Palladium, & Secundinum Arianæ ſectæ defenſores, ſub Sixto Papa III. & Theodoſio Imper. ubi damnarunt eos Patres, & adeſt damnationis forma, quod fecerunt cum quibuſdam Legatis Afrorum, & Gallorum.

XXXV. Conc. anno 444.

Fuit Arauſicanum provinciale ſub Leone Papa, & Theodoſio II. Imper. continens vigintiquinque Canones ad ædificationem Eccleſiæ, & ſtabilimentum, primo de Chriſmate, de converſione hæreticorum in articulo mortis, & de Catechumenis, de libero arbitrio, de Miſericordia Dei, de adjutorio ejus, de natura, & gratia, de peccato originali, quę habentur in Concilio Tridentino. XXXVI.

XXXVI. Conc. anno 446.

Fuit Vasense Provinciale per decem, & octo Episcopos celebratum, ubi fuit decisum, quod proprii Episcopi Chrisma recipiatur, de sepulturis, de prædicatoribus: ut Kyrie eleison in omnibus Ecclesiis dicatur, &c. sub Leone I. Papa, & Theodosio Imp.

XXXVII. Conc. anno 447.

Fuit Carpetoractense provinciale, sub Leone I. & Valentiniano Imp. fecerunt constitutiones contra Episcopos querelatos, parum, aut nihil eorum, quæ a fidelibus Ecclesiis conferebantur, dantes, ut amplius non faciant.

XXXVIII. Conc. anno 453.

Fuit Arelatense tertium provinciale a 34. Episcopis celebratum sub Leone Papa, & Valentiniano Imp. Martiano Augusto, Opilione, & Vincamalo consulibus, de observandis Canonibus, de ætate Diaconorum, & Sacerdotum ordinandorum, &c.

XXXIX. Conc. anno 457.

Fuit Chalcedonense generale unum ex quatuor celeberrimis, sub Leone Papa, & Martiano Imper. celebratum est a 630. Patribus contra Eutychen Constantinopolitanum Abbatem, qui asserebat, Christum post humanam assumptionem non ex duabus naturis existere, sed solam in eo divinam naturam permanere; & contra Dioscorum ejusdem defensorem Alexandrinum Episcopum, damnando etiam Episcopos ordinationem per pecuniam facientes, de clericis, ne absque dimissoriis ministrent, &c.

XL. Conc. eodem anno.

Fuit Synodus Chalcedonensis 630. Episcoporum, habita contra omnes hæreses, & præcipue contra Eutychen, & Dioscorum Alexandrinum Episcopum, per actiones decem, & octo, & concluditur invalidum esse Concilium absque Apostolicæ Sedis Legatis, sub Valentiniano, & Martiano Imper. & Leone I. Papa &c.

XLI. Conc. anno 458.

Fuit Veneticum provinciale, in quo pauci Episcopi convenerunt, sexdecim Canones statuentes, in quibus tractatur de regula Ecclesiast. quæ sacerdotibus, donante Domino,

cre-

credita est, de districtione, cujus cura non sine culpa eorum torpescit, sub Leone I. Papa, & Martiano Imp. celebratum, &c.

XLII. Conc. anno 462.

Fuit Turonense provinciale primum; in quo fuerunt octo Episcopi, continens tredecim Canones, quibus primo hortatur clericos ad castitat., secundo ad abstinentiam, in reliquo complectitur institutionem regularem eorumdem clericor. &c.

XLIII. Conc. anno 466.

Fuit Romanum tertium provinciale, sub Hilario Papa, a 50. Episcopis congregatum, potissimum statuentibus, ut Canones Nicæni Concil. & Apostolicæ Sedis decreta custodiantur, & ut bigami ad gradus Ecclesiasticos non accedant, scilicet viduæ, aut corruptæ mulieris mariti, de Episcopis, & quod non eligant successores.

XLIV. Conc. anno 486.

Fuit Taraconense provinciale a decem Episcopis celebratum sub Felice III. Papa, & Zenone Imp. decidentibus, ne Clerici, & Monachi communicent cum mulieribus, ne vendant carius, & vilius emant, ad criminalia se miscere non audeant, de Episcopis, quod semel in anno visitent, & nullum bis confirment.

XLV. Conc. anno 494.

Fuit Eupapenense provinciale, in quo fuerunt 70. Episcopi sub Gelasio Papa, & Anastasio Imper. facientes 40. decreta ad institutionem clericorum, & Episcoporum, ut in Agaten. Conc. scilicet ut Episcopi, & clerici venatores non sint, illicitis horis non deambulent.

XLVI. Conc. anno 502.

Fuit Ilerdense provinciale, & 8. Episcoporum sub Symmacho Papa, & Anastasio Imper. facientium quatuordecim Canones jubentes, ut clerici a sanguine humano abstineant, ab abortu, & ejus pœna, ab incestu, a stupro, &c. quæ a Gratiano de hoc Concil. in decret. de consecr. dist. 4.

XLVII. Conc. anno 510.

Fuit Valentinianum per sex Episcopos celebratum, a Valentia Hispaniæ dictum, sub Symmacho Papa, & Anastasio Imper. constituentes, ut Euangelium post Epistolam

jam legatur, & quod Episcopus defunctus per viciniorem Episcopum honorifice sepeliatur.

XLVIII. Conc. anno 512.

Fuit Aurelianense primum tempore Clodovei Regis Francorum, cujus etiam extat epistola ad eandem Synod. in qua profitetur se pariturum Ecclesiæ, & Papæ præceptis, de non captivandis clericis, monialibus, servis Ecclesiarum, & ipsos reddere captivos: ideo ad eumdem Regem rescribitur a Synodo præter hæc, de homicidis, adulteris, & furibus, &c. ab Ecclesia abstrahere non præsumant, quod præscriptio non habet locum in Ecclesia, de Quinquagesima, Sexagesima, Quadragesima, de Litaniis, &c. tractatur.

XLIX. Conc. anno 513.

Fuit Gerundense provinciale sub Hormisda Papa, & Justino Imper. constituens, ut quælibet Provincia in officio Ecclesiæ unum teneat ordinem, de baptizatione catechumenorum in vigilia Paschæ, & Pentecostes, ut dicatur oratio Dominicalis, de honestate, & vita clericorum, &c.

L. Conc. anno 520.

Fuit Cæsaraugustanum provinciale duodecim Episcoporum sub Hormisda Papa, & Justino Imp. jubentium, ut mulieres fideles ad cœtus virorum alienorum non accedant, neque ad lectionem, & Doctoratus nomen non usurpetur, die Dominico non jejunetur.

LI. Conc. anno 528.

Fuit Toletanum 2. anni quinti Almarici Regis sub Joanne I. Papa, & Justino Imper. jubens, ut clericus ante ordinem sacrum, & Monachus ante professionem ad nuptias accedere permittantur, hæreticos post mortem posse anathematizari per testes Sanctorum Patrum.

LII. Conc. anno 533.

Fuit Constantinopolitanum quintum generale a 165. Patribus sub Felice quarto, Bonifacio Secundo, Joanne Secundo, Agapito primo, Silverio, & Vigilio Pontificibus, sub Justino Imperat. contra Petrum, Antimum, Severum, & Ibam hæreticos. Petrus Archiepiscopus Antiochenus asserebat in Trisagio hymno addendam esse Crucem, idest Trinitatem esse crucifixam, ut diceretur Sanctus, Sanctus, Sanctus,

ctus, qui crucifixus est pro nobis, ubi necesse erat, aut confundere personas Trinitatis, aut negare duas naturas in Christo, contra quos plures Episcopi Orientales plura scripserunt, quæ habentur in tomo 2. Concil. fol. 6. & infra secundum impressionem nostrorum Conciliorum.

LIII. Conc. anno 543.

Fuit Aurelianense secundum provinciale ex Urbe Aurelia, ex præceptione Francorum Regum, ut ibi Patres de observatione legis Catholicæ tractarent, et quid de novis dogmatibus sentirent, et conscriberent, quid observandum in posterum; cum vigintiquinque canonibus de Episcopis Commetropolitanis, ut Concil. Provinciale congregent.

LIV. Conc. anno 545.

Fuit Aurelianense tertium provinciale tempore Childeberti Regis Francorum sub Vigilio Papa, Justiniano Imp. per Canones 6. dicentes, ne in sacris constituti misceant se ad uxores accipiendas: De electione Metropolitanorum contra Bonosiacum hæreticum, de rebaptizatione.

LV. Conc. anno 550.

Fuit Avernense provinciale, sub Vigilio Papa, et Justiniano Imper. addendo quædam nova, et repetendo aliqua supradicta ad emendationem vitæ, ad severitatem regulæ, ad animarum remedium.

LVI. Conc. anno 551.

Fuit Aurelianense quartum provinciale, sub Pelagio primo Papa, et Justiniano Imp. et Childeberto Rege Francorum, determinando prius sancita non violanda esse, de Quadragesima, et festivitate Paschali plura dicendo.

LVII. Conc. anno 552.

Fuit Turonense secundum provinciale pro pace, & instructione Ecclesiæ sub Pelagio I. Papa, Justiniano Imp. per viginti Canones determinando, ne laici in Ecclesia clericis misceantur, ut litis jacula finiant, & vota pacis acquirant, dicente Domino in Joan. c. 14. Pacem meam do vobis.

LVIII. Conc. anno 567.

Fuit Parisiense primum pro utilitate Ecclesiæ, sub Pelagio I. Papa, Justiniano Imp. ut nemo res Episcopi, & Ecclesiæ confiscare præsumat, excommunicatum ab aliis non debere admitti.

LIX.

LIX. Conc. anno 568.

Fuit Aurelianense secundum, in quo inter cætera, Eutychetis, & Nestorii dogmata iterum damnata sunt, & quotannis Concilium convocaretur cautum, & per capita duodecim dicendo, ut nullus propter causas leves suspendatur, sub Joanne III. Papa, Justino Imp. coucludit, &c.

LX. Conc. anno 584.

Fuit Hispalense primum sub Pelagio II. Papa, & Mauritio, robur habens a Sede Romana, ut in præfatione habetur, de disponendis Ecclesiæ rebus, cum subscriptionibus assistentium.

LXI. Conc. anno 587.

Fuit Toletanum tertium, in quo Arii hæresis damnatur, sub Ricardo Rege, Pelagio II. Papa, & Mauritio Imp. per Canones 22. & in 2. dicitur, quod in Ecclesia Dominicis diebus Symbolum recitetur, &c.

LXII. Conc. anno 588.

Fuit Matisconense provinciale primum sub Pelagio II. Papa, & Mauritio Imp. ut monasteria puellarum nullus ingrediatur non probatæ vitæ. De jejunio Adventus, & cætera ordinans.

LXIII. Conc. anno 588.

Fuit Matisconense 2. provinciale sub eisdem, de observantia diei Dominicæ, de decimis per Canones 20. multa Ecclesiastica tractans.

LXIV. Conc. anno *616*.

Fuit Antisiodorense provinciale sub Theodoro, & Heraclio Imperat. contra strigas diabolicas, contra sortilegia, & superstitiones, de chrismate, & sanguine Christi, de vino consecrando, per quadraginta, & unum Canones.

LXV. Conc. anno *623*.

Fuit Hispalense 2. provinciale sub Honorio Papa, & Heraclio Imp. de præscriptione, de bigamia, de ingratitudine, & de duabus in Christo naturis.

LXVI. Conc. anno *636*.

Fuit Toletanum 4. ab omnibus Hispaniæ, & Galitiæ Episcopis sub eisdem docentibus formulam Concilior. celebrandorum, de oratione, & confessione fidei, de passione Christi:

fti: Quando cantandum Alleluja, & de Hymnis, &c.

LXVII. Conc. anno 640.

Fuit Toletanum 5. Provinciale, a viginti Epiſcopis celebratum tempore Regis Gothorum Suvintillæ ſub filio Heraclii Imp. & Theodoro Papa, de Litaniis, quando ſint dicendæ, cum Epiſcopis, & eorum Vicariis.

LXVIII. Conc. anno 642.

Fuit Toletanum 6. provinciale in Eccleſia S. Leucadiæ Martyris, a quinquaginta Epiſcop. Hiſpaniæ, & Galitiæ ſub Theod. Papa, & Heracleone Imp. præſidente Eugenio Ep. Tolet. de humanitate Chriſti aſſumpta, & ſubdit Regem Suvintillam expellere eos juraſſe cum quinquaginta duobus Epiſ.

LXIX. Conc. anno 644.

Fuit Braccarenſe primum Tulgæ Gothorum Regis temporibus ab Epiſcopis Galitiæ ſub Theodoro, & Conſtante Imp. in quo Concilio primo lectum eſt exemplar fidei cum Capitulis, quæ Epiſcopi Taraconenſes, Luſitani, & Bætici contra hæreſim Priſcillianam per Canones 30. ſtatuerunt.

LXX. Conc. anno 646.

Fuit Braccarenſe 2. provinciale, tractans ea, quæ ad Eccleſiaſticam diſciplinam pertinent, de forma viſitationis Eccleſiæ ab Epiſcopis, quæ poſſint, & non poſſint accipere: de conſecr. Eccleſiæ ſub Theodoro Papa, & Conſtantino Imper. filio Conſtantini Tertii.

LXXI. Conc. anno 648.

Fuit Toletanum ſeptimum, a triginta octo Epiſcopis celebratum ſub Martino Papa primo, & Conſtante Imperatore. De eventu infirmitatum in clerico miniſtrante: De exequiis, & ſimilibus.

LXXII. Conc. anno 650.

Fuit Lateranenſe primum, Romæ celebratum a 105. Epiſcopis, contra Sergium, Pyrrhum, & Paulum, Patriarchas Conſtantinopolit., Cyrum Alexandrinum, & Theodorum contra immaculatam fidem multa dicentes, cum ſubſcriptionibus Martini Papæ, & dictorum Epiſcoporum.

LXXIII. Conc. anno 652.

Fuit Toletanum octavum, a quinquaginta Epiſcopis celebra-

lebratum. De incauto juramento non faciendo. De castitate Episcoporum. De frangentibus jejunium, & similibus, sub Martino Papa, & Constantino Imp.

LXXIV. Conc. anno 653.

Fuit Toletanum 9. Provinciale a sexdecim Episcopis, sub supradictis Imp. & Papa jubentibus, quod a correctione Prælatorum est inchoanda Synodus, & ab eisdem danda est tertia pars Ecclesiæ, cætera de filiis clericorum.

LXXV. Conc. anno 654.

Fuit Toletanum sub iisdem 10. de celebritate annunciationis Dominicæ; de professione, & habitu viduæ professæ, &c.

LXXVI. Conc. anno 655.

Fuit Cabilonense provinciale in Galliis sub Eugenio I. Papa, Constantino Imp. per decem & novem canones repetentes, quæ in Concilio Nicæno, & quod Canonum statuta ab omnibus intemerata serventur: De pœnitentia a Confessore danda: Ne turpia in Ecclesia cantentur.

LXXVII. Conc. anno 668.

Fuit Toletanum undecimum, sub Vitaliano Papa, & Constante Imper. De processione Spiritus sancti. De Trinitate. De Incarnatione. De Resurrectione: & quod Episcopus debeat prædicare.

LXXVIII. Conc. anno 669.

Fuit Braccarense Provinciale tertium, sub eisdem: de pane, & vino, exclusis opinionibus schismaticis, aqua permixta fiat sacrificium in Missa, & in novis vasibus. De reliquiis quomodo gestandis.

LXXIX. Conc. anno 670.

Fuit Constantinopolitanum sextum generale, & Oecumenicum iterum adversus Sergium, & cæteros, ut supra, dicentes, unam voluntatem, unam operationem in dispensatione Incarnationis, Præsidente Constantinopolitano Imp. & Legatis missis ab Agathone Papa, sub eodem Constantino Quarto, per actiones decem, & octo.

LXXX. Conc. anno 683.

Fuit Toletanum duodecimum, sub Leone II. Papa, & Constantino IV. Imper. & ut ait Carranza, etiam sub Agatho-

gathone, de pœnitentia, de authoritate concessa Episcopo Toletano, et de pertinentibus ad Regem communicantem cum Ecclesia.

LXXXI. Conc. anno 690.

Fuit Toletanum tertium decimum, sub Sergio Papa, et Justiniano II. Imperatore, ubi quædam particularia, et quædam communia supradicta tanguntur.

LXXXII. Conc. anno 742.

Fuit Synodus mandato Apostolico a S. Bonifacio, et Episcopis Francorum, habita sub Zacharia Papa, et Carolo Magno Imp. Quæ sunt prohibita Ecclesiasticis, etc. et quod ad Episcopos pertinet ejicere spurcitias Gentilitatis.

LXXXIII. Conc. anno 781.

Fuit Nicænum secundum quod Græci generale appellant; In quo imagines expresse adorandas, et amplectendas veneratione decretum est, et sanctorum reliquias venerandas, sub Adriano Papa, et Constantino VI. Imperatore.

LXXXIV. Conc. anno 813.

Fuit Maguntianum ad instaurandam Ecclesiam collapsam, sedentes in prima Turma Episcopi cum quibusdam notariis legentes, ac tractantes Euangelium, et Epistolas Actuum Apostolorum, Canones, et Opuscula Sanctorum Patrum, Pastoralem librum Div. Greg. per Can. 75.

LXXXV. Conc. anno 815.

Fuit Wormatiense provinciale, sub Leone III. Papa, & Carolo Magno Imp. & pronunciata professione fidei, propter causam levem non esse excommunicandum aliquem. De professione monachorum, quod ministri Dei sint sobrii, & mensa Episcopalis parca.

LXXXVI. Conc. anno 816.

Fuit Rhemense provinciale sub Carolo Magno, & Leone III. Papa, multa ad honestatem clericorum pertinentia, & quædam Sacramenta supra tangit.

LXXXVII. Conc. anno 870.

Fuit Constantinopolitanum octavum universale, factum potissimum propter depositionem Ignatii Patriarchæ Constantinopolitani, quem quidam Episcopi ab Ecclesia, cui jure præsidebat, tyrannice projecerant, & Photium ex foro sæcu-

sæcularis militiæ subito tonsuratum eidem Ecclesiæ contra sacros Canones præfecerant, sub Adriano II. Pap. & Basilio Imper. Constantinopolitano.

LXXXVIII. Conc. anno 888.

Fuit Triburiense provinciale a viginti duobus Episcopis Germanorum, ad reformationem morum, & statum non solum clericorum, sed etiam laicorum.

LXXXIX. Conc. anno 1215.

Fuit Lateranense secundum generale sub Innocent. III. Papa, & Philippo Imper. cui interfuerunt Hierosolymitanus, & Constantinopolitanus Patriarchæ, Metropolitani 70. Episc. 400. Abbates 17. Priores Conventuales 80. Græci, & Romani Imperii Legati, Oratores Regum Hispaniæ, Galliæ, Angliæ, sub quo Pont. Romanus moritur Perusiis Pontificatus sui anno 18. mense septimo, die *26.* cujus Pontificis virtutem, & doctrinam summa perjuvit B. Dominici, & B. Francisci sanctitas, e quibus Prædicatorum, & Minorum Ordo tunc ortum habuit: Damnans libellum contra Magistrum Petrum Lombardum, excommunicans hæreticos omnes; & sine licentia prædicantes; & quod semel in anno omnes confiteri teneantur per capita *69*.

XC. Conc. anno 1313.

Fuit Viennense generale probans constitutiones, quæ in volumine Clementinarum feruntur sub Clem. V. & Alberto Imper. ubi determinarunt festum Corporis Christi celebrari feria V. post octavam Pentecostes, concedendo Indulgentias existentibus in officio, & horis divinis etiam octavæ, & quod anima rationalis sit forma per se corporis humani, & essentialiter; damnando errores Begardorum, & Beguinarum.

XCI. Conc. anno 1415.

Fuit Constantiense, sub Joanne Vigesimo tertio Papa, & Sigismundo Imp. inchoatum tempore schismatis tribus Pontificibus existentibus, Joanne XXIII. Benedicto XIII. & Gregorio XII. pronunciando sententiam damnationis Joannis Vviclef, cum suis 45. articulis per sessiones 45.

XCII. Conc. anno 1431.

Fuit Basileense inchoatum prius Senis, translatum deinde

Basileam sub Martino V. Papa, & Sigismundo Imp. & notandum, quod ait Bartholomæus Archiepiscopus Toletanus hic, quod quæ in Constantiensi, & Basileensi dicuntur, non habent aliquid authoritatis, nisi quod in Bulla Martini Quinti, & Nicolai Quinti Pontificum continentur.

XCIII. Conc. anno 1432.

Fuit Florentinum, inchoatum Ferrariæ, et propter pestem Florentiam translatum; præsente Imper. Græcorum, et Patriarcha Constantinopolitano, cum aliis Pontificibus, Abbatibus, Monachis et Crucesignatis, per 25. Sessiones, sex habitas prius Ferrariæ, de processione Spiritus sancti a Filio, de igne Purgatorii, de primatu Papæ, de Sacram. ibi disputatum est sub Eugenio IV. et Sigismundo Imperatore.

XCIV. Conc. anno 1513.

Fuit Lateranense tertium Generale, sub Julio Secundo, et Leone Decimo Pontificibus, et Maximiliano Imp. pro reformatione Ecclesiæ, et pace inter Principes Christianos componenda, jubendo etiam Lectoribus Philosophiæ, ut discipulis suis veritatem fidei declarent, ut de creatione, de anima intellectiva, damnando Pisanum Conciliabulum, legendo Bullas, Canones, et Sacram Theologiam: de officio Præceptorum puerorum, ut doceant præcepta divina, et articulos fidei.

De Conciliis, quæ extra seriem reperiuntur attestata tantum.

AB Archiepiscopo Toletano Concilium Generale Viennense, et Lugdunense.

A Panicarola in Quadragesimali. Conc. Aquense.

A Gratiano 6. quæst. 2. cap. quod autem, Concilium Varense.

Cap. Si tantum, Alsense Concilium.

Hermetianum.

Faventinum.

Hipponense.

Genuense.

Mirtense.

Misie-

Misserense.
Urbariense.
Compendiense.
Aliud apud Sanctum Medardum habitum.
Aliud apud Belvacum, de consecr. dist. 4.
A Dominico Bannes in fine suæ seriei Concilium Sirmense partim sacrum, et partim sacrilegum.
Ex Socrate in historia Tripartita, & Theodoreto similiter. Fuerunt facta ab Arianis alia decem, ut ait Athanasius in Epist. ad Afros, & Sozomenus in cap. 35. l. 5. quæ supradicta tangunt.

Ex Camillo Barello, de præstantia Messica.

Conc. anno 1545.

FUit ultimum Tridentinum Generale, & Oecumenicum sub Paulo III. Julio III. Marcello II. Paulo IV. Pio IV. & Pio V. Pontificibus, sub Carolo V. & Ferdinando Imperatore, ad extinguendas hæreses Martini Lutheri in Germania, contra Indulgentias Pontificis hæretice prædicantis, & scribentis contra Primatum Ecclesiæ Romanæ: contra cælibatum, & cæteros ritus veteris Ecclesiæ, contra quem, & alios, fuit assignata Concilio primo Mantua, deinde propter aliquas causas legitimas Vincentia, tertio Tridentum, nec tunc quidquam factum est. Quarto rursus anno 1545. inchoatum est tertiodecimo die Decembris, Legatis Apostolicæ Sedis Præsidentibus, cum tot Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Generalibus, Theologis, & Legistis, Oratoribus, a Regibus Christianis, & Principibus etiam missis, ut patent in ipso.

IN Magnis tomis novis, & ultimis impressis Conciliorum erga finem habentur sex Concilia Mediolan. sub Divo Carolo. Aliud adest Aquilejense sub Clemente VIII. 1583. & Francisco Barbaro Patriarcha ejusdem civitatis. De reformatione. De vitiis fugiendis, & virtutibus amplectendis. De vita, & honestate clericorum, ut adimpleant Concilia Canonis, & C. ordinantur.

HÆc de Conciliis Generalibus, Provincialibus. de Epiſcopalibus autem, ſeu localibus, quæ anno quolibet, ut ait Concilium Carthaginenſe cap. 2. facienda, & augenda ſunt, nihil dicimus; & dictæ S. R. Eccleſiæ ſupponuntur, Sanctiſque ſuis, quibus honor, gloria, & labor quinque annorum ex 1604. Galatiæ in die S. Stephani Confeſſoris Epiſcopi Calatini, uſque ad 1611. in die S. Ferdinandi, etiam Epiſcopi Calatini, quorum auxilio Viridarium omnium ſcientiarum imprimere pollicemur, et Sacræ Scripturæ Paradiſum, quem Deus nobis concedat. Amen.

MAR-

M A R G A R I T A

CONCIL. TRIDENT.

Omnes Gemmas in ejusdem Sanctæ Synodi singulis Capitulis, Canonibus, & Decretis abditas copiose depromens.

A

Con-

D

Dedu-

F

G

Guber-

N

Pec-

Q

R

Remu-

S

Sacra-

T

V

FINIS.